

LEGE
pentru modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea cu privire la energetică, nr. 174/2017 (Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 480-482, art. 849) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Clauza de armonizare la paragraful al doilea va avea următorul cuprins:

„- Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2023/02/MC-EnC și 2023/03/MC-EnC.”

2. Pe tot parcursul textului, textul „*Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică*” se substituie cu textul „*Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică*” la forma gramaticală corespunzătoare.

3. La art. 2 alineat (2):

1) lit. e¹) va avea următorul cuprins:

„e¹) dezvoltarea la timp și interoperabilitatea proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice, precum și a proiectelor de interes reciproc care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special atingerea obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în anul 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor părților contractante ale Comunității Energetice și a unor prețuri accesibile la energie;”;

2) după lit. e¹) se completează cu lit. e²) - e⁴) cu următorul cuprins:

„e²) facilitarea implementării în termenele stabilite a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice prin eficientizarea, coordonarea mai strânsă și accelerarea proceselor de acordare a autorizațiilor, precum și prin sporirea transparenței și a participării publicului;

e³) stabilirea normelor pentru alocarea transfrontalieră a costurilor și stimulentele legate de riscuri pentru proiectele de interes comun în cadrul Comunității Energetice;

e⁴) stabilirea condițiilor de eligibilitate a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice pentru asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene prin Instrumentul de asistență pentru preaderare, prin Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională și Facilitatea pentru Ucraina;”.

4. La art. 3:

1) înainte de noțiunea „consumator” se completează cu următoarele noțiuni:

„active dedicate hidrogenului - o infrastructură pregătită să găzduiască hidrogen pur fără lucrări de adaptare suplimentare, inclusiv rețele de conducte sau instalații de stocare care sunt nou-construite sau reconfigurate din active pe gaze naturale sau ambele;

adaptarea la schimbările climatice - un proces care asigură faptul că reziliența infrastructurii energetice la potențialele efecte negative ale schimbărilor climatice este obținută printr-o evaluare a vulnerabilității climatice și a riscurilor, inclusiv prin măsuri de adaptare relevante.

autoritate vizată - o autoritate care, în temeiul legislației naționale, este competentă să emită diverse permise și autorizații legate de planificarea, proiectarea și construcția de bunuri imobile, inclusiv de infrastructură energetică;

autoritate națională de reglementare relevantă - autoritatea națională de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice care găzduiesc proiectul și din părțile contractante ale Comunității Energetice cărora proiectul le aduce un impact pozitiv semnificativ;

blocaj în infrastructura energetică - limitarea fluxurilor fizice dintr-un sistem energetic din cauza capacității insuficiente de transport, incluzând, printre altele, absența infrastructurii;”;

2) după noțiunea „consumator” se completează cu următoarea noțiune:

„*decizie exhaustivă* - decizia sau ansamblul deciziilor luate de o autoritate sau de autorități ale unei părți contractante a Comunității Energetice, a unui stat membru al Uniunii Europene cu excepția instanțelor judecătorești, care stabilește dacă un dezvoltator de proiect este autorizat sau nu să construiască infrastructura energetică pentru a realiza un proiect de interes comun al Comunității Energetice sau un proiect de interes reciproc, având posibilitatea de a demara sau de a procura și demara lucrările de construcție necesare („gata de executarea construcției”), fără a aduce atingere niciunei decizii luate în contextul unei căi de atac administrative”;

3) noțiunea „*infrastructură energetică*” va avea următorul cuprins:

„*infrastructură energetică* – echipamente sau instalații fizice, care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2, amplasate în Republica Moldova sau care fac legătura dintre Republica Moldova și alte părți contractante ale Comunității Energetice și/sau dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene;”;

4) după noțiunea „*laborator electrotehnic*” se completează cu următoarea noțiune:

„*lucrări* - cumpărarea, furnizarea și valorificarea de componente, sisteme și servicii, inclusiv programe informatice, realizarea activităților de dezvoltare, reconfigurare, construcție și instalare aferente unui proiect, recepția instalațiilor și lansarea unui proiect;”;

5) la noțiunea „*obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030*” cuvintele „*fiecărui stat parte*” se substituie cu cuvintele „*fiecărei părți contractante*”;

6) după noțiunea „*politici și măsuri*” se completează cu două noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*proiect* - una sau mai multe linii, conducte, unități, echipamente sau instalații care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2;

„*proiecte concurente* - proiecte care abordează integral sau parțial aceeași lacună identificată de infrastructură sau aceeași nevoie de infrastructură regională;”;

7) la noțiunea „*proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice (proiect CE)*” cuvântul „*anexă*” se substituie cu textul „*anexa 1*”;

8) la noțiunea „*proiect de interes reciproc (proiect IR)*” cuvântul „*anexă*” se substituie cu textul „*anexa 2*”;

9) după noțiunea „*punere în funcțiune*” se completează cu patru noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*reconfigurare* - modernizarea tehnică sau modificarea infrastructurii existente de gaze naturale pentru a asigura că aceasta este adaptată utilizării hidrogenului pur;

„*rețea electrică inteligentă* - o rețea electrică, inclusiv de pe insule care nu sunt interconectate sau nu sunt suficient conectate la rețelele electrice ale Comunității Energetice, care permite integrarea într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și controlul activ în ceea ce privește comportamentul și acțiunile tuturor utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la aceasta, inclusiv ale producătorilor, consumatorilor și prosumatorilor, pentru a asigura un sistem electroenergetic eficient din punct de vedere economic și durabil, cu pierderi mici și un nivel ridicat de integrare a surselor regenerabile de energie, de securitate a furnizării și de siguranță, și în care operatorul de sistem poate monitoriza digital acțiunile utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la aceasta, precum și tehnologiile informației și ale comunicațiilor pentru comunicarea cu operatorii de sistem, producătorii, instalațiile de stocare a energiei și consumatorii sau prosumatorii aferenți, în vederea transportului și a distribuției energiei electrice într-un mod durabil, eficient din punctul de vedere al costurilor și sigur;

„*rețea inteligentă de gaze* - o rețea de gaze care utilizează soluții inovatoare și digitale pentru a integra, într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, o multitudine de surse de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, în conformitate cu nevoile consumatorilor și cu cerințele de calitate a gazelor, cu scopul de a reduce amprenta de carbon a consumului de gaze aferent, de a permite folosirea unei ponderi mai mare a gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon și de a crea legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, inclusiv modernizările fizice necesare, dacă acestea sunt indispensabile în vederea funcționării echipamentelor și a instalațiilor pentru integrarea gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile;

„*studii* - activitățile necesare pentru a pregăti implementarea proiectului, precum studiile pregătitoare, de fezabilitate, de evaluare, de testare și de validare, inclusiv programe informatice, și

orice alte măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile prealabile de definire și de dezvoltare a unui proiect, precum și de luare a deciziilor privind finanțarea proiectului, cum ar fi examinarea amplasamentelor vizate și pregătirea pachetului financiar.”.

5. Art. 5 alineat (1) după lit. g) se completează cu lit. g¹) cu următorul cuprins:

„g¹) aprobă și asigură coordonarea autorizării proiectelor CE și proiectelor IR;”;

6. La art. 7² alineat (5) cuvintele „statele părți ” se substituie cu cuvintele „părțile contractante”;

7. La art. 10 alin. (12) lit. e) textul „în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale” se substituie cu textul „și s-a dispus încetarea mandatului în conformitate cu Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate”.

8. Art. 11 alin. (3):

lit. a) se completează cu următorul text: „al titularilor de licență pentru tradingul cu energie electrică, al titularilor de licențe pentru agregare, al titularilor de licențe pentru stocare”.

lit. b) textul „precum și” se exclude și se completează cu următorul text: „precum și entitatea de aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene”.

9. La art. 12:

alin. (1) lit. a), se exclude textul „Legea nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător”.

alin. (7) se completează cu textul „Raportul se transmite spre informare Secretariatului Comunității Energetice și Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice.”

10. Art. 13 alin. (1) lit. (i) se expune în următoarea redacție:

„(i) aplică sancțiuni financiare în mărimea și în cazurile stabilite la art. 146 - 148 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, art. 113-113² din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și art. 45² din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, art. 29 alin. (3) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile cu respectarea procedurii stabilite la art. 20 din prezenta lege.”

11. Art. 14 alin. (1):

lit. i) se expune în următoarea redacție:

„i) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor avariilor din centralele electrice și termice sau din rețelele electrice și termice, la solicitarea organelor competente, cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat”;

Se completează cu lit. i¹ – i⁴) cu următorul cuprins:

i¹) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor electrocutărilor și șocurilor electrice, precum și exploziilor din centralele electrice și termice, din rețelele electrice și termice sau din instalațiile electrice și termice, la sesizarea organelor competente, cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat;

i²) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor incendiilor provocate de instalațiile electrice ale instituțiilor de învățământ, inclusiv ale instituțiilor de învățământ preșcolar, ale instituțiilor medicale, ale azilurilor de bătrâni și ale orfelinatelor, la sesizarea organelor competente cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat.

i³) participă la examinarea incendiilor provocate de instalațiile electrice altele decât cele indicate la lit. i²), la solicitarea proprietarilor acestor instalații cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat.

i⁴) în cazul incendiilor provocate de centralele electrice și termice sau de rețelele electrice și termice, Agenția participă la examinare la solicitarea organelor competente cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazurilor examinate.

lit. p) de se expune în următoarea redacție:

„p) constată contravenții, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni în conformitate cu prevederile Codului contravențional;”

12. La art. 16

la alin. (2), după sintagma „cu cel puțin 3 zile” cuvântul „lucrătoare” se exclude.

la alin. (10) propoziția a treia se expune în următoarea redacție:

„Hotărârile și deciziile Agenției sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ori de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la survenirea uneia dintre situațiile stabilite în titlul III cap. IV din Codul administrativ nr. 116/2018 sau până la o eventuală hotărâre judecătorească executorie contrară, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin încheierea judecătorească, emisă conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018 și numai în raport cu solicitantul.”

la alin. (12) textul „Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație” se substituie cu textul „Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public”.

13. La art. 17 din denumirea articolului, cuvintele „și înregistrarea de stat” se exclud.

14. Art. 18 se abrogă.

15. La art. 20:

în întregul cuprins al articolului cuvintele „reprezentant legal” se substituie cu sintagma „reprezentantul întreprinderii energetice/reprezentant”.

alin. (2), se expune în următoarea redacție.

„(2) La ședința Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează aplicarea sancțiunii se invită, în mod obligatoriu, întreprinderea energetică în privința căreia urmează să fie aplicată sancțiunea. Invitația la ședință împreună cu copiile de pe toate materialele care se află în dosarul de aplicare a sancțiunii financiare se expediază întreprinderii energetice cu cel puțin 20 de zile lucrătoare înainte de data preconizată pentru ședință, prin orice mijloc de informare legal, care să asigure respectarea dreptului întreprinderii energetice la informare, precum și să ateste recepționarea documentelor (scrisoare recomandată cu aviz de recepție, act de recunoaștere a recepționării, notificare și/sau comunicare, notificarea prin mijloace electronice de comunicație, etc., prevăzut de Codul administrativ).”

la alin. (10), după sintagma „este executată integral” se completează cu textul: „,cu excepția cazului în care a fost contestată hotărârea de aplicare a sancțiunii financiare în termenele și condițiile Codului administrativ”.

16. La art. 21 alin. (8) textul „(...) cu condiția obținerii acordului proprietarilor terenurilor respective (...)” se exclude.

17. Art. 24, se completează cu alin. (6¹), cu următorul cuprins:

(6¹) Cheltuielile privind procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare instalate de către distribuitorul de energie termică, conform prevederilor art. 6² din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, se suportă de către distribuitorii de energie termică.

18. La art. 25 alin. (1) textul „Legii nr. 412/2004 cu privire la statistica oficială” se substituie cu textul „Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială”.

19. Art. 27 se completează cu aliniatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Lucrările în zona de protecție a liniei electrice ce aparține producătorului sau consumatorului noncasnic se efectuează de către persoane fizice și juridice, după coordonarea și cu acordul producătorului sau consumatorului noncasnic.”

20. Capitolul VII¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„Capitolul VII¹
PROIECTELE CE ȘI PROIECTELE IR

Articolul 31¹. Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale

(1) Lista proiectelor CE se adoptă de către Consiliul Ministerial al Comunității Energetice în conformitate cu Titlul II al Tratatului Comunității Energetice, la fiecare doi ani, în baza listei preliminară a proiectelor aprobată de grupurile corespunzătoare din cadrul Comunității Energetice, ținând cont de metodologiile prevăzute la alineatul (6).

(2) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la punctul 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2 se prezintă în vederea includerii lor în planurile de investiții regionale relevante în temeiul cadrului normativ al Comunității Energetice și în planurile de dezvoltare a rețelelor pentru zece ani în conformitate cu legile sectoriale, precum și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz. Aceste proiecte CE și proiectele de interes reciproc au statut de proiecte de cea mai înaltă prioritate în cadrul fiecăruia dintre planurile menționate, se consideră obiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, care servesc interesului economic național și pot fi *declarat proiecte de utilitate publică de interes național*. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente și proiectelor care nu au atins un grad suficient de maturitate pentru a oferi o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este prevăzut la art. 31⁶.

(3) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a) - d) din anexa 2 și care sunt proiecte concurente sau proiecte care nu sunt suficient de avansate pentru a prezenta o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este stabilit în art. 31⁶, pot fi incluse în planurile regionale de investiții relevante, în planurile naționale de dezvoltare a rețelelor pentru 10 ani și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz, ca proiecte în considerare.

(4) Organul central de specialitate în domeniul energiei este desemnat în calitate de autoritate responsabilă pentru aprobarea proiectelor CE sau IR înainte de a fi expediate cererile menționate la alineatul (5) de dezvoltatorii proiectelor grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene, de facilitarea și de coordonarea eliberării actelor permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE și de proiectele IR (în continuare – *proces de autorizare a proiectelor CE sau IR*).

(5) Dezvoltatorul unui proiect, potențial proiect CE sau potențial proiect IR, care dorește ca proiectul respectiv să fie recunoscut prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice ca fiind proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice sau să fie recunoscut ca proiect de interes reciproc, trebuie să prezinte grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene o cerere, care să cuprindă:

a) evaluarea proiectului respectiv din punctul de vedere al contribuției proiectului în cauză la realizarea obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului Comunității Energetice, privind neutralitatea climatică pentru anul 2050, în cazul unui potențial proiect CE, sau a priorităților stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR;

b) referința la categoria relevantă a potențialului proiect CE sau proiect IR, stabilită în anexa 2;

c) analiza respectării criteriilor relevante prevăzute la art. 31², în anexa 3, precum și/sau a altor criterii și condiții, stabilite la nivelul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, și/sau a criteriilor și condițiilor stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR;

d) în cazul unui potențial proiect CE sau proiect IR care este suficient de avansat, o analiză cost-beneficiu specifică proiectului respectiv, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, sau în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR;

e) alte informații și documente relevante pentru evaluarea unui potențial proiect CE sau proiect IR de către grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene;

f) deciziile organului central de specialitate în domeniul energiei și a autorităților relevante ale altor părți contractante ale Comunității Energetice la al căror teritoriu se referă proiectul CE privind aprobarea propunerii individuale de proiect CE. În cazul în care organul central de specialitate în domeniul energiei nu își dă aprobarea, acesta prezintă grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice motivele întemeiate pentru care nu este aprobat proiectul.

(6) Dezvoltatorii proiectelor iau în considerare faptul că:

a) proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct.1 lit. a), b), d) și pct. 3 din anexa 2 se evaluează în baza metodologiilor publicate de Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport al Energiei Electrice (*ENTSO-E*) și de Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport al Gazelor Naturale (*ENTSO-G*).

b) proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. c) și e) și la punctele 2, 4 și 5 din anexa 2, se evaluează în baza metodologiilor pentru o analiză cost – beneficiu armonizată pe ansamblul sistemului energetic elaborate de Comisia Europeană, aplicate la nivelul Comunității Energetice.

(7) Un proiect CE de pe lista proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice poate fi eliminat de pe lista respectivă în baza deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice adoptată în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice, în baza propunerii fundamentate aprobată de grupurile corespunzătoare din cadrul Comunității Energetice, dacă includerea proiectului CE pe lista respectivă s-a bazat pe informații incorecte, care au constituit un factor determinant pentru includerea respectivă, sau dacă proiectul nu respectă cadrul normativ al Comunității Energetice.

Articolul 31². Criterii pentru evaluarea proiectelor CE

(1) Proiectele CE îndeplinesc următoarele criterii generale:

1) proiectul se încadrează în cel puțin unul dintre coridoarele și zonele de interconectare prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa 1;

2) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la pct. 3), depășesc costurile acestuia, inclusiv pe termen lung;

3) proiectul îndeplinește oricare dintre următoarele criterii:

a) implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, traversând în mod direct sau indirect, prin interconectare cu o țară terță, frontiera dintre două părți contractante ale Comunității Energetice sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice;

b) este situat pe teritoriul unei părți contractante a Comunității Energetice, fie terestru, fie offshore, inclusiv pe insule, și are un impact transfrontalier semnificativ conform pct. 1 din anexa 3.

(2) În cazul proiectelor CE care se încadrează în categoriile specifice de infrastructură energetică, se aplică următoarele criterii specifice:

1) pentru proiectele de transport, distribuție și stocare a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea, prin transportul sau distribuția energiei electrice din surse regenerabile către principalele centre de consum și situri de stocare, precum și la limitarea reducerii forțate a producerii de energie electrică, după caz, și contribuie la cel puțin unul dintre următoarele criterii specifice:

a) integrarea pieței, inclusiv prin eliminarea izolării energetice a cel puțin unei părți contractante a Comunității Energetice și reducerea blocajelor în infrastructura energetică, concurență, interoperabilitate și flexibilitatea sistemului;

b) securitatea aprovizionării, inclusiv prin interoperabilitate, flexibilitatea sistemului, securitate cibernetică, conexiuni adecvate și operarea în siguranță și în mod fiabil a sistemului;

2) pentru proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 1 lit. e) din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei electrice din surse regenerabile în rețeaua electrică și contribuie la cel puțin două dintre următoarele criterii specifice:

a) securitatea aprovizionării, inclusiv prin eficiența și interoperabilitatea în exploatarea zilnică a rețelei electrice la transportul și distribuția energiei electrice, evitarea congestiilor, precum și integrarea și implicarea utilizatorilor de sistem;

b) integrarea pieței, inclusiv prin exploatarea eficientă a sistemului și utilizarea interconexiunilor;

c) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea furnizării, inclusiv prin adoptarea pe scară mai largă a inovării în echilibrare, piețele de flexibilități, securitatea cibernetică, monitorizarea, controlul sistemului și corectarea erorilor;

d) integrarea inteligentă a sectorului, fie în sistemul energetic, prin conectarea diferitor purtători de energie și sectoare, fie într-un mod mai larg, favorizând sinergiile și coordonarea dintre sectoarele energetic, al transporturilor și al telecomunicațiilor;

3) în ceea ce privește proiectele privind transportul și stocarea dioxidului de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 5 din anexa 2, proiectul contribuie semnificativ la durabilitate, prin reducerea emisiilor de dioxid de carbon în instalațiile industriale conectate, și contribuie la toate criteriile specifice următoare:

a) evitarea emisiilor de dioxid de carbon, menținând în același timp securitatea aprovizionării;

b) creșterea rezilienței și a siguranței transportului și a stocării dioxidului de carbon;

c) utilizarea eficientă a resurselor, prin conectarea de surse multiple de dioxid de carbon și situri de stocare prin infrastructuri comune și reducerea la minimum a presiunii asupra mediului și a riscurilor la adresa mediului;

4) pentru proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 3 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului produs cu emisii scăzute de carbon, punând accent pe hidrogenul din surse regenerabile, în special în aplicațiile finale, cum ar fi sectoarele în care reducerea este dificilă, în care nu sunt fezabile soluțiile mai eficiente energetic, și prin sprijinirea generării de energie din surse regenerabile variabile, oferind flexibilitate, soluții de stocare, sau ambele, și proiectul contribuie semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice:

a) integrarea pieței, inclusiv prin conectarea rețelelor de hidrogen existente sau emergente ale părților contractante ale Comunității Energetice sau contribuie în alt mod la crearea unei rețele pentru transportul și stocarea hidrogenului la nivelul Comunității Energetice și asigură interoperabilitatea sistemelor conectate;

b) securitatea furnizării și flexibilitatea, inclusiv prin conexiuni adecvate și prin facilitarea exploatării sigure și fiabile a sistemului;

c) concurența, inclusiv prin permiterea accesului la surse de alimentare multiple și la utilizatori de sistem multipli în mod transparent și nediscriminatoriu;

5) în cazul electrolizoarelor care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 4 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la toate criteriile specifice următoare:

a) durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a celui produs cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, precum și a combustibililor sintetici de aceeași origine;

b) siguranța alimentării, inclusiv prin contribuția la exploatarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului sau prin oferirea de soluții de stocare, de flexibilitate sau ambele, cum ar fi răspunsul părții de consum și serviciile de echilibrare;

c) încurajarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, facilitând integrarea inteligentă a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare;

6) pentru proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 2 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin asigurarea integrării unei game largi de gaze cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile, inclusiv când sunt de origine locală, cum ar fi biometanul sau hidrogenul din surse regenerabile, în sisteme de transport, distribuție sau stocare de gaze, în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, și proiectul contribuie în mod semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice:

a) siguranța rețelei și calitatea furnizării prin îmbunătățirea eficienței și interoperabilității la exploatarea zilnică a sistemelor de transport, distribuție sau stocare de gaze, printre altele, prin abordarea provocărilor generate de injectarea de gaze de calitate diferită;

b) funcționarea pieței și serviciile prestate consumatorilor;

c) facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și sectoare energetice și facilitarea răspunsului la cerere.

7) În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la anexa 2, criteriile prevăzute la pct. 3) din prezentul articol se evaluează în conformitate cu indicatorii prevăzuți la punctele 3-7 din anexa 3.

Articolul 31³. Competențe ale organului central de specialitate în domeniul energiei privind proiectele CE și a proiectelor IR

(1) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează solicitarea depusă de dezvoltatorul proiectului privind aprobarea proiectului, cu condiția că proiectul elaborat a fost coordonat apriori cu dezvoltatorul(ii) de proiect din alte părți contractante ale Comunității Energetice.

Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează proiectul elaborat și transmite dezvoltatorului decizia privind aprobarea sau refuzul aprobării în care sunt indicate motivele întemeiate pentru care nu este aprobat proiectul.

(2) Organul central de specialitate în domeniul energiei, în calitate de autoritate responsabilă de facilitarea și de coordonarea procesului de autorizare a proiectelor CE și a proiectelor IR, coordonează eliberarea actelor permissive necesare de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate, de către autoritățile administrației publice locale și de către alte autorități publice (în continuare – *autorități implicate*) și monitorizează respectarea de către autoritățile implicate a termenelor stabilite în calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE sau a proiectelor IR, astfel încât dezvoltatorul unui proiect CE sau al unui proiect IR să obțină actele permissive necesare în cel mai scurt timp posibil, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 31⁴ alin. (1).

(3) Organul central de specialitate în domeniul energiei inițiază crearea unui grup de lucru, la nivelul Guvernului, în care participă, reieșind din competențele legale, persoanele responsabile din cadrul tuturor autorităților implicate. În cadrul grupului respectiv, organul central de specialitate în domeniul energiei stabilește, prin cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR și după consultarea autorităților implicate, un calendar al procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, în care să fie indicate termenele de emitere a deciziilor pentru fiecare dintre autoritățile implicate. După crearea grupului de lucru și stabilirea calendarului procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, organul central de specialitate în domeniul energiei informează Secretariatul Comunității Energetice despre acest fapt.

(4) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează respectarea calendarului procesului de autorizare a proiectului CE sau IR. În cazul în care autoritatea implicată estimează că decizia privind eliberarea unui act permisiv nu va fi emisă în termenul stabilit, aceasta informează, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei, cu prezentarea cauzelor nerespectării termenului stabilit. În acest caz, organul central de specialitate în domeniul energiei, după consultarea dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, propune grupului de lucru modificarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv, fără a depăși termenul maxim stabilit la art.31⁴ alin. (1), și informează despre aceasta grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice, responsabil de lista proiectelor CE, sau din cadrul Uniunii Europene, responsabil de lista proiectelor IR.

(5) Organul central de specialitate în domeniul energiei acordă, la solicitare, asistență dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR și îi prezintă informații cu privire la actele normative și cerințele aplicabile în legătură cu eliberarea actelor permissive necesare pentru implementarea proiectului respectiv.

(6) Atribuțiile de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR ori a unei categorii de proiecte CE sau de proiecte IR pot fi delegate de către organul central de specialitate în domeniul energiei altei autorități ori instituții publice, cu respectarea următoarelor condiții:

a) organul central de specialitate în domeniul energiei notifică Secretariatul Comunității Energetice cu privire la delegarea funcțiilor de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și publică pe site-ul său web oficial notificarea respectivă;

b) pentru fiecare proiect CE sau proiect IR este desemnată doar o autoritate ori instituție publică ca punct de contact unic pentru dezvoltatorul proiectului respectiv, care facilitează și coordonează prezentarea tuturor documentelor și a informațiilor relevante.

(7) Proiectele CE și IR se includ în planurile de dezvoltare a rețelelor electrice de transport și a rețelelor de transport al gazelor naturale pentru 10 ani, în conformitate cu legile sectoriale. Proiectelor CE și IR li se acordă prioritate la implementarea planurilor de dezvoltare și de investiții.

(8) În cazul în care implementarea proiectului CE sau a proiectului IR implică luarea deciziilor atât în Republica Moldova, cât și în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și/sau în unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, organul central de specialitate în domeniul energiei colaborează, după necesitate, cu autoritățile competente din statele respective și întreprinde măsurile necesare în vederea cooperării și a coordonării eficiente și eficace a eforturilor în legătură cu procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, în special în legătură cu eliberarea actelor permise de mediu necesare.

(9) În cazul în care un proiect de interes pentru Comunitatea Energetică se confruntă cu dificultăți semnificative de implementare, Secretariatul Comunității Energetice poate propune, iar Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice poate desemna, după primirea acordului organului central de specialitate în domeniul energiei și a altor părți contractante ale Comunității Energetice implicate, un coordonator al proiectului CE pentru o perioadă de până la un an, care poate fi reînnoită de două ori.

Coordonatorul proiectului CE selectat în rezultatul unui proces deschis, nediscriminatoriu și transparent și pe baza experienței candidatului în ceea ce privește sarcinile specifice care îi sunt atribuite pentru proiectul în cauză promovează proiectul CE pentru care a fost desemnat coordonator, promovează dialogul transfrontalier între dezvoltatorii proiectului și toate părțile interesate implicate; ajută dezvoltatorii proiectului CE și toate părțile, la necesitate, să consulte părțile interesate implicate, discutând rute alternative, după caz, și să obțină autorizațiile necesare pentru proiect; oferă, după caz, consultanță dezvoltatorilor proiectului CE cu privire la finanțarea proiectului; asigură acordarea de către părțile contractante ale Comunității Energetice în cauză a sprijinului adecvat și a conducerii strategice pentru pregătirea și implementarea proiectului CE.

În cazul desemnării unui coordonator al proiectului CE, de către Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice, sau a unui coordonator al proiectului IR, de către Comisia Europeană, organul central de specialitate în domeniul energiei, Agenția și dezvoltatorul proiectului CE colaborează cu el și coordonează cu acesta activitățile legate de implementarea proiectului respectiv.

(10) Pentru a asigura transparența activității și informarea publicului larg cu privire la prevederile actelor normative aplicabile în procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR, organul central de specialitate în domeniul energiei elaborează și publică pe site-ul său web oficial un ghid care să conțină informații cu privire la:

a) actele normative pe care se bazează deciziile și avizele corespunzătoare, pe categorii de proiecte CE sau de proiecte IR relevante, inclusiv actele normative din domeniul mediului;

b) actele permise necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE sau de proiectele IR;

c) numele și datele de contact ale persoanelor responsabile din cadrul organului central de specialitate în domeniul energiei, precum și ale celor din cadrul altor autorități și ale părților interesate;

d) fluxul de lucru, cu evidențierea fiecărei etape a procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR, inclusiv un calendar orientativ al etapelor și descrierea procesului decizional;

e) domeniul de aplicare, structura și nivelul de detaliere a documentelor care urmează să fie prezentate concomitent cu cererea de luare a deciziilor, inclusiv o listă de verificare;

f) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și mijloacele prin care publicul larg poate participa la proces;

g) modalitatea prin care organul central de specialitate al administrației publice, autoritatea competentă, alte autorități vizate și dezvoltatorul proiectului demonstrează că opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice au fost luate în considerare, de exemplu prin indicarea modificărilor aduse locației și concepției proiectului sau indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare;

h) în măsura posibilului, traduceri ale conținutului său în toate limbile părților contractante ale Comunității Energetice învecinate, care urmează să fie realizate în coordonare cu părțile contractante ale Comunității Energetice învecinate relevante.

Articolul 31⁴. Organizarea procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR

(1) Procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR se desfășoară în două etape: etapa prealabilă și etapa de autorizare propriu-zisă. Durata întregului proces de autorizare a proiectelor CE sau IR nu poate depăși termenul de 3 ani și 6 luni, cu posibilitatea prelungirii cu cel mult 9 luni a termenului stabilit pentru desfășurarea celor două etape.

(2) Etapa prealabilă reprezintă perioada dintre inițierea procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și înregistrarea de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire depuse de dezvoltatorul proiectului respectiv. Etapa prealabilă include și depunerea dosarului pentru eliberarea actelor permise de mediu necesare. Etapa prealabilă trebuie să dureze cel mult doi ani. Termenul de doi ani se calculează începând cu data la care organul central de specialitate în domeniul energiei a comunicat dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare este acceptată.

(3) Pentru a iniția procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, dezvoltatorul proiectului respectiv expediază organului central de specialitate în domeniul energiei, prin intermediul documentului electronic, semnat cu semnătură electronică calificată, sau prin document pe suport de hârtie, semnat de către administratorul dezvoltatorului proiectului, o notificare cu privire la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, la care anexează o descriere detaliată a proiectului respectiv, inclusiv indicându-se documentele de care dispune pentru eliberarea actelor permise necesare pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR, precum și un raport privind consultările publice efectuate, prevăzut la art. 31⁵ alin. (9).

(4) Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază notificarea și documentele anexate la aceasta, indicate la alin. (3), tuturor autorităților implicate, care îi notifică, în termen de două luni, dacă dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR deține toate documentele necesare pentru a obține actele permise corespunzătoare.

Organul central de specialitate în domeniul energiei și alte autorități implicate iau în considerare în procedura de autorizare orice studii valabile efectuate și permisele sau autorizațiile eliberate pentru un anumit proiect CE înainte ca proiectul să intre în procesul de autorizare în conformitate cu prezentul articol, și nu solicită dublarea studiilor și a permiselor sau a autorizațiilor.

(5) În termen de cel mult 3 luni de la recepționarea notificării indicate la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energiei notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR fie că acesta dispune de toate documentele necesare pentru eliberarea actelor permise corespunzătoare și că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau IR este acceptată, iar procesul de autorizare se consideră inițiat la data semnării notificării respective, fie că proiectul CE sau proiectul IR nu corespunde criteriilor stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10), cu indicarea motivelor refuzului și a informațiilor pertinente privind măsurile suplimentare ce trebuie întreprinse de acesta pentru înlăturarea cauzelor care au stat la baza refuzului.

În cazul în care sunt implicate două sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, data acceptării ultimei notificări de către autoritatea națională competentă în cauză marchează începutul procesului de acordare a autorizației.

(6) Etapa prealabilă poate fi divizată în trei stadii, în funcție de acțiunile care urmează a fi întreprinse:

a) după confirmarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, organul central de specialitate în domeniul energiei, în colaborare cu autoritățile implicate și, după caz, în baza propunerii dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, identifică domeniul de aplicare, precum și informațiile și documentele care trebuie prezentate de către dezvoltator pentru eliberarea actelor permise necesare. Lista de verificare indicată la art. 31³ alin. (10) lit. e) stă la baza acestei identificări;

b) în baza informației identificate conform lit. a) din prezentul alineat, organul central de specialitate în domeniul energiei întocmește, în cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR, un calendar detaliat al procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR respectiv. În cazul proiectelor CE și al proiectelor IR transfrontaliere, instituțiile responsabile de facilitarea și coordonarea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR din statele implicate colaborează pentru a ajusta calendarele întocmite la nivel național și pregătesc un calendar comun;

c) după depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a documentelor necesare pentru eliberarea actelor permise corespunzătoare, la solicitarea autorităților implicate,

organul central de specialitate în domeniul energiei este în drept să solicite de la dezvoltatorul proiectului respectiv informații care nu au fost prezentate de acesta, deși au fost identificate ca fiind necesare conform lit. a) din prezentul alineat, sau informații suplimentare, dacă este necesară clarificarea anumitor circumstanțe.

Etapă prealabilă include pregătirea rapoartelor de mediu de către dezvoltatorii proiectului, după caz, inclusiv documentația privind adaptarea la schimbările climatice.

(7) Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR se coordonează cu autoritățile implicate în cadrul grupului de lucru instituit în conformitate cu art. 31³ alin. (3). Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR trebuie să includă cel puțin informații cu privire la:

a) actele permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv;

b) autoritățile publice, părțile interesate și publicul larg care ar putea fi afectat;

c) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și durata acestora;

d) etapele principale care trebuie parcurse în vederea eliberării actelor permissive necesare și termenele aferente;

e) resursele planificate de autoritățile implicate și eventualele resurse suplimentare necesare.

(8) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cooperează cu organul central de specialitate în domeniul energiei pentru a prezenta informații complete și exhaustive cu privire la proiectul respectiv, precum și pentru a asigura respectarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv.

(9) Autoritatea/autoritățile implicate din cadrul administrației publice locale notifică, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei cu privire la depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a cererii privind eliberarea autorizației de construire și, după caz, cu privire la faptul că dosarul depus este incomplet, iar dezvoltatorului proiectului respectiv i-a fost solicitată prezentarea informațiilor suplimentare pentru clarificarea anumitor circumstanțe în conformitate cu Codul construcțiilor și urbanismului nr. 434/2023 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

(10) La data înregistrării de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire, etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată și durează cel mult un an și șase luni. În cazul în care proiectul CE sau proiectul IR urmează a fi implementat pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, dezvoltatorul respectiv poate depune cererea pentru obținerea autorizației de construire concomitent la mai multe autorități ale administrației publice locale, iar etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată la data primei înregistrări a cererii privind eliberarea autorizației de construire. Autoritățile administrației publice locale întreprind toate măsurile pentru urgentarea eliberării autorizațiilor de construire.

(11) În cazul în care organul central de specialitate în domeniul energiei prelungește termenul procesului de autorizare a proiectului CE, aceasta informează grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice și îi prezintă măsurile luate sau care urmează să fie luate pentru a finaliza procedura de autorizare în cel mai scurt termen. La solicitarea grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice, organul central de specialitate în domeniul energiei îl informează periodic cu privire la progresele înregistrate în acest sens și motivele privind orice întârziere.

Articolul 31⁵. Transparența și consultările publice în legătură cu implementarea proiectelor CE și a proiectelor IR

(1) În termen de 3 luni de la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR în conformitate cu art. 31⁴ alin. (5), dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei un concept privind participarea publicului larg. Conceptul respectiv se elaborează în conformitate cu cerințele stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10) și trebuie să includă cel puțin informațiile referitoare la:

a) părțile interesate;

b) măsurile preconizate, inclusiv locațiile și datele generice propuse pentru ședințele consultărilor publice;

c) calendarul ședințelor planificate în cadrul consultărilor publice;

d) resursele umane alocate pentru consultările publice.

(2) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează conceptul indicat la alin. (1) și, în termen de cel mult 3 luni de la prezentarea acestuia, notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cu privire la validarea conceptului privind participarea publicului larg sau cu

privire la necesitatea modificării conceptului respectiv, indicând modificările recomandate. La luarea deciziei, organul central de specialitate în domeniul energiei ține cont de orice formă de participare și de consultare a publicului larg care a avut loc înainte de inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, cu condiția că participarea și consultarea publicului larg au fost efectuate cu respectarea cerințelor cu privire la transparență, stabilite la alin.(4).

(3) În cazul în care, după validarea conceptului privind participarea publicului larg, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR intenționează să-l modifice semnificativ, acesta este obligat să informeze organul central de specialitate în domeniul energiei și să modifice conceptul respectiv conform recomandărilor organului central de specialitate în domeniul energiei.

(4) Pentru a încuraja participarea publicului larg și a asigura informarea și consultarea continuă a publicului larg în legătură cu implementarea proiectelor CE sau a proiectelor IR trebuie respectate următoarele principii:

a) părțile interesate afectate de implementarea unui proiect CE sau proiect IR, inclusiv autoritățile administrației publice locale, centrale și regionale relevante, proprietarii de terenuri și persoanele care locuiesc în vecinătatea zonei în care urmează să fie construit obiectul infrastructurii energetice vizat de proiectul respectiv, publicul larg, asociațiile sau organizațiile, constituite conform legii, sunt informate și consultate, în mod deschis și transparent, la etapa incipientă, astfel încât alternativele propuse în cadrul consultărilor publice să poată fi luate în considerare. În caz de necesitate, organul central de specialitate în domeniul energiei acordă suport dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR în acest sens;

b) în cazul în care se organizează mai multe consultări publice pentru un proiect CE sau proiect IR, în măsura posibilităților, se recurge la gruparea acestora. Fiecare consultare publică acoperă toate subiectele relevante pentru o anumită etapă a procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, iar fiecare subiect este abordat o dată pe parcursul consultărilor publice. O consultare publică poate avea loc în mai multe locații geografice. Subiectele abordate în cadrul unei consultări publice se indică în mod clar în notificarea privind consultările publice;

c) comentariile și obiecțiile părților interesate se admit doar în intervalul de timp stabilit pentru prezentarea acestora;

d) dezvoltatorii proiectului urmează să asigure că consultările publice au loc pe parcursul unei perioade de timp care permite o participare publică deschisă și incluzivă.

(5) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea completă privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv este obligat să organizeze cel puțin o consultare publică. În cadrul consultării publice, părțile interesate menționate la alin. (4) lit. a) sunt informate cu privire la proiectul CE sau proiectul IR la etapa incipientă, astfel încât să fie identificate cel mai potrivit amplasament, traseu sau tehnologii, să fie identificat, după caz, întreg impactul posibil, în conformitate cu actele normative în vigoare, ținându-se cont de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice, și să fie identificate subiectele relevante pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR. Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică pe site-ul web menționat la alin. (10) un raport în care descrie modul în care au fost luate în considerare opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice, indicând modificările aduse proiectului privind amplasamentul, traseul și concepției proiectului CE sau IR ori indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare.

(6) În cadrul consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5), dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR trebuie să întreprindă cel puțin următoarele acțiuni:

a) să elaboreze și să publice o broșură informativă de cel mult 15 pagini care să prezinte, în mod clar și concis, un sumar al scopului și al calendarului preliminar de implementare a proiectului CE sau a proiectului IR, informații relevante privind dezvoltarea planificată a rețelei de transport sau de distribuție, după caz, rutele alternative luate în considerare, impactul posibil, inclusiv de natură transfrontalieră, și eventualele măsuri de atenuare a acestora. Broșura informativă se publică până la desfășurarea consultărilor publice și trebuie să indice suplimentar adresa platformei Secretariatului Comunității Energetice și site-ul web oficial al organului central de specialitate în domeniul energiei pe care este publicat ghidul menționat la art. 31³ alin. (10);

b) să informeze cu privire la proiectul CE sau la proiectul IR toate părțile interesate prin intermediul site-ului web creat în conformitate cu alin. (10) și prin intermediul mass-mediei naționale;

c) să invite, prin forma unui document electronic, a unui document pe suport de hârtie ori prin intermediul mass-mediei naționale, toate părțile relevante, asociațiile, organizațiile și grupurile afectate de implementarea proiectului CE sau a proiectului IR pentru participare la ședințele organizate în vederea abordării unor subiecte specifice.

(7) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR transfrontaliere, care implică Republica Moldova și/sau una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, și/sau unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, perioada consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5) nu trebuie să depășească două luni din momentul în care a fost inițiată prima consultare publică în unul din statele implicate.

(8) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR cu impact transfrontalier semnificativ asupra mediului altei sau altor părți contractante ale Comunității Energetice ori asupra mediului altui sau altor state membre ale Uniunii Europene, care aplică prevederile Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător în context transfrontalier (adoptată la Espoo, Finlanda, la 25 februarie 1991), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.1546/1993, informațiile relevante se prezintă autorității responsabile pentru facilitarea și coordonarea procesului de autorizare din statele respective. Autoritatea sesizată indică în notificarea privind procesul de consultare dacă aceasta sau altă autoritate implicată intenționează să participe la consultările publice organizate în conformitate cu prezentul articol.

(9) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează un raport care să reflecte rezultatele consultărilor publice de până la inițierea procesului de autorizare. Raportul respectiv se anexează la notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, care se prezintă de dezvoltatorul proiectului respectiv în conformitate cu art. 31⁴ alin. (3). Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază raportul în cauză organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu și autorităților administrației publice locale care urmează să examineze cererile privind eliberarea autorizațiilor de construire, astfel încât să fie identificate eventualele probleme ce trebuie soluționate în legătură cu proiectul CE sau proiectul IR.

(10) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat să creeze și să actualizeze un site web care să conțină cel puțin următoarele informații relevante despre proiectul respectiv:

- a) broșura informativă în formă electronică, elaborată în conformitate cu alin. (6) lit. a);
- b) un rezumat în formă electronică de cel mult 50 de pagini, fără detalii tehnice, care să reflecte stadiul implementării proiectului respectiv, inclusiv a informațiilor geografice. Rezumatul respectiv se actualizează periodic, cu indicarea modificărilor aduse versiunilor anterioare;
- c) calendarul de implementare a proiectului respectiv și perioada planificată pentru desfășurarea consultărilor publice, cu indicarea datelor și a locurilor unde se preconizează organizarea consultărilor publice, precum și a subiectelor relevante care se propun a fi discutate;
- d) modalitatea în care poate fi obținut setul complet de documente relevante pentru consultările publice, a informațiilor și documentelor adiționale și datele de contact ale persoanelor responsabile;
- e) modalitatea în care pot fi transmise comentariile și obiecțiile în cadrul consultărilor publice și datele de contact ale persoanelor responsabile;
- f) un link către site-urile web oficiale ale organului central de specialitate în domeniul energiei și Secretariatului Comunității Energetice;
- g) traduceri ale conținutului site-ului web în toate limbile părților contractante ale Comunității Energetice implicate de proiect sau asupra cărora proiectul are un impact transfrontalier semnificativ, în conformitate cu punctul (1) din anexa 3;
- h) fondurile alocate și debursate de Uniunea Europeană pentru proiect;
- i) data ultimei actualizări a site-ului web al proiectului.

(11) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică informațiile relevante despre proiect și prin intermediul altor mijloace de informare la care are acces publicul larg. În cadrul consultărilor publice nu se comunică publicului larg informațiile care constituie secret comercial, precum și alte informații oficiale cu accesibilitate limitată.

Articolul 31⁶. Analiza cost-beneficiu în sectoarele energeticii. Principii specifice privind investițiile în cadrul proiectelor CE cu impact transfrontalier

(1) Agenția publică pe site-ul web oficial setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare ale costurilor unitare de investiție pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2, stabilite și publicate de Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice în cooperare cu autoritățile de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, în condițiile și termenele stabilite în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice.

(2) Costurile de investiție realizate în mod eficient în legătură cu implementarea unui proiect CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa 2, care se referă fie doar la Republica Moldova, fie la Republica Moldova și la una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și care țin de competența autorităților de reglementare din statele în cauză, sunt suportate de către operatorii sistemelor de transport sau de către dezvoltatorul/dezvoltatorii proiectului respectiv din părțile contractante ale Comunității Energetice în care proiectul CE respectiv are un impact net pozitiv asupra pieței și sunt recuperate, ulterior, prin intermediul tarifelor pentru serviciul de transport din partea/părțile contractante respective.

(3) Dezvoltatorii de proiecte CE pot utiliza, pentru analizele cost-beneficiu specifice proiectelor, setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2 stabilite și publicate pe site-ul web oficial al Agenției.

(4) Principiul indicat la alin. (2) se aplică în măsura în care costurile respective nu sunt recuperate prin intermediul plăților pentru gestionarea congestiilor sau prin intermediul altor plăți efectuate în legătură cu investiția în cauză.

(5) Costurile de investiție menționate la alin. (2) nu includ costurile aferente întreținerii și exploatării obiectelor de infrastructură energetică noi construite în cadrul implementării proiectelor CE.

(6) În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa 2, prevederile alin. (2) se aplică în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului CE solicită Agenției acest lucru pentru toate costurile de investiție sau pentru o parte a acestora. În cazul în care un proiect CE urmează a fi implementat de mai mulți dezvoltatori, Agenția solicită, fără întârziere, tuturor dezvoltatorilor proiectului respectiv să depună o cerere de investiție comună în conformitate cu art. 31⁷. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. e) și la pct. 2 din anexa 2, prevederile alin. (2) din prezentul articol pot fi aplicate în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului respectiv solicită Agenției acest lucru.

(7) În cazul unui proiect CE în raport cu care se aplică prevederile alin. (2), dezvoltatorul proiectului respectiv informează Agenția, cel puțin o dată pe an și până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, cu privire la progresele înregistrate în acest sens, precum și cu privire la costurile identificate și riscurile asociate implementării proiectului în cauză.

(8) După ce un proiect CE din categoria menționată la alin. (2) este evaluat ca fiind suficient de avansat și se estimează că este pregătit pentru a intra în faza de construcție în următoarele 36 de luni, dezvoltatorul proiectului respectiv prezintă Agenției și autorităților de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, din statele membre ale Uniunii Europene, implicate în implementarea proiectului CE (în continuare – *autorități de reglementare implicate*), o cerere de investiție în conformitate cu art. 31⁷.

Articolul 31⁷. Depunerea și examinarea cererii de investiție

(1) Cererea de investiție trebuie să conțină inclusiv solicitarea privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție și să fie însoțită de:

a) analiza cost-beneficiu actualizată specifică proiectului CE, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice și cu luarea în considerare a beneficiilor care depășesc frontierele statelor pe teritoriul cărora urmează a fi amplasată infrastructura energetică respectivă;

b) un plan de afaceri, care să evalueze viabilitatea financiară a proiectului CE, inclusiv soluția financiară aleasă. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură

energetică din categoriile prevăzute la pct. 3 din anexa 2, planul de afaceri trebuie să fie însoțit de rezultatele testelor de piață;

c) propunerea argumentată privind mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, dacă dezvoltatorii proiectului CE au ajuns la un acord în legătură cu aceasta.

(2) Cererea de investiție se elaborează după consultarea de către dezvoltatorii proiectului CE a operatorilor sistemelor de transport din părțile contractante ale Comunității Energetice în care proiectul CE are un impact net pozitiv, cu respectarea recomandărilor stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice. Dacă proiectul CE urmează să fie implementat de mai mulți dezvoltatori, aceștia depun o cerere de investiție comună.

La primirea cererii de investiții, Agenția transmite Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatului Comunității Energetice, fără întârziere, o copie a fiecărei cereri de investiții, în scop informativ.

(3) Agenția, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice păstrează confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial sau a altor informații cu accesibilitate limitată, obținute în cadrul și în legătură cu examinarea cererii de investiție.

(4) În termen de 6 luni de la data înregistrării cererii de investiții la ultima autoritate de reglementare relevantă, Agenția, după consultarea dezvoltatorilor proiectului CE și prin coordonare cu autoritățile de reglementare relevante, decide cu privire la:

a) alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție realizate în mod eficient, pe care va trebui să le suporte fiecare operator de sistem în cadrul proiectului respectiv, precum și cu privire la modul de includere a costurilor respective în tarifele operatorilor de sistem relevanți; sau

b) respingerea cererii de investiție, integral sau parțial, dacă, în urma analizei comune efectuate de Agenție și autoritățile de reglementare relevante, concluzionează că proiectul CE sau o parte a acestuia nu aduce un beneficiu net semnificativ în niciunul dintre statele autorităților de reglementare relevante.

(5) Agenția include în tarifele reglementate pentru serviciul de transport costurile de investiție realizate în mod eficient, având în vedere cele mai bune practici cu privire la tratamentul cererilor de investiții pentru proiectele CE, adoptate în cadrul Comunității Energetice și în conformitate cu alocarea costurilor de investiție care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem în legătură cu proiectul CE în cauză. Pentru proiectele CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică pe teritoriul Republicii Moldova, Agenția evaluează, după caz, dacă includerea costurilor de investiție în tarifele reglementate pentru serviciul de transport ar putea genera probleme de accesibilitate pentru utilizatorii de sistem.

(6) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția, după consultarea operatorilor sistemelor de transport, trebuie să ajungă la un acord cu autoritățile de reglementare relevante care să fie bazat inclusiv pe informațiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), dar fără a se limita la acestea. Evaluarea efectuată în legătură cu aceasta trebuie să ia în considerare toate scenariile relevante ce țin de planificarea rețelilor de transport și trebuie să permită efectuarea unei analize solide a contribuției proiectului CE la implementarea politicilor energetice ale Comunității Energetice în ceea ce privește decarbonizarea, integrarea piețelor de energie, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării cu energie.

(7) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se ține cont de nivelul real sau de cel estimat al veniturilor obținute din:

a) gestionarea congestiilor sau din alte plăți conexe;

b) aplicarea mecanismului de compensare dintre operatorii sistemului de transport, stabilit în conformitate cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.

(8) La luarea deciziei de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția ține cont de costurile și beneficiile economice, sociale și de mediu ale proiectelor respective în părțile contractante ale Comunității Energetice implicate, precum și de necesitatea de a asigura un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor CE, reducând, în același timp, la minimum necesitățile de sprijin financiar. În cazul în care un proiect CE atenuază externalități negative, precum fluxurile în buclă, iar proiectul CE respectiv este implementat într-o parte contractantă a Comunității Energetice sau într-un stat membru al Uniunii Europene care se află la originea externalității negative, această atenuare nu se consideră beneficiu transfrontalier și nu poate fi considerat temei pentru

alocarea costurilor către operatorii sistemelor de transport din statele afectate de aceste externalități negative.

(9) Hotărârile Agenției privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul web oficial al Agenției.

(10) Agenția, în cooperare cu autoritățile de reglementare relevante, notifică Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene despre decizia de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție și prezintă informații relevante cu privire la decizia respectivă, inclusiv:

a) evaluarea efectelor identificate în raport cu fiecare stat implicat în proiect, în special în ceea ce privește tarifele pentru prestarea serviciilor de transport;

b) evaluarea planului de afaceri prevăzut la alin. (1) lit. b);

c) externalitățile pozitive pe care le-ar putea genera proiectul CE la nivel național sau regional sau la nivelul întregii Comunități Energetice, precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea;

d) rezultatul consultării cu dezvoltatorii proiectului CE în cauză.

(11) La stabilirea tarifelor în conformitate cu legile sectoriale, Agenția ține cont de costurile reale ale investiției suportate de operatorul sistemului de transport sau de dezvoltatorul proiectului CE, în măsura în care costurile respective corespund principiului eficienței economice, ținându-se cont de mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție.

(12) În cazul în care, în termenul stabilit la alin. (4), Agenția nu ajunge la un acord cu autoritățile de reglementare implicate în legătură cu examinarea cererii de investiție și, respectiv, nu aprobă o decizie în acest sens, Agenția informează despre acest lucru Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Comisia Europeană.

(13) În circumstanțele stabilite la alin. (12) sau la solicitarea comună a Agenției și a autorităților de reglementare relevante, cererea de investiție se examinează de Comitetul de reglementare al Comunității Energetice în conformitate cu procedura stabilită în cadrul Tratatului Comunității Energetice.

(14) Decizia privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție nu afectează dreptul operatorilor sistemelor de transport de a solicita Agenției aprobarea tarifelor pentru serviciul de transport în conformitate cu prevederile Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și ale Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

(15) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în cadrul normativ al Comunității Energetice.

(16) Prezentul articol se aplică *mutatis mutandis* și proiectelor IR.

Articolul 31⁸. Stimulente pentru proiectele CE

(1) În cazul în care dezvoltatorul unui proiect CE este expus unor riscuri mai mari la dezvoltarea, construcția, operarea sau întreținerea obiectului de infrastructură energetică care ține de competența Agenției, fapt stabilit prin comparația cu riscurile asociate în mod normal proiectelor de infrastructură energetică asemănătoare, Agenția poate decide, prin hotărâre, cu privire la oferirea, în conformitate cu legile sectoriale, a unor stimulente pentru proiectul în cauză.

(2) Procedura și criteriile de identificare și evaluare a riscurilor asociate investițiilor în infrastructura energetică se stabilesc în metodologia elaborată și aprobată de către Agenție. La elaborarea metodologiei respective, Agenția ține cont de recomandările emise în acest sens de Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene.

(3) Stimulentele prevăzute la alin. (1) nu se oferă în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice.

(4) La aprobarea hotărârii privind oferirea stimulentei pentru un proiect CE, Agenția ține cont de rezultatele analizei cost-beneficiu efectuată în conformitate cu metodologiile relevante, stabilite în cadrul Comunității Energetice, și, în special, de externalitățile pozitive generate de către proiectul CE la nivel regional sau la nivelul Comunității Energetice. Concomitent, Agenția examinează riscurile specifice la care este expus dezvoltatorul proiectului CE, măsurile de ameliorare aplicate și justificarea profilului de risc, având în vedere impactul net pozitiv al proiectului CE în comparație cu o alternativă caracterizată prin riscuri reduse. Riscurile eligibile evaluate de către

Agenție includ, în special, riscurile aferente tehnologiilor noi de transport, riscurile legate de recuperarea parțială a costurilor și riscurile de dezvoltare.

(5) Oferirea stimulentei prevăzute de prezentul articol se bazează pe specificul riscurilor la care este supus dezvoltatorul proiectului CE, ținându-se cont de practicile existente și de recomandările emise în acest sens în cadrul Tratatului Comunității Energetice și în cadrul Uniunii Europene. Stimulentele pot include:

- a) măsuri specifice privind investițiile anticipate;
- b) măsuri privind recunoașterea costurilor suportate în mod eficient până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE;
- c) oferirea unei rentabilități suplimentare pentru capitalul investit în cadrul implementării proiectului CE;
- d) alte măsuri de stimulare, considerate de Agenție ca fiind necesare și adecvate.

Articolul 31⁹. Implementarea și monitorizarea proiectelor CE și a proiectelor IR

(1) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează un plan de implementare pentru proiectul respectiv, care să conțină și un calendar de implementare a acestuia, privind:

a) studiile de fezabilitate și de proiectare, elaborate ținându-se cont inclusiv de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice și de necesitatea respectării legislației de mediu și a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ;

b) construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică;

c) calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR prevăzut la art. 31⁴alin. (7).

(2) Operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție cooperează în vederea facilitării implementării proiectelor CE sau proiectelor IR în zona lor de activitate.

(3) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează, la nivel național, progresele înregistrate în implementarea proiectelor CE și prezintă, anual, grupului corespunzător al Comunității Energetice, Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatului Comunității Energetice un raport cu privire la progresele sau întârzierile în implementarea proiectelor CE, inclusiv întârzierile aferente procesului de autorizare, precum și, după caz, cauzele unor astfel de întârzieri.

(4) Până la data de 31 decembrie a fiecărui an care urmează anului includerii unui proiect CE sau proiect IR în lista proiectelor Comunității Energetice, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei și Agenției câte un raport cu privire la fiecare proiect care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2.

Raportul trebuie să conțină informații cu privire la:

a) progresele înregistrate în proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv, în special cu privire la procesul de eliberare a actelor permissive și procedura de consultări publice, cu privire la respectarea legislației de mediu, inclusiv a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ, precum și cu privire la măsurile luate aferente adaptării la schimbările climatice;

b) după caz, întârzierile în comparație cu calendarul procesului de autorizare a proiectului respectiv, cauzele acestora și alte dificultăți întâmpinate;

c) după caz, propuneri de modificare a planului de implementare a proiectului CE sau IR, în scopul reducerii termenelor.

(5) Până la data de 28 februarie a fiecărui an care urmează anului în care dezvoltatorul proiectului trebuie să prezinte raportul menționat la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energiei prezintă Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice, asistat de Secretariatul Comunității Energetice, și grupului corespunzător raportul menționat la alin. (4), completat cu informații cu privire la progresele și, după caz, la întârzierile în implementarea proiectelor CE, în ceea ce privește procesul de autorizare, precum și la cauzele unor astfel de întârzieri. Contribuția autorităților competente la elaborarea raportului se evidențiază în mod distinct, iar raportul este redactat fără a modifica textul introdus de dezvoltatorii proiectului.

(6) În cazul în care obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR nu este pus în funcțiune în termenul stabilit conform calendarului de implementare a proiectului respectiv din alte motive decât cele imperative, independente de voința dezvoltatorului proiectului respectiv, se aplică următoarele măsuri:

a) Agenția acționează în conformitate cu art. 38 alin. (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică sau în conformitate cu art. 42 alin. (7) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale pentru a asigura realizarea investiției respective;

b) în cazul în care Agenția nu poate aplica măsurile prevăzute la lit. a) , dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat, în termen de 24 de luni de la data punerii în funcțiune stabilită în calendarul de implementare a proiectului respectiv, să aleagă o parte terță pentru a finanța sau construi integral sau parțial obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR;

c) în cazul în care dezvoltatorul proiectului CE nu a ales o parte terță conform lit. b), Agenția, în termen de două luni de la expirarea termenului stabilit pentru realizarea obligației respective, poate desemna o parte terță care să finanțeze sau să construiască obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, iar dezvoltatorul proiectului CE este obligat să o accepte;

d) dacă întârzierea față de data punerii în funcțiune din planul de implementare depășește 26 de luni, Secretariatul Comunității Energetice, cu condiția unui acord și în deplină cooperare cu Guvernul Republicii Moldova, poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe capabile să devină dezvoltator al proiectului în vederea realizării proiectului CE în conformitate cu un calendar convenit;

e) în cazul în care Agenția, Secretariatul Comunității Energetice acționează conform prevederilor stabilite la lit. c), d), operatorul de sistem în a cărui zonă de activitate se află investiția este obligat să prezinte operatorilor responsabili de implementare sau investitorilor ori părții terțe toate informațiile necesare pentru realizarea investiției respective, să racordeze obiectul nou de infrastructură energetică la rețeaua de transport sau de distribuție, după caz, și să depună toate eforturile pentru a facilita implementarea investiției, precum și exploatarea și întreținerea sigură, fiabilă și eficientă a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR.

(7) În cazul proiectelor care au fost excluse din lista proiectelor Comunității Energetice se pierd toate drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prevederilor prezentului capitol.

(8) Prin derogare de la alin. (7), în cazul unui proiect care a fost exclus din lista proiectelor Comunității Energetice, dar în raport cu care organul central de specialitate în domeniul energiei a confirmat acceptarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE, conform art. 31⁴ alin. (5), se mențin drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prezentului capitol, cu excepția situației în care proiectul respectiv a fost exclus din cauza că includerea acestuia în lista proiectelor de interes comun ale Comunității Energetice s-a realizat în baza unor informații incorecte, care au reprezentat factorul determinant pentru includerea respectivă, sau în care proiectul respectiv nu corespunde cadrului normativ al Comunității Energetice.

Articolul 31¹⁰. Eligibilitatea proiectelor pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene

(1) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 sunt eligibile pentru asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene pentru pregătirea și implementarea proiectelor din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și al Instrumentului de vecinătate, de dezvoltare și cooperare internațională, inclusiv Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Platforma de investiții pentru vecinătate, Fondul european pentru dezvoltare durabilă, Fondul european pentru dezvoltare durabilă plus și Facilitatea pentru Ucraina.

(2) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene sub formă de granturi, garanții sau alte instrumente financiare din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și al Instrumentului de vecinătate, de dezvoltare și cooperare internațională, inclusiv Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Platforma de investiții pentru vecinătate, Fondul european pentru dezvoltare durabilă, Fondul european pentru dezvoltare durabilă plus și Facilitatea pentru Ucraina, în cazul în care îndeplinesc toate criteriile următoare:

a) analiza cost-beneficiu a proiectului efectuată în temeiul art. 31⁶ oferă dovezi cu privire la existența unor externalități pozitive semnificative precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea;

b) pentru proiect a fost luată o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 31⁷ sau, în ceea ce privește proiectele CE care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 3 din anexa 2, dacă nu sunt de competența autorităților naționale de

reglementare, și, prin urmare, nu beneficiază de o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor, proiectul vizează furnizarea de servicii transfrontaliere, asigurarea inovației tehnologice și asigurarea siguranței operării rețelei transfrontaliere;

c) proiectul nu poate fi finanțat de piață sau prin intermediul cadrului de reglementare în conformitate cu planul de afaceri și cu alte evaluări, în special cele efectuate de potențiali investitori, de creditorii sau de Agenție, ținând cont de orice decizie privind stimulentele și de motivele menționate la art. 31⁸ atunci când evaluează nevoia proiectului de asistență financiară din partea Uniunii Europene.

(3) Proiectele CE realizate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 31⁹ alineat (6) lit. d) sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc criteriile prevăzute la alineatul (2).

(4) Criteriile specifice și parametrii stabiliți la art. 31² alineat (3) și (5) se iau în considerare la stabilirea criteriilor de acordare a asistenței tehnice și financiare din partea Uniunii Europene din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare, al Instrumentului de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională și al Facilității pentru Ucraina.

Articolul 31¹¹. Perioada de tranziție

(1) Pe durata perioadei de tranziție care se încheie la 31 decembrie 2029, activele dedicate hidrogenului convertite din active de gaze naturale care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la punctul 3) din anexa 2 pot fi folosite pentru transportul sau stocarea unui amestec predefinit de hidrogen cu gaze naturale sau cu biometan.

(2) Pe durata perioadei de tranziție menționate la alineatul (1), dezvoltatorii de proiecte cooperează strâns în ceea ce privește elaborarea și implementarea proiectului în vederea asigurării interoperabilității rețelelor învecinate.

(3) Dezvoltatorul de proiect prezintă dovezi suficiente, inclusiv prin contracte comerciale, privind modul în care, până la sfârșitul perioadei de tranziție, activele menționate la alineatul (1) vor înceta să fie active de gaze naturale și vor deveni active dedicate hidrogenului, astfel cum este prevăzut la pct. 3 din anexa 2, precum și privind modul în care pe durata perioadei de tranziție va fi posibilă o utilizare sporită a hidrogenului. Astfel de dovezi includ o evaluare a ofertei și cererii de hidrogen obținut din surse regenerabile sau obținut cu emisii scăzute de carbon, precum și calculul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră care a fost obținută datorită proiectului. În contextul monitorizării progreselor înregistrate în implementarea proiectelor CE, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice verifică tranziția în timp util a proiectului într-un activ dedicat hidrogenului, astfel cum sunt prevăzut la pct. 3 din anexa 2.

(4) Eligibilitatea proiectelor menționate la alineatul (1) pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene se încheie la 31 decembrie 2027.

Articolul 31¹². Raportare și evaluare

(1) Organul central de specialitate în domeniul energiei publice, anual, până la 30 martie, un raport privind implementarea proiectelor CE în Republica Moldova. Raportul respectiv cuprinde o evaluare cu privire la:

1) progresele înregistrate în ceea ce privește planificarea, elaborarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor CE și, acolo unde este cazul, întârzierile în implementare și alte dificultăți întâmpinate;

2) fondurile angajate și vărsate de Uniunea Europeană pentru proiectele CE implementate în Republica Moldova;

3) progresele realizate în ceea ce privește integrarea surselor regenerabile de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin planificarea, dezvoltarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor CE;

4) în sectorul electroenergetic și cel al gazelor din surse regenerabile sau obținute cu emisii scăzute de carbon, inclusiv al hidrogenului, evoluția gradului de interconectare cu părțile contractante ale Comunității Energetice, evoluția corespunzătoare a prețurilor la energie, precum și numărul de avarii de sistem din rețea, cauzele acestora și costurile economice aferente;

5) procedura de autorizare și de participare a publicului, în special:

a) durata totală medie și maximă a procedurii de autorizare pentru proiectele CE, inclusiv durata fiecărei etape a procedurii prealabile, comparativ cu calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE stabilit în conformitate cu art. 31⁴;

b) gradul de opoziție cu care se confruntă proiectele CE, în special numărul de obiecții scrise înaintate pe parcursul consultării publice, precum și numărul de acțiuni în justiție;

c) bune practici și practici inovatoare cu privire la participarea părților implicate;

d) bune practici și practici inovatoare cu privire la atenuarea impactului asupra mediului, inclusiv adaptarea la schimbările climatice, în timpul procedurii de autorizare și al implementării proiectului;

e) eficacitatea modalității de facilitare și coordonare a procesului de emitere a autorizațiilor de mai multe autorități publice centrale sau locale;

6) procesul de reglementare, în special:

a) numărul de proiecte CE care au primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 31⁷;

b) numărul și tipul de proiecte de interes comun care au primit stimulente specifice în temeiul articolului 31⁸;

7) eficacitatea aplicării prezentului capitol în ceea ce privește contribuția la obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și la realizarea obiectivelor de neutralitate climatică până cel târziu în anul 2050.

(2) Raportul privind implementarea proiectelor CE în Republica Moldova se expediază Secretariatului Comunității Energetice.”

21. Anexa la Lege devine Anexa nr. 1 și va avea cu următorul cuprins:

„Anexa 1

Interconexiuni prioritare de infrastructură energetică, coridoare și zone

Interconexiuni prioritare de infrastructură energetică, coridoare din Comunitatea Energetică și zone:

1. Coridoare prioritare privind energia electrică

Interconexiunile electrice din Comunitatea Energetică:

Interconexiuni dintre părțile contractante ale Comunității Energetice, în special pentru integrarea energiei electrice din surse regenerabile de energie, și a consolidării infrastructurii de rețea interne pentru a stimula integrarea pieței în regiune și pentru a asigura prelungirile necesare pe uscat ale rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile și consolidările rețelei interne necesare pentru a asigura o rețea electrică de transport adecvată și fiabilă și pentru a livra energie electrică generată offshore părților contractante ale Comunității Energetice fără ieșire la mare.

2. Coridoare prioritare pentru interconexiunile de hidrogen și electrolizoare din Comunitatea Energetică

1) Interconexiunile de hidrogen din Comunitatea Energetică:

Infrastructura hidrogenului și reconfigurarea infrastructurii de gaze naturale, permițând apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, care conectează direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), țările din regiune și abordează nevoile lor specifice de infrastructură pentru hidrogen care sprijină apariția a unei rețele la nivelul Comunității Energetice pentru transportul hidrogenului și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și a altor soluții care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și cel al Comunității Energetice.

2) Electrolizoare:

Sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente și, în plus, și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, sprijinirea soluțiilor inovatoare și a altor soluții care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și cel al Comunității Energetice.

3. Domenii tematice prioritare

1) Implementarea rețelelor electrice inteligente:

Adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente în întreaga Comunitate Energetică în vederea integrării eficiente a comportamentului și a acțiunilor tuturor utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la rețeaua electrică, în special generarea unor cantități mari de energie electrică din surse regenerabile sau de producere distribuită și gestionarea cererii, stocarea energiei, vehiculele electrice și alte surse de flexibilitate și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic al Comunității Energetice.

2) Rețea transfrontalieră de transport a dioxidului de carbon:

Dezvoltarea unei infrastructuri pentru transportul și stocarea dioxidului de carbon între părțile contractante ale Comunității Energetice pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon captat din instalațiile industriale în scopul stocării geologice permanente, precum și pentru utilizarea dioxidului de carbon pentru combustibili gazoși sintetici, conducând la neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon.

3) Rețele inteligente de gaze:

Adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente de gaze în întreaga Comunitate Energetică pentru a integra în condiții de eficiență în rețeaua de gaze o gamă largă de surse de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, pentru a sprijini adoptarea unor soluții inovatoare și digitale pentru gestionarea rețelei și pentru a facilita integrarea inteligentă a sectorului energetic și consumul dispecerizabil, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile.

22. Legea se completează cu Anexele 2 și 3 cu următorul cuprins:

Anexa 2

Categorii de infrastructură energetică dezvoltate în cadrul proiectelor CE și proiectelor IR

Categoriile de infrastructură energetică care urmează să fie dezvoltate în cadrul proiectelor CE și proiectelor IR sunt:

1. În sectorul electroenergetic:

a) liniile electrice aeriene de transport de tensiune înaltă și foarte înaltă, situate pe teritoriul Republicii Moldova sau care traversează frontiera de stat, dacă au fost proiectate pentru o tensiune de cel puțin 220 kV, și liniile electrice de transport în cablu, subterane și submarine, dacă au fost proiectate pentru o tensiune de minimum 150 kV;

b) orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la lit. a) și care permite transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore de la

siturile de producție offshore (infrastructură energetică pentru energia electrică din surse regenerabile offshore);

c) instalațiile de stocare a energiei, individuale sau în formă agregată, utilizate pentru stocarea permanentă ori temporară a energiei în infrastructuri energetice situate la suprafață sau subterane ori în situri geologice, cu condiția să fie conectate direct la linii electrice de înaltă tensiune de transport sau de distribuție, proiectate pentru tensiunea de 110 kV și mai mare;

d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru asigurarea funcționării în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor menționate la lit. a)–c), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate nivelurile de tensiune și la stațiile electrice;

e) în ceea ce privește rețelele electrice inteligente: orice echipamente sau instalații, sisteme și componente digitale care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transportul, cât și pentru distribuția energiei electrice la tensiune medie și înaltă, care au ca scop asigurarea unei rețele electrice de transport și de distribuție mai eficiente și mai inteligente, creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producere, stocare și consum de energie și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață, să sprijine soluții inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice pentru 2030 privind energia și clima și asupra obiectivului de neutralitate climatică pentru anul 2050, pentru a contribui semnificativ la durabilitatea Comunității Energetice.

2. În ceea ce privește rețelele inteligente de gaze, oricare dintre următoarele echipamente sau instalații, menite să permită și să faciliteze integrarea în rețeaua de gaze a unei game largi de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a gazelor obținute din surse regenerabile, inclusiv biometanul sau hidrogenul: sistemele și componentele digitale, care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, sistemele de control și tehnologiile bazate pe senzori pentru a permite monitorizarea, contorizarea, controlul calității și gestionarea, în mod interactiv și inteligent, a producerii, a transportului, a distribuției, a stocării și a consumului de gaze în cadrul unei rețele de gaze, inclusiv echipamentele care să permită fluxuri în revers de la nivelul distribuției și până la nivelul transportului, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor obținute din surse regenerabile.

3. În ceea ce privește hidrogenul:

a) conductele de transport pentru transportul hidrogenului, în special, la presiune înaltă, inclusiv infrastructura de gaze naturale reconfigurată, oferind acces mai multor utilizatori de sistem în mod transparent și nediscriminatoriu.

b) instalațiile de stocare conectate la conductele de transport pentru transportul hidrogenului la înaltă presiune menționate la lit. a);

c) instalațiile de recepție, stocare și regazificare sau de decompresie pentru hidrogenul lichefiat ori pentru hidrogenul încorporat în alte substanțe chimice, având scopul de a injecta hidrogenul, dacă este cazul, în rețea;

d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului de hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare;

e) orice echipament sau instalație care permite utilizarea hidrogenului sau a combustibililor derivați din hidrogen în sectorul transporturilor în cadrul rețelei transeuropene de transport (TEN-T) centrală identificată în părțile contractante ale Comunității Energetice în conformitate cu normele aplicabile dezvoltării infrastructurii TEN-T în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității transporturilor.

Toate categoriile indicate la lit. a)–d) pot fi reconstruite și/sau reconfigurate din rețele de gaze naturale în rețele de hidrogen sau în o combinație a acestora.

4. În ceea ce privește instalațiile de electroliză:

1) electrolizoarele:

a) care au o capacitate de cel puțin 50 MW, furnizate de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect coordonat;

b) a căror producție respectă cerința de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață de 70% în raport cu combustibilul fosil de referință de 94 g echivalent CO₂/MJ. Emisiile de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață trebuie să includă emisiile indirecte. Reducerile cuantificate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață sunt verificate în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;

c) care au o funcție legată de rețea, în special în vederea flexibilității generale a sistemului și a eficienței generale a sistemului de rețele electrice și de hidrogen;

2) echipamentele aferente, inclusiv instalația de racordare la rețeaua de gaze.

5. În ceea ce privește dioxidul de carbon:

a) conductele specializate, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse, în scopul stocării geologice definitive a dioxidului de carbon;

b) instalațiile fixe pentru lichefierea, stocarea tampon și convertizoare ale dioxidului de carbon, în vederea transportării ulterioare a acestuia prin conducte și în moduri de transport dedicate, precum sunt navele, șlepurile, camioanele și trenurile;

c) fără a aduce atingere interdicțiilor de stocare geologică a dioxidului de carbon într-o parte componentă a Comunității Energetice, stabilite prin actele normative în vigoare, instalațiile de suprafață și de injectare, asociate cu infrastructura dintr-o formațiune geologică care este utilizată pentru stocarea geologică definitivă a dioxidului de carbon, în cazul în care acestea nu implică utilizarea dioxidului de carbon pentru recuperarea intensificată a hidrocarburilor și sunt necesare pentru a permite transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon;

d) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului de electroliză respectiv, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control.

Anexa 3

Norme și indicatori privind criteriile pentru proiectele CE

1. Un proiect CE cu un impact transfrontalier semnificativ este un proiect amplasat pe teritoriul Republicii Moldova ca parte contractantă a Comunității Energetice și corespunde următoarelor condiții:

1) pentru transportul energiei electrice, proiectul sporește capacitatea de transfer a rețelei electrice de transport sau capacitatea disponibilă pentru fluxurile comerciale, la frontiera Republicii Moldova cu altă parte sau alte părți contractante ale Comunității Energetice, având drept efect sporirea capacității de transfer a rețelei electrice transfrontaliere la frontiera cu altă parte sau alte părți contractante ale Comunității Energetice cu minimum 500 megawați (MW), comparativ cu situația în care proiectul nu ar fi pus în funcțiune, ori proiectul reduce izolarea energetică a unor sisteme care nu sunt interconectate în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și crește capacitatea de transfer transfrontalier a rețelei electrice de transport dintre două părți contractante ale Comunității Energetice cu cel puțin 200 MW;

2) pentru stocarea energiei electrice, proiectul oferă o capacitate instalată de cel puțin 225 MW și are o capacitate de stocare care permite o producție anuală netă de energie electrică de 250 GWh/an;

3) pentru rețelele electrice inteligente, proiectul este elaborat pentru echipamente și instalații de înaltă tensiune și de medie tensiune și implică operatorii sistemelor de transport, operatori ai sistemelor de transport și operatori ai sistemelor de distribuție sau operatori ai sistemelor de distribuție din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. Proiectul poate implica numai operatorii sistemelor de distribuție, cu condiția ca aceștia să provină din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice și că interoperabilitatea să fie asigurată.

Proiectul îndeplinește cel puțin două dintre următoarele criterii:

a) implică 50 000 de utilizatori, producători, consumatori sau prosumatori de energie electrică,

- b) cuprinde o zonă de consum de cel puțin 300 GWh/an,
- c) cel puțin 20 % din consumul de energie electrică aferent proiectului provine din resurse regenerabile variabile sau,
- d) reduce izolarea energetică a sistemelor care nu sunt conectate cu nici o altă parte contractantă a Comunității Energetice.

Nu este necesar ca proiectul să implice o frontieră fizică comună.

4) în ceea ce privește transportul hidrogenului, proiectul permite transportul hidrogenului peste frontierele părților contractante ale Comunității Energetice în cauză sau mărește capacitatea existentă de transport transfrontalier al hidrogenului la frontiera dintre două părți contractante ale Comunității Energetice cu cel puțin 10 % în comparație cu situația anterioară punerii în funcțiune a proiectului, iar proiectul demonstrează în mod suficient că este o parte esențială a unei rețele transfrontaliere planificate de hidrogen și oferă dovezi suficiente privind planurile existente și privind cooperarea cu țările învecinate și cu operatorii de sistem sau, în cazul proiectelor care reduc izolarea energetică a sistemelor care nu sunt interconectate în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, proiectul vizează să aprovizioneze, direct sau indirect, cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice;

5) pentru instalațiile de stocare a hidrogenului sau de recepție a hidrogenului menționate la punctul 3 din anexa II, proiectul vizează să aprovizioneze în mod direct sau indirect cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice;

6) pentru electrolizoare, proiectul asigură o capacitate instalată de cel puțin 50 MW furnizată de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect, coordonat și aduce beneficii directe sau indirecte unui număr de cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, și în mod specific, în ceea ce privește proiectele pe insule și sistemele insulare, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Comunității Energetice;

7) pentru rețelele inteligente de gaze, un proiect implică operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție sau operatorii sistemelor de distribuție din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. Operatorii sistemelor de distribuție pot fi implicați, dar numai cu sprijinul operatorilor de sistem din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, care sunt strâns asociate proiectului și care asigură interoperabilitatea.

8) pentru transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore, proiectul este conceput pentru a transfera energie electrică de la situri de producție offshore cu o capacitate de cel puțin 500 MW și permite transportul energiei electrice către rețeaua terestră a unei anumite părți contractante a Comunității Energetice, sporind volumul de energie electrică din surse regenerabile disponibil pe piața internă. Proiectul este dezvoltat în zone cu o rată scăzută de penetrare a energiei electrice din surse regenerabile offshore și demonstrează un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic și la integrarea pieței, fără a obstrucționa capacitățile și fluxurile transfrontaliere;

9) pentru proiectele privind dioxidul de carbon, proiectul este utilizat pentru transportul și, dacă este cazul, stocarea dioxidului de carbon de origine antropică provenit din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice.

2. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la pct. 1 lit. a) - e) din anexa 2, criteriile prevăzute la articolul 31³ din lege sunt evaluate după cum urmează:

1) transportul energiei electrice produse din surse regenerabile către marile centre de consum și siturile de stocare măsurat conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru 10 ani la nivelul Uniunii Europene, în special:

a) pentru transportul energiei electrice, prin compararea capacității de producție din surse regenerabile de energie (per tehnologie, în MW) care este racordată și transportată datorită proiectului, cu capacitatea totală planificată de producție din tipurile de surse regenerabile de energie respective în Republica Moldova în cauză în anul 2030, în conformitate cu Planul Național Integrat privind Energia și Clima aprobat și prezentat Secretariatului Comunității Energetice;

b) sau pentru stocarea de energie, prin compararea noilor capacități oferite de proiect cu capacitatea totală existentă pentru aceeași tehnologie de stocare în zona de analiză prevăzută în prezenta anexă.

2) integrarea pieței, concurența și flexibilitatea sistemului, în special prin:

a) calcularea, pentru proiectele transfrontaliere, inclusiv proiectele de reinvestiții, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei electrice în ambele direcții ale fluxului de energie electrică, măsurată în funcție de mărimea puterii (în MW) și contribuția acestora pentru a atinge obiectivul de interconectare de minimum 15 % sau, iar pentru proiectele cu un impact transfrontalier semnificativ, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei electrice la frontierele dintre părțile contractante ale Comunității Energetice relevante, și asupra echilibrării cererii și ofertei și asupra funcționării rețelelor electrice în părțile contractante ale Comunității Energetice relevante;

b) evaluarea impactului, pentru zona de analiză prevăzută în prezenta anexă, în termeni de costuri de producere și transport al energiei electrice la nivelul întregului sistem și de evoluție și convergență a prețurilor pe piață oferite de un proiect în funcție de diverse scenarii de planificare, ținând cont în special de variațiile induse ordinii de merit;

3) securitatea furnizării, interoperabilitatea și siguranța în funcționare a sistemului, în special prin evaluarea impactului proiectului asupra pierderii de consum așteptată în zona de analiză, astfel cum este prevăzută în prezenta anexă, în ceea ce privește adecvanța capacității de producere și de transport pentru o serie de perioade de sarcină caracteristice, ținând cont de modificările previzibile în materie de fenomene meteorologice extreme și de impactul acestora asupra rezilienței infrastructurii. Dacă este cazul, se măsoară impactul proiectului asupra controlului independent și fiabil al funcționării sistemului și al serviciilor.

3. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 1 lit. e) din anexa 2, criteriile enumerate la articolul 31² din lege sunt evaluate după cum urmează:

1) gradul de durabilitate, măsurat prin evaluarea gradului de capacitate a rețelelor de a conecta și de a transporta energie din surse regenerabile variabile;

2) securitatea furnizării, măsurată evaluând nivelul pierderilor din rețelele electrice de distribuție, din rețelele electrice de transport sau din ambele, utilizarea procentuală (și anume, sarcina medie) a componentelor rețelei electrice, disponibilitatea componentelor rețelei electrice (legată de întreținerea planificată și neplanificată) și impactul său asupra performanțelor rețelei electrice și asupra duratei și frecvenței întreruperilor, inclusiv perturbări legate de climă;

3) integrarea pieței, măsurată prin evaluarea adoptării inovațiilor în exploatarea sistemului, reducerea izolării energetice și interconectarea, precum și a nivelului de integrare a altor sectoare și de facilitare a unor noi modele de afaceri și structuri de piață;

4) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea furnizării, măsurate prin evaluarea abordării inovatoare în ceea ce privește flexibilitatea sistemului, securitatea cibernetică, interoperabilitatea eficientă între operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție, capacitatea de a include consumul dispecerizabil, stocarea, măsurile de eficiență energetică, utilizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a instrumentelor digitale și a tehnologiilor informației și comunicațiilor în scopuri de monitorizare și control, stabilitatea sistemului electroenergetic și calitatea tensiunii.

4. În ceea ce privește proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 3 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează:

1) durabilitatea, măsurată ca fiind contribuția unui proiect la: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în diverse utilizări finale în sectoarele în care emisiile sunt greu de redus, cum ar fi industria sau transporturile; flexibilitatea și opțiunile de stocare sezonieră pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile; sau integrarea hidrogenului din surse regenerabile și obținut cu emisii scăzute de carbon, pentru a se lua în considerare nevoile pieței și a se promova hidrogenul din surse regenerabile;

2) integrarea pieței și interoperabilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului pentru integrarea zonelor de piață și convergența prețurilor la flexibilitatea globală a sistemului;

3) securitatea aprovizionării și flexibilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului la reziliența, diversitatea și flexibilitatea furnizării hidrogenului;

4) concurența, măsurată prin evaluarea contribuției proiectului la diversificarea furnizării, inclusiv privind facilitarea accesului la sursele autohtone de aprovizionare a hidrogenului.

5. În ceea ce privește proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 2 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează:

1) nivelul de durabilitate, măsurat prin evaluarea ponderii gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon integrate în rețeaua de gaze, a reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră aferente în direcția decarbonizării totale a sistemului și a detectării adecvate a scurgerilor;

2) calitatea și securitatea aprovizionării, măsurate prin evaluarea raportului dintre oferta de gaze disponibilă în mod fiabil și cererea maximă, ponderea importurilor înlocuite cu gaze locale din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon, stabilitatea funcționării sistemului, durata și frecvența întreruperilor per consumator;

3) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi sistemul de alimentare cu energie termică și electroenergetic, sectorul transporturilor și al industriei.

6. În ceea ce privește proiectele privind electrolizoarele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 4 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează:

1) durabilitatea, măsurată prin evaluarea ponderii hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului obținut cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, care îndeplinește criteriile definite la pct. 4 litera (a) punctul (ii) din anexa 2 integrat în rețea sau prin estimarea volumului de combustibili sintetici cu această proveniență utilizați și a reducerilor aferente ale emisiilor de gaze cu efect de seră;

2) securitatea aprovizionării, măsurată prin evaluarea contribuției sale la siguranța, stabilitatea și eficiența exploatării rețelei, inclusiv prin evaluarea reducerii evitate a producției de energie electrică din surse regenerabile;

3) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de conexiuni cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi rețelele de gaze, de hidrogen, electrice și termice, sectorul transporturilor și al industriei.

7. În ceea ce privește infrastructura de dioxid de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la pct. 5 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează:

1) durabilitatea, măsurată prin evaluarea reducerilor totale preconizate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață a proiectului și a absenței unor soluții tehnologice alternative, cum ar fi, dar fără a se limita la eficiența energetică, electrificarea care integrează surse regenerabile, pentru a atinge același nivel de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ca și

cantitatea de dioxid de carbon care urmează să fie captată în instalațiile industriale conectate, la un cost comparabil într-un interval de timp comparabil, ținând cont de emisiile de gaze cu efect de seră generate de energia necesară pentru captarea, transportul și stocarea dioxidului de carbon, după caz, luând în considerare infrastructura, inclusiv, dacă este cazul, alte posibile utilizări viitoare;

2) reziliența și securitatea, măsurate prin evaluarea securității infrastructurii;

3) atenuarea poverii și a riscului de mediu prin neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon.”.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Lege a fost elaborat de Ministerul Energiei, în vederea ajustării cadrului normativ național la noile cerințe ale Comunității Energetice și ale Uniunii Europene.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de Lege este elaborat și promovat în temeiul îndeplinirii angajamentelor ce reies din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 privind transpunerea în legislația națională a prevederilor Regulamentului nr. 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, după cum a fost adaptat și aprobat prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2023/03/MC-EnC. Suplimentar, necesitatea aprobării proiectului de Lege rezidă din Programul Național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, Clusterul 4, Capitolul 21 Rețele Transeuropene, acțiunea nr. 4.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Necesitatea elaborării și adoptării prezentului proiect de lege este determinată de imperativul modernizării cadrului normativ național în domeniul energiei, în contextul schimbărilor structurale profunde la nivel regional și european, al noilor obligații internaționale asumate de Republica Moldova și al necesității sporirii securității energetice naționale. Dezvoltarea sectorului energetic este parte a procesului de dezvoltare sustenabilă a Republicii Moldova, iar creșterea eficienței energetice și integrarea surselor regenerabile de energie în sistemul energetic al țării sunt primordiale în decarbonizarea sectorului energetic național. Republica Moldova este parte contractantă a Comunității Energetice și are obligația de a transpune și implementa actele juridice adoptate în cadrul acesteia. Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, adaptat și aprobat prin deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice, instituie un nou model de guvernanță a proiectelor de infrastructură energetică. Acest model presupune prioritizarea proiectelor de interes comun, coordonarea transfrontalieră a autorizării, introducerea termenelor maxime obligatorii, participarea părților interesate la etapele incipiente ale proiectului, corelarea investițiilor energetice cu obiectivele climatice. De menționat că Legea nr. 174/2017, în forma sa actuală, nu conține un cadru normativ adecvat pentru aplicarea acestor cerințe, ceea ce creează un risc real de neconformare cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova. Analiza cadrului legislativ existent evidențiază lipsa unei reglementări unitare a proiectelor energetice strategice, absența unei autorități naționale cu rol de coordonare a autorizării, fragmentarea competențelor între autorități, lipsa termenelor clare și previzibile de autorizare, lipsa unui mecanism de soluționare a blocajelor administrative.

Aceste deficiențe generează întârzieri semnificative în implementarea proiectelor energetice, cresc costurile investiționale și descurajează investitorii. Proiectul de Lege răspunde direct acestor lacune prin instituirea unui cadru juridic coerent și funcțional.

Evenimentele geopolitice recente au demonstrat vulnerabilitatea sistemelor energetice slab interconectate și dependente de surse unice de aprovizionare. În acest context, dezvoltarea infrastructurii energetice devine o componentă esențială a securității naționale.

Prin reglementarea proiectelor CE și IR, proiectul de lege creează premisele pentru diversificarea surselor și rutelor de aprovizionare, creșterea capacității de interconectare, integrarea Republicii Moldova în piața energetică regională, precum și reducerea riscurilor sistemice și a blocajelor de infrastructură.

De menționat faptul că proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc sunt eligibile pentru finanțare din surse externe nerambursabile sau la dobânzi preferențiale. Cu toate acestea, accesul la aceste fonduri este condiționat de existența unui cadru normativ național compatibil cu regulile europene.

Suplimentar, durata excesivă a proceselor de autorizare reprezintă unul dintre principalele obstacole în calea implementării proiectelor energetice. În lipsa unor mecanisme de coordonare, dezvoltatorii sunt nevoiți să interacționeze separat cu multiple autorități, ceea ce generează întârzieri și costuri suplimentare.

Astfel, proiectul introduce un punct unic de contact, un calendar obligatoriu de autorizare, termene maxime legale, mecanisme de monitorizare și intervenție, aceste măsuri contribuind la creșterea eficienței administrației publice și la reducerea poverii administrative.

Suplimentar, Proiectul de lege integrează explicit dimensiunea climatică și asigură corelarea investițiilor energetice cu obiectivele de reducere a emisiilor și de adaptare la schimbările climatice.

De menționat faptul că Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică conține, în forma sa actuală, referințe la acte normative care au fost abrogate, au fost înlocuite prin acte normative noi sau au suferit modificări substanțiale de structură și conținut. În special, referințele la Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică nu mai sunt conforme realității normative, având în vedere intrarea în vigoare a Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, care a instituit un cadru juridic nou, aliniat acquis-ului Uniunii Europene.

Se propune ca proiectul de lege să intre în vigoare la expirarea termenului de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pentru a asigura o perioadă rezonabilă de adaptare a autorităților publice și a participanților la piață la noile prevederi legale. Modificările și completările introduse prin proiect vizează ajustări ale cadrului normativ și instituțional, inclusiv proceduri administrative și mecanisme de coordonare aplicabile proiectelor energetice strategice. Acordarea unui asemenea termen ar permite autorităților competente să-și armonizeze practicile administrative interne și să asigure informarea corespunzătoare a părților interesate..

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propus vizează modernizarea și consolidarea cadrului juridic general în domeniul energiei, prin ajustarea Legii nr. 174/2017 la noile realități legislative și instituționale. Intervențiile legislative propuse urmăresc asigurarea coerenței normative,

creșterea aplicabilității efective a legii și crearea unui cadru juridic adecvat pentru dezvoltarea infrastructurii energetice de importanță strategică.

În acest sens, proiectul:

- **actualizează clauza de armonizare a Legii nr. 174/2017** prin includerea referinței la Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, astfel cum a fost adaptat și aprobat în cadrul Comunității Energetice.

- **corelează referințelor legale cu legislația sectorială actualizată**, în special prin substituirea trimiterilor la Legea nr. 107/2016 cu referințe la Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. Această modificare este necesară pentru eliminarea neconcordanțelor normative, sporirea clarității juridice și respectarea principiului securității raporturilor juridice.

- **introduce și redefinește unele noțiuni-cheie**, în scopul alinierii terminologiei utilizate în Legea nr. 174/2017 cu cea din legislația Uniunii Europene și din actele Comunității Energetice. Astfel, sunt introduse concepte precum infrastructura energetică, proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc, infrastructura dedicată hidrogenului, rețelele inteligente, adaptarea la schimbările climatice și proiectele concurente, ceea ce permite integrarea dimensiunii climatice și tehnologice în politica energetică națională;

- **instituie un capitol distinct consacrat proiectelor de interes comun și proiectelor de interes reciproc**, prin care este reglementat un regim juridic special pentru infrastructura energetică strategică. În cadrul acestui capitol sunt stabilite criteriile de eligibilitate și evaluare a proiectelor, procedura de includere a acestora în listele relevante, statutul lor prioritar, precum și obligațiile promotorilor de proiecte și competențele autorităților publice implicate.

- **reglementează procedura de autorizare coordonată și accelerată pentru proiectele de interes comun și de interes reciproc**. Proiectul prevede desemnarea unui punct unic de contact, instituirea unor termene maxime pentru etapele procedurii de autorizare, precum și mecanisme de coordonare și monitorizare interinstituțională. Aceste măsuri sunt menite să reducă durata procedurilor administrative, să prevină blocajele și să asigure predictibilitatea procesului investițional.

Suplimentar, prin proiect sunt **consolidate și clarificate competențele autorităților publice implicate în domeniul energetic**, inclusiv ale organului central de specialitate și ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în vederea evitării suprapunerilor de atribuții și asigurării unei cooperări instituționale eficiente.

De asemenea, proiectul introduce **cerințe sporite de transparență și consultare publică**, prevăzând implicarea publicului și a părților interesate încă din fazele incipiente ale proiectelor strategice. Această abordare contribuie la creșterea acceptabilității sociale a proiectelor energetice și la reducerea riscului de contestare ulterioară a acestora.

Proiectul reglementează, totodată, principiile de analiză cost-beneficiu, repartizarea costurilor și recuperarea investițiilor, inclusiv în context transfrontalier, în conformitate cu practicile europene. Prin aceste prevederi se urmărește creșterea eficienței economice a investițiilor și utilizarea optimă a resurselor financiare disponibile.

Un alt aspect important al proiectului constă în **integrarea explicită a obiectivelor de tranziție energetică și de combatere a schimbărilor climatice**, prin introducerea obligației

de evaluare a impactului proiectelor asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptării la schimbările climatice.

În final, proiectul ajustează mecanismele de control, sancționare și contestare, prin corelarea acestora cu prevederile Codului administrativ, și elimină normele redundante sau depășite, contribuind astfel la simplificarea și eficientizarea cadrului normativ în domeniul energetic.

Printre obiectivele proiectului putem enumera:

Crearea unui cadru juridic modern și coerent pentru dezvoltarea infrastructurii energetice strategice, prin armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene și cu obligațiile asumate în cadrul Comunității Energetice.

Eficientizarea procedurilor administrative de autorizare și coordonare a proiectelor energetice de interes comun și reciproc, în vederea reducerii blocajelor instituționale, sporirii predictibilității juridice și stimulării investițiilor.

Consolidarea securității energetice și sprijinirea tranziției energetice durabile, prin facilitarea interconectărilor regionale, integrarea tehnologiilor moderne și corelarea politicilor energetice cu obiectivele climatice.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului de lege au fost analizate mai multe opțiuni alternative de politică publică și de intervenție legislativă, în vederea identificării soluției optime pentru atingerea obiectivelor propuse.

Prima opțiune analizată a constat în menținerea cadrului normativ existent, fără intervenții legislative asupra Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Această opțiune a fost exclusă deoarece cadrul normativ actual nu reflectă noile cerințe ale Comunității Energetice și ale legislației Uniunii Europene, în special în ceea ce privește proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc. Menținerea status-quo-ului ar limita capacitatea autorităților publice de a implementa proiecte energetice strategice, afectând securitatea energetică și accesul la finanțare externă.

O altă opțiune analizată a fost elaborarea unei legi speciale separate privind proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc. Această soluție ar fi condus la fragmentarea cadrului normativ în domeniul energetic, la suprapuneri de reglementări și la dificultăți de aplicare practică. Integrarea reglementărilor relevante în Legea nr. 174/2017 asigură coerența legislativă, claritatea normativă și o aplicare unitară a politicii energetice naționale.

În urma analizei comparative a opțiunilor disponibile, s-a constatat că modificarea și completarea Legii nr. 174/2017 reprezintă soluția optimă, proporțională și necesară pentru atingerea obiectivelor urmărite. Această opțiune permite asigurarea conformității cu legislația Uniunii Europene și cu cadrul Comunității Energetice, consolidarea securității energetice, eficientizarea proceselor administrative și crearea unui mediu investițional favorabil în domeniul energetic.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului de lege va avea un impact preponderent pozitiv asupra sectorului public, prin clarificarea competențelor instituționale, eficientizarea proceselor administrative și consolidarea capacității autorităților publice de a gestiona proiecte energetice strategice.

Proiectul de lege nu implică crearea de noi autorități publice și nu presupune extinderea semnificativă a structurilor instituționale existente. Atribuțiile noi sau consolidate prevăzute în proiect sunt exercitate în limitele competențelor autorităților deja existente, în special ale organului central de specialitate în domeniul energiei, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și ale autorităților publice implicate în procedurile de autorizare.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli suplimentare directe și imediate din bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Proiectul de lege va avea un impact preponderent pozitiv asupra sectorului privat, prin crearea unui cadru juridic mai clar, previzibil și favorabil investițiilor în domeniul energetic. Din perspectiva mediului de afaceri, proiectul de lege creează un cadru normativ mai clar, previzibil și favorabil investițiilor în infrastructura energetică, contribuind la reducerea incertitudinilor juridice și administrative care pot afecta planificarea și implementarea proiectelor. Prin armonizarea legislației naționale cu standardele europene și prin clarificarea regimului juridic al proiectelor energetice strategice, proiectul oferă operatorilor economici o mai bună vizibilitate asupra cerințelor legale, procedurilor aplicabile și responsabilităților instituționale. Un element esențial pentru mediul de afaceri îl constituie reglementarea unei proceduri de autorizare coordonate, cu termene maxime clare și mecanisme de cooperare interinstituțională. Aceasta reduce durata și complexitatea proceselor administrative, diminuează costurile indirecte asociate întârzierilor și contribuie la creșterea predictibilității investițiilor. Desemnarea unui punct unic de contact facilitează interacțiunea dintre investitori și autoritățile publice, simplificând parcursul administrativ al proiectelor. Proiectul nu introduce sarcini financiare suplimentare sau obligații administrative disproporționate pentru întreprinderi. Cerințele privind furnizarea de informații, participarea la consultări sau respectarea procedurilor de autorizare sunt aliniate practicilor europene și sunt justificate de interesul public major al proiectelor energetice. În același timp, claritatea normativă și stabilitatea cadrului juridic reduc riscul litigiilor și al interpretărilor divergente, ceea ce reprezintă un avantaj semnificativ pentru mediul investițional. Prin compatibilizarea cadrului normativ cu legislația Uniunii Europene, proiectul sporește accesul operatorilor economici la oportunități de finanțare externă și la proiecte transfrontaliere, stimulând participarea sectorului privat la dezvoltarea infrastructurii energetice. Pe termen mediu și lung, aceste măsuri contribuie la crearea unui mediu concurențial mai eficient și la consolidarea încrederii investitorilor. În ansamblu, proiectul de lege are un impact pozitiv și proporțional asupra mediului de afaceri, prin reducerea barierelor administrative, creșterea transparenței și predictibilității și stimularea investițiilor, fără a genera costuri excesive pentru sectorul privat.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Implementarea proiectului de lege nu are drept scop și nu implică prelucrarea extensivă a datelor cu caracter personal. Prevederile propuse vizează, în principal, reglementarea procedurilor administrative, instituționale și investiționale în domeniul energetic, având ca obiect infrastructura energetică și proiectele de interes comun și de interes reciproc.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Prevederile propuse vizează reglementarea cadrului juridic și instituțional în domeniul energetic, fără a introduce dispoziții care să stabilească diferențieri, tratamente preferențiale sau restricții bazate pe criteriul de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Proiectul de lege are un impact preponderent pozitiv asupra mediului, întrucât creează cadrul juridic necesar pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor energetice strategice în conformitate cu principiile dezvoltării durabile și cu obiectivele naționale și europene de protecție a mediului și combatere a schimbărilor climatice. Prevederile proiectului promovează dezvoltarea infrastructurii energetice moderne, inclusiv a rețelelor inteligente, a infrastructurii dedicate hidrogenului și a interconectărilor care facilitează integrarea energiei din surse regenerabile. Prin aceste măsuri, proiectul contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la creșterea eficienței energetice și la diminuarea dependenței de surse de energie cu impact negativ asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Adoptarea proiectului de lege va contribui la creșterea rezilienței sistemului energetic național, prin facilitarea dezvoltării infrastructurii energetice strategice și a interconectărilor transfrontaliere. Aceasta va reduce vulnerabilitățile sistemice, va spori capacitatea de răspuns la situații de criză și va consolida securitatea energetică a Republicii Moldova.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Proiectul de lege este elaborat în scopul asigurării alinierii legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul infrastructurii energetice, în special cu prevederile Regulamentului (UE) 2022/869 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, astfel cum a fost adaptat și aprobat în cadrul Comunității Energetice. Prin modificarea și completarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, proiectul asigură transpunerea principiilor și mecanismelor instituite de legislația Uniunii Europene referitoare la proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc, inclusiv în ceea ce privește criteriile de eligibilitate, procedurile de evaluare, autorizarea coordonată și cooperarea transfrontalieră.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Astfel, potrivit clauzei de armonizare, proiectul de lege transpune parțial Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, astfel cum a fost adaptat și aprobat în cadrul Comunității Energetice. În context, în scopul descrierii gradului de compatibilitate a prevederilor incluse în proiect, fost elaborat Tabelul de concordanță aferente actului UE transpus prin proiectul de lege.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Pentru asigurarea transparenței în procesul decizional, Ministerul Energiei, în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele

normative a fost plasat anunțul despre inițierea procesului de elaborare a proiectului de Lege (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-1742017-cu-priv/14312>).

Suplimentar, Ministerul Energiei la etapa de elaborare a proiectului de Lege a solicitat participanților la piață formularea propunerilor de modificare și ajustare a Legii nr. 174/2017, inclusiv cu identificarea și argumentarea impedimentelor întâlnite în aplicarea cadrului normativ actual, în vederea integrării soluțiilor necesare în proiectul de lege.

Propunerile recepționate au vizat, în principal, clarificarea unor proceduri administrative, eliminarea ambiguităților normative, corelarea reglementărilor sectoriale și reducerea barierelor care afectează implementarea proiectelor energetice. De asemenea, participanții la piață au semnalat dificultăți legate de durata procedurilor de autorizare, suprapunerea competențelor instituționale și lipsa unor mecanisme de coordonare eficiente.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre urmează a fi remis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție, conform prevederilor art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul de hotărâre urmează a fi remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, conform prevederilor art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Intervențiile legislative propuse sunt concepute pentru a asigura coerența și continuitatea reglementării în domeniul energetic, prin corelarea normelor generale cu evoluțiile recente ale cadrului legislativ național și european.

Proiectul urmărește armonizarea dispozițiilor Legii nr. 174/2017 cu legislația sectorială relevantă, inclusiv cu actele normative care reglementează energia electrică, gazele naturale, eficiența energetică și procedurile administrative aplicabile infrastructurii energetice. În acest sens, sunt actualizate referințele legale și este aliniată terminologia utilizată, pentru a elimina neconcordanțele și a facilita aplicarea uniformă a normelor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ, de către Ministerul Energiei urmează a fi realizat un Ghid care să asigure transparența activității și informarea publicului larg cu privire la prevederile actelor normative aplicabile în procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR.

Totodată, de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică urmează a fi elaborată și aprobată Metodologia privind procedura și criteriile de identificare și evaluare a riscurilor asociate investițiilor în infrastructura energetică.

TABELUL COMPARATIV
la proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Prezenta lege transpune parțial: Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 115 din 25 aprilie 2013, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/09/MC-EnC și nr. 2021/11/MC-EnC, considerând prevederile din Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013.	1. <i>Clauza de armonizare la paragraful al doilea va avea următorul cuprins:</i> <i>„- Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2023/02/MC-EnC și 2023/03/MC-EnC.”</i>	Prezenta lege transpune parțial: Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2023/02/MC-EnC și 2023/03/MC-EnC.
	- Pe tot parcursul textului, textul „Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică” se substituie cu textul „Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică” la forma gramaticală corespunzătoare	-
Articolul 2. Scopul legii și sfera de aplicare (2) Sub incidența prezentei legi intră: e ¹) dezvoltarea proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice, precum și a proiectelor de interes reciproc;	3. La art. 2 alineat (2): 1) lit. e ¹) va avea următorul cuprins: „e ¹) dezvoltarea la timp și interoperabilitatea proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice, precum și a proiectelor de interes reciproc care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special atingerea obiectivelor Comunității Energetice privind	Articolul 2. Scopul legii și sfera de aplicare (2) Sub incidența prezentei legi intră: e ¹) dezvoltarea la timp și interoperabilitatea proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice, precum și a proiectelor de interes reciproc care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special atingerea obiectivelor Comunității Energetice privind

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	energia și clima pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în anul 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor părților contractante ale Comunității Energetice și a unor prețuri accesibile la energie;”;	energia și clima pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în anul 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor părților contractante ale Comunității Energetice și a unor prețuri accesibile la energie;
Articolul 2. Scopul legii și sfera de aplicare (2) Sub incidența prezentei legi intră:	după lit. e ¹⁾ se completează cu lit. e ²⁾ - e ⁴⁾ cu următorul cuprins: „e ²⁾ facilitarea implementării în termenele stabilite a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice prin eficientizarea, coordonarea mai strânsă și accelerarea proceselor de acordare a autorizațiilor, precum și prin sporirea transparenței și a participării publicului; e ³⁾ stabilirea normelor pentru alocarea transfrontalieră a costurilor și stimulentele legate de riscuri pentru proiectele de interes comun în cadrul Comunității Energetice; e ⁴⁾ stabilirea condițiilor de eligibilitate a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice pentru asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene prin Instrumentul de asistență pentru preaderare, prin Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională și Facilitatea pentru Ucraina;”.	Articolul 2. Scopul legii și sfera de aplicare: (2) Sub incidența prezentei legi intră: e ²⁾ facilitarea implementării în termenele stabilite a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice prin eficientizarea, coordonarea mai strânsă și accelerarea proceselor de acordare a autorizațiilor, precum și prin sporirea transparenței și a participării publicului; e ³⁾ stabilirea normelor pentru alocarea transfrontalieră a costurilor și stimulentele legate de riscuri pentru proiectele de interes comun în cadrul Comunității Energetice; e ⁴⁾ stabilirea condițiilor de eligibilitate a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice pentru asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene prin Instrumentul de asistență pentru preaderare, prin Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională și Facilitatea pentru Ucraina;”.
Articolul 3. Noțiuni principale	4. La art. 3: 1) înainte de noțiunea „consumator” se completează cu următoarele noțiuni: „ <i>active dedicate hidrogenului - o infrastructură pregătită să găzduiască hidrogen pur fără lucrări de adaptare suplimentare, inclusiv rețele de conducte sau instalații de stocare care sunt nou-construite sau reconfigurate din active pe gaze naturale sau ambele;</i>	Articolul 3. Noțiuni principale <i>active dedicate hidrogenului</i> - o infrastructură pregătită să găzduiască hidrogen pur fără lucrări de adaptare suplimentare, inclusiv rețele de conducte sau instalații de stocare care sunt nou-construite sau reconfigurate din active pe gaze naturale sau ambele; <i>adaptarea la schimbările climatice</i> - un proces care asigură faptul că reziliența infrastructurii

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>adaptarea la schimbările climatice - un proces care asigură faptul că reziliența infrastructurii energetice la potențialele efecte negative ale schimbărilor climatice este obținută printr-o evaluare a vulnerabilității climatice și a riscurilor, inclusiv prin măsuri de adaptare relevante.</i> <i>autoritate vizată - o autoritate care, în temeiul legislației naționale, este competentă să emită diverse permise și autorizații legate de planificarea, proiectarea și construcția de bunuri imobile, inclusiv de infrastructură energetică;</i> <i>autoritate națională de reglementare relevantă - autoritatea națională de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice care găzduiesc proiectul și din părțile contractante ale Comunității Energetice cărora proiectul le aduce un impact pozitiv semnificativ;</i> <i>blocaj în infrastructura energetică - limitarea fluxurilor fizice dintr-un sistem energetic din cauza capacității insuficiente de transport, incluzând, printre altele, absența infrastructurii;”;</i>	energetice la potențialele efecte negative ale schimbărilor climatice este obținută printr-o evaluare a vulnerabilității climatice și a riscurilor, inclusiv prin măsuri de adaptare relevante. <i>autoritate vizată - o autoritate care, în temeiul legislației naționale, este competentă să emită diverse permise și autorizații legate de planificarea, proiectarea și construcția de bunuri imobile, inclusiv de infrastructură energetică;</i> <i>autoritate națională de reglementare relevantă - autoritatea națională de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice care găzduiesc proiectul și din părțile contractante ale Comunității Energetice cărora proiectul le aduce un impact pozitiv semnificativ;</i> <i>blocaj în infrastructura energetică - limitarea fluxurilor fizice dintr-un sistem energetic din cauza capacității insuficiente de transport, incluzând, printre altele, absența infrastructurii;”;</i>
Articolul 3. Noțiuni principale	2) după noțiunea „consumator” se completează cu următoarea noțiune: <i>„decizie exhaustivă - decizia sau ansamblul deciziilor luate de o autoritate sau de autorități ale unei părți contractante a Comunității Energetice, a unui stat membru al Uniunii Europene cu excepția instanțelor judecătorești, care stabilește dacă un dezvoltator de proiect este autorizat sau nu să construiască infrastructura energetică pentru a realiza un proiect de interes comun al Comunității Energetice sau un proiect de interes reciproc, având posibilitatea de a demara sau de</i>	Articolul 3. Noțiuni principale <i>decizie exhaustivă - decizia sau ansamblul deciziilor luate de o autoritate sau de autorități ale unei părți contractante a Comunității Energetice, a unui stat membru al Uniunii Europene cu excepția instanțelor judecătorești, care stabilește dacă un dezvoltator de proiect este autorizat sau nu să construiască infrastructura energetică pentru a realiza un proiect de interes comun al Comunității Energetice sau un proiect de interes reciproc, având posibilitatea de a demara sau de a procura și demara lucrările de construcție necesare („gata de</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>a procura și demara lucrările de construcție necesare („gata de executarea construcției”), fără a aduce atingere niciunei decizii luate în contextul unei căi de atac administrative”;</i>	executarea construcției”), fără a aduce atingere niciunei decizii luate în contextul unei căi de atac administrative.
Articolul 3. Noțiuni principale <i>infrastructură energetică</i> – echipamente sau instalații fizice, care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute în anexă, amplasate în Republica Moldova sau care fac legătura dintre Republica Moldova și alte state părți ale Comunității Energetice și/sau dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene;	3) noțiunea „infrastructură energetică” va avea următorul cuprins: <i>„infrastructură energetică – echipamente sau instalații fizice, care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2, amplasate în Republica Moldova sau care fac legătura dintre Republica Moldova și alte părți contractante ale Comunității Energetice și/sau dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene;”;</i>	Articolul 3. Noțiuni principale <i>infrastructură energetică</i> – echipamente sau instalații fizice, care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2, amplasate în Republica Moldova sau care fac legătura dintre Republica Moldova și alte părți contractante ale Comunității Energetice și/sau dintre Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene
Articolul 3. Noțiuni principale	4) după noțiunea „laborator electrotehnic” se completează cu următoarea noțiune: <i>„lucrări - cumpărarea, furnizarea și valorificarea de componente, sisteme și servicii, inclusiv programe informatice, realizarea activităților de dezvoltare, reconfigurare, construcție și instalare aferente unui proiect, recepția instalațiilor și lansarea unui proiect;”;</i>	Articolul 3. Noțiuni principale <i>lucrări</i> - cumpărarea, furnizarea și valorificarea de componente, sisteme și servicii, inclusiv programe informatice, realizarea activităților de dezvoltare, reconfigurare, construcție și instalare aferente unui proiect, recepția instalațiilor și lansarea unui proiect;
Articolul 3. Noțiuni principale <i>obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030</i> – atingerea unor valori, calculate în baza Țintelor și a obiectivelor stabilite la nivelul fiecărui stat parte a Comunității Energetice, după cum urmează: – reducerea minimă, la nivel intern, față de anul 1990, a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul întregii economii, care trebuie realizată până la finele anului 2030; – atingerea ponderii minime a energiei obținute din surse regenerabile consumate în Comunitatea Energetică – în 2030;	5) la noțiunea „obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 ” cuvintele „fiecărui stat parte” se substituie cu cuvintele „fiecărei părți contractante”;	Articolul 3. Noțiuni principale <i>obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030</i> – atingerea unor valori, calculate în baza Țintelor și a obiectivelor stabilite la nivelul <i>fiecărei părți contractante</i> a Comunității Energetice, după cum urmează: – reducerea minimă, la nivel intern, față de anul 1990, a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul întregii economii, care trebuie realizată până la finele anului 2030; – atingerea ponderii minime a energiei obținute din surse regenerabile consumate în Comunitatea Energetică – în 2030;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
– realizarea obiectivului principal minim privind îmbunătățirea eficienței energetice – în 2030; – realizarea altor obiective ulterioare;		– realizarea obiectivului principal minim privind îmbunătățirea eficienței energetice – în 2030; – realizarea altor obiective ulterioare;
-	6) după noțiunea „politici și măsuri” se completează cu două noțiuni noi cu următorul cuprins: <i>„proiect - una sau mai multe linii, conducte, unități, echipamente sau instalații care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2;</i> <i>proiecte concurente - proiecte care abordează integral sau parțial aceeași lacună identificată de infrastructură sau aceeași nevoie de infrastructură regională;”;</i>	Articolul 3. Noțiuni principale <i>proiect</i> - una sau mai multe linii, conducte, unități, echipamente sau instalații care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2; <i>proiecte concurente</i> - proiecte care abordează integral sau parțial aceeași lacună identificată de infrastructură sau aceeași nevoie de infrastructură regională;
Articolul 3. Noțiuni principale <i>proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice (proiect CE)</i> – proiect necesar pentru realizarea traseelor și a obiectivelor în domeniile prioritare privind infrastructura energetică, prevăzute în anexă, și care este inclus în lista proiectelor Comunității Energetice, aprobată de Consiliul ministerial al Comunității Energetice;	7) la noțiunea „proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice (proiect CE) ” cuvântul „anexă” se substituie cu textul „anexa 1”;	Articolul 3. Noțiuni principale <i>proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice (proiect CE)</i> – proiect necesar pentru realizarea traseelor și a obiectivelor în domeniile prioritare privind infrastructura energetică, prevăzute în anexa 1, și care este inclus în lista proiectelor Comunității Energetice, aprobată de Consiliul ministerial al Comunității Energetice;
Articolul 3. Noțiuni principale <i>proiect de interes reciproc (proiect IR)</i> – proiect promovat de Uniunea Europeană în cooperare cu state terțe în temeiul scrisorilor de susținere din partea guvernelor statelor direct afectate sau în temeiul altor acorduri, care vizează instalații ce se încadrează într-una dintre categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a), la pct. 3 lit. a) sau la pct. 5 lit. a) ori c) din anexă, care contribuie la realizarea obiectivelor Uniunii Europene privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică pentru	8) la noțiunea „proiect de interes reciproc (proiect IR) ” cuvântul „anexă” se substituie cu textul „anexa 2”;	Articolul 3. Noțiuni principale <i>proiect de interes reciproc (proiect IR)</i> – proiect promovat de Uniunea Europeană în cooperare cu state terțe în temeiul scrisorilor de susținere din partea guvernelor statelor direct afectate sau în temeiul altor acorduri, care vizează instalații ce se încadrează într-una dintre categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a), la pct. 3 lit. a) sau la pct. 5 lit. a) ori c) din anexa 2, care contribuie la realizarea obiectivelor Uniunii Europene privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică pentru

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
2050 și care este inclus în lista proiectelor Uniunii Europene;		2050 și care este inclus în lista proiectelor Uniunii Europene;
Articolul 3. Noțiuni principale	9) după noțiunea „punere în funcțiune ” se completează cu patru noțiuni noi cu următorul cuprins: <i>„reconfigurare - modernizarea tehnică sau modificarea infrastructurii existente de gaze naturale pentru a asigura că aceasta este adaptată utilizării hidrogenului pur;</i> <i>rețea electrică inteligentă - o rețea electrică, inclusiv de pe insule care nu sunt interconectate sau nu sunt suficient conectate la rețelele electrice ale Comunității Energetice, care permite integrarea într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și controlul activ în ceea ce privește comportamentul și acțiunile tuturor utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la aceasta, inclusiv ale producătorilor, consumatorilor și prosumatorilor, pentru a asigura un sistem electroenergetic eficient din punct de vedere economic și durabil, cu pierderi mici și un nivel ridicat de integrare a surselor regenerabile de energie, de securitate a furnizării și de siguranță, și în care operatorul de sistem poate monitoriza digital acțiunile utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la aceasta, precum și tehnologiile informației și ale comunicațiilor pentru comunicarea cu operatorii de sistem, producătorii, instalațiile de stocare a energiei și consumatorii sau prosumatorii aferenți, în vederea transportului și a distribuției energiei electrice într-un mod durabil, eficient din punctul de vedere al costurilor și sigur;</i> <i>rețea inteligentă de gaze - o rețea de gaze care utilizează soluții inovatoare și digitale pentru a</i>	Articolul 3. Noțiuni principale <i>reconfigurare - modernizarea tehnică sau modificarea infrastructurii existente de gaze naturale pentru a asigura că aceasta este adaptată utilizării hidrogenului pur;</i> <i>rețea electrică inteligentă - o rețea electrică, inclusiv de pe insule care nu sunt interconectate sau nu sunt suficient conectate la rețelele electrice ale Comunității Energetice, care permite integrarea într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și controlul activ în ceea ce privește comportamentul și acțiunile tuturor utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la aceasta, inclusiv ale producătorilor, consumatorilor și prosumatorilor, pentru a asigura un sistem electroenergetic eficient din punct de vedere economic și durabil, cu pierderi mici și un nivel ridicat de integrare a surselor regenerabile de energie, de securitate a furnizării și de siguranță, și în care operatorul de sistem poate monitoriza digital acțiunile utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la aceasta, precum și tehnologiile informației și ale comunicațiilor pentru comunicarea cu operatorii de sistem, producătorii, instalațiile de stocare a energiei și consumatorii sau prosumatorii aferenți, în vederea transportului și a distribuției energiei electrice într-un mod durabil, eficient din punctul de vedere al costurilor și sigur;</i> <i>rețea inteligentă de gaze - o rețea de gaze care utilizează soluții inovatoare și digitale pentru a integra, într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, o multitudine de surse de gaze</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>integra, într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, o multitudine de surse de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, în conformitate cu nevoile consumatorilor și cu cerințele de calitate a gazelor, cu scopul de a reduce amprenta de carbon a consumului de gaze aferent, de a permite folosirea unei ponderi mai mare a gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon și de a crea legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, inclusiv modernizările fizice necesare, dacă acestea sunt indispensabile în vederea funcționării echipamentelor și a instalațiilor pentru integrarea gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile;</i> <i>studii - activitățile necesare pentru a pregăti implementarea proiectului, precum studiile pregătitoare, de fezabilitate, de evaluare, de testare și de validare, inclusiv programe informatice, și orice alte măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile prealabile de definire și de dezvoltare a unui proiect, precum și de luare a deciziilor privind finanțarea proiectului, cum ar fi examinarea amplasamentelor vizate și pregătirea pachetului financiar.”.</i>	obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, în conformitate cu nevoile consumatorilor și cu cerințele de calitate a gazelor, cu scopul de a reduce amprenta de carbon a consumului de gaze aferent, de a permite folosirea unei ponderi mai mare a gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon și de a crea legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, inclusiv modernizările fizice necesare, dacă acestea sunt indispensabile în vederea funcționării echipamentelor și a instalațiilor pentru integrarea gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile; <i>studii - activitățile necesare pentru a pregăti implementarea proiectului, precum studiile pregătitoare, de fezabilitate, de evaluare, de testare și de validare, inclusiv programe informatice, și orice alte măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile prealabile de definire și de dezvoltare a unui proiect, precum și de luare a deciziilor privind finanțarea proiectului, cum ar fi examinarea amplasamentelor vizate și pregătirea pachetului financiar.</i>
Articolul 5. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (în continuare – organ central de specialitate în domeniul energiei) are următoarele atribuții:	5. Art. 5 alineat (1) după lit. g) se completează cu lit. g¹) cu următorul cuprins: <i>„g¹) aprobă și asigură coordonarea autorizării proiectelor CE și proiectelor IR;”;</i>	Articolul 5. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (în continuare – organ central de specialitate în domeniul energiei) are următoarele atribuții: <i>g¹) aprobă și asigură coordonarea autorizării proiectelor CE și proiectelor IR;</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Articolul 7². Strategia de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, planul național integrat privind energia și clima (5) Pentru a asigura realizarea obiectivelor și a contribuțiilor stabilite în PNIEC, organul central de specialitate în domeniul energiei, la etapa elaborării PNIEC-ului, colaborează cu instituțiile competente din statele părți ale Comunității Energetice, precum și din statele membre ale Uniunii Europene.	6. La art. 7² alineat (5) cuvintele „statele părți” se substituie cu cuvintele „părțile contractante”;	Articolul 7². Strategia de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, planul național integrat privind energia și clima (5) Pentru a asigura realizarea obiectivelor și a contribuțiilor stabilite în PNIEC, organul central de specialitate în domeniul energiei, la etapa elaborării PNIEC-ului, colaborează cu instituțiile competente din <i>părțile contractante</i> ale Comunității Energetice, precum și din statele membre ale Uniunii Europene.
Articolul 10. Numirea directorilor și încetarea mandatului de director al Consiliului de administrație (12) Mandatul de director al Consiliului de administrație încetează în cazul demisiei, revocării, expirării mandatului sau al decesului. Directorul se revocă de Parlament în caz de: e) rămânere definitivă a actului de constatare al Autorității Naționale de Integritate, prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către directorul respectiv a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese și/sau prin care s-a stabilit faptul că se află în stare de incompatibilitate, în conformitate cu Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și/sau în conformitate cu art. 9 alin. (2) și (3) din prezenta lege.	7. La art. 10 alin. (12) lit. e) textul „<i>în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale</i>” se substituie cu textul „<i>și s-a dispus încetarea mandatului în conformitate cu Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate</i>”.	Articolul 10. Numirea directorilor și încetarea mandatului de director al Consiliului de administrație (12) Mandatul de director al Consiliului de administrație încetează în cazul demisiei, revocării, expirării mandatului sau al decesului. Directorul se revocă de Parlament în caz de: e) rămânere definitivă a actului de constatare al Autorității Naționale de Integritate, prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către directorul respectiv a unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese și/sau prin care s-a stabilit faptul că se află în stare de incompatibilitate, <i>și s-a dispus încetarea mandatului în conformitate cu Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate</i>, Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și/sau în conformitate cu art. 9 alin. (2) și (3) din prezenta lege.
Articolul 11. Bugetul și activitatea financiară a Agenției (3) Mărimea plăților regulatorii se determină după cum urmează:	8. Art. 11 alin. (3): lit. a) se completează cu următorul text: „<i>al titularilor de licență pentru tradingul cu energie</i>”	Articolul 11. Bugetul și activitatea financiară a Agenției (3) Mărimea plăților regulatorii se determină după cum urmează:

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
a) pentru energia electrică – din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea energiei electrice, al titularului de licență pentru operarea pieței energiei electrice, al titularului de licență pentru transportul energiei electrice, al titularului de licență pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, al titularului de licență pentru distribuția energiei electrice, precum și al titularului de licență pentru furnizarea energiei electrice; b) pentru gazele naturale – din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea gazelor naturale, al titularului de licență pentru transportul gazelor naturale, al titularului de licență pentru distribuția gazelor naturale, al titularului de licență pentru stocarea gazelor naturale, al titularului de licență pentru tradingul de gaze naturale, al titularului de licență pentru furnizarea gazelor naturale, precum și al titularului de licență pentru vânzarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare;	<i>electrică, al titularilor de licențe pentru agregare, al titularilor de licențe pentru stocare”.</i> lit. b) textul „<i>precum și</i>” se exclude și se completează cu următorul text: „<i>precum și entitatea de aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene</i>”.	a) pentru energia electrică – din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea energiei electrice, al titularului de licență pentru operarea pieței energiei electrice, al titularului de licență pentru transportul energiei electrice, al titularului de licență pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, al titularului de licență pentru distribuția energiei electrice, precum și al titularului de licență pentru furnizarea energiei electrice, <i>al titularilor de licență pentru tradingul cu energie electrică, al titularilor de licențe pentru agregare, al titularilor de licențe pentru stocare;</i> b) pentru gazele naturale – din venitul de vânzări al titularului de licență pentru producerea gazelor naturale, al titularului de licență pentru transportul gazelor naturale, al titularului de licență pentru distribuția gazelor naturale, al titularului de licență pentru stocarea gazelor naturale, al titularului de licență pentru tradingul de gaze naturale, al titularului de licență pentru furnizarea gazelor naturale, precum și al titularului de licență pentru vânzarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare, <i>precum și entitatea de aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene;</i>
Articolul 12. Atribuțiile Agenției (1) În legătură cu reglementarea activităților în sectoarele energeticii, Agenția: a) eliberează, prelungește, reperfectează, suspendă, reia valabilitatea sau retrage licențele, autorizațiile pentru desfășurarea activităților în sectoarele energeticii, eliberează copii și duplicate ale acestora în conformitate cu Legea nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Legea nr. 160/2011 privind	9. La art. 12: alin. (1) lit. a), se exclude textul „<i>Legea nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător</i>”.. alin. (7) se completează cu textul „<i>Raportul se transmite spre informare Secretariatului Comunității Energetice și Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice.</i>”	Articolul 12. Atribuțiile Agenției (1) În legătură cu reglementarea activităților în sectoarele energeticii, Agenția: a) eliberează, prelungește, reperfectează, suspendă, reia valabilitatea sau retrage licențele, autorizațiile pentru desfășurarea activităților în sectoarele energeticii, eliberează copii și duplicate ale acestora în conformitate cu Legea nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Legea nr. 160/2011 privind

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și legile sectoriale; (7) Anual, până la 30 iunie, Agenția elaborează, prezintă în plenul Parlamentului și publică pe pagina sa web oficială raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, care cuprinde informații cu privire la realizarea programului de activitate al Agenției aprobat pentru anul precedent, gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță, măsurile întreprinse și rezultatele obținute în sectoarele reglementate în urma îndeplinirii atribuțiilor sale stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale, rezultatele monitorizării activității participanților la piețele energeticii, precum și informații cu privire la formarea și executarea bugetului Agenției. Câte o copie a raportului se remite Președintelui Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova pentru informare.		reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și legile sectoriale; (7) Anual, până la 30 iunie, Agenția elaborează, prezintă în plenul Parlamentului și publică pe pagina sa web oficială raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, care cuprinde informații cu privire la realizarea programului de activitate al Agenției aprobat pentru anul precedent, gradul de îndeplinire a indicatorilor de performanță, măsurile întreprinse și rezultatele obținute în sectoarele reglementate în urma îndeplinirii atribuțiilor sale stabilite prin prezenta lege și prin legile sectoriale, rezultatele monitorizării activității participanților la piețele energeticii, precum și informații cu privire la formarea și executarea bugetului Agenției. Câte o copie a raportului se remite Președintelui Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova pentru informare. <i>Raportul se transmite spre informare Secretariatului Comunității Energetice și Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice.</i>
Articolul 13. Alte atribuții și drepturi ale Agenției în legătură cu reglementarea și monitorizarea activităților în sectoarele energeticii (1) Agenția exercită alte atribuții și drepturi după cum urmează: i) aplică sancțiuni financiare în mărimea și în cazurile stabilite la art. 95 din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică și la art. 113 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cu respectarea procedurii stabilite la art. 20 din prezenta lege;	10. Art. 13 alin. (1) lit. (i) se expune în următoarea redacție: „i) aplică sancțiuni financiare în mărimea și în cazurile stabilite la art. 146 - 148 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, art. 113-1132 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și art. 452 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, art. 29 alin. (3) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile cu respectarea procedurii stabilite la art. 20 din prezenta lege.”	Articolul 13. Alte atribuții și drepturi ale Agenției în legătură cu reglementarea și monitorizarea activităților în sectoarele energeticii (1) Agenția exercită alte atribuții și drepturi după cum urmează: i) <i>aplică sancțiuni financiare în mărimea și în cazurile stabilite la art. 146 - 148 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, art. 113-1132 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și art. 452 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, art. 29 alin. (3) din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Articolul 14. Atribuțiile și drepturile Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat (1) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția exercită următoarele atribuții și drepturi: i) la sesizarea organelor competente, participă la examinarea circumstanțelor și a cauzelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor sau exploziilor provocate de centralele electrice și termice, de rețelele electrice și termice sau de instalațiile electrice și termice, cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat;	11. Art. 14 alin. (1): lit. i) se expune în următoarea redacție: <i>„i) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor avariilor din centralele electrice și termice sau din rețelele electrice și termice, la solicitarea organelor competente, cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat”;</i>	<i>regenerabile cu respectarea procedurii stabilite la art. 20 din prezenta lege;</i> Articolul 14. Atribuțiile și drepturile Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat (1) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția exercită următoarele atribuții și drepturi: <i>i) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor avariilor din centralele electrice și termice sau din rețelele electrice și termice, la solicitarea organelor competente, cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat;</i>
Articolul 14. Atribuțiile și drepturile Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat (1) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția exercită următoarele atribuții și drepturi:	Se completează cu lit. i¹ – i⁴) cu următorul cuprins: <i>„i¹) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor electrocutărilor și șocurilor electrice, precum și exploziilor din centralele electrice și termice, din rețelele electrice și termice sau din instalațiile electrice și termice, la sesizarea organelor competente, cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat;</i> <i>i²) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor incendiilor provocate de instalațiile electrice ale instituțiilor de învățământ, inclusiv ale instituțiilor de învățământ preșcolar, ale instituțiilor medicale, ale azilurilor de bătrâni și ale orfelinatelor, la sesizarea organelor competente cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat.</i> <i>i³) participă la examinarea incendiilor provocate de instalațiile electrice altele decât cele indicate la lit. i²), la solicitarea proprietarilor acestor instalații cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat.</i>	Articolul 14. Atribuțiile și drepturile Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat (1) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția exercită următoarele atribuții și drepturi: <i>i¹) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor electrocutărilor și șocurilor electrice, precum și exploziilor din centralele electrice și termice, din rețelele electrice și termice sau din instalațiile electrice și termice, la sesizarea organelor competente, cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat;</i> <i>i²) participă la examinarea circumstanțelor și cauzelor incendiilor provocate de instalațiile electrice ale instituțiilor de învățământ, inclusiv ale instituțiilor de învățământ preșcolar, ale instituțiilor medicale, ale azilurilor de bătrâni și ale orfelinatelor, la sesizarea organelor competente cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat.</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	<i>i⁴) în cazul incendiilor provocate de centralele electrice și termice sau de rețelele electrice și termice, Agenția participă la examinare la solicitarea organelor competente cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazurilor examinate”.</i>	<i>i³) participă la examinarea incendiilor provocate de instalațiile electrice altele decât cele indicate la lit. i²), la solicitarea proprietarilor acestor instalații cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazului examinat. i⁴) în cazul incendiilor provocate de centralele electrice și termice sau de rețelele electrice și termice, Agenția participă la examinare la solicitarea organelor competente cu dreptul de a solicita și a obține informații aferente cazurilor examinate.</i>
Articolul 14. Atribuțiile și drepturile Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat (1) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția exercită următoarele atribuții și drepturi: p) constată contravenții, în limitele competenței sale, și depune în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor;	lit. p) de se expune în următoarea redacție: <i>„p) constată contravenții, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni în conformitate cu prevederile Codului contravențional;”</i>	Articolul 14. Atribuțiile și drepturile Agenției în legătură cu supravegherea energetică de stat (1) În calitate de organ al supravegherii energetice de stat, Agenția exercită următoarele atribuții și drepturi: <i>p) constată contravenții, examinează cauze contravenționale și aplică sancțiuni în conformitate cu prevederile Codului contravențional;</i>
Articolul 16. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (2) Anunțul cu privire la desfășurarea ședinței publice și agenda aferentă se publică, cu cel puțin 5 zile înainte de ziua stabilită pentru organizarea ședinței, pe pagina web oficială a Agenției și/sau se difuzează prin intermediul mass-mediei naționale, și/sau se expediază prin intermediul poștei electronice părților interesate, după caz. Invitația de participare la ședințele în cadrul cărora se discută informațiile oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informațiile care constituie secret comercial, se expediază numai persoanelor vizate, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședință.	12. La art. 16 la alin. (2), după sintagma „cu cel puțin 3 zile” cuvântul „lucrătoare” se exclude.	Articolul 16. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (2) Anunțul cu privire la desfășurarea ședinței publice și agenda aferentă se publică, cu cel puțin 5 zile înainte de ziua stabilită pentru organizarea ședinței, pe pagina web oficială a Agenției și/sau se difuzează prin intermediul mass-mediei naționale, și/sau se expediază prin intermediul poștei electronice părților interesate, după caz. Invitația de participare la ședințele în cadrul cărora se discută informațiile oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv informațiile care constituie secret comercial, se expediază numai persoanelor vizate, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședință.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Articolul 16. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (10) În hotărârile Agenției privind aprobarea costurilor de bază, a prețurilor și a tarifelor reglementate, a altor componente ale tarifelor, a planurilor de dezvoltare, a planurilor de investiții, a investițiilor realizate de titularii de licențe, precum și în hotărârile Agenției privind aprobarea consumurilor tehnologice și a pierderilor normative în rețele trebuie să fie indicat temeiul legal al aprobării acestora. Prin derogare de la art. 118 alin. (3) din Codul administrativ nr. 116/2018, în cazul neadmiterii în scopuri tarifare a unor cheltuieli, investiții, consumuri tehnologice și pierderi în rețele, altor componente nejustificate, motivarea Agenției este prezentată titularului de licență în scrisoarea de însoțire a hotărârii respective. Hotărârile și deciziile Agenției pot fi contestate în instanța de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii din momentul adoptării sau de la data publicării acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și produc efecte juridice obligatorii până la eventuala anulare a acestora de o hotărâre judecătorească executorie. Hotărârile Agenției prin care se aprobă actele de reglementare, costurile de bază, tarifele reglementate și prețurile reglementate pot fi suspendate, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, doar în raport cu participantul la proces în favoarea căruia a fost dispusă măsura de suspendare.	la alin. (10) propoziția a treia se expune în următoarea redacție: <i>„Hotărârile și deciziile Agenției sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ori de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la survenirea uneia dintre situațiile stabilite în titlul III cap. IV din Codul administrativ nr. 116/2018 sau până la o eventuală hotărâre judecătorească executorie contrară, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin încheierea judecătorească, emisă conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018 și numai în raport cu solicitantul.”</i>	Articolul 16. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (10) În hotărârile Agenției privind aprobarea costurilor de bază, a prețurilor și a tarifelor reglementate, a altor componente ale tarifelor, a planurilor de dezvoltare, a planurilor de investiții, a investițiilor realizate de titularii de licențe, precum și în hotărârile Agenției privind aprobarea consumurilor tehnologice și a pierderilor normative în rețele trebuie să fie indicat temeiul legal al aprobării acestora. Prin derogare de la art. 118 alin. (3) din Codul administrativ nr. 116/2018, în cazul neadmiterii în scopuri tarifare a unor cheltuieli, investiții, consumuri tehnologice și pierderi în rețele, altor componente nejustificate, motivarea Agenției este prezentată titularului de licență în scrisoarea de însoțire a hotărârii respective. <i>Hotărârile și deciziile Agenției sunt supuse controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ori de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la survenirea uneia dintre situațiile stabilite în titlul III cap. IV din Codul administrativ nr. 116/2018 sau până la o eventuală hotărâre judecătorească executorie contrară, pronunțată ca urmare a utilizării unei căi de atac. Suspendarea hotărârilor și deciziilor Agenției poate avea loc numai prin încheierea judecătorească, emisă conform prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018 și numai în raport cu solicitantul.</i> Hotărârile Agenției prin

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		care se aprobă actele de reglementare, costurile de bază, tarifele reglementate și prețurile reglementate pot fi suspendate, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, doar în raport cu participantul la proces în favoarea căruia a fost dispusă măsura de suspendare.
Articolul 16. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (12) În conformitate cu Legea nr.982/2000 privind accesul la informație, Agenția prezintă, la cererea persoanelor fizice și a persoanelor juridice, informațiile solicitate, cu excepția informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv a informațiilor care constituie secret comercial. Informația din registrele de licențiere se prezintă de asemenea la cerere.	la alin. (12) textul „ <i>Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație</i> ” se substituie cu textul „ <i>Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public</i> ”.	Articolul 16. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției (12) În conformitate cu <i>Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public</i> , Agenția prezintă, la cererea persoanelor fizice și a persoanelor juridice, informațiile solicitate, cu excepția informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv a informațiilor care constituie secret comercial. Informația din registrele de licențiere se prezintă de asemenea la cerere.
Articolul 17. Expertiza juridică și înregistrarea de stat a actelor normative de reglementare ale Agenției	13. La art. 17 din denumirea articolului, cuvintele „și înregistrarea de stat” se exclud.	Articolul 17. Expertiza juridică și înregistrarea de stat a actelor normative de reglementare ale Agenției
Articolul 18. Examinarea neînțelegerilor și a litigiilor dintre participanții la piețele energeticii (1) Neînțelegerile dintre întreprinderile energetice în legătură cu prezenta lege și legile sectoriale se examinează de Agenție. La reclamația oricăreia dintre întreprinderile energetice, Agenția emite o decizie în termen de cel mult 2 luni de la data primirii reclamației respective. Agenția este în drept să prelungească motivat termenul respectiv cu cel mult 2 luni, comunicând acest fapt persoanei care a depus reclamația. Ulterior, Agenția este în drept să extindă suplimentar termenul de examinare a reclamației cu acordul persoanei care a depus reclamația. (2) Agenția examinează în procedură extrajudiciară neînțelegerile dintre consumatori,	14. Art. 18 se abrogă.	Articolul 18. Examinarea neînțelegerilor și a litigiilor dintre participanții la piețele energeticii (1) Neînțelegerile dintre întreprinderile energetice în legătură cu prezenta lege și legile sectoriale se examinează de Agenție. La reclamația oricăreia dintre întreprinderile energetice, Agenția emite o decizie în termen de cel mult 2 luni de la data primirii reclamației respective. Agenția este în drept să prelungească motivat termenul respectiv cu cel mult 2 luni, comunicând acest fapt persoanei care a depus reclamația. Ulterior, Agenția este în drept să extindă suplimentar termenul de examinare a reclamației cu acordul persoanei care a depus reclamația. (2) Agenția examinează în procedură extrajudiciară neînțelegerile dintre consumatori,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
utilizatorii de sistem și întreprinderile energetice ce survin în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor sectoriale și emite decizii în caz de necesitate. Agenția examinează reclamațiile depuse de consumatori, de utilizatorii de sistem în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la înregistrarea reclamației, iar pe cele care nu necesită o examinare suplimentară – în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării. Termenul de examinare a reclamației poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare, fapt despre care sunt informați consumatorul, utilizatorul de sistem respectiv. (3) În scopul verificării circumstanțelor expuse în reclamațiile adresate Agenției în conformitate cu alin. (1) și (2), angajații Agenției pot efectua ieșiri la fața locului. (3¹) La emiterea deciziilor în conformitate cu prezentul articol, Agenția se conduce de prevederile prezentei legi, ale legilor sectoriale și ale Codului administrativ. (4) În termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii, Agenția remite decizia asupra neînțelegerii spre executare părților implicate, cu expunerea motivelor pe care se întemeiază această decizie. (5) În cazul în care consumatorul final, utilizatorul de sistem nu sunt de acord cu răspunsul Agenției la petiția depusă, aceștia sunt în drept să conteste răspunsul în instanța de judecată în conformitate cu în conformitate cu prevederile Codului administrativ. (6) Participanții la piețele energeticii se pot adresa în instanța de judecată pentru soluționarea litigiilor în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor		utilizatorii de sistem și întreprinderile energetice ce survin în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor sectoriale și emite decizii în caz de necesitate. Agenția examinează reclamațiile depuse de consumatori, de utilizatorii de sistem în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la înregistrarea reclamației, iar pe cele care nu necesită o examinare suplimentară în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării. Termenul de examinare a reclamației poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare, fapt despre care sunt informați consumatorul, utilizatorul de sistem respectiv. (3) În scopul verificării circumstanțelor expuse în reclamațiile adresate Agenției în conformitate cu alin. (1) și (2), angajații Agenției pot efectua ieșiri la fața locului. (3¹) La emiterea deciziilor în conformitate cu prezentul articol, Agenția se conduce de prevederile prezentei legi, ale legilor sectoriale și ale Codului administrativ. (4) În termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii, Agenția remite decizia asupra neînțelegerii spre executare părților implicate, cu expunerea motivelor pe care se întemeiază această decizie. (5) În cazul în care consumatorul final, utilizatorul de sistem nu sunt de acord cu răspunsul Agenției la petiția depusă, aceștia sunt în drept să conteste răspunsul în instanța de judecată în conformitate cu în conformitate cu prevederile Codului administrativ. (6) Participanții la piețele energeticii se pot adresa în instanța de judecată pentru soluționarea litigiilor în legătură cu aplicarea prezentei legi și a legilor

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
sectoriale. În cazul în care un participant la piețele energeticii adresează Agenției o reclamație în conformitate cu prevederile alin. (1)–(2), acesta este în drept să se adreseze în instanța de judecată după examinarea reclamației de către Agenție și după primirea răspunsului din partea Agenției sau la expirarea perioadei în care urma să primească răspunsul Agenției dacă nu a primit vreun răspuns din partea acesteia.		sectoriale. În cazul în care un participant la piețele energeticii adresează Agenției o reclamație în conformitate cu prevederile alin. (1)–(2), acesta este în drept să se adreseze în instanța de judecată după examinarea reclamației de către Agenție și după primirea răspunsului din partea Agenției sau la expirarea perioadei în care urma să primească răspunsul Agenției dacă nu a primit vreun răspuns din partea acesteia.
Articolul 20. Procedura de aplicare a sancțiunilor (1) În modul și cazurile stabilite în legile sectoriale, Consiliul de administrație aplică sancțiuni pentru nerespectarea sau încălcarea legislației în domeniul energeticii, în baza hotărârilor adoptate în cadrul ședințelor organizate în conformitate cu art.16 și cu prezentul articol. Prevederile Codului administrativ referitoare la emiterea actelor administrative individuale se aplică în măsura în care nu contravin prezentului articol. (1¹) Întreprinderii energetice i se garantează dreptul la participare efectivă la procedura de aplicare a sancțiunii desfășurată în conformitate cu prezentul articol, dreptul la accesul deplin la toate probele colectate de Agenție, precum și dreptul la contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale. (2) La ședința Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează aplicarea sancțiunii se invită, în mod obligatoriu, administratorul întreprinderii energetice în privința căreia se aplică sancțiunea. Invitația la ședință se expediază administratorului întreprinderii energetice cu cel puțin 20 de zile lucrătoare înainte de data	15. La art. 20: în întregul cuprins al articolului cuvintele „<i>reprezentant legal</i>” se substituie cu sintagma „<i>reprezentantul întreprinderii energetice/reprezentant</i>”. alin. (2), se expune în următoarea redacție. „(2) <i>La ședința Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează aplicarea sancțiunii se invită, în mod obligatoriu, întreprinderea energetică în privința căreia urmează să fie aplicată sancțiunea. Invitația la ședință împreună cu copiile de pe toate materialele care se află în dosarul de aplicare a sancțiunii financiare se expediază întreprinderii energetice cu cel puțin 20 de zile lucrătoare înainte de data preconizată pentru ședință, prin orice mijloc de informare legal, care să asigure respectarea dreptului întreprinderii energetice la informare, precum și să ateste recepționarea documentelor (scrisoare recomandată cu aviz de recepție, act de recunoaștere a recepționării, notificare și/sau comunicare, notificarea prin mijloace electronice de comunicație, etc., prevăzut de Codul administrativ).</i>” la alin. (10), după sintagma „<i>este executată integral</i>” se completează cu textul: „, <i>cu excepția</i>	Articolul 20. Procedura de aplicare a sancțiunilor (1) În modul și cazurile stabilite în legile sectoriale, Consiliul de administrație aplică sancțiuni pentru nerespectarea sau încălcarea legislației în domeniul energeticii, în baza hotărârilor adoptate în cadrul ședințelor organizate în conformitate cu art.16 și cu prezentul articol. Prevederile Codului administrativ referitoare la emiterea actelor administrative individuale se aplică în măsura în care nu contravin prezentului articol. (1¹) Întreprinderii energetice i se garantează dreptul la participare efectivă la procedura de aplicare a sancțiunii desfășurată în conformitate cu prezentul articol, dreptul la accesul deplin la toate probele colectate de Agenție, precum și dreptul la contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale. (2) <i>La ședința Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează aplicarea sancțiunii se invită, în mod obligatoriu, întreprinderea energetică în privința căreia urmează să fie aplicată sancțiunea. Invitația la ședință împreună cu copiile de pe toate materialele care se află în dosarul de aplicare a sancțiunii financiare se expediază întreprinderii energetice cu cel puțin 20</i>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
preconizată pentru ședință, în formă scrisă, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. (3) Odată cu invitația la ședință, Agenția expediază întreprinderii energetice copiile de pe toate materialele care se află în dosarul de aplicare a sancțiunii. Întreprinderea energetică este în drept să prezinte Agenției, în scris, opinia argumentată privind aplicarea sancțiunii, cu anexarea documentelor justificative. (4) În cazul în care administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă la ședință, Consiliul de administrație amână ședința și stabilește examinarea dosarului de aplicare a sancțiunii pentru o altă dată, comunicând acest fapt întreprinderii energetice, în scris, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, cu condiția că administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia a comunicat, în scris sau oral, despre imposibilitatea participării la ședință. (5) La solicitarea scrisă și motivată a administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, Consiliul de administrație este obligat să amâne o dată, din cauza neprezentării, ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii. Data ședinței în caz de amânare se stabilește ținându-se cont de datele comunicate de administratorul întreprinderii energetice sau de reprezentantul legal al acesteia. În cazul în care administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă nemotivat și nu comunică despre imposibilitatea participării la ședință, Consiliul de administrație examinează dosarul de aplicare a	<i>cazului în care a fost contestată hotărârea de aplicare a sancțiunii financiare în termenele și condițiile Codului administrativ”.</i>	<i>de zile lucrătoare înainte de data preconizată pentru ședință, prin orice mijloc de informare legal, care să asigure respectarea dreptului întreprinderii energetice la informare, precum și să ateste recepționarea documentelor (scrisoare recomandată cu aviz de recepție, act de recunoaștere a recepționării, notificare și/sau comunicare, notificarea prin mijloace electronice de comunicație, etc., prevăzut de Codul administrativ).</i> (3) Odată cu invitația la ședință, Agenția expediază întreprinderii energetice copiile de pe toate materialele care se află în dosarul de aplicare a sancțiunii. Întreprinderea energetică este în drept să prezinte Agenției, în scris, opinia argumentată privind aplicarea sancțiunii, cu anexarea documentelor justificative. (4) În cazul în care administratorul întreprinderii energetice sau <i>reprezentantul întreprinderii energetice/reprezentant</i> al acesteia nu se prezintă la ședință, Consiliul de administrație amână ședința și stabilește examinarea dosarului de aplicare a sancțiunii pentru o altă dată, comunicând acest fapt întreprinderii energetice, în scris, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, cu condiția că administratorul întreprinderii energetice sau <i>reprezentantul întreprinderii energetice/reprezentant</i> al acesteia a comunicat, în scris sau oral, despre imposibilitatea participării la ședință. (5) La solicitarea scrisă și motivată a administratorului întreprinderii energetice sau a <i>reprezentantului întreprinderii energetice/reprezentantului</i> legal al acesteia, Consiliul de administrație este obligat să amâne o

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
sanctiunii, consemnând acest fapt în procesul-verbal al ședinței. (6) Pentru fiecare ședință a Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează dosarul de aplicare a sancțiunii se întocmește un proces-verbal al ședinței, semnat de directorul general sau de directorul care îl substituie la prezidarea ședinței și de secretarul ședinței. Conform solicitării administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, ședința Consiliului de administrație se înregistrează pe suport audio. La solicitarea administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, Agenția este obligată să elibereze extrasul din procesul-verbal și copia înregistrării audio a ședinței. (7) Administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia este în drept să participe la ședința Consiliului de administrație însoțit de un avocat și să depună înscrisuri sau alte probe pentru susținerea poziției sale. În cazul în care, în cadrul ședinței Consiliului de administrație, angajații Agenției prezintă administratorului întreprinderii energetice sau reprezentantului legal al acesteia înscrisuri, probe care nu i-au fost aduse la cunoștință anterior, la solicitarea acestuia, Consiliul de administrație este obligat să amâne ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii pentru o altă dată. (8) După audierea administratorului întreprinderii energetice sau a reprezentantului legal al acesteia, a personalului Agenției implicat în pregătirea dosarului de aplicare a sancțiunii, a altor persoane invitate la ședință, precum și după examinarea		dată, din cauza neprezentării, ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii. Data ședinței în caz de amânare se stabilește ținându-se cont de datele comunicate de administratorul întreprinderii energetice sau de <i>reprezentantul întreprinderii energetice/reprezentant</i> al acesteia. În cazul în care administratorul întreprinderii energetice sau reprezentantul legal al acesteia nu se prezintă nemotivat și nu comunică despre imposibilitatea participării la ședință, Consiliul de administrație examinează dosarul de aplicare a sancțiunii, consemnând acest fapt în procesul-verbal al ședinței. (6) Pentru fiecare ședință a Consiliului de administrație în cadrul căreia se examinează dosarul de aplicare a sancțiunii se întocmește un proces-verbal al ședinței, semnat de directorul general sau de directorul care îl substituie la prezidarea ședinței și de secretarul ședinței. Conform solicitării administratorului întreprinderii energetice sau a <i>reprezentantul întreprinderii energetice/reprezentantului</i> al acesteia, ședința Consiliului de administrație se înregistrează pe suport audio. La solicitarea administratorului întreprinderii energetice sau a <i>reprezentantului întreprinderii energetice/reprezentant</i> al acesteia, Agenția este obligată să elibereze extrasul din procesul-verbal și copia înregistrării audio a ședinței. (7) Administratorul întreprinderii energetice sau <i>reprezentantul întreprinderii energetice/reprezentant</i> al acesteia este în drept să participe la ședința Consiliului de administrație însoțit de un avocat și să depună înscrisuri sau alte probe pentru susținerea poziției sale. În cazul în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
tuturor probelor prezentate în cadrul ședinței, directorii Consiliului de administrație încep deliberarea. Hotărârea Consiliului de administrație se comunică în ședință și se consemnează în procesul-verbal al ședinței. (9) Hotărârea motivată a Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii, în formă scrisă, se înmânează sau se expediază întreprinderii energetice, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data pronunțării hotărârii. Hotărârea Consiliului de administrație cu privire la constatarea nerespectării sau încălcării legislației în domeniul energiei și la aplicarea sancțiunii se contestă în termenele și condițiile stabilite în Codul administrativ. (10) Întreprinderea energetică este în drept să achite jumătate din suma sancțiunii financiare respective dacă o achită în cel mult 72 de ore de la data în care a primit hotărârea Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare. În acest caz, se consideră că hotărârea cu privire la aplicarea sancțiunii financiare este executată integral. (11) În cazul în care hotărârea cu privire la aplicarea sancțiunii financiare a fost anulată, integral sau parțial, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, suma corespunzătoare a sancțiunii financiare se restituie plătitorului acesteia din bugetul de stat în termen de 30 de zile calendaristice. (12) Termenul de prescripție pentru aplicarea unei sancțiuni, în conformitate cu prezentul articol, este de un an de la data constatării acesteia, fără a depăși însă 3 ani de la săvârșirea încălcării. În		care, în cadrul ședinței Consiliului de administrație, angajații Agenției prezintă administratorului întreprinderii energetice sau <i>reprezentantului întreprinderii energetice/reprezentant</i> al acesteia înscrisuri, probe care nu i-au fost aduse la cunoștință anterior, la solicitarea acestuia, Consiliul de administrație este obligat să amâne ședința de examinare a dosarului de aplicare a sancțiunii pentru o altă dată. (8) După audierea administratorului întreprinderii energetice sau a <i>reprezentantului întreprinderii energetice/reprezentant</i> al acesteia, a personalului Agenției implicat în pregătirea dosarului de aplicare a sancțiunii, a altor persoane invitate la ședință, precum și după examinarea tuturor probelor prezentate în cadrul ședinței, directorii Consiliului de administrație încep deliberarea. Hotărârea Consiliului de administrație se comunică în ședință și se consemnează în procesul-verbal al ședinței. (9) Hotărârea motivată a Consiliului de administrație cu privire la aplicarea sancțiunii, în formă scrisă, se înmânează sau se expediază întreprinderii energetice, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data pronunțării hotărârii. Hotărârea Consiliului de administrație cu privire la constatarea nerespectării sau încălcării legislației în domeniul energiei și la aplicarea sancțiunii se contestă în termenele și condițiile stabilite în Codul administrativ. (10) Întreprinderea energetică este în drept să achite jumătate din suma sancțiunii financiare respective dacă o achită în cel mult 72 de ore de la data în care a primit hotărârea Consiliului de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
cazul încălcărilor repetate sau cu caracter continuu, termenul de prescripție începe să curgă de la data încetării încălcării. (13) Agenția va indica în raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, întocmit în conformitate cu art. 12 alin. (7) din prezenta lege, numărul cazurilor de aplicare a sancțiunilor, inclusiv a sancțiunilor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, și va prezenta informații relevante despre acestea, inclusiv sub aspectul respectării principiului eficienței, proporționalității și al efectului de descurajare al sancțiunilor.		administrație cu privire la aplicarea sancțiunii financiare. În acest caz, se consideră că hotărârea cu privire la aplicarea sancțiunii financiare este executată integral <i>cu excepția cazului în care a fost contestată hotărârea de aplicare a sancțiunii financiare în termenele și condițiile Codului administrativ.</i> (11) În cazul în care hotărârea cu privire la aplicarea sancțiunii financiare a fost anulată, integral sau parțial, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, suma corespunzătoare a sancțiunii financiare se restituie plătitorului acesteia din bugetul de stat în termen de 30 de zile calendaristice. (12) Termenul de prescripție pentru aplicarea unei sancțiuni, în conformitate cu prezentul articol, este de un an de la data constatării acesteia, fără a depăși însă 3 ani de la săvârșirea încălcării. În cazul încălcărilor repetate sau cu caracter continuu, termenul de prescripție începe să curgă de la data încetării încălcării. (13) Agenția va indica în raportul privind activitatea desfășurată în anul precedent, întocmit în conformitate cu art. 12 alin. (7) din prezenta lege, numărul cazurilor de aplicare a sancțiunilor, inclusiv a sancțiunilor stabilite în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, și va prezenta informații relevante despre acestea, inclusiv sub aspectul respectării principiului eficienței, proporționalității și al efectului de descurajare al sancțiunilor.
Articolul 21. Principii de activitate (8) Întreprinderile energetice au drept de acces la terenurile terților, cu condiția obținerii acordului	16. La art. 21 alin. (8) textul „(...) <i>cu condiția obținerii acordului proprietarilor terenurilor respective</i> (...)” se exclude.	(8) Întreprinderile energetice au drept de acces la terenurile terților, cu condiția obținerii acordului proprietarilor terenurilor respective, pentru

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
proprietarilor terenurilor respective, pentru efectuarea lucrărilor de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare, modernizare, inclusiv de rețehnologizare, a obiectelor energetice. Efectuarea lucrărilor menționate trebuie să fie coordonată cu proprietarii terenurilor, cu excepția lucrărilor necesare pentru prevenirea producerii avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau a exploziilor ori pentru înlăturarea consecințelor acestora. După finalizarea lucrărilor menționate, întreprinderile energetice sunt obligate să asigure degajarea terenului și repunerea lui în situația inițială în termenele convenite cu proprietarii terenurilor respective. Întreprinderile energetice sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile stabilite în prezentul articol și să achite proprietarului de teren sau de alte bunuri proprietate privată despăgubirea cuvenită pentru pagubele produse la efectuarea lucrărilor menționate, inclusiv în cazul înlăturării consecințelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau ale exploziilor.		efectuarea lucrărilor de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare, modernizare, inclusiv de rețehnologizare, a obiectelor energetice. Efectuarea lucrărilor menționate trebuie să fie coordonată cu proprietarii terenurilor, cu excepția lucrărilor necesare pentru prevenirea producerii avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau a exploziilor ori pentru înlăturarea consecințelor acestora. După finalizarea lucrărilor menționate, întreprinderile energetice sunt obligate să asigure degajarea terenului și repunerea lui în situația inițială în termenele convenite cu proprietarii terenurilor respective. Întreprinderile energetice sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile stabilite în prezentul articol și să achite proprietarului de teren sau de alte bunuri proprietate privată despăgubirea cuvenită pentru pagubele produse la efectuarea lucrărilor menționate, inclusiv în cazul înlăturării consecințelor avariilor, incendiilor, electrocutărilor și/sau ale exploziilor.
Articolul 22. Proprietatea în domeniul energiei	17. Art. 24, se completează cu alin. (6¹), cu următorul cuprins: <i>(6¹) Cheltuielile privind procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare instalate de către distribuitorul de energie termică, conform prevederilor art. 62 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, se suportă de către distribuitorii de energie termică.</i>	Articolul 22. Proprietatea în domeniul energiei (6¹) Cheltuielile privind procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare instalate de către distribuitorul de energie termică, conform prevederilor art. 62 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, se suportă de către distribuitorii de energie termică.
Articolul 25. Rapoartele statistice (1) Întreprinderile energetice prezintă organelor statisticii oficiale, în condițiile Legii nr.412/2004	18. La art. 25 alin. (1) textul „Legii nr. 412/2004 cu privire la statistica oficială” se	Articolul 25. Rapoartele statistice (1) Întreprinderile energetice prezintă organelor statisticii oficiale, în condițiile Legii nr. 93/2017

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
cu privire la statistica oficială, rapoarte de un anumit tip despre importul, exportul, producerea și consumul de energie.	substituie cu textul „Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială”.	cu privire la statistica oficială, rapoarte de un anumit tip despre importul, exportul, producerea și consumul de energie
Articolul 27. Zonele de protecție	19. Art. 27 se completează cu aliniatul (2 ¹) cu următorul cuprins: „(2 ¹) Lucrările în zona de protecție a liniei electrice ce aparține producătorului sau consumatorului noncasnic se efectuează de către persoane fizice și juridice, după coordonarea și cu acordul producătorului sau consumatorului noncasnic.”	Articolul 27. Zonele de protecție (2 ¹) Lucrările în zona de protecție a liniei electrice ce aparține producătorului sau consumatorului noncasnic se efectuează de către persoane fizice și juridice, după coordonarea și cu acordul producătorului sau consumatorului noncasnic.
Capitolul VII¹ PROIECTELE CE ȘI PROIECTELE IR Articolul 31 ¹ . Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale (1) Dezvoltatorul unui proiect, potențial proiect CE sau potențial proiect IR, care dorește ca proiectul respectiv să fie recunoscut prin decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice ca fiind proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice sau să fie recunoscut ca proiect de interes reciproc, trebuie să prezinte grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene o cerere, care să cuprindă: a) evaluarea proiectului respectiv din punctul de vedere al contribuției proiectului în cauză la implementarea obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică pentru 2050 al Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, sau a priorităților stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR;	1. Capitolul VII ¹ se modifică și va avea următorul cuprins: „Capitolul VII¹ PROIECTELE CE ȘI PROIECTELE IR Articolul 31¹. Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale (1) Lista proiectelor CE se adoptă de către Consiliul Ministerial al Comunității Energetice în conformitate cu Titlul II al Tratatului Comunității Energetice, la fiecare doi ani, în baza listei preliminare a proiectelor aprobată de grupurile corespunzătoare din cadrul Comunității Energetice, ținând cont de metodologiile prevăzute la alineatul (6). (2) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la punctul 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2 se prezintă în vederea includerii lor în planurile de investiții regionale relevante în temeiul cadrului normativ al Comunității Energetice și în planurile de dezvoltare a rețelelor pentru zece ani în conformitate cu legile sectoriale, precum și în alte	Capitolul VII¹ PROIECTELE CE ȘI PROIECTELE IR Articolul 31¹. Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale (1) Lista proiectelor CE se adoptă de către Consiliul Ministerial al Comunității Energetice în conformitate cu Titlul II al Tratatului Comunității Energetice, la fiecare doi ani, în baza listei preliminare a proiectelor aprobată de grupurile corespunzătoare din cadrul Comunității Energetice, ținând cont de metodologiile prevăzute la alineatul (6). (2) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la punctul 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2 se prezintă în vederea includerii lor în planurile de investiții regionale relevante în temeiul cadrului normativ al Comunității Energetice și în planurile de dezvoltare a rețelelor pentru zece ani în conformitate cu legile sectoriale, precum și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz. Aceste proiecte CE și proiectele de interes reciproc au statut de proiecte de cea mai înaltă prioritară în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
b) referința la categoria relevantă a potențialului proiect CE sau proiect IR, stabilită în anexă; c) analiza respectării criteriilor relevante prevăzute în anexă, precum și/sau a altor criterii și condiții, stabilite la nivelul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, și/sau a criteriilor și condițiilor stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; d) în cazul unui potențial proiect CE sau proiect IR care este suficient de avansat, o analiză cost-beneficiu specifică proiectului respectiv, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, sau în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; e) alte informații și documente relevante pentru evaluarea unui potențial proiect CE sau proiect IR de către grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene. (2) Obiectele vizate de proiectele de interes comun în cadrul Comunității Energetice și de proiectele de interes reciproc au statut de proiecte prioritare și se consideră obiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, care servesc interesului economic național. (3) Organul central de specialitate în domeniul energiei este desemnat în calitate de autoritate responsabilă pentru facilitarea și coordonarea eliberării actelor permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE și de proiectele IR (în continuare – proces de autorizare a proiectelor CE sau IR).	planuri naționale de infrastructură, după caz. Aceste proiecte CE și proiectele de interes reciproc au statut de proiecte de cea mai înaltă prioritate în cadrul fiecăruia dintre planurile menționate, se consideră obiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, care servesc interesului economic național și pot fi <i>declarate proiecte de utilitate publică de interes național</i>. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente și proiectelor care nu au atins un grad suficient de maturitate pentru a oferi o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este prevăzut la art. 31⁶. (3) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a) - d) din anexa 2 și care sunt proiecte concurente sau proiecte care nu sunt suficient de avansate pentru a prezenta o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este stabilit în art. 31⁶, pot fi incluse în planurile regionale de investiții relevante, în planurile naționale de dezvoltare a rețelelor pentru 10 ani și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz, ca proiecte în considerare. (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei este desemnat în calitate de autoritate responsabilă pentru aprobarea proiectelor CE sau IR înainte de a fi expediate cererile menționate la alineatul (5) de dezvoltatorii proiectelor grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene, de facilitarea și de coordonarea eliberării actelor permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE și de proiectele	cadrul fiecăruia dintre planurile menționate, se consideră obiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, care servesc interesului economic național și pot fi <i>declarate proiecte de utilitate publică de interes național</i>. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente și proiectelor care nu au atins un grad suficient de maturitate pentru a oferi o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este prevăzut la art. 31⁶. (3) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a) - d) din anexa 2 și care sunt proiecte concurente sau proiecte care nu sunt suficient de avansate pentru a prezenta o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este stabilit în art. 31⁶, pot fi incluse în planurile regionale de investiții relevante, în planurile naționale de dezvoltare a rețelelor pentru 10 ani și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz, ca proiecte în considerare. (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei este desemnat în calitate de autoritate responsabilă pentru aprobarea proiectelor CE sau IR înainte de a fi expediate cererile menționate la alineatul (5) de dezvoltatorii proiectelor grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene, de facilitarea și de coordonarea eliberării actelor permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE și de proiectele IR (în continuare – <i>proces de autorizare a proiectelor CE sau IR</i>).

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(4) În calitate de autoritate responsabilă pentru facilitarea și coordonarea procesului de autorizare a proiectelor CE și a proiectelor IR, organul central de specialitate în domeniul energiei coordonează eliberarea actelor permise necesare de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate, de către autoritățile administrației publice locale și de către alte autorități publice (în continuare – autorități implicate) și monitorizează respectarea de către autoritățile implicate a termenelor stabilite în calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE sau a proiectelor IR, astfel încât dezvoltatorul unui proiect CE sau al unui proiect IR să obțină actele permise necesare în cel mai scurt timp posibil, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 31² alin. (1). (5) Organul central de specialitate în domeniul energiei inițiază crearea unui grup de lucru, la nivelul Guvernului, în care participă, reieșind din competențele legale, persoanele responsabile din cadrul tuturor autorităților implicate. În cadrul grupului respectiv, organul central de specialitate în domeniul energiei stabilește, prin cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR și după consultarea autorităților implicate, un calendar al procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, în care să fie indicate termenele de emitere a deciziilor pentru fiecare dintre autoritățile implicate. (6) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează respectarea calendarului procesului de autorizare a proiectului CE sau IR. În cazul în care autoritatea implicată estimează că decizia privind eliberarea unui act permisiv nu va fi emisă în termenul stabilit, aceasta informează,	IR (în continuare – <i>proces de autorizare a proiectelor CE sau IR</i>). (5) Dezvoltatorul unui proiect, potențial proiect CE sau potențial proiect IR, care dorește ca proiectul respectiv să fie recunoscut prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice ca fiind proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice sau să fie recunoscut ca proiect de interes reciproc, trebuie să prezinte grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene o cerere, care să cuprindă: a) evaluarea proiectului respectiv din punctul de vedere al contribuției proiectului în cauză la realizarea obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului Comunității Energetice, privind neutralitatea climatică pentru anul 2050, în cazul unui potențial proiect CE, sau a priorităților stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; b) referința la categoria relevantă a potențialului proiect CE sau proiect IR, stabilită în anexa 2; c) analiza respectării criteriilor relevante prevăzute la art. 31², în anexa 3, precum și/sau a altor criterii și condiții, stabilite la nivelul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, și/sau a criteriilor și condițiilor stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; d) în cazul unui potențial proiect CE sau proiect IR care este suficient de avansat, o analiză cost-beneficiu specifică proiectului respectiv, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante	(5) Dezvoltatorul unui proiect, potențial proiect CE sau potențial proiect IR, care dorește ca proiectul respectiv să fie recunoscut prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice ca fiind proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice sau să fie recunoscut ca proiect de interes reciproc, trebuie să prezinte grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene o cerere, care să cuprindă: a) evaluarea proiectului respectiv din punctul de vedere al contribuției proiectului în cauză la realizarea obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului Comunității Energetice, privind neutralitatea climatică pentru anul 2050, în cazul unui potențial proiect CE, sau a priorităților stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; b) referința la categoria relevantă a potențialului proiect CE sau proiect IR, stabilită în anexa 2; c) analiza respectării criteriilor relevante prevăzute la art. 31², în anexa 3, precum și/sau a altor criterii și condiții, stabilite la nivelul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, și/sau a criteriilor și condițiilor stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; d) în cazul unui potențial proiect CE sau proiect IR care este suficient de avansat, o analiză cost-beneficiu specifică proiectului respectiv, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, sau în conformitate cu

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei, cu prezentarea cauzelor nerespectării termenului. În acest caz, organul central de specialitate în domeniul energiei, după consultarea dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, propune grupului de lucru modificarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv, fără a depăși termenul maxim stabilit la art. 31² alin. (1), și informează despre aceasta grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice, responsabil de lista proiectelor CE, sau din cadrul Uniunii Europene, responsabil de lista proiectelor IR. (7) Organul central de specialitate în domeniul energiei acordă, la solicitare, asistență dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR și îi prezintă informații cu privire la actele normative și cerințele aplicabile în legătură cu eliberarea actelor permissive necesare pentru implementarea proiectului respectiv. (8) Atribuțiile de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR ori a unei categorii de proiecte CE sau de proiecte IR pot fi delegate de către organul central de specialitate în domeniul energiei altei autorități ori instituții publice, cu respectarea următoarelor condiții: a) organul central de specialitate în domeniul energiei notifică Secretariatul Comunității Energetice cu privire la delegarea funcțiilor de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și publică pe pagina sa web oficială notificarea respectivă; b) pentru fiecare proiect CE sau proiect IR este desemnată doar o autoritate ori instituție publică ca	stabilite în cadrul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, sau în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; e) alte informații și documente relevante pentru evaluarea unui potențial proiect CE sau proiect IR de către grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene; f) deciziile organului central de specialitate în domeniul energiei și a autorităților relevante ale altor părți contractante ale Comunității Energetice la al căror teritoriu se referă proiectul CE privind aprobarea propunerii individuale de proiect CE. În cazul în care organul central de specialitate în domeniul energiei nu își dă aprobarea, acesta prezintă grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice motivele întemeiate pentru care nu este aprobat proiectul. (6) Dezvoltatorii proiectelor iau în considerare faptul că: a) proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct.1 lit. a), b), d) și pct. 3 din anexa 2 se evaluează în baza metodologiilor publicate de Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport al Energiei Electrice (ENTSO-E) și de Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport al Gazelor Naturale (ENTSO-G). b) proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. c) și e) și la punctele 2, 4 și 5 din anexa 2, se evaluează în baza metodologiilor pentru o analiză cost – beneficiu armonizată pe ansamblul sistemului energetic elaborate de Comisia	metodologiile relevante stabilite în cadrul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; e) alte informații și documente relevante pentru evaluarea unui potențial proiect CE sau proiect IR de către grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene; f) deciziile organului central de specialitate în domeniul energiei și a autorităților relevante ale altor părți contractante ale Comunității Energetice la al căror teritoriu se referă proiectul CE privind aprobarea propunerii individuale de proiect CE. În cazul în care organul central de specialitate în domeniul energiei nu își dă aprobarea, acesta prezintă grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice motivele întemeiate pentru care nu este aprobat proiectul. (6) Dezvoltatorii proiectelor iau în considerare faptul că: a) proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct.1 lit. a), b), d) și pct. 3 din anexa 2 se evaluează în baza metodologiilor publicate de Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport al Energiei Electrice (ENTSO-E) și de Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport al Gazelor Naturale (ENTSO-G). b) proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. c) și e) și la punctele 2, 4 și 5 din anexa 2, se evaluează în baza metodologiilor pentru o analiză cost – beneficiu armonizată pe ansamblul sistemului energetic elaborate de Comisia Europeană, aplicate la nivelul Comunității Energetice.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
punct de contact unic pentru dezvoltatorul proiectului respectiv, care facilitează și coordonează prezentarea tuturor documentelor și a informațiilor relevante. (9) Proiectele CE se includ în planurile de dezvoltare a rețelelor electrice de transport pentru 10 ani, stabilite la art. 34 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. Proiectelor CE li se acordă prioritate la implementarea planurilor de dezvoltare respective. (10) În cazul în care implementarea proiectului CE sau a proiectului IR implică luarea deciziilor atât în Republica Moldova, cât și în una sau mai multe state părți ale Comunității Energetice și/sau în unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, organul central de specialitate în domeniul energiei colaborează, după necesitate, cu instituțiile competente din statele respective și întreprinde măsurile necesare în vederea cooperării și a coordonării eficiente și eficace a eforturilor în legătură cu procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, în special în legătură cu eliberarea actelor permissive de mediu necesare. (11) În cazul desemnării unui coordonator al proiectului CE, de către Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice, sau a unui coordonator al proiectului IR, de către Comisia Europeană, organul central de specialitate în domeniul energiei colaborează cu el și coordonează cu acesta activitățile legate de implementarea proiectului respectiv. (12) Pentru a asigura transparența activității și informarea publicului larg cu privire la prevederile actelor normative aplicabile în procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR, organul central	Europeană, aplicate la nivelul Comunității Energetice. (7) Un proiect CE de pe lista proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice poate fi eliminat de pe lista respectivă în baza deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice adoptată în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice, în baza propunerii fundamentate aprobată de grupurile corespunzătoare din cadrul Comunității Energetice, dacă includerea proiectului CE pe lista respectivă s-a bazat pe informații incorecte, care au constituit un factor determinant pentru includerea respectivă, sau dacă proiectul nu respectă cadrul normativ al Comunității Energetice. Articolul 31². Criterii pentru evaluarea proiectelor CE (1) Proiectele CE îndeplinesc următoarele criterii generale: 1) proiectul se încadrează în cel puțin unul dintre coridoarele și zonele de interconectare prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa 1; 2) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la pct. 3), depășesc costurile acestuia, inclusiv pe termen lung; 3) proiectul îndeplinește oricare dintre următoarele criterii: a) implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, traversând în mod direct sau indirect, prin interconectare cu o țară terță, frontiera dintre două părți contractante ale	(7) Un proiect CE de pe lista proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice poate fi eliminat de pe lista respectivă în baza deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice adoptată în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice, în baza propunerii fundamentate aprobată de grupurile corespunzătoare din cadrul Comunității Energetice, dacă includerea proiectului CE pe lista respectivă s-a bazat pe informații incorecte, care au constituit un factor determinant pentru includerea respectivă, sau dacă proiectul nu respectă cadrul normativ al Comunității Energetice. Articolul 31². Criterii pentru evaluarea proiectelor CE (1) Proiectele CE îndeplinesc următoarele criterii generale: 1) proiectul se încadrează în cel puțin unul dintre coridoarele și zonele de interconectare prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa 1; 2) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la pct. 3), depășesc costurile acestuia, inclusiv pe termen lung; 3) proiectul îndeplinește oricare dintre următoarele criterii: c) implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, traversând în mod direct sau indirect, prin interconectare cu o țară terță, frontiera dintre două părți contractante ale Comunității Energetice sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
de specialitate în domeniul energiei elaborează și publică pe pagina sa web oficială un ghid care să conțină informații cu privire la: a) actele normative pe care se bazează deciziile și avizele corespunzătoare, pe categorii de proiecte CE sau de proiecte IR relevante, inclusiv actele normative din domeniul mediului; b) actele permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE sau de proiectele IR; c) numele și datele de contact ale persoanelor responsabile din cadrul organului central de specialitate în domeniul energiei, precum și ale celor din cadrul altor autorități și ale părților interesate; d) fluxul de lucru, cu evidențierea fiecărei etape a procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR, inclusiv un calendar orientativ al etapelor și descrierea procesului decizional; e) domeniul de aplicare, structura și nivelul de detaliere a documentelor care urmează să fie prezentate concomitent cu cererea de luare a deciziilor, inclusiv o listă de verificare; f) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și mijloacele prin care publicul larg poate participa la proces. Articolul 31². Organizarea procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR (1) Procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR se desfășoară în două etape: etapa prealabilă și etapa de autorizare propriu-zisă. Durata întregului proces de autorizare a proiectelor CE sau IR nu poate depăși termenul de 3 ani și 6 luni, cu posibilitatea prelungirii cu cel mult 9 luni a	Comunității Energetice sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice; b) este situat pe teritoriul unei părți contractante a Comunității Energetice, fie terestru, fie offshore, inclusiv pe insule, și are un impact transfrontalier semnificativ conform pct. 1 din anexa 3. (2) În cazul proiectelor CE care se încadrează în categoriile specifice de infrastructură energetică, se aplică următoarele criterii specifice: 1) pentru proiectele de transport, distribuție și stocare a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea, prin transportul sau distribuția energiei electrice din surse regenerabile către principalele centre de consum și situri de stocare, precum și la limitarea reducerii forțate a producerii de energie electrică, după caz, și contribuie la cel puțin unul dintre următoarele criterii specifice: a) integrarea pieței, inclusiv prin eliminarea izolării energetice a cel puțin unei părți contractante a Comunității Energetice și reducerea blocajelor în infrastructura energetică, concurență, interoperabilitate și flexibilitatea sistemului; b) securitatea aprovizionării, inclusiv prin interoperabilitate, flexibilitatea sistemului, securitate cibernetică, conexiuni adecvate și operarea în siguranță și în mod fiabil a sistemului; 2) pentru proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de	d) este situat pe teritoriul unei părți contractante a Comunității Energetice, fie terestru, fie offshore, inclusiv pe insule, și are un impact transfrontalier semnificativ conform pct. 1 din anexa 3. (2) În cazul proiectelor CE care se încadrează în categoriile specifice de infrastructură energetică, se aplică următoarele criterii specifice: 8) pentru proiectele de transport, distribuție și stocare a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea, prin transportul sau distribuția energiei electrice din surse regenerabile către principalele centre de consum și situri de stocare, precum și la limitarea reducerii forțate a producerii de energie electrică, după caz, și contribuie la cel puțin unul dintre următoarele criterii specifice: a) integrarea pieței, inclusiv prin eliminarea izolării energetice a cel puțin unei părți contractante a Comunității Energetice și reducerea blocajelor în infrastructura energetică, concurență, interoperabilitate și flexibilitatea sistemului; b) securitatea aprovizionării, inclusiv prin interoperabilitate, flexibilitatea sistemului, securitate cibernetică, conexiuni adecvate și operarea în siguranță și în mod fiabil a sistemului; 9) pentru proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 1 lit. e) din anexa 2, proiectul contribuie în mod

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
termenului stabilit pentru desfășurarea celor două etape. (2) Etapa prealabilă reprezintă perioada dintre inițierea procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și înregistrarea de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire depuse de dezvoltatorul proiectului respectiv. Etapa prealabilă include și depunerea dosarului pentru eliberarea actelor permissive de mediu necesare. Etapa prealabilă trebuie să dureze cel mult doi ani. Termenul de doi ani se calculează începând cu data la care organul central de specialitate în domeniul energiei a comunicat dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare este acceptată. (3) Pentru a iniția procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, dezvoltatorul proiectului respectiv expediază organului central de specialitate în domeniul energiei, prin intermediul documentului electronic, semnat cu semnătură electronică calificată, sau prin document pe suport de hârtie, semnat de către unul dintre directorii consiliului de administrație al dezvoltatorului, o notificare cu privire la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, la care anexează o descriere detaliată a proiectului respectiv, inclusiv indicându-se documentele de care dispune pentru eliberarea actelor permissive necesare pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR, precum și un raport privind consultările publice efectuate, prevăzut la art. 31³ alin. (9). (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază notificarea și documentele	infrastructură energetică prevăzută la pct. 1 lit. e) din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei electrice din surse regenerabile în rețeaua electrică și contribuie la cel puțin două dintre următoarele criterii specifice: a) securitatea aprovizionării, inclusiv prin eficiența și interoperabilitatea în exploatarea zilnică a rețelei electrice la transportul și distribuția energiei electrice, evitarea congestiilor, precum și integrarea și implicarea utilizatorilor de sistem; b) integrarea pieței, inclusiv prin exploatarea eficientă a sistemului și utilizarea interconexiunilor; c) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea furnizării, inclusiv prin adoptarea pe scară mai largă a inovării în echilibrare, piețele de flexibilități, securitatea cibernetică, monitorizarea, controlul sistemului și corectarea erorilor; d) integrarea inteligentă a sectorului, fie în sistemul energetic, prin conectarea diferitor purtători de energie și sectoare, fie într-un mod mai larg, favorizând sinergiile și coordonarea dintre sectoarele energetic, al transporturilor și al telecomunicațiilor; 3) în ceea ce privește proiectele privind transportul și stocarea dioxidului de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 5 din anexa 2, proiectul contribuie semnificativ la durabilitate, prin reducerea emisiilor de dioxid de carbon în instalațiile industriale conectate, și contribuie la toate criteriile specifice următoare:	semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei electrice din surse regenerabile în rețeaua electrică și contribuie la cel puțin două dintre următoarele criterii specifice: a) securitatea aprovizionării, inclusiv prin eficiența și interoperabilitatea în exploatarea zilnică a rețelei electrice la transportul și distribuția energiei electrice, evitarea congestiilor, precum și integrarea și implicarea utilizatorilor de sistem; b) integrarea pieței, inclusiv prin exploatarea eficientă a sistemului și utilizarea interconexiunilor; c) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea furnizării, inclusiv prin adoptarea pe scară mai largă a inovării în echilibrare, piețele de flexibilități, securitatea cibernetică, monitorizarea, controlul sistemului și corectarea erorilor; d) integrarea inteligentă a sectorului, fie în sistemul energetic, prin conectarea diferitor purtători de energie și sectoare, fie într-un mod mai larg, favorizând sinergiile și coordonarea dintre sectoarele energetic, al transporturilor și al telecomunicațiilor; 10) în ceea ce privește proiectele privind transportul și stocarea dioxidului de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 5 din anexa 2, proiectul contribuie semnificativ la durabilitate, prin reducerea emisiilor de dioxid de carbon în instalațiile industriale conectate, și contribuie la toate criteriile specifice următoare: a) evitarea emisiilor de dioxid de carbon, menținând în același timp securitatea aprovizionării;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
anexate la aceasta, indicate la alin. (3), tuturor autorităților implicate, care îi notifică, în termen de două luni, dacă dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR deține toate documentele necesare pentru a obține actele permise corespunzătoare. (5) În termen de 3 luni de la recepționarea notificării indicate la alin. (4) din prezentul articol, organul central de specialitate în domeniul energiei notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR fie că acesta dispune de toate documentele necesare pentru eliberarea actelor permise corespunzătoare și că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau IR este acceptată, iar procesul de autorizare se consideră inițiat, fie că proiectul CE sau proiectul IR nu corespunde criteriilor stabilite în ghidul menționat la art. 31¹ alin. (12), cu indicarea motivelor refuzului și a informațiilor pertinente privind măsurile suplimentare ce trebuie întreprinse de acesta pentru înlăturarea cauzelor care au stat la baza refuzului. (6) Etapa prealabilă poate fi divizată în trei stadii, în funcție de acțiunile care urmează a fi întreprinse: a) după confirmarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, organul central de specialitate în domeniul energiei, în colaborare cu autoritățile implicate și, după caz, în baza propunerii dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, identifică domeniul de aplicare, precum și informațiile și documentele care trebuie prezentate de către dezvoltator pentru eliberarea actelor permise necesare. Lista de verificare indicată la	a) evitarea emisiilor de dioxid de carbon, menținând în același timp securitatea aprovizionării; b) creșterea rezilienței și a siguranței transportului și a stocării dioxidului de carbon; c) utilizarea eficientă a resurselor, prin conectarea de surse multiple de dioxid de carbon și situri de stocare prin infrastructuri comune și reducerea la minimum a presiunii asupra mediului și a riscurilor la adresa mediului; 4) pentru proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 3 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului produs cu emisii scăzute de carbon, punând accent pe hidrogenul din surse regenerabile, în special în aplicațiile finale, cum ar fi sectoarele în care reducerea este dificilă, în care nu sunt fezabile soluțiile mai eficiente energetic, și prin sprijinirea generării de energie din surse regenerabile variabile, oferind flexibilitate, soluții de stocare, sau ambele, și proiectul contribuie semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice: a) integrarea pieței, inclusiv prin conectarea rețelelor de hidrogen existente sau emergente ale părților contractante ale Comunității Energetice sau contribuie în alt mod la crearea unei rețele pentru transportul și stocarea hidrogenului la	b) creșterea rezilienței și a siguranței transportului și a stocării dioxidului de carbon; c) utilizarea eficientă a resurselor, prin conectarea de surse multiple de dioxid de carbon și situri de stocare prin infrastructuri comune și reducerea la minimum a presiunii asupra mediului și a riscurilor la adresa mediului; 11) pentru proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 3 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului produs cu emisii scăzute de carbon, punând accent pe hidrogenul din surse regenerabile, în special în aplicațiile finale, cum ar fi sectoarele în care reducerea este dificilă, în care nu sunt fezabile soluțiile mai eficiente energetic, și prin sprijinirea generării de energie din surse regenerabile variabile, oferind flexibilitate, soluții de stocare, sau ambele, și proiectul contribuie semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice: d) integrarea pieței, inclusiv prin conectarea rețelelor de hidrogen existente sau emergente ale părților contractante ale Comunității Energetice sau contribuie în alt mod la crearea unei rețele pentru transportul și stocarea hidrogenului la nivelul Comunității Energetice și asigură interoperabilitatea sistemelor conectate;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
art. 31¹ alin. (12) lit. e) stă la baza acestei identificări; b) în baza informației identificate conform lit. a) din prezentul alineat, organul central de specialitate în domeniul energiei întocmește, în cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR, un calendar detaliat al procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR respectiv. În cazul proiectelor CE și al proiectelor IR transfrontaliere, instituțiile responsabile de facilitarea și coordonarea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR din statele implicate colaborează pentru a ajusta calendarele întocmite la nivel național și pregătesc un calendar comun; c) după depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a documentelor necesare pentru eliberarea actelor permissive corespunzătoare, la solicitarea autorităților implicate, organul central de specialitate în domeniul energiei este în drept să solicite de la dezvoltatorul proiectului respectiv informații care nu au fost prezentate de acesta, deși au fost identificate ca fiind necesare conform lit. a) din prezentul alineat, sau informații suplimentare, dacă este necesară clarificarea anumitor circumstanțe. (7) Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR se coordonează cu autoritățile implicate în cadrul grupului de lucru instituit în conformitate cu art. 31¹ alin. (5). Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR trebuie să includă cel puțin informații cu privire la:	nivelul Comunității Energetice și asigură interoperabilitatea sistemelor conectate; b) securitatea furnizării și flexibilitatea, inclusiv prin conexiuni adecvate și prin facilitarea exploatării sigure și fiabile a sistemului; c) concurența, inclusiv prin permiterea accesului la surse de alimentare multiple și la utilizatori de sistem multipli în mod transparent și nediscriminatoriu; 5) în cazul electrolizatoarelor care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 4 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la toate criteriile specifice următoare: a) durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a celui produs cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, precum și a combustibililor sintetici de aceeași origine; b) siguranța alimentării, inclusiv prin contribuția la exploatarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului sau prin oferirea de soluții de stocare, de flexibilitate sau ambele, cum ar fi răspunsul părții de consum și serviciile de echilibrare; c) încurajarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, facilitând integrarea inteligentă a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare;	e) securitatea furnizării și flexibilitatea, inclusiv prin conexiuni adecvate și prin facilitarea exploatării sigure și fiabile a sistemului; f) concurența, inclusiv prin permiterea accesului la surse de alimentare multiple și la utilizatori de sistem multipli în mod transparent și nediscriminatoriu; 12) în cazul electrolizatoarelor care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 4 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la toate criteriile specifice următoare: d) durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a celui produs cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, precum și a combustibililor sintetici de aceeași origine; e) siguranța alimentării, inclusiv prin contribuția la exploatarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului sau prin oferirea de soluții de stocare, de flexibilitate sau ambele, cum ar fi răspunsul părții de consum și serviciile de echilibrare; f) încurajarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, facilitând integrarea inteligentă a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare; 13) pentru proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 2 din

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
a) actele permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv; b) autoritățile publice, părțile interesate și publicul larg care ar putea fi afectat; c) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și durata acestora; d) etapele principale care trebuie parcurse în vederea eliberării actelor permissive necesare și termenele aferente; e) resursele planificate de autoritățile implicate și eventualele resurse suplimentare necesare. (8) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cooperează cu organul central de specialitate în domeniul energiei pentru a prezenta informații complete și exhaustive cu privire la proiectul respectiv, precum și pentru a asigura respectarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv. (9) Autoritatea/autoritățile implicate din cadrul administrației publice locale notifică, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei cu privire la depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a cererii privind eliberarea autorizației de construire și, după caz, cu privire la faptul că dosarul depus este incomplet, iar dezvoltatorului respectiv i-a fost solicitată prezentarea informațiilor suplimentare pentru clarificarea anumitor circumstanțe în conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023. (10) La data înregistrării de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind	6) pentru proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 2 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin asigurarea integrării unei game largi de gaze cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile, inclusiv când sunt de origine locală, cum ar fi biometanul sau hidrogenul din surse regenerabile, în sisteme de transport, distribuție sau stocare de gaze, în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, și proiectul contribuie în mod semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice: a) siguranța rețelei și calitatea furnizării prin îmbunătățirea eficienței și interoperabilității la exploatarea zilnică a sistemelor de transport, distribuție sau stocare de gaze, printre altele, prin abordarea provocărilor generate de injectarea de gaze de calitate diferită; b) funcționarea pieței și serviciile prestate consumatorilor; c) facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și sectoare energetice și facilitarea răspunsului la cerere. 7) În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la anexa 2, criteriile prevăzute la pct. 3) din prezentul articol se evaluează în conformitate cu indicatorii prevăzuți la punctele 3-7 din anexa 3.	anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin asigurarea integrării unei game largi de gaze cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile, inclusiv când sunt de origine locală, cum ar fi biometanul sau hidrogenul din surse regenerabile, în sisteme de transport, distribuție sau stocare de gaze, în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, și proiectul contribuie în mod semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice: d) siguranța rețelei și calitatea furnizării prin îmbunătățirea eficienței și interoperabilității la exploatarea zilnică a sistemelor de transport, distribuție sau stocare de gaze, printre altele, prin abordarea provocărilor generate de injectarea de gaze de calitate diferită; e) funcționarea pieței și serviciile prestate consumatorilor; f) facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și sectoare energetice și facilitarea răspunsului la cerere. 14) În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la anexa 2, criteriile prevăzute la pct. 3) din prezentul articol se evaluează în conformitate cu indicatorii prevăzuți la punctele 3-7 din anexa 3. Articolul 31³. Competențe ale organului central de specialitate în domeniul energiei privind proiectele CE și a proiectelor IR (1) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează solicitarea depusă de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
eliberarea autorizației de construire, etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată și durează cel mult un an și șase luni. În cazul în care proiectul CE sau proiectul IR urmează a fi implementat pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, dezvoltatorul respectiv poate depune cererea pentru obținerea autorizației de construire concomitent la mai multe autorități ale administrației publice locale, iar etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată la data primei înregistrări a cererii privind eliberarea autorizației de construire. Articolul 31³. Consultările publice în legătură cu implementarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) În termen de 3 luni de la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR în conformitate cu art. 31² alin. (5), dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei un concept privind participarea publicului larg. Conceptul respectiv se elaborează în conformitate cu cerințele stabilite în ghidul menționat la art. 31¹ alin. (12) și trebuie să includă cel puțin informațiile referitoare la: a) părțile interesate; b) măsurile preconizate, inclusiv locațiile și datele generice propuse pentru ședințele consultărilor publice; c) calendarul ședințelor planificate în cadrul consultărilor publice; d) resursele umane alocate pentru consultările publice.	Articolul 31³. Competențe ale organului central de specialitate în domeniul energiei privind proiectele CE și a proiectelor IR (1) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează solicitarea depusă de dezvoltatorul proiectului privind aprobarea proiectului, cu condiția că proiectul elaborat a fost coordonat apriori cu dezvoltatorul(ii) de proiect din alte părți contractante ale Comunității Energetice. Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează proiectul elaborat și transmite dezvoltatorului decizia privind aprobarea sau refuzul aprobării în care sunt indicate motivele întemeiate pentru care nu este aprobat proiectul. (2) Organul central de specialitate în domeniul energiei, în calitate de autoritate responsabilă de facilitarea și de coordonarea procesului de autorizare a proiectelor CE și a proiectelor IR, coordonează eliberarea actelor permissive necesare de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate, de către autoritățile administrației publice locale și de către alte autorități publice (în continuare – <i>autorități implicate</i>) și monitorizează respectarea de către autoritățile implicate a termenelor stabilite în calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE sau a proiectelor IR, astfel încât dezvoltatorul unui proiect CE sau al unui proiect IR să obțină actele permissive necesare în cel mai scurt timp posibil, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 31⁴ alin. (1). (3) Organul central de specialitate în domeniul energiei inițiază crearea unui grup de lucru, la nivelul Guvernului, în care participă, reieșind din	dezvoltatorul proiectului privind aprobarea proiectului, cu condiția că proiectul elaborat a fost coordonat apriori cu dezvoltatorul(ii) de proiect din alte părți contractante ale Comunității Energetice. Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează proiectul elaborat și transmite dezvoltatorului decizia privind aprobarea sau refuzul aprobării în care sunt indicate motivele întemeiate pentru care nu este aprobat proiectul. (2) Organul central de specialitate în domeniul energiei, în calitate de autoritate responsabilă de facilitarea și de coordonarea procesului de autorizare a proiectelor CE și a proiectelor IR, coordonează eliberarea actelor permissive necesare de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate, de către autoritățile administrației publice locale și de către alte autorități publice (în continuare – <i>autorități implicate</i>) și monitorizează respectarea de către autoritățile implicate a termenelor stabilite în calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE sau a proiectelor IR, astfel încât dezvoltatorul unui proiect CE sau al unui proiect IR să obțină actele permissive necesare în cel mai scurt timp posibil, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 31⁴ alin. (1). (3) Organul central de specialitate în domeniul energiei inițiază crearea unui grup de lucru, la nivelul Guvernului, în care participă, reieșind din competențele legale, persoanele responsabile din cadrul tuturor autorităților implicate. În cadrul grupului respectiv, organul central de specialitate în domeniul energiei stabilește, prin cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(2) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează conceptul indicat la alin. (1) și, în termen de 3 luni de la prezentarea acestuia, notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cu privire la validarea conceptului privind participarea publicului larg sau cu privire la necesitatea modificării conceptului respectiv, indicând modificările recomandate. La luarea deciziei, organul central de specialitate în domeniul energiei ține cont de orice formă de participare și de consultare a publicului larg care a avut loc înainte de inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, cu condiția că participarea și consultarea publicului larg au fost efectuate cu respectarea cerințelor cu privire la transparență, stabilite la alin.(4). (3) În cazul în care, după validarea conceptului privind participarea publicului larg, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR intenționează să-l modifice semnificativ, acesta este obligat să informeze organul central de specialitate în domeniul energiei și să modifice conceptul respectiv conform recomandărilor organului central de specialitate în domeniul energiei. (4) Pentru a încuraja participarea publicului larg și a asigura informarea și consultarea continuă a publicului larg în legătură cu implementarea proiectelor CE sau a proiectelor IR trebuie respectate următoarele principii: a) părțile interesate afectate de implementarea unui proiect CE sau proiect IR, inclusiv autoritățile administrației publice locale, centrale și regionale relevante, proprietarii de terenuri și persoanele care locuiesc în vecinătatea zonei în care urmează să fie construit obiectul infrastructurii energetice	competențele legale, persoanele responsabile din cadrul tuturor autorităților implicate. În cadrul grupului respectiv, organul central de specialitate în domeniul energiei stabilește, prin cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR și după consultarea autorităților implicate, un calendar al procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, în care să fie indicate termenele de emitere a deciziilor pentru fiecare dintre autoritățile implicate. După crearea grupului de lucru și stabilirea calendarului procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, organul central de specialitate în domeniul energiei informează Secretariatul Comunității Energetice despre acest fapt. (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează respectarea calendarului procesului de autorizare a proiectului CE sau IR. În cazul în care autoritatea implicată estimează că decizia privind eliberarea unui act permisiv nu va fi emisă în termenul stabilit, aceasta informează, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei, cu prezentarea cauzelor nerespectării termenului stabilit. În acest caz, organul central de specialitate în domeniul energiei, după consultarea dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, propune grupului de lucru modificarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv, fără a depăși termenul maxim stabilit la art.31⁴ alin. (1), și informează despre aceasta grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice, responsabil de lista proiectelor CE, sau din cadrul Uniunii Europene, responsabil de lista proiectelor IR.	IR și după consultarea autorităților implicate, un calendar al procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, în care să fie indicate termenele de emitere a deciziilor pentru fiecare dintre autoritățile implicate. După crearea grupului de lucru și stabilirea calendarului procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, organul central de specialitate în domeniul energiei informează Secretariatul Comunității Energetice despre acest fapt. (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează respectarea calendarului procesului de autorizare a proiectului CE sau IR. În cazul în care autoritatea implicată estimează că decizia privind eliberarea unui act permisiv nu va fi emisă în termenul stabilit, aceasta informează, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei, cu prezentarea cauzelor nerespectării termenului stabilit. În acest caz, organul central de specialitate în domeniul energiei, după consultarea dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, propune grupului de lucru modificarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv, fără a depăși termenul maxim stabilit la art.31⁴ alin. (1), și informează despre aceasta grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice, responsabil de lista proiectelor CE, sau din cadrul Uniunii Europene, responsabil de lista proiectelor IR. (5) Organul central de specialitate în domeniul energiei acordă, la solicitare, asistență dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR și îi prezintă informații cu privire la actele normative și cerințele aplicabile în legătură cu

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
vizat de proiectul respectiv, publicul larg, asociațiile sau organizațiile, constituite conform legii, sunt informate și consultate, în mod deschis și transparent, la etapa incipientă, astfel încât alternativele propuse în cadrul consultărilor publice să poată fi luate în considerare. În caz de necesitate, organul central de specialitate în domeniul energiei acordă suport dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR în acest sens; b) în cazul în care se organizează mai multe consultări publice pentru un proiect CE sau proiect IR, în măsura posibilităților, se recurge la gruparea acestora. Fiecare consultare publică acoperă toate subiectele relevante pentru o anumită etapă a procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, iar fiecare subiect este abordat o dată pe parcursul consultărilor publice. O consultare publică poate avea loc în mai multe locații geografice. Subiectele abordate în cadrul unei consultări publice se indică în mod clar în notificarea privind consultările publice; c) comentariile și obiecțiile părților interesate se admit doar în intervalul de timp stabilit pentru prezentarea acestora. (5) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea completă privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv este obligat să organizeze cel puțin o consultare publică. În cadrul consultării publice, părțile interesate menționate la alin. (4) lit. a) sunt informate cu privire la proiectul CE sau proiectul IR la etapa incipientă, astfel încât să fie identificate cel mai potrivit amplasament, traseu sau tehnologii, să fie identificat, după caz, întreg	(5) Organul central de specialitate în domeniul energiei acordă, la solicitare, asistență dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR și îi prezintă informații cu privire la actele normative și cerințele aplicabile în legătură cu eliberarea actelor permise necesare pentru implementarea proiectului respectiv. (6) Atribuțiile de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR ori a unei categorii de proiecte CE sau de proiecte IR pot fi delegate de către organul central de specialitate în domeniul energiei altei autorități ori instituții publice, cu respectarea următoarelor condiții: a) organul central de specialitate în domeniul energiei notifică Secretariatul Comunității Energetice cu privire la delegarea funcțiilor de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și publică pe site-ul său web oficial notificarea respectivă; b) pentru fiecare proiect CE sau proiect IR este desemnată doar o autoritate ori instituție publică ca punct de contact unic pentru dezvoltatorul proiectului respectiv, care facilitează și coordonează prezentarea tuturor documentelor și a informațiilor relevante. (7) Proiectele CE și IR se includ în planurile de dezvoltare a rețelelor electrice de transport și a rețelelor de transport al gazelor naturale pentru 10 ani, în conformitate cu legile sectoriale. Proiectelor CE și IR li se acordă prioritate la implementarea planurilor de dezvoltare și de investiții. (8) În cazul în care implementarea proiectului CE sau a proiectului IR implică luarea deciziilor atât	eliberarea actelor permise necesare pentru implementarea proiectului respectiv. (6) Atribuțiile de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR ori a unei categorii de proiecte CE sau de proiecte IR pot fi delegate de către organul central de specialitate în domeniul energiei altei autorități ori instituții publice, cu respectarea următoarelor condiții: a) organul central de specialitate în domeniul energiei notifică Secretariatul Comunității Energetice cu privire la delegarea funcțiilor de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și publică pe site-ul său web oficial notificarea respectivă; b) pentru fiecare proiect CE sau proiect IR este desemnată doar o autoritate ori instituție publică ca punct de contact unic pentru dezvoltatorul proiectului respectiv, care facilitează și coordonează prezentarea tuturor documentelor și a informațiilor relevante. (7) Proiectele CE și IR se includ în planurile de dezvoltare a rețelelor electrice de transport și a rețelelor de transport al gazelor naturale pentru 10 ani, în conformitate cu legile sectoriale. Proiectelor CE și IR li se acordă prioritate la implementarea planurilor de dezvoltare și de investiții. (8) În cazul în care implementarea proiectului CE sau a proiectului IR implică luarea deciziilor atât în Republica Moldova, cât și în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și/sau în unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, organul central de specialitate în domeniul energiei colaborează, după

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
impactul posibil, în conformitate cu actele normative în vigoare, ținându-se cont de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice, și să fie identificate subiectele relevante pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR. Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică pe pagina web menționată la alin. (10) un raport în care descrie modul în care au fost luate în considerare opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice, indicând modificările aduse proiectului privind amplasamentul, traseul și concepției proiectului CE sau IR ori indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare. (6) În cadrul consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5), dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR trebuie să întreprindă cel puțin următoarele acțiuni: a) să elaboreze și să publice o broșură informativă de cel mult 15 pagini care să prezinte, în mod clar și concis, un sumar al scopului și al calendarului preliminar de implementare a proiectului CE sau a proiectului IR, informații relevante privind dezvoltarea planificată a rețelei de transport sau de distribuție, după caz, rutele alternative luate în considerare, impactul posibil, inclusiv de natură transfrontalieră, și eventualele măsuri de atenuare a acestora. Broșura informativă se publică până la desfășurarea consultării publicului larg și trebuie să indice suplimentar adresa platformei Secretariatului Comunității Energetice și pagina web oficială a organului central de specialitate în domeniul energiei pe care este publicat ghidul menționat la art. 31¹ alin. (12);	în Republica Moldova, cât și în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și/sau în unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, organul central de specialitate în domeniul energiei colaborează, după necesitate, cu autoritățile competente din statele respective și întreprinde măsurile necesare în vederea cooperării și a coordonării eficiente și eficace a eforturilor în legătură cu procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, în special în legătură cu eliberarea actelor permissive de mediu necesare. (9) În cazul în care un proiect de interes pentru Comunitatea Energetică se confruntă cu dificultăți semnificative de implementare, Secretariatul Comunității Energetice poate propune, iar Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice poate desemna, după primirea acordului organului central de specialitate în domeniul energiei și a altor părți contractante ale Comunității Energetice implicate, un coordonator al proiectului CE pentru o perioadă de până la un an, care poate fi reînnoită de două ori. Coordonatorul proiectului CE selectat în rezultatul unui proces deschis, nediscriminatoriu și transparent și pe baza experienței candidatului în ceea ce privește sarcinile specifice care îi sunt atribuite pentru proiectul în cauză promovează proiectul CE pentru care a fost desemnat coordonator, promovează dialogul transfrontalier între dezvoltatorii proiectului și toate părțile interesate implicate; ajută dezvoltatorii proiectului CE și toate părțile, la necesitate, să consulte părțile interesate implicate, discutând rute alternative, după caz, și să obțină autorizațiile necesare pentru	necesitate, cu autoritățile competente din statele respective și întreprinde măsurile necesare în vederea cooperării și a coordonării eficiente și eficace a eforturilor în legătură cu procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, în special în legătură cu eliberarea actelor permissive de mediu necesare. (9) În cazul în care un proiect de interes pentru Comunitatea Energetică se confruntă cu dificultăți semnificative de implementare, Secretariatul Comunității Energetice poate propune, iar Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice poate desemna, după primirea acordului organului central de specialitate în domeniul energiei și a altor părți contractante ale Comunității Energetice implicate, un coordonator al proiectului CE pentru o perioadă de până la un an, care poate fi reînnoită de două ori. Coordonatorul proiectului CE selectat în rezultatul unui proces deschis, nediscriminatoriu și transparent și pe baza experienței candidatului în ceea ce privește sarcinile specifice care îi sunt atribuite pentru proiectul în cauză promovează proiectul CE pentru care a fost desemnat coordonator, promovează dialogul transfrontalier între dezvoltatorii proiectului și toate părțile interesate implicate; ajută dezvoltatorii proiectului CE și toate părțile, la necesitate, să consulte părțile interesate implicate, discutând rute alternative, după caz, și să obțină autorizațiile necesare pentru proiect; oferă, după caz, consultanță dezvoltatorilor proiectului CE cu privire la finanțarea proiectului; asigură acordarea de către părțile contractante ale Comunității Energetice în cauză a sprijinului adecvat și a conducerii

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
b) să informeze cu privire la proiectul CE sau la proiectul IR toate părțile interesate prin intermediul paginii web create în conformitate cu alin. (10) din prezentul articol și prin intermediul mass-mediei naționale; c) să invite, prin forma unui document electronic, a unui document pe suport de hârtie ori prin intermediul mass-mediei naționale, toate părțile interesate afectate de implementarea proiectului CE sau a proiectului IR pentru participare la ședințe în vederea abordării unor subiecte specifice. (7) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR transfrontaliere, care implică Republica Moldova și/sau una sau mai multe state părți ale Comunității Energetice, și/sau unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, perioada consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5) nu trebuie să depășească două luni din momentul în care a fost inițiată prima consultare publică în unul din statele implicate. (8) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR cu impact transfrontalier semnificativ asupra mediului altui sau altor state părți ale Comunității Energetice ori asupra mediului altui sau altor state membre ale Uniunii Europene, care aplică prevederile Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător în context transfrontalier (adoptată la Espoo, Finlanda, la 25 februarie 1991), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.1546/1993, informațiile relevante se prezintă autorității responsabile pentru facilitarea și coordonarea procesului de autorizare din statele respective. Autoritatea sesizată indică în notificarea privind	proiect; oferă, după caz, consultanță dezvoltatorilor proiectului CE cu privire la finanțarea proiectului; asigură acordarea de către părțile contractante ale Comunității Energetice în cauză a sprijinului adecvat și a conducerii strategice pentru pregătirea și implementarea proiectului CE. În cazul desemnării unui coordonator al proiectului CE, de către Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice, sau a unui coordonator al proiectului IR, de către Comisia Europeană, organul central de specialitate în domeniul energiei, Agenția și dezvoltatorul proiectului CE colaborează cu el și coordonează cu acesta activitățile legate de implementarea proiectului respectiv. (10) Pentru a asigura transparența activității și informarea publicului larg cu privire la prevederile actelor normative aplicabile în procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR, organul central de specialitate în domeniul energiei elaborează și publică pe site-ul său web oficial un ghid care să conțină informații cu privire la: a) actele normative pe care se bazează deciziile și avizele corespunzătoare, pe categorii de proiecte CE sau de proiecte IR relevante, inclusiv actele normative din domeniul mediului; b) actele permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE sau de proiectele IR; c) numele și datele de contact ale persoanelor responsabile din cadrul organului central de specialitate în domeniul energiei, precum și ale	strategice pentru pregătirea și implementarea proiectului CE. În cazul desemnării unui coordonator al proiectului CE, de către Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice, sau a unui coordonator al proiectului IR, de către Comisia Europeană, organul central de specialitate în domeniul energiei, Agenția și dezvoltatorul proiectului CE colaborează cu el și coordonează cu acesta activitățile legate de implementarea proiectului respectiv. (10) Pentru a asigura transparența activității și informarea publicului larg cu privire la prevederile actelor normative aplicabile în procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR, organul central de specialitate în domeniul energiei elaborează și publică pe site-ul său web oficial un ghid care să conțină informații cu privire la: a) actele normative pe care se bazează deciziile și avizele corespunzătoare, pe categorii de proiecte CE sau de proiecte IR relevante, inclusiv actele normative din domeniul mediului; b) actele permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE sau de proiectele IR; c) numele și datele de contact ale persoanelor responsabile din cadrul organului central de specialitate în domeniul energiei, precum și ale celor din cadrul altor autorități și ale părților interesate; d) fluxul de lucru, cu evidențierea fiecărei etape a procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR, inclusiv un calendar orientativ al etapelor și descrierea procesului decizional;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
procesul de consultare dacă aceasta sau altă autoritate implicată intenționează să participe la consultările publice organizate în conformitate cu prezentul articol. (9) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează un raport care să reflecte rezultatele consultărilor publice de până la inițierea procesului de autorizare. Raportul respectiv se anexează la notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, care se prezintă de dezvoltatorul proiectului respectiv în conformitate cu art. 31² alin. (3). Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază raportul în cauză organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu și autorităților administrației publice locale care urmează să examineze cererile privind eliberarea autorizațiilor de construire, astfel încât să fie identificate eventualele probleme ce trebuie soluționate în legătură cu proiectul CE sau proiectul IR. (10) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat să creeze și să actualizeze o pagină web care să conțină cel puțin următoarele informații relevante despre proiectul respectiv: a) broșura informativă în formă electronică, elaborată în conformitate cu alin. (6) lit. a); b) un rezumat în formă electronică de cel mult 50 de pagini, fără detalii tehnice, care să reflecte stadiul implementării proiectului respectiv.	celor din cadrul altor autorități și ale părților interesate; d) fluxul de lucru, cu evidențierea fiecărei etape a procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR, inclusiv un calendar orientativ al etapelor și descrierea procesului decizional; e) domeniul de aplicare, structura și nivelul de detaliere a documentelor care urmează să fie prezentate concomitent cu cererea de luare a deciziilor, inclusiv o listă de verificare; f) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și mijloacele prin care publicul larg poate participa la proces; g) modalitatea prin care organul central de specialitate al administrației publice, autoritatea competentă, alte autorități vizate și dezvoltatorul proiectului demonstrează că opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice au fost luate în considerare, de exemplu prin indicarea modificărilor aduse locației și concepției proiectului sau indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare; h) în măsura posibilului, traduceri ale conținutului său în toate limbile părților contractante ale Comunității Energetice învecinate, care urmează să fie realizate în coordonare cu părțile contractante ale Comunității Energetice învecinate relevante. Articolul 31⁴. Organizarea procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR (1) Procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR se desfășoară în două etape: etapa prealabilă și etapa de autorizare propriu-zisă. Durată întregului proces de autorizare a proiectelor CE sau IR nu poate depăși termenul de 3 ani și 6 luni, cu	e) domeniul de aplicare, structura și nivelul de detaliere a documentelor care urmează să fie prezentate concomitent cu cererea de luare a deciziilor, inclusiv o listă de verificare; f) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și mijloacele prin care publicul larg poate participa la proces; g) modalitatea prin care organul central de specialitate al administrației publice, autoritatea competentă, alte autorități vizate și dezvoltatorul proiectului demonstrează că opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice au fost luate în considerare, de exemplu prin indicarea modificărilor aduse locației și concepției proiectului sau indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare; h) în măsura posibilului, traduceri ale conținutului său în toate limbile părților contractante ale Comunității Energetice învecinate, care urmează să fie realizate în coordonare cu părțile contractante ale Comunității Energetice învecinate relevante. Articolul 31⁴. Organizarea procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR (1) Procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR se desfășoară în două etape: etapa prealabilă și etapa de autorizare propriu-zisă. Durată întregului proces de autorizare a proiectelor CE sau IR nu poate depăși termenul de 3 ani și 6 luni, cu posibilitatea prelungirii cu cel mult 9 luni a termenului stabilit pentru desfășurarea celor două etape. (2) Etapa prealabilă reprezintă perioada dintre inițierea procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și înregistrarea de către autoritatea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Rezumatul respectiv se actualizează periodic, cu indicarea modificărilor aduse versiunilor anterioare; c) calendarul de implementare a proiectului respectiv și perioada planificată pentru desfășurarea consultărilor publice, cu indicarea datelor și a locurilor unde se preconizează organizarea consultărilor, precum și a subiectelor relevante care se propun a fi discutate; d) modalitatea în care poate fi obținut setul complet de documente relevante pentru consultările publice și datele de contact ale persoanelor responsabile; e) modalitatea în care pot fi transmise comentariile și obiecțiile în cadrul consultărilor publice și datele de contact ale persoanelor responsabile; f) un link către paginile web oficiale ale organului central de specialitate în domeniul energiei și Secretariatului Comunității Energetice. (11) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică informațiile relevante despre proiect și prin intermediul altor mijloace de informare la care are acces publicul larg. În cadrul consultărilor publice nu se comunică publicului larg informațiile care constituie secret comercial, precum și alte informații oficiale cu accesibilitate limitată. Articolul 31⁴. Analiza cost-beneficiu în sectoarele energiei. Principii specifice privind investițiile în cadrul proiectelor CE cu impact transfrontalier (1) Agenția publică pe pagina web oficială setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare ale costurilor unitare de investiție pentru proiecte comparabile din sectoarele relevante ale	posibilitatea prelungirii cu cel mult 9 luni a termenului stabilit pentru desfășurarea celor două etape. (2) Etapa prealabilă reprezintă perioada dintre inițierea procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și înregistrarea de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire depuse de dezvoltatorul proiectului respectiv. Etapa prealabilă include și depunerea dosarului pentru eliberarea actelor permise de mediu necesare. Etapa prealabilă trebuie să dureze cel mult doi ani. Termenul de doi ani se calculează începând cu data la care organul central de specialitate în domeniul energiei a comunicat dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare este acceptată. (3) Pentru a iniția procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, dezvoltatorul proiectului respectiv expediază organului central de specialitate în domeniul energiei, prin intermediul documentului electronic, semnat cu semnătură electronică calificată, sau prin document pe suport de hârtie, semnat de către administratorul dezvoltatorului proiectului, o notificare cu privire la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, la care anexează o descriere detaliată a proiectului respectiv, inclusiv indicându-se documentele de care dispune pentru eliberarea actelor permise necesare pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR, precum și un raport privind consultările publice efectuate, prevăzut la art. 31⁵ alin. (9).	administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire depuse de dezvoltatorul proiectului respectiv. Etapa prealabilă include și depunerea dosarului pentru eliberarea actelor permise de mediu necesare. Etapa prealabilă trebuie să dureze cel mult doi ani. Termenul de doi ani se calculează începând cu data la care organul central de specialitate în domeniul energiei a comunicat dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare este acceptată. (3) Pentru a iniția procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, dezvoltatorul proiectului respectiv expediază organului central de specialitate în domeniul energiei, prin intermediul documentului electronic, semnat cu semnătură electronică calificată, sau prin document pe suport de hârtie, semnat de către administratorul dezvoltatorului proiectului, o notificare cu privire la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, la care anexează o descriere detaliată a proiectului respectiv, inclusiv indicându-se documentele de care dispune pentru eliberarea actelor permise necesare pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR, precum și un raport privind consultările publice efectuate, prevăzut la art. 31⁵ alin. (9). (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază notificarea și documentele anexate la aceasta, indicate la alin. (3), tuturor autorităților implicate, care îi notifică, în termen de două luni, dacă dezvoltatorul proiectului CE sau al

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
energeticii, care pot fi utilizate de dezvoltatorii proiectelor CE pentru efectuarea analizei cost-beneficiu. Setul de indicatori și valorile de referință respective se elaborează de Agenție în cooperare cu autoritățile de reglementare din statele care sunt parte a Comunității Energetice, în cadrul platformei Comitetului de reglementare al Comunității Energetice, în condițiile și termenele stabilite în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice. (2) Costurile de investiție realizate în mod eficient în legătură cu implementarea unui proiect CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct.1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa la prezenta lege, care se referă fie doar la Republica Moldova, fie la Republica Moldova și la una sau mai multe state părți ale Comunității Energetice și care țin de competența autorităților de reglementare din statele în cauză, sunt suportate de către operatorii sistemelor de transport sau de către dezvoltatorul/dezvoltatorii proiectului respectiv din statul/statele părți ale Comunității Energetice în care proiectul CE respectiv are un impact net pozitiv asupra pieței și sunt recuperate, ulterior, prin intermediul tarifelor pentru serviciul de transport din statul/statele respective. (3) Principiul indicat la alin. (2) se aplică în măsura în care costurile respective nu sunt recuperate prin intermediul plăților pentru gestionarea congestiilor sau prin intermediul altor plăți efectuate în legătură cu investiția în cauză. (4) Costurile de investiție menționate la alin. (2) nu includ costurile aferente întreținerii și exploatării	(4) Organul central de specialitate în domeniul energeticii expediază notificarea și documentele anexate la aceasta, indicate la alin. (3), tuturor autorităților implicate, care îi notifică, în termen de două luni, dacă dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR deține toate documentele necesare pentru a obține actele permise corespunzătoare. Organul central de specialitate în domeniul energeticii și alte autorități implicate iau în considerare în procedura de autorizare orice studii valabile efectuate și permisele sau autorizațiile eliberate pentru un anumit proiect CE înainte ca proiectul să intre în procesul de autorizare în conformitate cu prezentul articol, și nu solicită dublarea studiilor și a permiselor sau a autorizațiilor. (5) În termen de cel mult 3 luni de la recepționarea notificării indicate la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energeticii notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR fie că acesta dispune de toate documentele necesare pentru eliberarea actelor permise corespunzătoare și că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau IR este acceptată, iar procesul de autorizare se consideră inițiat la data semnării notificării respective, fie că proiectul CE sau proiectul IR nu corespunde criteriilor stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10), cu indicarea motivelor refuzului și a informațiilor pertinente privind măsurile suplimentare ce trebuie întreprinse de acesta pentru înlăturarea cauzelor care au stat la baza refuzului. În cazul în care sunt implicate două sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, data	proiectului IR deține toate documentele necesare pentru a obține actele permise corespunzătoare. Organul central de specialitate în domeniul energeticii și alte autorități implicate iau în considerare în procedura de autorizare orice studii valabile efectuate și permisele sau autorizațiile eliberate pentru un anumit proiect CE înainte ca proiectul să intre în procesul de autorizare în conformitate cu prezentul articol, și nu solicită dublarea studiilor și a permiselor sau a autorizațiilor. (5) În termen de cel mult 3 luni de la recepționarea notificării indicate la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energeticii notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR fie că acesta dispune de toate documentele necesare pentru eliberarea actelor permise corespunzătoare și că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau IR este acceptată, iar procesul de autorizare se consideră inițiat la data semnării notificării respective, fie că proiectul CE sau proiectul IR nu corespunde criteriilor stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10), cu indicarea motivelor refuzului și a informațiilor pertinente privind măsurile suplimentare ce trebuie întreprinse de acesta pentru înlăturarea cauzelor care au stat la baza refuzului. În cazul în care sunt implicate două sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, data acceptării ultimei notificări de către autoritatea națională competentă în cauză marchează începutul procesului de acordare a autorizației.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
obiectelor de infrastructură energetică noi construite în cadrul implementării proiectelor CE. (5) În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexă, prevederile alin. (2) din prezentul articol se aplică în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului CE solicită Agenției acest lucru pentru toate costurile de investiție sau pentru o parte a acestora. În cazul în care un proiect CE urmează a fi implementat de mai mulți dezvoltatori, Agenția solicită, fără întârziere, tuturor dezvoltatorilor proiectului respectiv să depună o cerere de investiție comună în conformitate cu art. 31⁵. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. e) și la pct. 2 din anexă, prevederile alin. (2) din prezentul articol pot fi aplicate în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului respectiv solicită Agenției acest lucru. (6) În cazul unui proiect CE în raport cu care se aplică prevederile alin. (2), dezvoltatorul proiectului respectiv informează Agenția, cel puțin o dată pe an și până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, cu privire la progresele înregistrate în acest sens, precum și cu privire la costurile identificate și riscurile asociate implementării proiectului în cauză. (7) După ce un proiect CE din categoria menționată la alin. (2) este evaluat ca fiind suficient de avansat și se estimează că este pregătit pentru a intra în faza de construcție în următoarele 36 de luni, dezvoltatorul proiectului respectiv	acceptării ultimei notificări de către autoritatea națională competentă în cauză marchează începutul procesului de acordare a autorizației. (6) Etapa prealabilă poate fi divizată în trei stadii, în funcție de acțiunile care urmează a fi întreprinse: a) după confirmarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, organul central de specialitate în domeniul energiei, în colaborare cu autoritățile implicate și, după caz, în baza propunerii dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, identifică domeniul de aplicare, precum și informațiile și documentele care trebuie prezentate de către dezvoltator pentru eliberarea actelor permissive necesare. Lista de verificare indicată la art. 31³ alin. (10) lit. e) stă la baza acestei identificări; b) în baza informației identificate conform lit. a) din prezentul alineat, organul central de specialitate în domeniul energiei întocmește, în cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR, un calendar detaliat al procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR respectiv. În cazul proiectelor CE și al proiectelor IR transfrontaliere, instituțiile responsabile de facilitarea și coordonarea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR din statele implicate colaborează pentru a ajusta calendarele întocmite la nivel național și pregătesc un calendar comun; c) după depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a documentelor necesare pentru eliberarea actelor permissive corespunzătoare, la solicitarea	(6) Etapa prealabilă poate fi divizată în trei stadii, în funcție de acțiunile care urmează a fi întreprinse: a) după confirmarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, organul central de specialitate în domeniul energiei, în colaborare cu autoritățile implicate și, după caz, în baza propunerii dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, identifică domeniul de aplicare, precum și informațiile și documentele care trebuie prezentate de către dezvoltator pentru eliberarea actelor permissive necesare. Lista de verificare indicată la art. 31³ alin. (10) lit. e) stă la baza acestei identificări; b) în baza informației identificate conform lit. a) din prezentul alineat, organul central de specialitate în domeniul energiei întocmește, în cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR, un calendar detaliat al procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR respectiv. În cazul proiectelor CE și al proiectelor IR transfrontaliere, instituțiile responsabile de facilitarea și coordonarea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR din statele implicate colaborează pentru a ajusta calendarele întocmite la nivel național și pregătesc un calendar comun; c) după depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a documentelor necesare pentru eliberarea actelor permissive corespunzătoare, la solicitarea autorităților implicate, organul central de specialitate în domeniul energiei este în drept să solicite de la dezvoltatorul proiectului respectiv

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
prezintă Agenției și autorităților de reglementare din statele părți ale Comunității Energetice, din statele membre ale Uniunii Europene, implicate în implementarea proiectului CE (în continuare – autorități de reglementare implicate), o cerere de investiție în conformitate cu art. 31⁵. Articolul 31⁵. Depunerea și examinarea cererii de investiție (1) Cererea de investiție trebuie să conțină inclusiv solicitarea privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție și să fie însoțită de: a) analiza cost-beneficiu actualizată specifică proiectului CE, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice și cu luarea în considerare a beneficiilor care depășesc frontierele statelor pe teritoriul cărora urmează a fi amplasată infrastructura energetică respectivă; b) un plan de afaceri, care să evalueze viabilitatea financiară a proiectului CE, inclusiv soluția financiară aleasă. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 3 din anexă, planul de afaceri trebuie să fie însoțit de rezultatele testelor de piață; c) propunerea argumentată privind mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, dacă dezvoltatorii proiectului CE au ajuns la un acord în legătură cu aceasta. (2) Cererea de investiție se elaborează după consultarea de către dezvoltatorii proiectului CE a operatorilor sistemelor de transport din statele în care proiectul CE are un impact net pozitiv, cu respectarea recomandărilor stabilite în cadrul	autorităților implicate, organul central de specialitate în domeniul energiei este în drept să solicite de la dezvoltatorul proiectului respectiv informații care nu au fost prezentate de acesta, deși au fost identificate ca fiind necesare conform lit. a) din prezentul alineat, sau informații suplimentare, dacă este necesară clarificarea anumitor circumstanțe. Etapă prealabilă include pregătirea rapoartelor de mediu de către dezvoltatorii proiectului, după caz, inclusiv documentația privind adaptarea la schimbările climatice. (7) Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR se coordonează cu autoritățile implicate în cadrul grupului de lucru instituit în conformitate cu art. 31³ alin. (3). Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR trebuie să includă cel puțin informații cu privire la: a) actele permise necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv; b) autoritățile publice, părțile interesate și publicul larg care ar putea fi afectat; c) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și durata acestora; d) etapele principale care trebuie parcurse în vederea eliberării actelor permise necesare și termenele aferente; e) resursele planificate de autoritățile implicate și eventualele resurse suplimentare necesare. (8) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cooperează cu organul central de specialitate în domeniul energiei pentru a prezenta informații	informații care nu au fost prezentate de acesta, deși au fost identificate ca fiind necesare conform lit. a) din prezentul alineat, sau informații suplimentare, dacă este necesară clarificarea anumitor circumstanțe. Etapă prealabilă include pregătirea rapoartelor de mediu de către dezvoltatorii proiectului, după caz, inclusiv documentația privind adaptarea la schimbările climatice. (7) Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR se coordonează cu autoritățile implicate în cadrul grupului de lucru instituit în conformitate cu art. 31³ alin. (3). Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR trebuie să includă cel puțin informații cu privire la: a) actele permise necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv; b) autoritățile publice, părțile interesate și publicul larg care ar putea fi afectat; c) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și durata acestora; d) etapele principale care trebuie parcurse în vederea eliberării actelor permise necesare și termenele aferente; e) resursele planificate de autoritățile implicate și eventualele resurse suplimentare necesare. (8) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cooperează cu organul central de specialitate în domeniul energiei pentru a prezenta informații complete și exhaustive cu privire la proiectul respectiv, precum și pentru a asigura respectarea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Tratatului Comunității Energetice. Dacă proiectul CE urmează să fie implementat de mai mulți dezvoltatori, aceștia depun o cerere de investiție comună. (3) Agenția este obligată să păstreze confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial sau a altor informații cu accesibilitate limitată, obținute în cadrul și în legătură cu examinarea cererii de investiție. (4) În termen de 6 luni de la data înregistrării cererii de investiție la ultima autoritate de reglementare implicată, Agenția, după consultarea dezvoltatorilor proiectului CE și prin coordonare cu autoritățile de reglementare implicate, decide cu privire la: a) alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție realizate în mod eficient, pe care va trebui să le suporte fiecare operator de sistem în cadrul proiectului respectiv, precum și cu privire la modul de includere a costurilor respective în tarifele operatorilor de sistem relevanți; sau b) respingerea cererii de investiție, integral sau parțial, dacă, în urma analizei comune efectuate de Agenție și autoritățile de reglementare relevante, concluzionează că proiectul CE sau o parte a acestuia nu aduce un beneficiu net semnificativ în niciunul dintre statele autorităților de reglementare relevante. (5) Agenția include în tarifele reglementate pentru serviciul de transport costurile de investiție realizate în mod eficient, având în vedere cele mai bune practici cu privire la tratamentul cererilor de investiție pentru proiectele CE, adoptate în cadrul Comunității Energetice și în conformitate cu alocarea costurilor de investiție care urmează să fie	complete și exhaustive cu privire la proiectul respectiv, precum și pentru a asigura respectarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv. (9) Autoritatea/autoritățile implicate din cadrul administrației publice locale notifică, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei cu privire la depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a cererii privind eliberarea autorizației de construire și, după caz, cu privire la faptul că dosarul depus este incomplet, iar dezvoltatorului proiectului respectiv i-a fost solicitată prezentarea informațiilor suplimentare pentru clarificarea anumitor circumstanțe în conformitate cu Codul construcțiilor și urbanismului nr. 434/2023 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. (10) La data înregistrării de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire, etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată și durează cel mult un an și șase luni. În cazul în care proiectul CE sau proiectul IR urmează a fi implementat pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, dezvoltatorul respectiv poate depune cererea pentru obținerea autorizației de construire concomitent la mai multe autorități ale administrației publice locale, iar etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată la data primei înregistrări a cererii privind eliberarea autorizației de construire. Autoritățile administrației publice locale întreprind toate	calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv. (9) Autoritatea/autoritățile implicate din cadrul administrației publice locale notifică, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei cu privire la depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a cererii privind eliberarea autorizației de construire și, după caz, cu privire la faptul că dosarul depus este incomplet, iar dezvoltatorului proiectului respectiv i-a fost solicitată prezentarea informațiilor suplimentare pentru clarificarea anumitor circumstanțe în conformitate cu Codul construcțiilor și urbanismului nr. 434/2023 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. (10) La data înregistrării de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire, etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată și durează cel mult un an și șase luni. În cazul în care proiectul CE sau proiectul IR urmează a fi implementat pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, dezvoltatorul respectiv poate depune cererea pentru obținerea autorizației de construire concomitent la mai multe autorități ale administrației publice locale, iar etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată la data primei înregistrări a cererii privind eliberarea autorizației de construire. Autoritățile administrației publice locale întreprind toate măsurile pentru urgentarea eliberării autorizațiilor de construire.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
suportate de fiecare operator de sistem în legătură cu proiectul CE în cauză. Pentru proiectele CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică pe teritoriul Republicii Moldova, Agenția evaluează, după caz, dacă includerea costurilor de investiție în tarifele reglementate pentru serviciul de transport ar putea genera probleme de accesibilitate pentru utilizatorii de sistem. (6) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția, după consultarea operatorilor sistemelor de transport, trebuie să ajungă la un acord cu autoritățile de reglementare implicate care să fie bazat inclusiv pe informațiile prevăzute la alin. (1) lit. a)–b), dar fără a se limita la acestea. Evaluarea efectuată în legătură cu aceasta trebuie să ia în considerare toate scenariile relevante ce țin de planificarea rețelelor de transport și trebuie să permită efectuarea unei analize solide a contribuției proiectului CE la implementarea politicilor energetice ale Comunității Energetice în ceea ce privește decarbonizarea, integrarea piețelor de energie, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării cu energie. (7) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se ține cont de nivelul real sau de cel estimat al veniturilor obținute din: a) gestionarea congestiilor sau din alte plăți conexe; b) aplicarea mecanismului de compensare dintre operatorii sistemului de transport, stabilit în conformitate cu Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. (8) La luarea deciziei de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția ține cont de	măsurile pentru urgentarea eliberării autorizațiilor de construire. (11) În cazul în care organul central de specialitate în domeniul energiei prelungeste termenul procesului de autorizare a proiectului CE, aceasta informează grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice și îi prezintă măsurile luate sau care urmează să fie luate pentru a finaliza procedura de autorizare în cel mai scurt termen. La solicitarea grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice, organul central de specialitate în domeniul energiei îl informează periodic cu privire la progresele înregistrate în acest sens și motivele privind orice întârziere. Articolul 31⁵. Transparența și consultările publice în legătură cu implementarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) În termen de 3 luni de la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR în conformitate cu art. 31⁴ alin. (5), dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei un concept privind participarea publicului larg. Conceptul respectiv se elaborează în conformitate cu cerințele stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10) și trebuie să includă cel puțin informațiile referitoare la: a) părțile interesate; b) măsurile preconizate, inclusiv locațiile și datele generice propuse pentru ședințele consultărilor publice; c) calendarul ședințelor planificate în cadrul consultărilor publice; d) resursele umane alocate pentru consultările publice.	(11) În cazul în care organul central de specialitate în domeniul energiei prelungeste termenul procesului de autorizare a proiectului CE, aceasta informează grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice și îi prezintă măsurile luate sau care urmează să fie luate pentru a finaliza procedura de autorizare în cel mai scurt termen. La solicitarea grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice, organul central de specialitate în domeniul energiei îl informează periodic cu privire la progresele înregistrate în acest sens și motivele privind orice întârziere. Articolul 31⁵. Transparența și consultările publice în legătură cu implementarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) În termen de 3 luni de la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR în conformitate cu art. 31⁴ alin. (5), dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei un concept privind participarea publicului larg. Conceptul respectiv se elaborează în conformitate cu cerințele stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10) și trebuie să includă cel puțin informațiile referitoare la: a) părțile interesate; b) măsurile preconizate, inclusiv locațiile și datele generice propuse pentru ședințele consultărilor publice; c) calendarul ședințelor planificate în cadrul consultărilor publice; d) resursele umane alocate pentru consultările publice. (2) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează conceptul indicat la alin.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
costurile și beneficiile economice, sociale și de mediu ale proiectelor respective în statele implicate, precum și de necesitatea de a asigura un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor CE, reducând, în același timp, la minimum necesitățile de sprijin financiar. În cazul în care un proiect CE atenuează externalități negative, precum fluxurile în buclă, iar proiectul CE respectiv este implementat într-un stat parte a Comunității Energetice sau într-un stat membru al Uniunii Europene care se află la originea externalității negative, această atenuare nu se consideră beneficiu transfrontalier și nu poate fi considerat temei pentru alocarea costurilor către operatorii sistemelor de transport din statele afectate de aceste externalități negative. (9) Hotărârile Agenției privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Agenției. (10) Agenția, în cooperare cu autoritățile de reglementare implicate, notifică Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene despre decizia de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție și prezintă informații relevante cu privire la decizia respectivă, inclusiv: a) evaluarea efectelor identificate în raport cu fiecare stat implicat în proiect, în special în ceea ce privește tarifele pentru prestarea serviciilor de transport; b) evaluarea planului de afaceri prevăzut la alin. (1) lit. b);	(2) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează conceptul indicat la alin. (1) și, în termen de cel mult 3 luni de la prezentarea acestuia, notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cu privire la validarea conceptului privind participarea publicului larg sau cu privire la necesitatea modificării conceptului respectiv, indicând modificările recomandate. La luarea deciziei, organul central de specialitate în domeniul energiei ține cont de orice formă de participare și de consultare a publicului larg care a avut loc înainte de inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, cu condiția că participarea și consultarea publicului larg au fost efectuate cu respectarea cerințelor cu privire la transparență, stabilite la alin.(4). (3) În cazul în care, după validarea conceptului privind participarea publicului larg, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR intenționează să-l modifice semnificativ, acesta este obligat să informeze organul central de specialitate în domeniul energiei și să modifice conceptul respectiv conform recomandărilor organului central de specialitate în domeniul energiei. (4) Pentru a încuraja participarea publicului larg și a asigura informarea și consultarea continuă a publicului larg în legătură cu implementarea proiectelor CE sau a proiectelor IR trebuie respectate următoarele principii: a) părțile interesate afectate de implementarea unui proiect CE sau proiect IR, inclusiv autoritățile administrației publice locale, centrale și regionale relevante, proprietarii de terenuri și persoanele care locuiesc în vecinătatea zonei în care urmează să fie construit obiectul infrastructurii energetice	(1) și, în termen de cel mult 3 luni de la prezentarea acestuia, notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cu privire la validarea conceptului privind participarea publicului larg sau cu privire la necesitatea modificării conceptului respectiv, indicând modificările recomandate. La luarea deciziei, organul central de specialitate în domeniul energiei ține cont de orice formă de participare și de consultare a publicului larg care a avut loc înainte de inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, cu condiția că participarea și consultarea publicului larg au fost efectuate cu respectarea cerințelor cu privire la transparență, stabilite la alin.(4). (3) În cazul în care, după validarea conceptului privind participarea publicului larg, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR intenționează să-l modifice semnificativ, acesta este obligat să informeze organul central de specialitate în domeniul energiei și să modifice conceptul respectiv conform recomandărilor organului central de specialitate în domeniul energiei. (4) Pentru a încuraja participarea publicului larg și a asigura informarea și consultarea continuă a publicului larg în legătură cu implementarea proiectelor CE sau a proiectelor IR trebuie respectate următoarele principii: a) părțile interesate afectate de implementarea unui proiect CE sau proiect IR, inclusiv autoritățile administrației publice locale, centrale și regionale relevante, proprietarii de terenuri și persoanele care locuiesc în vecinătatea zonei în care urmează să fie construit obiectul infrastructurii energetice vizat de proiectul respectiv, publicul larg, asociațiile sau organizațiile, constituite conform

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
c) externalitățile pozitive pe care le-ar putea genera proiectul CE la nivel național sau regional, precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea; d) rezultatul consultării cu dezvoltatorii proiectului CE în cauză. (11) La stabilirea tarifelor în conformitate cu legile sectoriale, Agenția ține cont de costurile reale ale investiției suportate de operatorul sistemului de transport sau de dezvoltatorul proiectului CE, în măsura în care costurile respective corespund principiului eficienței economice, ținându-se cont de mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție. (12) În cazul în care, în termenul stabilit la alin. (4), Agenția nu ajunge la un acord cu autoritățile de reglementare implicate în legătură cu examinarea cererii de investiție și, respectiv, nu aprobă o decizie în acest sens, Agenția informează despre acest lucru Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Comisia Europeană. (13) În circumstanțele stabilite la alin. (10) sau la solicitarea comună a Agenției și a autorităților de reglementare implicate, cererea de investiție se examinează de Comitetul de reglementare al Comunității Energetice în conformitate cu procedura stabilită în cadrul Tratatului Comunității Energetice. (14) Decizia privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție nu afectează dreptul operatorilor sistemelor de transport de a solicita Agenției aprobarea tarifelor pentru serviciul de transport în conformitate cu prevederile Legii nr.	vizat de proiectul respectiv, publicul larg, asociațiile sau organizațiile, constituite conform legii, sunt informate și consultate, în mod deschis și transparent, la etapa incipientă, astfel încât alternativele propuse în cadrul consultărilor publice să poată fi luate în considerare. În caz de necesitate, organul central de specialitate în domeniul energiei acordă suport dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR în acest sens; b) în cazul în care se organizează mai multe consultări publice pentru un proiect CE sau proiect IR, în măsura posibilităților, se recurge la gruparea acestora. Fiecare consultare publică acoperă toate subiectele relevante pentru o anumită etapă a procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, iar fiecare subiect este abordat o dată pe parcursul consultărilor publice. O consultare publică poate avea loc în mai multe locații geografice. Subiectele abordate în cadrul unei consultări publice se indică în mod clar în notificarea privind consultările publice; c) comentariile și obiecțiile părților interesate se admit doar în intervalul de timp stabilit pentru prezentarea acestora; d) dezvoltatorii proiectului urmează să asigure că consultările publice au loc pe parcursul unei perioade de timp care permite o participare publică deschisă și incluzivă. (5) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea completă privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv este obligat să organizeze cel puțin o consultare publică. În cadrul consultării publice, părțile interesate menționate la alin. (4) lit.	legii, sunt informate și consultate, în mod deschis și transparent, la etapa incipientă, astfel încât alternativele propuse în cadrul consultărilor publice să poată fi luate în considerare. În caz de necesitate, organul central de specialitate în domeniul energiei acordă suport dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR în acest sens; b) în cazul în care se organizează mai multe consultări publice pentru un proiect CE sau proiect IR, în măsura posibilităților, se recurge la gruparea acestora. Fiecare consultare publică acoperă toate subiectele relevante pentru o anumită etapă a procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, iar fiecare subiect este abordat o dată pe parcursul consultărilor publice. O consultare publică poate avea loc în mai multe locații geografice. Subiectele abordate în cadrul unei consultări publice se indică în mod clar în notificarea privind consultările publice; c) comentariile și obiecțiile părților interesate se admit doar în intervalul de timp stabilit pentru prezentarea acestora; d) dezvoltatorii proiectului urmează să asigure că consultările publice au loc pe parcursul unei perioade de timp care permite o participare publică deschisă și incluzivă. (5) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea completă privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv este obligat să organizeze cel puțin o consultare publică. În cadrul consultării publice, părțile interesate menționate la alin. (4) lit. a) sunt informate cu privire la proiectul CE sau proiectul IR la etapa incipientă, astfel încât să fie

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
107/2016 cu privire la energia electrică și ale Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale. (15) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice. (16) Prezentul articol se aplică mutatis mutandis și proiectelor IR. Articolul 31⁶. Stimulente pentru proiectele CE (1) În cazul în care dezvoltatorul unui proiect CE este expus unor riscuri mai mari la dezvoltarea, construcția, operarea sau întreținerea obiectului de infrastructură energetică care ține de competența Agenției, fapt stabilit prin comparația cu riscurile asociate în mod normal proiectelor de infrastructură asemănătoare, Agenția poate decide, prin hotărâre, cu privire la oferirea, în conformitate cu legile sectoriale, a unor stimulente pentru proiectul în cauză. (2) Procedura și criteriile de identificare și evaluare a riscurilor asociate investițiilor în infrastructura energetică se stabilesc în metodologia elaborată și aprobată de către Agenție. La elaborarea metodologiei respective, Agenția ține cont de recomandările emise în acest sens de Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene. (3) Stimulentele prevăzute la alin. (1) nu se oferă în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice.	a) sunt informate cu privire la proiectul CE sau proiectul IR la etapa incipientă, astfel încât să fie identificate cel mai potrivit amplasament, traseu sau tehnologii, să fie identificat, după caz, întreg impactul posibil, în conformitate cu actele normative în vigoare, ținându-se cont de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice, și să fie identificate subiectele relevante pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR. Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică pe site-ul web menționat la alin. (10) un raport în care descrie modul în care au fost luate în considerare opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice, indicând modificările aduse proiectului privind amplasamentul, traseul și concepției proiectului CE sau IR ori indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare. (6) În cadrul consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5), dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR trebuie să întreprindă cel puțin următoarele acțiuni: a) să elaboreze și să publice o broșură informativă de cel mult 15 pagini care să prezinte, în mod clar și concis, un sumar al scopului și al calendarului preliminar de implementare a proiectului CE sau a proiectului IR, informații relevante privind dezvoltarea planificată a rețelei de transport sau de distribuție, după caz, rutele alternative luate în considerare, impactul posibil, inclusiv de natură transfrontalieră, și eventualele măsuri de atenuare a acestora. Broșura informativă se publică până la desfășurarea consultărilor publice și trebuie să indice suplimentar adresa platformei Secretariatului Comunității Energetice și site-ul	identificate cel mai potrivit amplasament, traseu sau tehnologii, să fie identificat, după caz, întreg impactul posibil, în conformitate cu actele normative în vigoare, ținându-se cont de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice, și să fie identificate subiectele relevante pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR. Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică pe site-ul web menționat la alin. (10) un raport în care descrie modul în care au fost luate în considerare opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice, indicând modificările aduse proiectului privind amplasamentul, traseul și concepției proiectului CE sau IR ori indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare. (6) În cadrul consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5), dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR trebuie să întreprindă cel puțin următoarele acțiuni: a) să elaboreze și să publice o broșură informativă de cel mult 15 pagini care să prezinte, în mod clar și concis, un sumar al scopului și al calendarului preliminar de implementare a proiectului CE sau a proiectului IR, informații relevante privind dezvoltarea planificată a rețelei de transport sau de distribuție, după caz, rutele alternative luate în considerare, impactul posibil, inclusiv de natură transfrontalieră, și eventualele măsuri de atenuare a acestora. Broșura informativă se publică până la desfășurarea consultărilor publice și trebuie să indice suplimentar adresa platformei Secretariatului Comunității Energetice și site-ul web oficial al organului central de specialitate în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(4) La aprobarea hotărârii privind oferirea stimulentei pentru un proiect CE, Agenția ține cont de rezultatele analizei cost-beneficiu efectuate în conformitate cu metodologiile relevante, stabilite în cadrul Comunității Energetice, și, în special, de externalitățile pozitive generate de către proiectul CE la nivel regional sau la nivelul Comunității Energetice. Concomitent, Agenția examinează riscurile specifice la care este expus dezvoltatorul proiectului CE, măsurile de ameliorare aplicate și justificarea profilului de risc, având în vedere impactul net pozitiv al proiectului CE în comparație cu o alternativă caracterizată prin riscuri reduse. Riscurile eligibile evaluate de către Agenție includ, în special, riscurile aferente tehnologiilor noi de transport, riscurile legate de recuperarea parțială a costurilor și riscurile de dezvoltare. (5) Oferirea stimulentei prevăzute de prezentul articol se bazează pe specificul riscurilor la care este supus dezvoltatorul proiectului CE, ținându-se cont de practicile existente și de recomandările emise în acest sens în cadrul Tratatului Comunității Energetice și în cadrul Uniunii Europene. Stimulentele pot include: a) măsuri specifice privind investițiile anticipate; b) măsuri privind recunoașterea costurilor suportate în mod eficient până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE; c) oferirea unei rentabilități suplimentare pentru capitalul investit în cadrul implementării proiectului CE; d) alte măsuri de stimulare, considerate de Agenție ca fiind necesare și adecvate.	web oficial al organului central de specialitate în domeniul energiei pe care este publicat ghidul menționat la art. 31³ alin. (10); b) să informeze cu privire la proiectul CE sau la proiectul IR toate părțile interesate prin intermediul site-ului web creat în conformitate cu alin. (10) și prin intermediul mass-mediei naționale; c) să invite, prin forma unui document electronic, a unui document pe suport de hârtie ori prin intermediul mass-mediei naționale, toate părțile relevante, asociațiile, organizațiile și grupurile afectate de implementarea proiectului CE sau a proiectului IR pentru participare la ședințele organizate în vederea abordării unor subiecte specifice. (7) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR transfrontaliere, care implică Republica Moldova și/sau una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, și/sau unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, perioada consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5) nu trebuie să depășească două luni din momentul în care a fost inițiată prima consultare publică în unul din statele implicate. (8) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR cu impact transfrontalier semnificativ asupra mediului altei sau altor părți contractante ale Comunității Energetice ori asupra mediului altui sau altor state membre ale Uniunii Europene, care aplică prevederile Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător în context transfrontalier (adoptată la Espoo, Finlanda, la 25 februarie 1991), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.1546/1993,	domeniul energiei pe care este publicat ghidul menționat la art. 31³ alin. (10); b) să informeze cu privire la proiectul CE sau la proiectul IR toate părțile interesate prin intermediul site-ului web creat în conformitate cu alin. (10) și prin intermediul mass-mediei naționale; c) să invite, prin forma unui document electronic, a unui document pe suport de hârtie ori prin intermediul mass-mediei naționale, toate părțile relevante, asociațiile, organizațiile și grupurile afectate de implementarea proiectului CE sau a proiectului IR pentru participare la ședințele organizate în vederea abordării unor subiecte specifice. (7) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR transfrontaliere, care implică Republica Moldova și/sau una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, și/sau unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, perioada consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5) nu trebuie să depășească două luni din momentul în care a fost inițiată prima consultare publică în unul din statele implicate. (8) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR cu impact transfrontalier semnificativ asupra mediului altei sau altor părți contractante ale Comunității Energetice ori asupra mediului altui sau altor state membre ale Uniunii Europene, care aplică prevederile Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător în context transfrontalier (adoptată la Espoo, Finlanda, la 25 februarie 1991), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.1546/1993, informațiile relevante se prezintă autorităților

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Articolul 31⁷. Implementarea și monitorizarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează un plan de implementare pentru proiectul respectiv, care să conțină și un calendar de implementare a acestuia, privind: a) studiile de fezabilitate și de proiectare, elaborate ținându-se cont inclusiv de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice și de necesitatea respectării legislației de mediu și a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ; b) construcția și punerea în funcțiune a obiectelor infrastructurii energetice; c) calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR prevăzut la art. 31² alin. (7). (2) Operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție cooperează în vederea facilitării implementării proiectelor CE sau proiectelor IR în zona lor de activitate. (3) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează, la nivel național, progresele înregistrate în implementarea proiectelor CE și prezintă, anual, grupului corespunzător al Comunității Energetice un raport cu privire la progresele sau întârzierile în implementarea proiectelor CE, inclusiv întârzierile aferente procesului de autorizare, precum și, după caz, cauzele unor astfel de întârzieri. (4) Până la data de 31 decembrie a fiecărui an care urmează anului includerii unui proiect CE sau proiect IR în lista proiectelor Comunității Energetice, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează și prezintă organului	informațiile relevante se prezintă autorității responsabile pentru facilitarea și coordonarea procesului de autorizare din statele respective. Autoritatea sesizată indică în notificarea privind procesul de consultare dacă aceasta sau altă autoritate implicată intenționează să participe la consultările publice organizate în conformitate cu prezentul articol. (9) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează un raport care să reflecte rezultatele consultărilor publice de până la inițierea procesului de autorizare. Raportul respectiv se anexează la notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, care se prezintă de dezvoltatorul proiectului respectiv în conformitate cu art. 31⁴ alin. (3). Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază raportul în cauză organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu și autorităților administrației publice locale care urmează să examineze cererile privind eliberarea autorizațiilor de construire, astfel încât să fie identificate eventualele probleme ce trebuie soluționate în legătură cu proiectul CE sau proiectul IR. (10) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat să creeze și să actualizeze un site web care să conțină cel puțin următoarele informații relevante despre proiectul respectiv:	responsabile pentru facilitarea și coordonarea procesului de autorizare din statele respective. Autoritatea sesizată indică în notificarea privind procesul de consultare dacă aceasta sau altă autoritate implicată intenționează să participe la consultările publice organizate în conformitate cu prezentul articol. (9) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează un raport care să reflecte rezultatele consultărilor publice de până la inițierea procesului de autorizare. Raportul respectiv se anexează la notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, care se prezintă de dezvoltatorul proiectului respectiv în conformitate cu art. 31⁴ alin. (3). Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază raportul în cauză organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu și autorităților administrației publice locale care urmează să examineze cererile privind eliberarea autorizațiilor de construire, astfel încât să fie identificate eventualele probleme ce trebuie soluționate în legătură cu proiectul CE sau proiectul IR. (10) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat să creeze și să actualizeze un site web care să conțină cel puțin următoarele informații relevante despre proiectul respectiv: a) broșura informativă în formă electronică, elaborată în conformitate cu alin. (6) lit. a);

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
central de specialitate în domeniul energiei și Agenției câte un raport cu privire la fiecare proiect care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute în anexă. Raportul trebuie să conțină informații cu privire la: a) progresele înregistrate în proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv, în special cu privire la procesul de eliberare a actelor permissive și procedura de consultări publice, cu privire la respectarea legislației de mediu, inclusiv a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ, precum și cu privire la măsurile luate aferent adaptării la schimbările climatice; b) după caz, întârzierile în comparație cu calendarul procesului de autorizare a proiectului respectiv, cauzele acestora și alte dificultăți întâmpinate; c) după caz, propuneri de modificare a calendarului procesului de autorizare a proiectului CE sau IR, care să vizeze ajustarea termenelor. (5) Până la data de 28 februarie a fiecărui an care urmează anului în care dezvoltatorul proiectului trebuie să prezinte raportul menționat la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energiei prezintă Secretariatului Comunității Energetice și grupului corespunzător raportul menționat la alin. (4), completat cu informații cu privire la progresele și, după caz, la întârzierile în implementarea proiectelor de pe lista Comunității Energetice, în ceea ce privește procesul de autorizare, precum și la cauzele unor astfel de întârzieri. Contribuția autorităților competente la elaborarea raportului se evidențiază în mod	a) broșura informativă în formă electronică, elaborată în conformitate cu alin. (6) lit. a); b) un rezumat în formă electronică de cel mult 50 de pagini, fără detalii tehnice, care să reflecte stadiul implementării proiectului respectiv, inclusiv a informațiilor geografice. Rezumatul respectiv se actualizează periodic, cu indicarea modificărilor aduse versiunilor anterioare; c) calendarul de implementare a proiectului respectiv și perioada planificată pentru desfășurarea consultărilor publice, cu indicarea datelor și a locurilor unde se preconizează organizarea consultărilor publice, precum și a subiectelor relevante care se propun a fi discutate; d) modalitatea în care poate fi obținut setul complet de documente relevante pentru consultările publice, a informațiilor și documentelor adiționale și datele de contact ale persoanelor responsabile; e) modalitatea în care pot fi transmise comentariile și obiecțiile în cadrul consultărilor publice și datele de contact ale persoanelor responsabile; f) un link către site-urile web oficiale ale organului central de specialitate în domeniul energiei și Secretariatului Comunității Energetice; g) traduceri ale conținutului site-ului web în toate limbile părților contractante ale Comunității Energetice implicate de proiect sau asupra cărora proiectul are un impact transfrontalier semnificativ, în conformitate cu punctul (1) din anexa 3; h) fondurile alocate și debursate de Uniunea Europeană pentru proiect; i) data ultimei actualizări a site-ului web al proiectului.	b) un rezumat în formă electronică de cel mult 50 de pagini, fără detalii tehnice, care să reflecte stadiul implementării proiectului respectiv, inclusiv a informațiilor geografice. Rezumatul respectiv se actualizează periodic, cu indicarea modificărilor aduse versiunilor anterioare; c) calendarul de implementare a proiectului respectiv și perioada planificată pentru desfășurarea consultărilor publice, cu indicarea datelor și a locurilor unde se preconizează organizarea consultărilor publice, precum și a subiectelor relevante care se propun a fi discutate; d) modalitatea în care poate fi obținut setul complet de documente relevante pentru consultările publice, a informațiilor și documentelor adiționale și datele de contact ale persoanelor responsabile; e) modalitatea în care pot fi transmise comentariile și obiecțiile în cadrul consultărilor publice și datele de contact ale persoanelor responsabile; f) un link către site-urile web oficiale ale organului central de specialitate în domeniul energiei și Secretariatului Comunității Energetice; g) traduceri ale conținutului site-ului web în toate limbile părților contractante ale Comunității Energetice implicate de proiect sau asupra cărora proiectul are un impact transfrontalier semnificativ, în conformitate cu punctul (1) din anexa 3; h) fondurile alocate și debursate de Uniunea Europeană pentru proiect; i) data ultimei actualizări a site-ului web al proiectului. (11) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică informațiile relevante

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
distinct, iar raportul este redactat fără a modifica textul introdus de dezvoltatorii proiectului. (6) În cazul în care obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR nu este pus în funcțiune în termenul stabilit conform calendarului de implementare a proiectului respectiv din alte motive decât cele imperative, independente de voința dezvoltatorului proiectului respectiv, se aplică următoarele măsuri: a) Agenția acționează în conformitate cu art. 34 alin. (7) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică sau în conformitate cu art. 42 alin. (7) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale pentru a asigura realizarea investiției respective; b) în cazul în care Agenția nu poate aplica măsurile prevăzute la lit. a) din prezentul alineat, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat, în termen de 24 de luni de la data punerii în funcțiune stabilită în calendarul de implementare a proiectului respectiv, să aleagă o parte terță pentru a finanța sau construi integral sau parțial obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR; c) în cazul în care dezvoltatorul proiectului CE nu a ales o parte terță conform lit. b) din prezentul alineat, Agenția, în termen de două luni de la expirarea termenului stabilit pentru realizarea obligației respective, poate desemna o parte terță care să finanțeze sau să construiască obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, iar dezvoltatorul proiectului CE este obligat să o accepte;	(11) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică informațiile relevante despre proiect și prin intermediul altor mijloace de informare la care are acces publicul larg. În cadrul consultărilor publice nu se comunică publicului larg informațiile care constituie secret comercial, precum și alte informații oficiale cu accesibilitate limitată. Articolul 31⁶. Analiza cost-beneficiu în sectoarele energeticii. Principii specifice privind investițiile în cadrul proiectelor CE cu impact transfrontalier (1) Agenția publică pe site-ul web oficial setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare ale costurilor unitare de investiție pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2, stabilite și publicate de Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice în cooperare cu autoritățile de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, în condițiile și termenele stabilite în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice. (2) Costurile de investiție realizate în mod eficient în legătură cu implementarea unui proiect CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct.1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa 2, care se referă fie doar la Republica Moldova, fie la Republica Moldova și la una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și care țin de competența autorităților de reglementare din statele în cauză, sunt suportate de către operatorii sistemelor de transport sau de către dezvoltatorul/dezvoltatorii proiectului respectiv din părțile contractante ale	despre proiect și prin intermediul altor mijloace de informare la care are acces publicul larg. În cadrul consultărilor publice nu se comunică publicului larg informațiile care constituie secret comercial, precum și alte informații oficiale cu accesibilitate limitată. Articolul 31⁶. Analiza cost-beneficiu în sectoarele energeticii. Principii specifice privind investițiile în cadrul proiectelor CE cu impact transfrontalier (1) Agenția publică pe site-ul web oficial setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare ale costurilor unitare de investiție pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2, stabilite și publicate de Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice în cooperare cu autoritățile de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, în condițiile și termenele stabilite în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice. (2) Costurile de investiție realizate în mod eficient în legătură cu implementarea unui proiect CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct.1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa 2, care se referă fie doar la Republica Moldova, fie la Republica Moldova și la una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și care țin de competența autorităților de reglementare din statele în cauză, sunt suportate de către operatorii sistemelor de transport sau de către dezvoltatorul/dezvoltatorii proiectului respectiv din părțile contractante ale Comunității Energetice în care proiectul CE respectiv are un impact net pozitiv asupra pieței și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
d) în cazul în care Agenția acționează conform prevederilor stabilite la lit. c) din prezentul alineat, operatorul de sistem în a căruia zonă de activitate se află investiția este obligat să prezinte operatorilor responsabili de implementare sau investitorilor ori părții terțe toate informațiile necesare pentru realizarea investiției respective, să racordeze obiectul nou de infrastructură energetică la rețeaua de transport sau de distribuție, după caz, și să depună toate eforturile pentru a facilita implementarea investiției, precum și exploatarea și întreținerea sigură, fiabilă și eficientă a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR. (7) În cazul proiectelor care au fost excluse din lista proiectelor Comunității Energetice se pierd toate drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prevederilor prezentului capitol. (8) Prin derogare de la alin. (7) din prezentul articol, în cazul unui proiect care a fost exclus din lista proiectelor Comunității Energetice, dar în raport cu care organul central de specialitate în domeniul energiei a confirmat acceptarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE, conform art.31² alin. (5), se mențin drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prezentului capitol, cu excepția situației în care proiectul respectiv a fost exclus din cauza că includerea acestuia în lista proiectelor de interes comun ale Comunității Energetice s-a realizat în baza unor informații incorecte, care au reprezentat factorul determinant pentru includerea respectivă, sau în care proiectul	Comunității Energetice în care proiectul CE respectiv are un impact net pozitiv asupra pieței și sunt recuperate, ulterior, prin intermediul tarifelor pentru serviciul de transport din partea/părțile contractante respective. (3) Dezvoltatorii de proiecte CE pot utiliza, pentru analizele cost-beneficiu specifice proiectelor, setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2 stabilite și publicate pe site-ul web oficial al Agenției. (4) Principiul indicat la alin. (2) se aplică în măsura în care costurile respective nu sunt recuperate prin intermediul plăților pentru gestionarea congestiilor sau prin intermediul altor plăți efectuate în legătură cu investiția în cauză. (5) Costurile de investiție menționate la alin. (2) nu includ costurile aferente întreținerii și exploatării obiectelor de infrastructură energetică noi construite în cadrul implementării proiectelor CE. (6) În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa 2, prevederile alin. (2) se aplică în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului CE solicită Agenției acest lucru pentru toate costurile de investiție sau pentru o parte a acestora. În cazul în care un proiect CE urmează a fi implementat de mai mulți dezvoltatori, Agenția solicită, fără întârziere, tuturor dezvoltatorilor proiectului respectiv să depună o cerere de investiție comună în conformitate cu art. 31⁷. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui	sunt recuperate, ulterior, prin intermediul tarifelor pentru serviciul de transport din partea/părțile contractante respective. (3) Dezvoltatorii de proiecte CE pot utiliza, pentru analizele cost-beneficiu specifice proiectelor, setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2 stabilite și publicate pe site-ul web oficial al Agenției. (4) Principiul indicat la alin. (2) se aplică în măsura în care costurile respective nu sunt recuperate prin intermediul plăților pentru gestionarea congestiilor sau prin intermediul altor plăți efectuate în legătură cu investiția în cauză. (5) Costurile de investiție menționate la alin. (2) nu includ costurile aferente întreținerii și exploatării obiectelor de infrastructură energetică noi construite în cadrul implementării proiectelor CE. (6) În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa 2, prevederile alin. (2) se aplică în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului CE solicită Agenției acest lucru pentru toate costurile de investiție sau pentru o parte a acestora. În cazul în care un proiect CE urmează a fi implementat de mai mulți dezvoltatori, Agenția solicită, fără întârziere, tuturor dezvoltatorilor proiectului respectiv să depună o cerere de investiție comună în conformitate cu art. 31⁷. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. e) și la pct. 2 din anexa 2,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
respectiv nu corespunde acquis-ului Comunității Energetice.	obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. e) și la pct. 2 din anexa 2, prevederile alin. (2) din prezentul articol pot fi aplicate în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului respectiv solicită Agenției acest lucru. (7) În cazul unui proiect CE în raport cu care se aplică prevederile alin. (2), dezvoltatorul proiectului respectiv informează Agenția, cel puțin o dată pe an și până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, cu privire la progresele înregistrate în acest sens, precum și cu privire la costurile identificate și riscurile asociate implementării proiectului în cauză. (8) După ce un proiect CE din categoria menționată la alin. (2) este evaluat ca fiind suficient de avansat și se estimează că este pregătit pentru a intra în faza de construcție în următoarele 36 de luni, dezvoltatorul proiectului respectiv prezintă Agenției și autorităților de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, din statele membre ale Uniunii Europene, implicate în implementarea proiectului CE (în continuare – <i>autorități de reglementare implicate</i>), o cerere de investiție în conformitate cu art. 31⁷. Articolul 31⁷. Depunerea și examinarea cererii de investiție (1) Cererea de investiție trebuie să conțină inclusiv solicitarea privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție și să fie însoțită de: a) analiza cost-beneficiu actualizată specifică proiectului CE, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice și cu luarea în considerare	prevederile alin. (2) din prezentul articol pot fi aplicate în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului respectiv solicită Agenției acest lucru. (7) În cazul unui proiect CE în raport cu care se aplică prevederile alin. (2), dezvoltatorul proiectului respectiv informează Agenția, cel puțin o dată pe an și până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, cu privire la progresele înregistrate în acest sens, precum și cu privire la costurile identificate și riscurile asociate implementării proiectului în cauză. (8) După ce un proiect CE din categoria menționată la alin. (2) este evaluat ca fiind suficient de avansat și se estimează că este pregătit pentru a intra în faza de construcție în următoarele 36 de luni, dezvoltatorul proiectului respectiv prezintă Agenției și autorităților de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, din statele membre ale Uniunii Europene, implicate în implementarea proiectului CE (în continuare – <i>autorități de reglementare implicate</i>), o cerere de investiție în conformitate cu art. 31⁷. Articolul 31⁷. Depunerea și examinarea cererii de investiție (1) Cererea de investiție trebuie să conțină inclusiv solicitarea privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție și să fie însoțită de: a) analiza cost-beneficiu actualizată specifică proiectului CE, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice și cu luarea în considerare a beneficiilor care depășesc frontierele statelor pe

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	a beneficiilor care depășesc frontierele statelor pe teritoriul cărora urmează a fi amplasată infrastructura energetică respectivă; b) un plan de afaceri, care să evalueze viabilitatea financiară a proiectului CE, inclusiv soluția financiară aleasă. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 3 din anexa 2, planul de afaceri trebuie să fie însoțit de rezultatele testelor de piață; c) propunerea argumentată privind mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, dacă dezvoltatorii proiectului CE au ajuns la un acord în legătură cu aceasta. (2) Cererea de investiție se elaborează după consultarea de către dezvoltatorii proiectului CE a operatorilor sistemelor de transport din părțile contractante ale Comunității Energetice în care proiectul CE are un impact net pozitiv, cu respectarea recomandărilor stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice. Dacă proiectul CE urmează să fie implementat de mai mulți dezvoltatori, aceștia depun o cerere de investiție comună. La primirea cererii de investiții, Agenția transmite Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatului Comunității Energetice, fără întârziere, o copie a fiecărei cereri de investiții, în scop informativ. (3) Agenția, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice păstrează confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial sau a altor informații cu accesibilitate limitată, obținute	teritoriul cărora urmează a fi amplasată infrastructura energetică respectivă; b) un plan de afaceri, care să evalueze viabilitatea financiară a proiectului CE, inclusiv soluția financiară aleasă. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 3 din anexa 2, planul de afaceri trebuie să fie însoțit de rezultatele testelor de piață; c) propunerea argumentată privind mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, dacă dezvoltatorii proiectului CE au ajuns la un acord în legătură cu aceasta. (2) Cererea de investiție se elaborează după consultarea de către dezvoltatorii proiectului CE a operatorilor sistemelor de transport din părțile contractante ale Comunității Energetice în care proiectul CE are un impact net pozitiv, cu respectarea recomandărilor stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice. Dacă proiectul CE urmează să fie implementat de mai mulți dezvoltatori, aceștia depun o cerere de investiție comună. La primirea cererii de investiții, Agenția transmite Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatului Comunității Energetice, fără întârziere, o copie a fiecărei cereri de investiții, în scop informativ. (3) Agenția, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice păstrează confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial sau a altor informații cu accesibilitate limitată, obținute în cadrul și în legătură cu examinarea cererii de investiție.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	în cadrul și în legătură cu examinarea cererii de investiție. (4) În termen de 6 luni de la data înregistrării cererii de investiții la ultima autoritate de reglementare relevantă, Agenția, după consultarea dezvoltatorilor proiectului CE și prin coordonare cu autoritățile de reglementare relevante, decide cu privire la: a) alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție realizate în mod eficient, pe care va trebui să le suporte fiecare operator de sistem în cadrul proiectului respectiv, precum și cu privire la modul de includere a costurilor respective în tarifele operatorilor de sistem relevanți; sau b) respingerea cererii de investiție, integral sau parțial, dacă, în urma analizei comune efectuate de Agenție și autoritățile de reglementare relevante, concluzionează că proiectul CE sau o parte a acestuia nu aduce un beneficiu net semnificativ în niciunul dintre statele autorităților de reglementare relevante. (5) Agenția include în tarifele reglementate pentru serviciul de transport costurile de investiție realizate în mod eficient, având în vedere cele mai bune practici cu privire la tratamentul cererilor de investiții pentru proiectele CE, adoptate în cadrul Comunității Energetice și în conformitate cu alocarea costurilor de investiție care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem în legătură cu proiectul CE în cauză. Pentru proiectele CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică pe teritoriul Republicii Moldova, Agenția evaluează, după caz, dacă includerea costurilor de investiție în tarifele reglementate pentru serviciul de transport ar putea genera	(4) În termen de 6 luni de la data înregistrării cererii de investiții la ultima autoritate de reglementare relevantă, Agenția, după consultarea dezvoltatorilor proiectului CE și prin coordonare cu autoritățile de reglementare relevante, decide cu privire la: a) alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție realizate în mod eficient, pe care va trebui să le suporte fiecare operator de sistem în cadrul proiectului respectiv, precum și cu privire la modul de includere a costurilor respective în tarifele operatorilor de sistem relevanți; sau b) respingerea cererii de investiție, integral sau parțial, dacă, în urma analizei comune efectuate de Agenție și autoritățile de reglementare relevante, concluzionează că proiectul CE sau o parte a acestuia nu aduce un beneficiu net semnificativ în niciunul dintre statele autorităților de reglementare relevante. (5) Agenția include în tarifele reglementate pentru serviciul de transport costurile de investiție realizate în mod eficient, având în vedere cele mai bune practici cu privire la tratamentul cererilor de investiții pentru proiectele CE, adoptate în cadrul Comunității Energetice și în conformitate cu alocarea costurilor de investiție care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem în legătură cu proiectul CE în cauză. Pentru proiectele CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică pe teritoriul Republicii Moldova, Agenția evaluează, după caz, dacă includerea costurilor de investiție în tarifele reglementate pentru serviciul de transport ar putea genera probleme de accesibilitate pentru utilizatorii de sistem.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	probleme de accesibilitate pentru utilizatorii de sistem. (6) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția, după consultarea operatorilor sistemelor de transport, trebuie să ajungă la un acord cu autoritățile de reglementare relevante care să fie bazat inclusiv pe informațiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), dar fără a se limita la acestea. Evaluarea efectuată în legătură cu aceasta trebuie să ia în considerare toate scenariile relevante ce țin de planificarea rețelelor de transport și trebuie să permită efectuarea unei analize solide a contribuției proiectului CE la implementarea politicilor energetice ale Comunității Energetice în ceea ce privește decarbonizarea, integrarea piețelor de energie, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării cu energie. (7) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se ține cont de nivelul real sau de cel estimat al veniturilor obținute din: a) gestionarea congestiilor sau din alte plăți conexe; b) aplicarea mecanismului de compensare dintre operatorii sistemului de transport, stabilit în conformitate cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. (8) La luarea deciziei de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția ține cont de costurile și beneficiile economice, sociale și de mediu ale proiectelor respective în părțile contractante ale Comunității Energetice implicate, precum și de necesitatea de a asigura un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor CE, reducând, în același timp, la minimum necesitățile de sprijin financiar. În cazul în care un proiect CE	(6) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția, după consultarea operatorilor sistemelor de transport, trebuie să ajungă la un acord cu autoritățile de reglementare relevante care să fie bazat inclusiv pe informațiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), dar fără a se limita la acestea. Evaluarea efectuată în legătură cu aceasta trebuie să ia în considerare toate scenariile relevante ce țin de planificarea rețelelor de transport și trebuie să permită efectuarea unei analize solide a contribuției proiectului CE la implementarea politicilor energetice ale Comunității Energetice în ceea ce privește decarbonizarea, integrarea piețelor de energie, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării cu energie. (7) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se ține cont de nivelul real sau de cel estimat al veniturilor obținute din: a) gestionarea congestiilor sau din alte plăți conexe; b) aplicarea mecanismului de compensare dintre operatorii sistemului de transport, stabilit în conformitate cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. (8) La luarea deciziei de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția ține cont de costurile și beneficiile economice, sociale și de mediu ale proiectelor respective în părțile contractante ale Comunității Energetice implicate, precum și de necesitatea de a asigura un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor CE, reducând, în același timp, la minimum necesitățile de sprijin financiar. În cazul în care un proiect CE atenuează externalități negative, precum fluxurile în buclă, iar proiectul CE respectiv este

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	atenuează externalități negative, precum fluxurile în buclă, iar proiectul CE respectiv este implementat într-o parte contractantă a Comunității Energetice sau într-un stat membru al Uniunii Europene care se află la originea externalității negative, această atenuare nu se consideră beneficiu transfrontalier și nu poate fi considerat temei pentru alocarea costurilor către operatorii sistemelor de transport din statele afectate de aceste externalități negative. (9) Hotărârile Agenției privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul web oficial al Agenției. (10) Agenția, în cooperare cu autoritățile de reglementare relevante, notifică Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene despre decizia de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție și prezintă informații relevante cu privire la decizia respectivă, inclusiv: a) evaluarea efectelor identificate în raport cu fiecare stat implicat în proiect, în special în ceea ce privește tarifele pentru prestarea serviciilor de transport; b) evaluarea planului de afaceri prevăzut la alin. (1) lit. b); c) externalitățile pozitive pe care le-ar putea genera proiectul CE la nivel național sau regional sau la nivelul întregii Comunități Energetice, precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea;	implementat într-o parte contractantă a Comunității Energetice sau într-un stat membru al Uniunii Europene care se află la originea externalității negative, această atenuare nu se consideră beneficiu transfrontalier și nu poate fi considerat temei pentru alocarea costurilor către operatorii sistemelor de transport din statele afectate de aceste externalități negative. (9) Hotărârile Agenției privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul web oficial al Agenției. (10) Agenția, în cooperare cu autoritățile de reglementare relevante, notifică Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene despre decizia de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție și prezintă informații relevante cu privire la decizia respectivă, inclusiv: a) evaluarea efectelor identificate în raport cu fiecare stat implicat în proiect, în special în ceea ce privește tarifele pentru prestarea serviciilor de transport; b) evaluarea planului de afaceri prevăzut la alin. (1) lit. b); c) externalitățile pozitive pe care le-ar putea genera proiectul CE la nivel național sau regional sau la nivelul întregii Comunități Energetice, precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea; d) rezultatul consultării cu dezvoltatorii proiectului CE în cauză.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	d) rezultatul consultării cu dezvoltatorii proiectului CE în cauză. (11) La stabilirea tarifelor în conformitate cu legile sectoriale, Agenția ține cont de costurile reale ale investiției suportate de operatorul sistemului de transport sau de dezvoltatorul proiectului CE, în măsura în care costurile respective corespund principiului eficienței economice, ținându-se cont de mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție. (12) În cazul în care, în termenul stabilit la alin. (4), Agenția nu ajunge la un acord cu autoritățile de reglementare implicate în legătură cu examinarea cererii de investiție și, respectiv, nu aprobă o decizie în acest sens, Agenția informează despre acest lucru Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Comisia Europeană. (13) În circumstanțele stabilite la alin. (12) sau la solicitarea comună a Agenției și a autorităților de reglementare relevante, cererea de investiție se examinează de Comitetul de reglementare al Comunității Energetice în conformitate cu procedura stabilită în cadrul Tratatului Comunității Energetice. (14) Decizia privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție nu afectează dreptul operatorilor sistemelor de transport de a solicita Agenției aprobarea tarifelor pentru serviciul de transport în conformitate cu prevederile Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și ale Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale. (15) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări	(11) La stabilirea tarifelor în conformitate cu legile sectoriale, Agenția ține cont de costurile reale ale investiției suportate de operatorul sistemului de transport sau de dezvoltatorul proiectului CE, în măsura în care costurile respective corespund principiului eficienței economice, ținându-se cont de mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție. (12) În cazul în care, în termenul stabilit la alin. (4), Agenția nu ajunge la un acord cu autoritățile de reglementare implicate în legătură cu examinarea cererii de investiție și, respectiv, nu aprobă o decizie în acest sens, Agenția informează despre acest lucru Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Comisia Europeană. (13) În circumstanțele stabilite la alin. (12) sau la solicitarea comună a Agenției și a autorităților de reglementare relevante, cererea de investiție se examinează de Comitetul de reglementare al Comunității Energetice în conformitate cu procedura stabilită în cadrul Tratatului Comunității Energetice. (14) Decizia privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție nu afectează dreptul operatorilor sistemelor de transport de a solicita Agenției aprobarea tarifelor pentru serviciul de transport în conformitate cu prevederile Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și ale Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale. (15) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în cadrul normativ al Comunității Energetice.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	specifice, stabilite în cadrul normativ al Comunității Energetice. (16) Prezentul articol se aplică <i>mutatis mutandis</i> și proiectelor IR. Articolul 31⁸. Stimulente pentru proiectele CE (1) În cazul în care dezvoltatorul unui proiect CE este expus unor riscuri mai mari la dezvoltarea, construcția, operarea sau întreținerea obiectului de infrastructură energetică care ține de competența Agenției, fapt stabilit prin comparația cu riscurile asociate în mod normal proiectelor de infrastructură energetică asemănătoare, Agenția poate decide, prin hotărâre, cu privire la oferirea, în conformitate cu legile sectoriale, a unor stimulente pentru proiectul în cauză. (2) Procedura și criteriile de identificare și evaluare a riscurilor asociate investițiilor în infrastructura energetică se stabilesc în metodologia elaborată și aprobată de către Agenție. La elaborarea metodologiei respective, Agenția ține cont de recomandările emise în acest sens de Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene. (3) Stimulentele prevăzute la alin. (1) nu se oferă în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice. (4) La aprobarea hotărârii privind oferirea stimulentei pentru un proiect CE, Agenția ține cont de rezultatele analizei cost-beneficiu efectuată în conformitate cu metodologiile relevante, stabilite în cadrul Comunității Energetice, și, în special, de externalitățile pozitive generate de către proiectul CE la nivel regional sau	(16) Prezentul articol se aplică <i>mutatis mutandis</i> și proiectelor IR. Articolul 31⁸. Stimulente pentru proiectele CE (1) În cazul în care dezvoltatorul unui proiect CE este expus unor riscuri mai mari la dezvoltarea, construcția, operarea sau întreținerea obiectului de infrastructură energetică care ține de competența Agenției, fapt stabilit prin comparația cu riscurile asociate în mod normal proiectelor de infrastructură energetică asemănătoare, Agenția poate decide, prin hotărâre, cu privire la oferirea, în conformitate cu legile sectoriale, a unor stimulente pentru proiectul în cauză. (2) Procedura și criteriile de identificare și evaluare a riscurilor asociate investițiilor în infrastructura energetică se stabilesc în metodologia elaborată și aprobată de către Agenție. La elaborarea metodologiei respective, Agenția ține cont de recomandările emise în acest sens de Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene. (3) Stimulentele prevăzute la alin. (1) nu se oferă în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice. (4) La aprobarea hotărârii privind oferirea stimulentei pentru un proiect CE, Agenția ține cont de rezultatele analizei cost-beneficiu efectuată în conformitate cu metodologiile relevante, stabilite în cadrul Comunității Energetice, și, în special, de externalitățile pozitive generate de către proiectul CE la nivel regional sau la nivelul Comunității Energetice. Concomitent, Agenția examinează riscurile specifice la care este

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	la nivelul Comunității Energetice. Concomitent, Agenția examinează riscurile specifice la care este expus dezvoltatorul proiectului CE, măsurile de ameliorare aplicate și justificarea profilului de risc, având în vedere impactul net pozitiv al proiectului CE în comparație cu o alternativă caracterizată prin riscuri reduse. Riscurile eligibile evaluate de către Agenție includ, în special, riscurile aferente tehnologiilor noi de transport, riscurile legate de recuperarea parțială a costurilor și riscurile de dezvoltare. (5) Oferirea stimulentei prevăzute de prezentul articol se bazează pe specificul riscurilor la care este supus dezvoltatorul proiectului CE, ținându-se cont de practicile existente și de recomandările emise în acest sens în cadrul Tratatului Comunității Energetice și în cadrul Uniunii Europene. Stimulentele pot include: a) măsuri specifice privind investițiile anticipate; b) măsuri privind recunoașterea costurilor suportate în mod eficient până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE; c) oferirea unei rentabilități suplimentare pentru capitalul investit în cadrul implementării proiectului CE; d) alte măsuri de stimulare, considerate de Agenție ca fiind necesare și adecvate. Articolul 31⁹. Implementarea și monitorizarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează un plan de implementare pentru proiectul respectiv, care să conțină și un calendar de implementare a acestuia, privind:	expus dezvoltatorul proiectului CE, măsurile de ameliorare aplicate și justificarea profilului de risc, având în vedere impactul net pozitiv al proiectului CE în comparație cu o alternativă caracterizată prin riscuri reduse. Riscurile eligibile evaluate de către Agenție includ, în special, riscurile aferente tehnologiilor noi de transport, riscurile legate de recuperarea parțială a costurilor și riscurile de dezvoltare. (5) Oferirea stimulentei prevăzute de prezentul articol se bazează pe specificul riscurilor la care este supus dezvoltatorul proiectului CE, ținându-se cont de practicile existente și de recomandările emise în acest sens în cadrul Tratatului Comunității Energetice și în cadrul Uniunii Europene. Stimulentele pot include: a) măsuri specifice privind investițiile anticipate; b) măsuri privind recunoașterea costurilor suportate în mod eficient până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE; c) oferirea unei rentabilități suplimentare pentru capitalul investit în cadrul implementării proiectului CE; d) alte măsuri de stimulare, considerate de Agenție ca fiind necesare și adecvate. Articolul 31⁹. Implementarea și monitorizarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează un plan de implementare pentru proiectul respectiv, care să conțină și un calendar de implementare a acestuia, privind: a) studiile de fezabilitate și de proiectare, elaborate ținându-se cont inclusiv de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice și de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	a) studiile de fezabilitate și de proiectare, elaborate ținându-se cont inclusiv de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice și de necesitatea respectării legislației de mediu și a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ; b) construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică; c) calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR prevăzut la art. 31⁴alin. (7). (2) Operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție cooperează în vederea facilitării implementării proiectelor CE sau proiectelor IR în zona lor de activitate. (3) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează, la nivel național, progresele înregistrate în implementarea proiectelor CE și prezintă, anual, grupului corespunzător al Comunității Energetice, Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatului Comunității Energetice un raport cu privire la progresele sau întârzierile în implementarea proiectelor CE, inclusiv întârzierile aferente procesului de autorizare, precum și, după caz, cauzele unor astfel de întârzieri. (4) Până la data de 31 decembrie a fiecărui an care urmează anului includerii unui proiect CE sau proiect IR în lista proiectelor Comunității Energetice, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei și Agenției câte un raport cu privire la fiecare proiect care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2.	necesitatea respectării legislației de mediu și a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ; b) construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică; c) calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR prevăzut la art. 31⁴alin. (7). (2) Operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție cooperează în vederea facilitării implementării proiectelor CE sau proiectelor IR în zona lor de activitate. (3) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează, la nivel național, progresele înregistrate în implementarea proiectelor CE și prezintă, anual, grupului corespunzător al Comunității Energetice, Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatului Comunității Energetice un raport cu privire la progresele sau întârzierile în implementarea proiectelor CE, inclusiv întârzierile aferente procesului de autorizare, precum și, după caz, cauzele unor astfel de întârzieri. (4) Până la data de 31 decembrie a fiecărui an care urmează anului includerii unui proiect CE sau proiect IR în lista proiectelor Comunității Energetice, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei și Agenției câte un raport cu privire la fiecare proiect care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2. Raportul trebuie să conțină informații cu privire la: a) progresele înregistrate în proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	Raportul trebuie să conțină informații cu privire la: a) progresele înregistrate în proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv, în special cu privire la procesul de eliberare a actelor permissive și procedura de consultări publice, cu privire la respectarea legislației de mediu, inclusiv a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ, precum și cu privire la măsurile luate aferente adaptării la schimbările climatice; b) după caz, întârzierile în comparație cu calendarul procesului de autorizare a proiectului respectiv, cauzele acestora și alte dificultăți întâmpinate; c) după caz, propuneri de modificare a planului de implementare a proiectului CE sau IR, în scopul reducerii termenelor. (5) Până la data de 28 februarie a fiecărui an care urmează anului în care dezvoltatorul proiectului trebuie să prezinte raportul menționat la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energiei prezintă Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice, asistat de Secretariatul Comunității Energetice, și grupului corespunzător raportul menționat la alin. (4), completat cu informații cu privire la progresele și, după caz, la întârzierile în implementarea proiectelor CE, în ceea ce privește procesul de autorizare, precum și la cauzele unor astfel de întârzieri. Contribuția autorităților competente la elaborarea raportului se evidențiază în mod distinct, iar raportul este redactat fără a modifica textul introdus de dezvoltatorii proiectului.	infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv, în special cu privire la procesul de eliberare a actelor permissive și procedura de consultări publice, cu privire la respectarea legislației de mediu, inclusiv a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ, precum și cu privire la măsurile luate aferente adaptării la schimbările climatice; b) după caz, întârzierile în comparație cu calendarul procesului de autorizare a proiectului respectiv, cauzele acestora și alte dificultăți întâmpinate; c) după caz, propuneri de modificare a planului de implementare a proiectului CE sau IR, în scopul reducerii termenelor. (5) Până la data de 28 februarie a fiecărui an care urmează anului în care dezvoltatorul proiectului trebuie să prezinte raportul menționat la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energiei prezintă Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice, asistat de Secretariatul Comunității Energetice, și grupului corespunzător raportul menționat la alin. (4), completat cu informații cu privire la progresele și, după caz, la întârzierile în implementarea proiectelor CE, în ceea ce privește procesul de autorizare, precum și la cauzele unor astfel de întârzieri. Contribuția autorităților competente la elaborarea raportului se evidențiază în mod distinct, iar raportul este redactat fără a modifica textul introdus de dezvoltatorii proiectului. (6) În cazul în care obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR nu este pus în funcțiune în termenul stabilit conform calendarului de implementare a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	(6) În cazul în care obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR nu este pus în funcțiune în termenul stabilit conform calendarului de implementare a proiectului respectiv din alte motive decât cele imperative, independente de voința dezvoltatorului proiectului respectiv, se aplică următoarele măsuri: a) Agenția acționează în conformitate cu art. 38 alin. (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică sau în conformitate cu art. 42 alin. (7) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale pentru a asigura realizarea investiției respective; b) în cazul în care Agenția nu poate aplica măsurile prevăzute la lit. a) , dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat, în termen de 24 de luni de la data punerii în funcțiune stabilită în calendarul de implementare a proiectului respectiv, să aleagă o parte terță pentru a finanța sau construi integral sau parțial obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR; c) în cazul în care dezvoltatorul proiectului CE nu a ales o parte terță conform lit. b), Agenția, în termen de două luni de la expirarea termenului stabilit pentru realizarea obligației respective, poate desemna o parte terță care să finanțeze sau să construiască obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, iar dezvoltatorul proiectului CE este obligat să o accepte; d) dacă întârzierea față de data punerii în funcțiune din planul de implementare depășește 26 de luni, Secretariatul Comunității Energetice, cu condiția unui acord și în deplină cooperare cu Guvernul	proiectului respectiv din alte motive decât cele imperative, independente de voința dezvoltatorului proiectului respectiv, se aplică următoarele măsuri: a) Agenția acționează în conformitate cu art. 38 alin. (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică sau în conformitate cu art. 42 alin. (7) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale pentru a asigura realizarea investiției respective; b) în cazul în care Agenția nu poate aplica măsurile prevăzute la lit. a) , dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat, în termen de 24 de luni de la data punerii în funcțiune stabilită în calendarul de implementare a proiectului respectiv, să aleagă o parte terță pentru a finanța sau construi integral sau parțial obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR; c) în cazul în care dezvoltatorul proiectului CE nu a ales o parte terță conform lit. b), Agenția, în termen de două luni de la expirarea termenului stabilit pentru realizarea obligației respective, poate desemna o parte terță care să finanțeze sau să construiască obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, iar dezvoltatorul proiectului CE este obligat să o accepte; d) dacă întârzierea față de data punerii în funcțiune din planul de implementare depășește 26 de luni, Secretariatul Comunității Energetice, cu condiția unui acord și în deplină cooperare cu Guvernul Republicii Moldova, poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe capabile să devină dezvoltator al proiectului în vederea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	Republicii Moldova, poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe capabile să devină dezvoltator al proiectului în vederea realizării proiectului CE în conformitate cu un calendar convenit; e) în cazul în care Agenția, Secretariatul Comunității Energetice acționează conform prevederilor stabilite la lit. c), d), operatorul de sistem în a cărui zonă de activitate se află investiția este obligat să prezinte operatorilor responsabili de implementare sau investitorilor ori părții terțe toate informațiile necesare pentru realizarea investiției respective, să racordeze obiectul nou de infrastructură energetică la rețeaua de transport sau de distribuție, după caz, și să depună toate eforturile pentru a facilita implementarea investiției, precum și exploatarea și întreținerea sigură, fiabilă și eficientă a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR. (7) În cazul proiectelor care au fost excluse din lista proiectelor Comunității Energetice se pierd toate drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prevederilor prezentului capitol. (8) Prin derogare de la alin. (7), în cazul unui proiect care a fost exclus din lista proiectelor Comunității Energetice, dar în raport cu care organul central de specialitate în domeniul energiei a confirmat acceptarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE, conform art. 31⁴ alin. (5), se mențin drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prezentului capitol, cu excepția situației în care proiectul respectiv a fost exclus din	realizării proiectului CE în conformitate cu un calendar convenit; e) în cazul în care Agenția, Secretariatul Comunității Energetice acționează conform prevederilor stabilite la lit. c), d), operatorul de sistem în a cărui zonă de activitate se află investiția este obligat să prezinte operatorilor responsabili de implementare sau investitorilor ori părții terțe toate informațiile necesare pentru realizarea investiției respective, să racordeze obiectul nou de infrastructură energetică la rețeaua de transport sau de distribuție, după caz, și să depună toate eforturile pentru a facilita implementarea investiției, precum și exploatarea și întreținerea sigură, fiabilă și eficientă a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR. (7) În cazul proiectelor care au fost excluse din lista proiectelor Comunității Energetice se pierd toate drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prevederilor prezentului capitol. (8) Prin derogare de la alin. (7), în cazul unui proiect care a fost exclus din lista proiectelor Comunității Energetice, dar în raport cu care organul central de specialitate în domeniul energiei a confirmat acceptarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE, conform art. 31⁴ alin. (5), se mențin drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prezentului capitol, cu excepția situației în care proiectul respectiv a fost exclus din cauza că includerea acestuia în lista proiectelor de interes comun ale Comunității Energetice s-a realizat în baza unor informații incorecte, care au

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	cauza că includerea acestuia în lista proiectelor de interes comun ale Comunității Energetice s-a realizat în baza unor informații incorecte, care au reprezentat factorul determinant pentru includerea respectivă, sau în care proiectul respectiv nu corespunde cadrului normativ al Comunității Energetice. Articolul 31¹⁰. Eligibilitatea proiectelor pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene (1) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 sunt eligibile pentru asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene pentru pregătirea și implementarea proiectelor din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și al Instrumentului de vecinătate, de dezvoltare și cooperare internațională, inclusiv Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Platforma de investiții pentru vecinătate, Fondul european pentru dezvoltare durabilă, Fondul european pentru dezvoltare durabilă plus și Facilitatea pentru Ucraina. (2) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene sub formă de granturi, garanții sau alte instrumente financiare din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și al Instrumentului de vecinătate, de dezvoltare și cooperare internațională, inclusiv Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Platforma de investiții pentru vecinătate, Fondul european pentru dezvoltare durabilă, Fondul european pentru dezvoltare durabilă plus și Facilitatea	reprezentat factorul determinant pentru includerea respectivă, sau în care proiectul respectiv nu corespunde cadrului normativ al Comunității Energetice. Articolul 31¹⁰. Eligibilitatea proiectelor pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene (5) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 sunt eligibile pentru asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene pentru pregătirea și implementarea proiectelor din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și al Instrumentului de vecinătate, de dezvoltare și cooperare internațională, inclusiv Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Platforma de investiții pentru vecinătate, Fondul european pentru dezvoltare durabilă, Fondul european pentru dezvoltare durabilă plus și Facilitatea pentru Ucraina. (6) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene sub formă de granturi, garanții sau alte instrumente financiare din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și al Instrumentului de vecinătate, de dezvoltare și cooperare internațională, inclusiv Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Platforma de investiții pentru vecinătate, Fondul european pentru dezvoltare durabilă, Fondul european pentru dezvoltare durabilă plus și Facilitatea pentru Ucraina, în cazul în care îndeplinesc toate criteriile următoare: d) analiza cost-beneficiu a proiectului efectuată în temeiul art. 31⁶ oferă dovezi cu privire

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	pentru Ucraina, în cazul în care îndeplinesc toate criteriile următoare: a) analiza cost-beneficiu a proiectului efectuată în temeiul art. 31⁶ oferă dovezi cu privire la existența unor externalități pozitive semnificative precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea; b) pentru proiect a fost luată o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 31⁷ sau, în ceea ce privește proiectele CE care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 3 din anexa 2, dacă nu sunt de competența autorităților naționale de reglementare, și, prin urmare, nu beneficiază de o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor, proiectul vizează furnizarea de servicii transfrontaliere, asigurarea inovației tehnologice și asigurarea siguranței operării rețelei transfrontaliere; c) proiectul nu poate fi finanțat de piață sau prin intermediul cadrului de reglementare în conformitate cu planul de afaceri și cu alte evaluări, în special cele efectuate de potențiali investitori, de creditori sau de Agenție, ținând cont de orice decizie privind stimulentele și de motivele menționate la art. 31⁸ atunci când evaluează nevoia proiectului de asistență financiară din partea Uniunii Europene. (3) Proiectele CE realizate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 31⁹ alineat (6) lit. d) sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru	la existența unor externalități pozitive semnificative precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea; e) pentru proiect a fost luată o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 31⁷ sau, în ceea ce privește proiectele CE care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 3 din anexa 2, dacă nu sunt de competența autorităților naționale de reglementare, și, prin urmare, nu beneficiază de o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor, proiectul vizează furnizarea de servicii transfrontaliere, asigurarea inovației tehnologice și asigurarea siguranței operării rețelei transfrontaliere; f) proiectul nu poate fi finanțat de piață sau prin intermediul cadrului de reglementare în conformitate cu planul de afaceri și cu alte evaluări, în special cele efectuate de potențiali investitori, de creditori sau de Agenție, ținând cont de orice decizie privind stimulentele și de motivele menționate la art. 31⁸ atunci când evaluează nevoia proiectului de asistență financiară din partea Uniunii Europene. (7) Proiectele CE realizate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 31⁹ alineat (6) lit. d) sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc criteriile prevăzute la alineatul (2). (8) Criteriile specifice și parametrii stabiliți la art. 31² alineat (3) și (5) se iau în considerare la

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	lucrări dacă îndeplinesc criteriile prevăzute la alineatul (2). (4) Criteriile specifice și parametrii stabiliți la art. 31² alineat (3) și (5) se iau în considerare la stabilirea criteriilor de acordare a asistenței tehnice și financiare din partea Uniunii Europene din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare, al Instrumentului de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională și al Facilității pentru Ucraina. Articolul 31¹¹. Perioada de tranziție (1) Pe durata perioadei de tranziție care se încheie la 31 decembrie 2029, activele dedicate hidrogenului convertite din active de gaze naturale care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la punctul 3) din anexa 2 pot fi folosite pentru transportul sau stocarea unui amestec predefinit de hidrogen cu gaze naturale sau cu biometan. (2) Pe durata perioadei de tranziție menționate la alineatul (1), dezvoltatorii de proiecte cooperează strâns în ceea ce privește elaborarea și implementarea proiectului în vederea asigurării interoperabilității rețelelor învecinate. (3) Dezvoltatorul de proiect prezintă dovezi suficiente, inclusiv prin contracte comerciale, privind modul în care, până la sfârșitul perioadei de tranziție, activele menționate la alineatul (1) vor înceta să fie active de gaze naturale și vor deveni active dedicate hidrogenului, astfel cum este prevăzut la pct. 3 din anexa 2, precum și privind modul în care pe durata perioadei de tranziție va fi posibilă o utilizare	stabilirea criteriilor de acordare a asistenței tehnice și financiare din partea Uniunii Europene din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare, al Instrumentului de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională și al Facilității pentru Ucraina. Articolul 31¹¹. Perioada de tranziție (5) Pe durata perioadei de tranziție care se încheie la 31 decembrie 2029, activele dedicate hidrogenului convertite din active de gaze naturale care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la punctul 3) din anexa 2 pot fi folosite pentru transportul sau stocarea unui amestec predefinit de hidrogen cu gaze naturale sau cu biometan. (6) Pe durata perioadei de tranziție menționate la alineatul (1), dezvoltatorii de proiecte cooperează strâns în ceea ce privește elaborarea și implementarea proiectului în vederea asigurării interoperabilității rețelelor învecinate. (7) Dezvoltatorul de proiect prezintă dovezi suficiente, inclusiv prin contracte comerciale, privind modul în care, până la sfârșitul perioadei de tranziție, activele menționate la alineatul (1) vor înceta să fie active de gaze naturale și vor deveni active dedicate hidrogenului, astfel cum este prevăzut la pct. 3 din anexa 2, precum și privind modul în care pe durata perioadei de tranziție va fi posibilă o utilizare sporită a hidrogenului. Astfel de dovezi includ o evaluare a ofertei și cererii de hidrogen obținut din surse regenerabile sau obținut cu emisii scăzute de carbon, precum și calculul reducerii emisiilor de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	sporită a hidrogenului. Astfel de dovezi includ o evaluare a ofertei și cererii de hidrogen obținut din surse regenerabile sau obținut cu emisii scăzute de carbon, precum și calculul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră care a fost obținută datorită proiectului. În contextul monitorizării progreselor înregistrate în implementarea proiectelor CE, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice verifică tranziția în timp util a proiectului într-un activ dedicat hidrogenului, astfel cum sunt prevăzut la pct. 3 din anexa 2. (4) Eligibilitatea proiectelor menționate la alineatul (1) pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene se încheie la 31 decembrie 2027. Articolul 31¹². Raportare și evaluare (1) Organul central de specialitate în domeniul energiei publice, anual, până la 30 martie, un raport privind implementarea proiectelor CE în Republica Moldova. Raportul respectiv cuprinde o evaluare cu privire la: 1) progresele înregistrate în ceea ce privește planificarea, elaborarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor CE și, acolo unde este cazul, întârzierile în implementare și alte dificultăți întâmpinate; 2) fondurile angajate și vărsate de Uniunea Europeană pentru proiectele CE implementate în Republica Moldova; 3) progresele realizate în ceea ce privește integrarea surselor regenerabile de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin planificarea, dezvoltarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor CE;	gaze cu efect de seră care a fost obținută datorită proiectului. În contextul monitorizării progreselor înregistrate în implementarea proiectelor CE, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice verifică tranziția în timp util a proiectului într-un activ dedicat hidrogenului, astfel cum sunt prevăzut la pct. 3 din anexa 2. (8) Eligibilitatea proiectelor menționate la alineatul (1) pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene se încheie la 31 decembrie 2027. Articolul 31¹². Raportare și evaluare (1) Organul central de specialitate în domeniul energiei publice, anual, până la 30 martie, un raport privind implementarea proiectelor CE în Republica Moldova. Raportul respectiv cuprinde o evaluare cu privire la: 1) progresele înregistrate în ceea ce privește planificarea, elaborarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor CE și, acolo unde este cazul, întârzierile în implementare și alte dificultăți întâmpinate; 2) fondurile angajate și vărsate de Uniunea Europeană pentru proiectele CE implementate în Republica Moldova; 3) progresele realizate în ceea ce privește integrarea surselor regenerabile de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin planificarea, dezvoltarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor CE; 4) în sectorul electroenergetic și cel al gazelor din surse regenerabile sau obținute cu emisii scăzute de carbon, inclusiv al hidrogenului, evoluția gradului de interconectare cu părțile contractante ale Comunității Energetice, evoluția

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	4) în sectorul electroenergetic și cel al gazelor din surse regenerabile sau obținute cu emisii scăzute de carbon, inclusiv al hidrogenului, evoluția gradului de interconectare cu părțile contractante ale Comunității Energetice, evoluția corespunzătoare a prețurilor la energie, precum și numărul de avarii de sistem din rețea, cauzele acestora și costurile economice aferente; 5) procedura de autorizare și de participare a publicului, în special: a) durata totală medie și maximă a procedurii de autorizare pentru proiectele CE, inclusiv durata fiecărei etape a procedurii prealabile, comparativ cu calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE stabilit în conformitate cu art. 31⁴; b) gradul de opoziție cu care se confruntă proiectele CE, în special numărul de obiecții scrise înaintate pe parcursul consultării publice, precum și numărul de acțiuni în justiție; c) bune practici și practici inovatoare cu privire la participarea părților implicate; d) bune practici și practici inovatoare cu privire la atenuarea impactului asupra mediului, inclusiv adaptarea la schimbările climatice, în timpul procedurii de autorizare și al implementării proiectului; e) eficacitatea modalității de facilitare și coordonare a procesului de emitere a autorizațiilor de mai multe autorități publice centrale sau locale; 6) procesul de reglementare, în special: a) numărul de proiecte CE care au primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 31⁷;	corespunzătoare a prețurilor la energie, precum și numărul de avarii de sistem din rețea, cauzele acestora și costurile economice aferente; 5) procedura de autorizare și de participare a publicului, în special: a) durata totală medie și maximă a procedurii de autorizare pentru proiectele CE, inclusiv durata fiecărei etape a procedurii prealabile, comparativ cu calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE stabilit în conformitate cu art. 31⁴; b) gradul de opoziție cu care se confruntă proiectele CE, în special numărul de obiecții scrise înaintate pe parcursul consultării publice, precum și numărul de acțiuni în justiție; c) bune practici și practici inovatoare cu privire la participarea părților implicate; d) bune practici și practici inovatoare cu privire la atenuarea impactului asupra mediului, inclusiv adaptarea la schimbările climatice, în timpul procedurii de autorizare și al implementării proiectului; e) eficacitatea modalității de facilitare și coordonare a procesului de emitere a autorizațiilor de mai multe autorități publice centrale sau locale; 6) procesul de reglementare, în special: a) numărul de proiecte CE care au primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 31⁷; b) numărul și tipul de proiecte de interes comun care au primit stimulente specifice în temeiul articolului 31⁸; 7) eficacitatea aplicării prezentului capitol în ceea ce privește contribuția la obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	b) numărul și tipul de proiecte de interes comun care au primit stimulente specifice în temeiul articolului 31⁸; 7) eficacitatea aplicării prezentului capitol în ceea ce privește contribuția la obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și la realizarea obiectivelor de neutralitate climatică până cel târziu în anul 2050. (2) Raportul privind implementarea proiectelor CE în Republica Moldova se expediază Secretariatului Comunității Energetice.”	la realizarea obiectivelor de neutralitate climatică până cel târziu în anul 2050. (2) Raportul privind implementarea proiectelor CE în Republica Moldova se expediază Secretariatului Comunității Energetice.”
Anexă Categorii de infrastructuri energetice dezvoltate în cadrul proiectelor CE și proiectelor IR. Criterii pentru evaluarea proiectelor Categoriile de infrastructuri energetice care urmează să fie dezvoltate în cadrul proiectelor CE și proiectelor IR sunt: 1. În sectorul electroenergetic: a) liniile electrice aeriene de transport de tensiune înaltă și foarte înaltă, situate pe teritoriul Republicii Moldova sau care traversează frontiera de stat, dacă au fost concepute pentru o tensiune de cel puțin 220 kV, și liniile electrice de transport în cablu, subterane și submarine, dacă au fost concepute pentru o tensiune de minimum 150 kV. Potențialul proiect CE care vizează dezvoltarea categoriilor de infrastructuri energetice menționate în prezenta literă trebuie să ducă la majorarea capacității rețelei electrice de transport și/sau a capacității disponibile pentru fluxurile comerciale de energie electrică la frontiera de stat a Republicii Moldova cu una sau mai multe state părți ale	21. Anexa la Lege devine Anexa nr. 1 și va avea următorul cuprins: „Anexa 1 Interconexiuni prioritare de infrastructură energetică, coridoare și zone Interconexiuni prioritare de infrastructură energetică, coridoare din Comunitatea Energetică și zone: 1. Coridoare prioritare privind energia electrică Interconexiunile electrice din Comunitatea Energetică: Interconexiuni dintre părțile contractante ale Comunității Energetice, în special pentru integrarea energiei electrice din surse regenerabile de energie, și a consolidării infrastructurii de rețea interne pentru a stimula integrarea pieței în regiune și pentru a asigura prelungirile necesare pe uscat ale rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile și consolidările rețelei interne necesare pentru a asigura o rețea electrică de transport adecvată și fiabilă și pentru a livra energie electrică generată offshore părților	„Anexa 1 Interconexiuni prioritare de infrastructură energetică, coridoare și zone Interconexiuni prioritare de infrastructură energetică, coridoare din Comunitatea Energetică și zone: 1. Coridoare prioritare privind energia electrică Interconexiunile electrice din Comunitatea Energetică: Interconexiuni dintre părțile contractante ale Comunității Energetice, în special pentru integrarea energiei electrice din surse regenerabile de energie, și a consolidării infrastructurii de rețea interne pentru a stimula integrarea pieței în regiune și pentru a asigura prelungirile necesare pe uscat ale rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile și consolidările rețelei interne necesare pentru a asigura o rețea electrică de transport adecvată și fiabilă și pentru a livra energie electrică generată offshore părților contractante ale Comunității Energetice fără ieșire la mare.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Comunității Energetice, având drept efect majorarea capacității de transport transfrontaliere la frontiera de stat cu aceste state părți ale Comunității Energetice cu cel puțin 500 MW, în comparație cu situația în care infrastructura energetică respectivă nu ar fi pusă în funcțiune; b) orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la lit. a) și care permite transportul de energie electrică din surse regenerabile offshore de la siturile de producție offshore (infrastructură energetică pentru energia electrică din surse regenerabile offshore). Potențialul proiect CE care ține de stocarea energiei electrice trebuie să vizeze o capacitate instalată de cel puțin 225 MW și să ofere o capacitate de stocare care permite o producție anuală netă de energie electrică de 250 GWh/an; c) instalațiile de stocare a energiei, individuale sau în formă agregată, utilizate pentru stocarea permanentă ori temporară a energiei în infrastructuri energetice situate la suprafață sau subterane ori în situri geologice, cu condiția să fie conectate direct la linii electrice de înaltă tensiune de transport sau de distribuție, concepute pentru o tensiune de cel puțin 110 kV; d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru asigurarea funcționării în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor menționate la lit. a)–c), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate nivelurile de tensiune și la stațiile electrice; e) în ceea ce privește rețelele electrice inteligente: orice echipamente sau instalații, sisteme și componente digitale care integrează tehnologii	contractante ale Comunității Energetice fără ieșire la mare. 2. Coridoare prioritare pentru interconexiunile de hidrogen și electrolizoare din Comunitatea Energetică 1) Interconexiunile de hidrogen din Comunitatea Energetică: Infrastructura hidrogenului și reconfigurarea infrastructurii de gaze naturale, permițând apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, care conectează direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), țările din regiune și abordează nevoile lor specifice de infrastructură pentru hidrogen care sprijină apariția a unei rețele la nivelul Comunității Energetice pentru transportul hidrogenului și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și a altor soluții care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și cel al Comunității Energetice. 2) Electrolizoare: Sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente și, în plus, și, în plus, în ceea ce privește insulele și	2. Coridoare prioritare pentru interconexiunile de hidrogen și electrolizoare din Comunitatea Energetică 1) Interconexiunile de hidrogen din Comunitatea Energetică: Infrastructura hidrogenului și reconfigurarea infrastructurii de gaze naturale, permițând apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, care conectează direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), țările din regiune și abordează nevoile lor specifice de infrastructură pentru hidrogen care sprijină apariția a unei rețele la nivelul Comunității Energetice pentru transportul hidrogenului și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și a altor soluții care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și cel al Comunității Energetice. 2) Electrolizoare: Sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente și, în plus, și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, sprijinirea soluțiilor inovatoare și a altor soluții care implică cel puțin două părți

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
informaționale și ale comunicațiilor, prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transport, cât și pentru distribuția energiei electrice la tensiune medie și înaltă, care au ca scop asigurarea unei rețele de transport și de distribuție a energiei electrice mai eficiente și mai inteligente, creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producere, stocare și consum de energie și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață. Potențialul proiect CE care vizează rețelele electrice inteligente trebuie să fie conceput pentru echipamente și instalații de înaltă tensiune și de tensiune medie și să implice fie doar operatorii sistemelor de transport, fie operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție, fie operatorii sistemelor de distribuție din Republica Moldova și cel puțin un alt stat parte a Comunității Energetice. Potențialul proiect CE poate implica numai operatorii sistemelor de distribuție, cu condiția că aceștia provin din Republica Moldova și din cel puțin un alt stat parte a Comunității Energetice și că interoperabilitatea dintre operatorii respectivi este asigurată. Potențialul proiect CE trebuie să îndeplinească cel puțin două dintre următoarele criterii: – implică cel puțin 50 de mii de utilizatori de sistem, producători, consumatori sau prosumatori de energie electrică; – captează o zonă de consum de cel puțin 300 GWh/an; – cel puțin 20% din consumul de energie electrică aferent proiectului CE respectiv provin din resurse regenerabile variabile.	sistemele insulare, sprijinirea soluțiilor inovatoare și a altor soluții care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și cel al Comunității Energetice. 3. Domenii tematice prioritare 1) Implementarea rețelelor electrice inteligente: Adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente în întreaga Comunitate Energetică în vederea integrării eficiente a comportamentului și a acțiunilor tuturor utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la rețeaua electrică, în special generarea unor cantități mari de energie electrică din surse regenerabile sau de producere distribuită și gestionarea cererii, stocarea energiei, vehiculele electrice și alte surse de flexibilitate și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic al Comunității Energetice. 2) Rețea transfrontalieră de transport a dioxidului de carbon:	contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și cel al Comunității Energetice. 3. Domenii tematice prioritare 1) Implementarea rețelelor electrice inteligente: Adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente în întreaga Comunitate Energetică în vederea integrării eficiente a comportamentului și a acțiunilor tuturor utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la rețeaua electrică, în special generarea unor cantități mari de energie electrică din surse regenerabile sau de producere distribuită și gestionarea cererii, stocarea energiei, vehiculele electrice și alte surse de flexibilitate și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic al Comunității Energetice. 2) Rețea transfrontalieră de transport a dioxidului de carbon: Dezvoltarea unei infrastructuri pentru transportul și stocarea dioxidului de carbon între părțile

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Nu este necesar ca potențialul proiect CE să implice o frontieră fizică comună. 2. În ceea ce privește rețelele inteligente de gaze, oricare dintre următoarele echipamente sau instalații, menite să permită și să faciliteze integrarea în rețeaua de gaze a unei game largi de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a gazelor obținute din surse regenerabile, inclusiv biometanul sau hidrogenul: sistemele și componentele digitale, care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, sistemele de control și tehnologiile bazate pe senzori pentru a permite monitorizarea, contorizarea, controlul calității și gestionarea, în mod interactiv și inteligent, a producerii, a transportului, a distribuției, a stocării și a consumului de gaze în cadrul unei rețele de gaze, inclusiv echipamentele care să permită fluxuri în revers de la nivelul distribuției și până la nivelul transportului, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor obținute din surse regenerabile. 3. În ceea ce privește hidrogenul: a) conductele de transport pentru transportul de hidrogen, în special, la presiune înaltă, inclusiv infrastructura de gaze naturale reconfigurată, oferind acces mai multor utilizatori de sistem în mod transparent și nediscriminatoriu. Potențialul proiect CE care vizează transportul hidrogenului trebuie să permită transportul hidrogenului peste frontiera de stat a Republicii Moldova cu alte state	Dezvoltarea unei infrastructuri pentru transportul și stocarea dioxidului de carbon între părțile contractante ale Comunității Energetice pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon captat din instalațiile industriale în scopul stocării geologice permanente, precum și pentru utilizarea dioxidului de carbon pentru combustibilii gazeoși sintetici, conducând la neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon. 3) Rețele inteligente de gaze: Adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente de gaze în întreaga Comunitate Energetică pentru a integra în condiții de eficiență în rețeaua de gaze o gamă largă de surse de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, pentru a sprijini adoptarea unor soluții inovatoare și digitale pentru gestionarea rețelei și pentru a facilita integrarea inteligentă a sectorului energetic și consumul dispecerizabil, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile.	contractante ale Comunității Energetice pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon captat din instalațiile industriale în scopul stocării geologice permanente, precum și pentru utilizarea dioxidului de carbon pentru combustibilii gazeoși sintetici, conducând la neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon. 3) Rețele inteligente de gaze: Adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente de gaze în întreaga Comunitate Energetică pentru a integra în condiții de eficiență în rețeaua de gaze o gamă largă de surse de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, pentru a sprijini adoptarea unor soluții inovatoare și digitale pentru gestionarea rețelei și pentru a facilita integrarea inteligentă a sectorului energetic și consumul dispecerizabil, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
părți ale Comunității Energetice sau să mărească capacitatea de transport transfrontalier al hidrogenului la frontiera de stat cu alte state părți ale Comunității Energetice cu cel puțin 10%, în comparație cu situația anterioară punerii în funcțiune a infrastructurii vizate de potențialul proiect CE, trebuie să demonstreze, în mod suficient, că este o parte esențială a unei rețele planificate de transport transfrontalier al hidrogenului și să ofere dovezi suficiente privind planurile existente și privind cooperarea cu statele vecine și cu operatorii de sistem; b) instalațiile de stocare conectate la conductele de transport pentru transportul de hidrogen de înaltă presiune menționate la lit. a); c) instalațiile de recepție, stocare și regazificare sau de decompresie pentru hidrogenul lichefiat ori pentru hidrogenul încorporat în alte substanțe chimice, având scopul de a injecta hidrogenul, dacă este cazul, în rețea. Potențialul proiect CE care vizează instalațiile de recepție a hidrogenului sau de stocare a hidrogenului trebuie să asigure aprovizionarea, directă sau indirectă, cel puțin a Republicii Moldova și a unui altui stat parte a Comunității Energetice; d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului pe bază de hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare; e) orice echipament sau instalație care permite utilizarea hidrogenului sau a combustibililor derivați din hidrogen în sectorul transporturilor. Toate categoriile indicate la lit. a)–d) pot fi reconstruite și/sau reconfigurate din rețele de gaze		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
naturale în rețele de hidrogen sau în o combinație a acestora. 4. În ceea ce privește instalațiile de electroliză: 1) electrolizoarele: a) care au o capacitate de cel puțin 50 MW, furnizate de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect coordonat și care, în cazul unui potențial proiect CE, aduc beneficii directe sau indirecte cel puțin Republicii Moldova și unui alt stat parte a Comunității Energetice; b) a căror producție respectă cerința de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață de 70% în raport cu combustibilul fosil de referință de 94 g echivalent CO₂/MJ. Emisiile de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață trebuie să includă emisiile indirecte. Reducerile cuantificate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață sunt verificate în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; c) care au o funcție legată de rețea, în special în vederea flexibilității generale a sistemului și a eficienței generale a sistemului rețelelor de energie electrică și de hidrogen; 2) echipamentele aferente, inclusiv instalația de racordare la rețeaua de gaze. 5. În ceea ce privește dioxidul de carbon: a) conductele specializate, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse, în scopul		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
stocării geologice definitive a dioxidului de carbon; b) instalațiile fixe pentru lichefierea, stocarea tampon și convertizoare ale dioxidului de carbon, în vederea transportării ulterioare a acestuia prin conducte și în moduri de transport dedicate, precum sunt navele, șlepurile, camioanele și trenurile; c) fără a aduce atingere interdicțiilor de stocare geologică a dioxidului de carbon, stabilite prin actele normative în vigoare, instalațiile de suprafață și de injectare, asociate cu infrastructura dintr-o formațiune geologică care este utilizată pentru stocarea geologică permanentă a dioxidului de carbon, în cazul în care acestea nu implică utilizarea dioxidului de carbon pentru recuperarea intensificată a hidrocarburilor și sunt necesare pentru a permite transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon; d) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului de electroliză respectiv, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control.		
-	22. Legea se completează cu Anexele 2 și 3 cu următorul cuprins: Anexa 2 Categorii de infrastructură energetică dezvoltate în cadrul proiectelor CE și proiectelor IR Categoriile de infrastructură energetică care urmează să fie dezvoltate în cadrul proiectelor CE și proiectelor IR sunt: 1. În sectorul electroenergetic:	Categorii de infrastructură energetică dezvoltate în cadrul proiectelor CE și proiectelor IR Categoriile de infrastructură energetică care urmează să fie dezvoltate în cadrul proiectelor CE și proiectelor IR sunt: 1. În sectorul electroenergetic: a) liniile electrice aeriene de transport de tensiune înaltă și foarte înaltă, situate pe teritoriul Republicii Moldova sau care traversează frontiera

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	a) liniile electrice aeriene de transport de tensiune înaltă și foarte înaltă, situate pe teritoriul Republicii Moldova sau care traversează frontiera de stat, dacă au fost proiectate pentru o tensiune de cel puțin 220 kV, și liniile electrice de transport în cablu, subterane și submarine, dacă au fost proiectate pentru o tensiune de minimum 150 kV; b) orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la lit. a) și care permite transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore de la siturile de producție offshore (infrastructură energetică pentru energia electrică din surse regenerabile offshore); c) instalațiile de stocare a energiei, individuale sau în formă agregată, utilizate pentru stocarea permanentă ori temporară a energiei în infrastructuri energetice situate la suprafață sau subterane ori în situri geologice, cu condiția să fie conectate direct la linii electrice de înaltă tensiune de transport sau de distribuție, proiectate pentru tensiunea de 110 kV și mai mare; d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru asigurarea funcționării în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor menționate la lit. a)–c), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate nivelurile de tensiune și la stațiile electrice; e) în ceea ce privește rețelele electrice inteligente: orice echipamente sau instalații, sisteme și componente digitale care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transportul, cât și pentru distribuția energiei	de stat, dacă au fost proiectate pentru o tensiune de cel puțin 220 kV, și liniile electrice de transport în cablu, subterane și submarine, dacă au fost proiectate pentru o tensiune de minimum 150 kV; b) orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la lit. a) și care permite transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore de la siturile de producție offshore (infrastructură energetică pentru energia electrică din surse regenerabile offshore); c) instalațiile de stocare a energiei, individuale sau în formă agregată, utilizate pentru stocarea permanentă ori temporară a energiei în infrastructuri energetice situate la suprafață sau subterane ori în situri geologice, cu condiția să fie conectate direct la linii electrice de înaltă tensiune de transport sau de distribuție, proiectate pentru tensiunea de 110 kV și mai mare; d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru asigurarea funcționării în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor menționate la lit. a)–c), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate nivelurile de tensiune și la stațiile electrice; e) în ceea ce privește rețelele electrice inteligente: orice echipamente sau instalații, sisteme și componente digitale care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transportul, cât și pentru distribuția energiei electrice la tensiune medie și înaltă, care au ca scop asigurarea unei rețele electrice de transport și de distribuție mai eficiente și mai inteligente,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	electrice la tensiune medie și înaltă, care au ca scop asigurarea unei rețele electrice de transport și de distribuție mai eficiente și mai inteligente, creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producere, stocare și consum de energie și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață, să sprijine soluții inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice pentru 2030 privind energia și clima și asupra obiectivului de neutralitate climatică pentru anul 2050, pentru a contribui semnificativ la durabilitatea Comunității Energetice. 2. În ceea ce privește rețelele inteligente de gaze, oricare dintre următoarele echipamente sau instalații, menite să permită și să faciliteze integrarea în rețeaua de gaze a unei game largi de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a gazelor obținute din surse regenerabile, inclusiv biometanul sau hidrogenul: sistemele și componentele digitale, care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, sistemele de control și tehnologiile bazate pe senzori pentru a permite monitorizarea, contorizarea, controlul calității și gestionarea, în mod interactiv și inteligent, a producerii, a transportului, a distribuției, a stocării și a consumului de gaze în cadrul unei rețele de gaze, inclusiv echipamentele care să permită fluxuri în revers de la nivelul distribuției și până la nivelul transportului, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute	creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producere, stocare și consum de energie și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață, să sprijine soluții inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice pentru 2030 privind energia și clima și asupra obiectivului de neutralitate climatică pentru anul 2050, pentru a contribui semnificativ la durabilitatea Comunității Energetice. 2. În ceea ce privește rețelele inteligente de gaze, oricare dintre următoarele echipamente sau instalații, menite să permită și să faciliteze integrarea în rețeaua de gaze a unei game largi de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a gazelor obținute din surse regenerabile, inclusiv biometanul sau hidrogenul: sistemele și componentele digitale, care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, sistemele de control și tehnologiile bazate pe senzori pentru a permite monitorizarea, contorizarea, controlul calității și gestionarea, în mod interactiv și inteligent, a producerii, a transportului, a distribuției, a stocării și a consumului de gaze în cadrul unei rețele de gaze, inclusiv echipamentele care să permită fluxuri în revers de la nivelul distribuției și până la nivelul transportului, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor obținute din surse regenerabile.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor obținute din surse regenerabile. 3. În ceea ce privește hidrogenul: a) conductele de transport pentru transportul hidrogenului, în special, la presiune înaltă, inclusiv infrastructura de gaze naturale reconfigurată, oferind acces mai multor utilizatori de sistem în mod transparent și nediscriminatoriu. b) instalațiile de stocare conectate la conductele de transport pentru transportul hidrogenului la înaltă presiune menționate la lit. a); c) instalațiile de recepție, stocare și regazificare sau de decompresie pentru hidrogenul lichefiat ori pentru hidrogenul încorporat în alte substanțe chimice, având scopul de a injecta hidrogenul, dacă este cazul, în rețea; d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului de hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare; e) orice echipament sau instalație care permite utilizarea hidrogenului sau a combustibililor derivați din hidrogen în sectorul transporturilor în cadrul rețelei transeuropene de transport (TEN-T) centrală identificată în părțile contractante ale Comunității Energetice în conformitate cu normele aplicabile dezvoltării infrastructurii TEN-T în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității transporturilor. Toate categoriile indicate la lit. a)–d) pot fi reconstruite și/sau reconfigurate din rețele de gaze naturale în rețele de hidrogen sau în o combinație a acestora.	3. În ceea ce privește hidrogenul: a) conductele de transport pentru transportul hidrogenului, în special, la presiune înaltă, inclusiv infrastructura de gaze naturale reconfigurată, oferind acces mai multor utilizatori de sistem în mod transparent și nediscriminatoriu. b) instalațiile de stocare conectate la conductele de transport pentru transportul hidrogenului la înaltă presiune menționate la lit. a); c) instalațiile de recepție, stocare și regazificare sau de decompresie pentru hidrogenul lichefiat ori pentru hidrogenul încorporat în alte substanțe chimice, având scopul de a injecta hidrogenul, dacă este cazul, în rețea; d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului de hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare; e) orice echipament sau instalație care permite utilizarea hidrogenului sau a combustibililor derivați din hidrogen în sectorul transporturilor în cadrul rețelei transeuropene de transport (TEN-T) centrală identificată în părțile contractante ale Comunității Energetice în conformitate cu normele aplicabile dezvoltării infrastructurii TEN-T în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității transporturilor. Toate categoriile indicate la lit. a)–d) pot fi reconstruite și/sau reconfigurate din rețele de gaze naturale în rețele de hidrogen sau în o combinație a acestora. 4. În ceea ce privește instalațiile de electroliză: 1) electrolizoarele:

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	4. În ceea ce privește instalațiile de electroliză: 1) electrolizoarele: a) care au o capacitate de cel puțin 50 MW, furnizate de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect coordonat; b) a căror producție respectă cerința de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață de 70% în raport cu combustibilul fosil de referință de 94 g echivalent CO₂/MJ. Emisiile de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață trebuie să includă emisiile indirecte. Reducerile cuantificate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață sunt verificate în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; c) care au o funcție legată de rețea, în special în vederea flexibilității generale a sistemului și a eficienței generale a sistemului de rețele electrice și de hidrogen; 2) echipamentele aferente, inclusiv instalația de racordare la rețeaua de gaze. 5. În ceea ce privește dioxidul de carbon: a) conductele specializate, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse, în scopul stocării geologice definitive a dioxidului de carbon; b) instalațiile fixe pentru lichefierea, stocarea tampon și convertizoare ale dioxidului de carbon, în vederea transportării ulterioare a acestuia prin conducte și în moduri de transport dedicate,	a) care au o capacitate de cel puțin 50 MW, furnizate de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect coordonat; b) a căror producție respectă cerința de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață de 70% în raport cu combustibilul fosil de referință de 94 g echivalent CO₂/MJ. Emisiile de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață trebuie să includă emisiile indirecte. Reducerile cuantificate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață sunt verificate în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; c) care au o funcție legată de rețea, în special în vederea flexibilității generale a sistemului și a eficienței generale a sistemului de rețele electrice și de hidrogen; 2) echipamentele aferente, inclusiv instalația de racordare la rețeaua de gaze. 5. În ceea ce privește dioxidul de carbon: a) conductele specializate, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse, în scopul stocării geologice definitive a dioxidului de carbon; b) instalațiile fixe pentru lichefierea, stocarea tampon și convertizoare ale dioxidului de carbon, în vederea transportării ulterioare a acestuia prin conducte și în moduri de transport dedicate, precum sunt navele, șlepurile, camioanele și trenurile; c) fără a aduce atingere interdicțiilor de stocare geologică a dioxidului de carbon într-o parte

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	precum sunt navele, șlepurile, camioanele și trenurile; c) fără a aduce atingere interdicțiilor de stocare geologică a dioxidului de carbon într-o parte componentă a Comunității Energetice, stabilite prin actele normative în vigoare, instalațiile de suprafață și de injectare, asociate cu infrastructura dintr-o formațiune geologică care este utilizată pentru stocarea geologică definitivă a dioxidului de carbon, în cazul în care acestea nu implică utilizarea dioxidului de carbon pentru recuperarea intensificată a hidrocarburilor și sunt necesare pentru a permite transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon; d) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului de electroliză respectiv, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control. Anexa 3 Norme și indicatori privind criteriile pentru proiectele CE 1. Un proiect CE cu un impact transfrontalier semnificativ este un proiect amplasat pe teritoriul Republicii Moldova ca parte contractantă a Comunității Energetice și corespunde următoarelor condiții: 1) pentru transportul energiei electrice, proiectul sporește capacitatea de transfer a rețelei electrice de transport sau capacitatea disponibilă pentru fluxurile comerciale, la frontiera Republicii Moldova cu altă parte sau alte părți contractante	componentă a Comunității Energetice, stabilite prin actele normative în vigoare, instalațiile de suprafață și de injectare, asociate cu infrastructura dintr-o formațiune geologică care este utilizată pentru stocarea geologică definitivă a dioxidului de carbon, în cazul în care acestea nu implică utilizarea dioxidului de carbon pentru recuperarea intensificată a hidrocarburilor și sunt necesare pentru a permite transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon; d) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului de electroliză respectiv, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control. Anexa 3 Norme și indicatori privind criteriile pentru proiectele CE 8. Un proiect CE cu un impact transfrontalier semnificativ este un proiect amplasat pe teritoriul Republicii Moldova ca parte contractantă a Comunității Energetice și corespunde următoarelor condiții: 10) pentru transportul energiei electrice, proiectul sporește capacitatea de transfer a rețelei electrice de transport sau capacitatea disponibilă pentru fluxurile comerciale, la frontiera Republicii Moldova cu altă parte sau alte părți contractante ale Comunității Energetice, având drept efect sporirea capacității de transfer a rețelei electrice transfrontaliere la frontiera cu altă parte sau alte

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	ale Comunității Energetice, având drept efect sporirea capacității de transfer a rețelei electrice transfrontaliere la frontiera cu altă parte sau alte părți contractante ale Comunității Energetice cu minimum 500 megawați (MW), comparativ cu situația în care proiectul nu ar fi pus în funcțiune, ori proiectul reduce izolarea energetică a unor sisteme care nu sunt interconectate în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și crește capacitatea de transfer transfrontalier a rețelei electrice de transport dintre două părți contractante ale Comunității Energetice cu cel puțin 200 MW; 2) pentru stocarea energiei electrice, proiectul oferă o capacitate instalată de cel puțin 225 MW și are o capacitate de stocare care permite o producție anuală netă de energie electrică de 250 GWh/an; 3) pentru rețelele electrice inteligente, proiectul este elaborat pentru echipamente și instalații de înaltă tensiune și de medie tensiune și implică operatorii sistemelor de transport, operatori ai sistemelor de transport și operatori ai sistemelor de distribuție sau operatori ai sistemelor de distribuție din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. Proiectul poate implica numai operatorii sistemelor de distribuție, cu condiția ca aceștia să provină din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice și că interoperabilitatea să fie asigurată. Proiectul îndeplinește cel puțin două dintre următoarele criterii:	părți contractante ale Comunității Energetice cu minimum 500 megawați (MW), comparativ cu situația în care proiectul nu ar fi pus în funcțiune, ori proiectul reduce izolarea energetică a unor sisteme care nu sunt interconectate în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și crește capacitatea de transfer transfrontalier a rețelei electrice de transport dintre două părți contractante ale Comunității Energetice cu cel puțin 200 MW; 11) pentru stocarea energiei electrice, proiectul oferă o capacitate instalată de cel puțin 225 MW și are o capacitate de stocare care permite o producție anuală netă de energie electrică de 250 GWh/an; 12) pentru rețelele electrice inteligente, proiectul este elaborat pentru echipamente și instalații de înaltă tensiune și de medie tensiune și implică operatorii sistemelor de transport, operatori ai sistemelor de transport și operatori ai sistemelor de distribuție sau operatori ai sistemelor de distribuție din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. Proiectul poate implica numai operatorii sistemelor de distribuție, cu condiția ca aceștia să provină din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice și că interoperabilitatea să fie asigurată. Proiectul îndeplinește cel puțin două dintre următoarele criterii: e) implică 50 000 de utilizatori, producători, consumatori sau prosumatori de energie electrică,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	a) implică 50 000 de utilizatori, producători, consumatori sau prosumatori de energie electrică, b) cuprinde o zonă de consum de cel puțin 300 GWh/an, c) cel puțin 20 % din consumul de energie electrică aferent proiectului provine din resurse regenerabile variabile sau, d) reduce izolarea energetică a sistemelor care nu sunt conectate cu nici o altă parte contractantă a Comunității Energetice. Nu este necesar ca proiectul să implice o frontieră fizică comună. 4) în ceea ce privește transportul hidrogenului, proiectul permite transportul hidrogenului peste frontierele părților contractante ale Comunității Energetice în cauză sau mărește capacitatea existentă de transport transfrontalier al hidrogenului la frontiera dintre două părți contractante ale Comunității Energetice cu cel puțin 10 % în comparație cu situația anterioară punerii în funcțiune a proiectului, iar proiectul demonstrează în mod suficient că este o parte esențială a unei rețele transfrontaliere planificate de hidrogen și oferă dovezi suficiente privind planurile existente și privind cooperarea cu țările învecinate și cu operatorii de sistem sau, în cazul proiectelor care reduc izolarea energetică a sistemelor care nu sunt interconectate în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, proiectul vizează să aprovizioneze, direct sau indirect, cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice;	f) cuprinde o zonă de consum de cel puțin 300 GWh/an, g) cel puțin 20 % din consumul de energie electrică aferent proiectului provine din resurse regenerabile variabile sau, h) reduce izolarea energetică a sistemelor care nu sunt conectate cu nici o altă parte contractantă a Comunității Energetice. Nu este necesar ca proiectul să implice o frontieră fizică comună. 13) în ceea ce privește transportul hidrogenului, proiectul permite transportul hidrogenului peste frontierele părților contractante ale Comunității Energetice în cauză sau mărește capacitatea existentă de transport transfrontalier al hidrogenului la frontiera dintre două părți contractante ale Comunității Energetice cu cel puțin 10 % în comparație cu situația anterioară punerii în funcțiune a proiectului, iar proiectul demonstrează în mod suficient că este o parte esențială a unei rețele transfrontaliere planificate de hidrogen și oferă dovezi suficiente privind planurile existente și privind cooperarea cu țările învecinate și cu operatorii de sistem sau, în cazul proiectelor care reduc izolarea energetică a sistemelor care nu sunt interconectate în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, proiectul vizează să aprovizioneze, direct sau indirect, cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice; 14) pentru instalațiile de stocare a hidrogenului sau de recepție a hidrogenului menționate la punctul 3 din anexa II, proiectul

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	5) pentru instalațiile de stocare a hidrogenului sau de recepție a hidrogenului menționate la punctul 3 din anexa II, proiectul vizează să aprovizioneze în mod direct sau indirect cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice; 6) pentru electrolizoare, proiectul asigură o capacitate instalată de cel puțin 50 MW furnizată de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect, coordonat și aduce beneficii directe sau indirecte unui număr de cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, și în mod specific, în ceea ce privește proiectele pe insule și sistemele insulare, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Comunității Energetice; 7) pentru rețelele inteligente de gaze, un proiect implică operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție sau operatorii sistemelor de distribuție din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. Operatorii sistemelor de distribuție pot fi implicați, dar numai cu sprijinul operatorilor de sistem din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, care	vizează să aprovizioneze în mod direct sau indirect cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice; 15) pentru electrolizoare, proiectul asigură o capacitate instalată de cel puțin 50 MW furnizată de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect, coordonat și aduce beneficii directe sau indirecte unui număr de cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, și în mod specific, în ceea ce privește proiectele pe insule și sistemele insulare, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Comunității Energetice; 16) pentru rețelele inteligente de gaze, un proiect implică operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție sau operatorii sistemelor de distribuție din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. Operatorii sistemelor de distribuție pot fi implicați, dar numai cu sprijinul operatorilor de sistem din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, care sunt strâns asociate proiectului și care asigură interoperabilitatea. 17) pentru transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore, proiectul este

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	sunt strâns asociate proiectului și care asigură interoperabilitatea. 8) pentru transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore, proiectul este conceput pentru a transfera energie electrică de la situri de producție offshore cu o capacitate de cel puțin 500 MW și permite transportul energiei electrice către rețeaua terestră a unei anumite părți contractante a Comunității Energetice, sporind volumul de energie electrică din surse regenerabile disponibil pe piața internă. Proiectul este dezvoltat în zone cu o rată scăzută de penetrare a energiei electrice din surse regenerabile offshore și demonstrează un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic și la integrarea pieței, fără a obstrucționa capacitățile și fluxurile transfrontaliere; 9) pentru proiectele privind dioxidul de carbon, proiectul este utilizat pentru transportul și, dacă este cazul, stocarea dioxidului de carbon de origine antropică provenit din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. 2. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la pct. 1 lit. a) - e) din anexa 2, criteriile prevăzute la articolul 31³ din lege sunt evaluate după cum urmează:	conceput pentru a transfera energie electrică de la situri de producție offshore cu o capacitate de cel puțin 500 MW și permite transportul energiei electrice către rețeaua terestră a unei anumite părți contractante a Comunității Energetice, sporind volumul de energie electrică din surse regenerabile disponibil pe piața internă. Proiectul este dezvoltat în zone cu o rată scăzută de penetrare a energiei electrice din surse regenerabile offshore și demonstrează un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic și la integrarea pieței, fără a obstrucționa capacitățile și fluxurile transfrontaliere; 18) pentru proiectele privind dioxidul de carbon, proiectul este utilizat pentru transportul și, dacă este cazul, stocarea dioxidului de carbon de origine antropică provenit din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. 9. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la pct. 1 lit. a) - e) din anexa 2, criteriile prevăzute la articolul 31³ din lege sunt evaluate după cum urmează: 1) transportul energiei electrice produse din surse regenerabile către marile centre de consum și siturile de stocare măsurat conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	1) transportul energiei electrice produse din surse regenerabile către marile centre de consum și siturile de stocare măsurat conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru 10 ani la nivelul Uniunii Europene, în special: a) pentru transportul energiei electrice, prin compararea capacității de producție din surse regenerabile de energie (per tehnologie, în MW) care este racordată și transportată datorită proiectului, cu capacitatea totală planificată de producție din tipurile de surse regenerabile de energie respective în Republica Moldova în cauză în anul 2030, în conformitate cu Planul Național Integrat privind Energia și Clima aprobat și prezentat Secretariatului Comunității Energetice; b) sau pentru stocarea de energie, prin compararea noilor capacități oferite de proiect cu capacitatea totală existentă pentru aceeași tehnologie de stocare în zona de analiză prevăzută în prezenta anexă. 2) integrarea pieței, concurența și flexibilitatea sistemului, în special prin: a) calcularea, pentru proiectele transfrontaliere, inclusiv proiectele de reinvestiții, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei electrice în ambele direcții ale fluxului de energie electrică, măsurată în funcție de mărimea puterii (în MW) și contribuția acestora pentru a atinge obiectivul de interconectare de minimum 15 % sau, iar pentru proiectele cu un impact transfrontalier semnificativ, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei electrice la frontierele dintre părțile contractante ale Comunității Energetice relevante, și asupra echilibrării cererii și ofertei și	rețelei electrice de transport pentru 10 ani la nivelul Uniunii Europene, în special: a) pentru transportul energiei electrice, prin compararea capacității de producție din surse regenerabile de energie (per tehnologie, în MW) care este racordată și transportată datorită proiectului, cu capacitatea totală planificată de producție din tipurile de surse regenerabile de energie respective în Republica Moldova în cauză în anul 2030, în conformitate cu Planul Național Integrat privind Energia și Clima aprobat și prezentat Secretariatului Comunității Energetice; b) sau pentru stocarea de energie, prin compararea noilor capacități oferite de proiect cu capacitatea totală existentă pentru aceeași tehnologie de stocare în zona de analiză prevăzută în prezenta anexă. 2) integrarea pieței, concurența și flexibilitatea sistemului, în special prin: a) calcularea, pentru proiectele transfrontaliere, inclusiv proiectele de reinvestiții, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei electrice în ambele direcții ale fluxului de energie electrică, măsurată în funcție de mărimea puterii (în MW) și contribuția acestora pentru a atinge obiectivul de interconectare de minimum 15 % sau, iar pentru proiectele cu un impact transfrontalier semnificativ, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei electrice la frontierele dintre părțile contractante ale Comunității Energetice relevante, și asupra echilibrării cererii și ofertei și asupra funcționării rețelelor electrice în părțile contractante ale Comunității Energetice relevante; b) evaluarea impactului, pentru zona de analiză prevăzută în prezenta anexă, în termeni de costuri

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	asupra funcționării rețelelor electrice în părțile contractante ale Comunității Energetice relevante; b) evaluarea impactului, pentru zona de analiză prevăzută în prezenta anexă, în termeni de costuri de producere și transport al energiei electrice la nivelul întregului sistem și de evoluție și convergență a prețurilor pe piață oferite de un proiect în funcție de diverse scenarii de planificare, ținând cont în special de variațiile induse ordinii de merit; 3) securitatea furnizării, interoperabilitatea și siguranța în funcționare a sistemului, în special prin evaluarea impactului proiectului asupra pierderii de consum așteptată în zona de analiză, astfel cum este prevăzută în prezenta anexă, în ceea ce privește adecvanța capacității de producere și de transport pentru o serie de perioade de sarcină caracteristice, ținând cont de modificările previzibile în materie de fenomene meteorologice extreme și de impactul acestora asupra rezilienței infrastructurii. Dacă este cazul, se măsoară impactul proiectului asupra controlului independent și fiabil al funcționării sistemului și al serviciilor. 3. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 1 lit. e) din anexa 2, criteriile enumerate la articolul 31² din lege sunt evaluate după cum urmează: 1) gradul de durabilitate, măsurat prin evaluarea gradului de capacitate a rețelelor de a conecta și de a transporta energie din surse regenerabile variabile; 2) securitatea furnizării, măsurată evaluând nivelul pierderilor din rețelele electrice de	de producere și transport al energiei electrice la nivelul întregului sistem și de evoluție și convergență a prețurilor pe piață oferite de un proiect în funcție de diverse scenarii de planificare, ținând cont în special de variațiile induse ordinii de merit; 3) securitatea furnizării, interoperabilitatea și siguranța în funcționare a sistemului, în special prin evaluarea impactului proiectului asupra pierderii de consum așteptată în zona de analiză, astfel cum este prevăzută în prezenta anexă, în ceea ce privește adecvanța capacității de producere și de transport pentru o serie de perioade de sarcină caracteristice, ținând cont de modificările previzibile în materie de fenomene meteorologice extreme și de impactul acestora asupra rezilienței infrastructurii. Dacă este cazul, se măsoară impactul proiectului asupra controlului independent și fiabil al funcționării sistemului și al serviciilor. 10. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 1 lit. e) din anexa 2, criteriile enumerate la articolul 31² din lege sunt evaluate după cum urmează: 1) gradul de durabilitate, măsurat prin evaluarea gradului de capacitate a rețelelor de a conecta și de a transporta energie din surse regenerabile variabile; 2) securitatea furnizării, măsurată evaluând nivelul pierderilor din rețelele electrice de distribuție, din rețelele electrice de transport sau din ambele, utilizarea procentuală (și anume, sarcina medie) a componentelor rețelei electrice, disponibilitatea componentelor rețelei electrice

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	distribuție, din rețelele electrice de transport sau din ambele, utilizarea procentuală (și anume, sarcina medie) a componentelor rețelei electrice, disponibilitatea componentelor rețelei electrice (legată de întreținerea planificată și neplanificată) și impactul său asupra performanțelor rețelei electrice și asupra duratei și frecvenței întreruperilor, inclusiv perturbări legate de climă; 3) integrarea pieței, măsurată prin evaluarea adoptării inovațiilor în exploatarea sistemului, reducerea izolării energetice și interconectarea, precum și a nivelului de integrare a altor sectoare și de facilitare a unor noi modele de afaceri și structuri de piață; 4) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea furnizării, măsurate prin evaluarea abordării inovatoare în ceea ce privește flexibilitatea sistemului, securitatea cibernetică, interoperabilitatea eficientă între operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție, capacitatea de a include consumul dispecerizabil, stocarea, măsurile de eficiență energetică, utilizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a instrumentelor digitale și a tehnologiilor informației și comunicațiilor în scopuri de monitorizare și control, stabilitatea sistemului electroenergetic și calitatea tensiunii. 4. În ceea ce privește proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 3 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează: 1) durabilitatea, măsurată ca fiind contribuția unui proiect la: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în diverse utilizări finale în sectoarele în care	(legată de întreținerea planificată și neplanificată) și impactul său asupra performanțelor rețelei electrice și asupra duratei și frecvenței întreruperilor, inclusiv perturbări legate de climă; 3) integrarea pieței, măsurată prin evaluarea adoptării inovațiilor în exploatarea sistemului, reducerea izolării energetice și interconectarea, precum și a nivelului de integrare a altor sectoare și de facilitare a unor noi modele de afaceri și structuri de piață; 4) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea furnizării, măsurate prin evaluarea abordării inovatoare în ceea ce privește flexibilitatea sistemului, securitatea cibernetică, interoperabilitatea eficientă între operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție, capacitatea de a include consumul dispecerizabil, stocarea, măsurile de eficiență energetică, utilizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a instrumentelor digitale și a tehnologiilor informației și comunicațiilor în scopuri de monitorizare și control, stabilitatea sistemului electroenergetic și calitatea tensiunii. 11. În ceea ce privește proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 3 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează: 1) durabilitatea, măsurată ca fiind contribuția unui proiect la: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în diverse utilizări finale în sectoarele în care emisiile sunt greu de redus, cum ar fi industria sau transporturile; flexibilitatea și opțiunile de stocare sezonieră pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile; sau integrarea hidrogenului

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	emisiile sunt greu de redus, cum ar fi industria sau transporturile; flexibilitatea și opțiunile de stocare sezonieră pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile; sau integrarea hidrogenului din surse regenerabile și obținut cu emisii scăzute de carbon, pentru a se lua în considerare nevoile pieței și a se promova hidrogenul din surse regenerabile; 2) integrarea pieței și interoperabilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului pentru integrarea zonelor de piață și convergența prețurilor la flexibilitatea globală a sistemului; 3) securitatea aprovizionării și flexibilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului la reziliența, diversitatea și flexibilitatea furnizării hidrogenului; 4) concurența, măsurată prin evaluarea contribuției proiectului la diversificarea furnizării, inclusiv privind facilitarea accesului la sursele autohtone de aprovizionare a hidrogenului. 5. În ceea ce privește proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 2 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează: 1) nivelul de durabilitate, măsurat prin evaluarea ponderii gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon integrate în rețeaua de gaze, a reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră aferente în direcția decarbonizării totale a sistemului și a detectării adecvate a scurgerilor; 2) calitatea și securitatea aprovizionării, măsurate prin evaluarea raportului dintre oferta de gaze disponibilă în mod fiabil și cererea maximă,	din surse regenerabile și obținut cu emisii scăzute de carbon, pentru a se lua în considerare nevoile pieței și a se promova hidrogenul din surse regenerabile; 2) integrarea pieței și interoperabilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului pentru integrarea zonelor de piață și convergența prețurilor la flexibilitatea globală a sistemului; 3) securitatea aprovizionării și flexibilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului la reziliența, diversitatea și flexibilitatea furnizării hidrogenului; 4) concurența, măsurată prin evaluarea contribuției proiectului la diversificarea furnizării, inclusiv privind facilitarea accesului la sursele autohtone de aprovizionare a hidrogenului. 12. În ceea ce privește proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 2 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează: 1) nivelul de durabilitate, măsurat prin evaluarea ponderii gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon integrate în rețeaua de gaze, a reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră aferente în direcția decarbonizării totale a sistemului și a detectării adecvate a scurgerilor; 2) calitatea și securitatea aprovizionării, măsurate prin evaluarea raportului dintre oferta de gaze disponibilă în mod fiabil și cererea maximă, ponderea importurilor înlocuite cu gaze locale din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon, stabilitatea funcționării sistemului, durata și frecvența întreruperilor per consumator;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	ponderea importurilor înlocuite cu gaze locale din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon, stabilitatea funcționării sistemului, durata și frecvența întreruperilor per consumator; 3) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi sistemul de alimentare cu energie termică și electroenergetic, sectorul transporturilor și al industriei. 6. În ceea ce privește proiectele privind electrolizoarele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 4 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează: 1) durabilitatea, măsurată prin evaluarea ponderii hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului obținut cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, care îndeplinește criteriile definite la pct. 4 litera (a) punctul (ii) din anexa 2 integrat în rețea sau prin estimarea volumului de combustibili sintetici cu această proveniență utilizați și a reducerilor aferente ale emisiilor de gaze cu efect de seră; 2) securitatea aprovizionării, măsurată prin evaluarea contribuției sale la siguranța, stabilitatea și eficiența exploatării rețelei, inclusiv prin evaluarea reducerii evitate a producției de energie electrică din surse regenerabile; 3) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin	3) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi sistemul de alimentare cu energie termică și electroenergetic, sectorul transporturilor și al industriei. 13. În ceea ce privește proiectele privind electrolizoarele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 4 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează: 1) durabilitatea, măsurată prin evaluarea ponderii hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului obținut cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, care îndeplinește criteriile definite la pct. 4 litera (a) punctul (ii) din anexa 2 integrat în rețea sau prin estimarea volumului de combustibili sintetici cu această proveniență utilizați și a reducerilor aferente ale emisiilor de gaze cu efect de seră; 2) securitatea aprovizionării, măsurată prin evaluarea contribuției sale la siguranța, stabilitatea și eficiența exploatării rețelei, inclusiv prin evaluarea reducerii evitate a producției de energie electrică din surse regenerabile; 3) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de conexiuni cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de conexiuni cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi rețelele de gaze, de hidrogen, electrice și termice, sectorul transporturilor și al industriei. 7. În ceea ce privește infrastructura de dioxid de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la pct. 5 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează: 1) durabilitatea, măsurată prin evaluarea reducerilor totale preconizate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață a proiectului și a absenței unor soluții tehnologice alternative, cum ar fi, dar fără a se limita la eficiența energetică, electrificarea care integrează surse regenerabile, pentru a atinge același nivel de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ca și cantitatea de dioxid de carbon care urmează să fie captată în instalațiile industriale conectate, la un cost comparabil într-un interval de timp comparabil, ținând cont de emisiile de gaze cu efect de seră generate de energia necesară pentru captarea, transportul și stocarea dioxidului de carbon, după caz, luând în considerare infrastructura, inclusiv, dacă este cazul, alte posibile utilizări viitoare; 2) reziliența și securitatea, măsurate prin evaluarea securității infrastructurii; 3) atenuarea poverii și a riscului de mediu prin neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon.”.	sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi rețelele de gaze, de hidrogen, electrice și termice, sectorul transporturilor și al industriei. 14. În ceea ce privește infrastructura de dioxid de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la pct. 5 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 31² sunt evaluate după cum urmează: 1) durabilitatea, măsurată prin evaluarea reducerilor totale preconizate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață a proiectului și a absenței unor soluții tehnologice alternative, cum ar fi, dar fără a se limita la eficiența energetică, electrificarea care integrează surse regenerabile, pentru a atinge același nivel de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ca și cantitatea de dioxid de carbon care urmează să fie captată în instalațiile industriale conectate, la un cost comparabil într-un interval de timp comparabil, ținând cont de emisiile de gaze cu efect de seră generate de energia necesară pentru captarea, transportul și stocarea dioxidului de carbon, după caz, luând în considerare infrastructura, inclusiv, dacă este cazul, alte posibile utilizări viitoare; 2) reziliența și securitatea, măsurate prin evaluarea securității infrastructurii; 3) atenuarea poverii și a riscului de mediu prin neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon.”.

1	Titlul actului Uniunii Europene, inclusiv cea mai recentă modificare, nr.CELEX: 02022R0869-20250205 REGULAMENTUL (UE) 2022/869 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 adaptat și adoptat de prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice D/2023/03/MC-EnC din 14 decembrie 2023, nr.CELEX: 02022R0869-20250205 Remarcă: Republica Moldova în calitate de parte contractantă în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice, are obligația de a-și onora angajamentele asumate în cadrul acestuia. Respectiv, în procesul de transpunere a legislației UE, se va ține cont inclusiv de Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2023/02/MC-EnC din 14 decembrie 2023, prin care s-a decis cu privire la includerea în cadrul normativ al Comunității Energetice a Regulamentului (UE)) 2022/869
2	Titlul proiectului de act normativ național: Proiect de modificare a Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică
3	Gradul general de compatibilitate: parțial compatibil
4	Autoritatea/persona responsabilă: Ministerul Energiei
5	Data întocmirii/actualizării: august 2025

Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Observațiile
6	7	8	9
CAPITOLUL I Dispoziții generale Articolul 1 Obiect, obiective și domeniu de aplicare (1) Prezentul regulament stabilește linii directoare privind dezvoltarea și interoperabilitatea prompte a coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructurile energetice transeuropene (denumite în continuare „coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică”), prevăzute în anexa I, care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special realizarea țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor statelor membre și a unor prețuri accesibile la energie.	Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE Articolul 2. Scopul legii și sfera de aplicare (2) Sub incidența prezentei legi intră: e¹) dezvoltarea la timp și interoperabilitatea proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice, precum și a proiectelor de interes reciproc care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special atingerea obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în anul 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor părților contractante ale Comunității Energetice și a unor prețuri accesibile la energie; e²) facilitarea implementării în termenele stabilite a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității	Compatibil	Este reflectată varianta adaptată și adoptată a Regulamentului (UE) 2022/869 prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2023/03/MC-EnC CHAPTER I GENERAL PROVISIONS Article 1 Subject matter, objectives and scope 1. This Regulation lays down guidelines for the timely development and interoperability of projects of Energy Community interest (PECI) that contribute to ensuring climate change mitigation, in particular achieving the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the climate neutrality objective by 2050 at the latest, and to ensuring interconnections, energy security, market and system integration and competition that benefits all Contracting Parties, as well as affordability of energy prices.

(2) În special, prezentul regulament: (a) reglementează identificarea proiectelor de pe lista proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii stabilă în conformitate cu articolul 3 (denumită în continuare „lista Uniunii”); (b) facilitează implementarea promptă a proiectelor de pe lista Uniunii, prin raționalizarea, coordonarea mai îndeaproape și accelerarea procedurilor de autorizare și prin îmbunătățirea transparenței și a participării publicului; (c) prevede norme privind alocarea transfrontalieră a costurilor și stimulente legate de risc pentru proiectele de pe lista Uniunii; (d) stabilește condițiile de eligibilitate pentru proiectele de pe lista Uniunii care vor beneficia de asistență financiară din partea Uniunii.	Energetice prin eficientizarea, coordonarea mai strânsă și accelerarea proceselor de acordare a autorizațiilor, precum și prin sporirea transparenței și a participării publicului; e³) stabilirea normelor pentru alocarea transfrontalieră a costurilor și stimulente legate de riscuri pentru proiectele de interes comun în cadrul Comunității Energetice; e⁴) stabilirea condițiilor de eligibilitate a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice pentru asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene prin Instrumentul de asistență pentru preaderare, prin Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională și Facilitatea pentru Ucraina;	Parțial compatibil. Prevederea lit. (a) privind identificarea proiectelor incluse în lista proiectelor de interes comun a Comunității energetice ține de activitățile grupurilor din cadrul Comunității Energetice și vor fi aplicate direct de grupurile respective din cadrul Comunității Energetice.	2. In particular, this Regulation: (a) provides for the identification of projects on the list of projects of Energy Community interest (EECI) Formatat: Engleză (Statele Unite) (EECI list); (b) facilitates the timely implementation of projects on the Energy Community list by streamlining, coordinating more closely and accelerating permit granting processes, and by enhancing transparency and public participation; (c) provides rules for the cross-border allocation of costs and risk-related incentives for projects on the Energy Community list; (d) determines the conditions for eligibility of projects on the Energy Community list for Union technical and financial assistance from the Instrument of Pre-Accession Assistance (IPA), the Neighbourhood Development and International Cooperation Instrument (NDICI) and the Ukraine Facility.
Articolul 2 Definiții În sensul prezentului regulament, pe lângă definițiile din Regulamentele (CE) nr. 715/2009, (UE) 2018/1999, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943, din Directivele 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului (30), se aplică următoarele definiții: 1. „infrastructură energetică” înseamnă orice echipament sau instalație fizică care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice, care este situată în Uniune sau care leagă Uniunea de una sau mai multe țări terțe; 2. „blocaj în infrastructura energetică” înseamnă limitarea fluxurilor fizice dintr-un sistem energetic din cauza capacității insuficiente de transport, incluzând, printre altele, absența infrastructurii; 3. „decizie exhaustivă” înseamnă decizia sau ansamblul deciziilor luate de o autoritate sau de autorități ale unui stat membru, cu excepția instanțelor judecătorești, care stabilește dacă un inițiator de proiect este autorizat sau nu să	Articolul 3. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: <i>active dedicate hidrogenului</i> - o infrastructură pregătită să găzduiască hidrogen pur fără lucrări de adaptare suplimentare, inclusiv rețele de conducte sau instalații de stocare care sunt nou-construite sau reconfigurate din active pe gaze naturale sau ambele; <i>adaptarea la schimbările climatice</i> - un proces care asigură faptul că reziliența infrastructurii energetice la potențialele efecte negative ale schimbărilor climatice este obținută printr-o evaluare a vulnerabilității climatice și a riscurilor, inclusiv prin măsuri de adaptare relevante. <i>autoritate vizată</i> - o autoritate care, în temeiul legislației naționale, este competentă să emită diverse permise și autorizații legate de planificarea, proiectarea și construcția de bunuri imobile, inclusiv de	Compatibil Compatibil Compatibil	Article 2 Definitions For the purposes of this Regulation, in addition to the definitions in Regulations (EC) No 715/2009, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC and amended by Ministerial Council Decision 2022/01/MC-EnC, (EU) 2018/1999, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2021/14/MC-EnC, (EU) 2019/942 and (EU) 2019/943, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC, and in Directives 2009/73/EC, (EU) 2018/2001, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2021/14/MC-EnC, and (EU) 2019/944, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC, the following definitions apply: (1) ‘energy infrastructure’ means any physical equipment or facility falling under the energy infrastructure categories which is located within the Energy Community; (2) ‘energy infrastructure bottleneck’ means limitation of physical flows in an energy system due to insufficient transmission capacity, which includes, inter alia, the absence of infrastructure;

construiască infrastructura energetică pentru a realiza un proiect de interes comun sau un proiect de interes reciproc, având posibilitatea de a demara sau de a procura și demara lucrările de construcție necesare („gata de executarea construcției”), fără a aduce atingere niciunei decizii luate în contextul unei căi de atac administrative; 4. „proiect” înseamnă una sau mai multe linii, conducte, unități, echipamente sau instalații care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute în anexa II; 5. „proiect de interes comun” înseamnă un proiect necesar pentru implementarea coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I și care face parte din lista Uniunii; 6. „proiect de interes reciproc” înseamnă un proiect promovat de Uniune în cooperare cu țări terțe în temeiul scrisorilor din partea guvernelor țărilor afectate în mod direct sau al altor acorduri fără caracter juridic obligatoriu, care se încadrează în una dintre categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 litera (a) sau (f), la punctul 3 litera (a) sau la punctul 5 litera (a) sau (c) din anexa II, care contribuie la țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și la obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050 și care este inclus pe lista Uniunii; 7. „proiecte concurente” înseamnă proiecte care abordează integral sau parțial aceeași lacună identificată în materie de infrastructură sau aceeași nevoie în materie de infrastructură regională; 8. „inițiator al proiectului” înseamnă oricare dintre următorii: (a) un operator de transport și de sistem (OTS) sau un operator de distribuție (OD) ori alt operator sau investitor care elaborează un proiect de pe lista Uniunii; (b) în cazul în care mai mulți astfel de OTS, OD, alți operatori sau investitori sau orice grup format din aceste categorii de operatori, entitatea cu personalitate juridică în temeiul dreptului intern aplicabil, care a fost desemnată prin contract încheiat între aceștia și care are capacitatea de a-și asuma obligații juridice și datorii financiare în numele părților la contract; 9. „rețea electrică inteligentă” înseamnă o rețea de energie electrică, inclusiv pe insule care nu sunt interconectate sau nu sunt suficient conectate la rețelele energetice transeuropene, care permite integrarea într-un mod eficient din punctul	infrastructură energetică; <i>autoritate națională de reglementare relevantă</i> - autoritatea națională de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice care găzduiesc proiectul și din părțile contractante ale Comunității Energetice cărora proiectul le aduce un impact pozitiv semnificativ; <i>blocaj în infrastructura energetică</i> - limitarea fluxurilor fizice dintr-un sistem energetic din cauza capacității insuficiente de transport, incluzând, printre altele, absența infrastructurii; <i>decizie exhaustivă</i> - decizia sau ansamblul deciziilor luate de o autoritate sau de autorități ale unei părți contractante a Comunității Energetice, a unui stat membru al Uniunii Europene, cu excepția instanțelor judecătorești, care stabilește dacă un dezvoltator de proiect este autorizat sau nu să construiască infrastructura energetică pentru a realiza un proiect de interes comun al Comunității Energetice sau un proiect de interes reciproc, având posibilitatea de a demara sau de a procura și demara lucrările de construcție necesare („gata de executarea construcției”), fără a aduce atingere niciunei decizii luate în contextul unei căi de atac administrative; <i>dezvoltator al proiectului</i> – dezvoltator al proiectului de infrastructură energetică, care poate fi: a) operator al sistemului de transport, operator al sistemului de distribuție sau alt operator ori investitor, care elaborează un proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice sau un proiect de interes reciproc între Republica Moldova și un stat membru al Uniunii Europene; b) persoană care, în temeiul unui contract de reprezentare, a fost împuternicită să reprezinte fie un grup format din operatorii sistemelor de transport, din operatorii sistemelor de distribuție sau din alți operatori ori investitori, fie un grup mixt, format din persoanele respective, și care are capacitatea de a-și asuma obligații juridice și obligații financiare în numele membrilor grupului care au semnat contractul de reprezentare; <i>infrastructură energetică</i> – echipamente sau instalații fizice, care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2, amplasate în Republica	Compatibil Compatibil Compatibil Compatibil	(3) ‘comprehensive decision’ means the decision or set of decisions taken by a Contracting Party authority or authorities not including courts or tribunals, that determines whether or not a project promoter is authorised to build the energy infrastructure to realise a project of Energy Community interest by having the possibility to start, or procure and start, the necessary construction works (ready-to-build phase) without prejudice to any decision taken in the context of an administrative appeal procedure; (4) ‘project’ means one or several lines, pipelines, facilities, equipment or installations falling under the energy infrastructure categories set out in Annex II; (5) ‘project of Energy Community interest’ means a project necessary to implement the energy infrastructure and which is on the Energy Community list; (6) <...>; (7) ‘competing projects’ means projects that fully or partially address the same identified infrastructure gap or regional infrastructure need; (8) ‘project promoter’ means one of the following: (a) a transmission system operator (TSO), a distribution system operator (DSO) or another operator or investor developing a project on the Energy Community list; (b) in the case of more than one such TSO, DSO, other operator or investor, or any group thereof, the entity with legal personality under the applicable national law which has been designated by contractual arrangement between them and which has the capacity to undertake legal obligations and assume financial liability on behalf of the parties to the contractual arrangement; (9) ‘smart electricity grid’ means an electricity network, including on islands that are not interconnected or not sufficiently connected to the Energy Community energy networks, that enables cost-efficient integration and active control of the behaviour and actions of all users connected to it, including generators, consumers and prosumers, in order to ensure an economically efficient and sustainable power system with low losses and a high level of integration of renewable sources, of security of supply and of safety, and in which the grid operator can digitally monitor the actions of the users connected to it, and information and communication technologies for communicating with related grid operators, generators, energy storage facilities, and consumers or prosumers, with a view to transmitting and distributing electricity in a sustainable, cost-efficient and secure way; (10) ‘smart gas grid’ means a gas network that makes use of innovative and digital solutions to integrate in a cost-efficient manner a plurality of low-carbon and particularly renewable gas sources in accordance with consumers’ needs and gas quality requirements in order to reduce the carbon footprint of the related gas consumption, enable an increased share of renewable and low-
--	---	---	--

14. „lucrări” înseamnă cumpărarea, furnizarea și implementarea de componente, sisteme și servicii, inclusiv programe informatice, realizarea activităților de dezvoltare, reconfigurare, construcție și instalare aferente unui proiect, recepția instalațiilor și lansarea unui proiect; 15. „studii” înseamnă activitățile necesare pentru a pregăti implementarea proiectului, precum studiile pregătitoare, de fezabilitate, de evaluare, de testare și de validare, inclusiv programe informatice, și orice alte măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile prealabile de definire și de dezvoltare completă a unui proiect, precum și de luare a deciziilor privind finanțarea proiectului, cum ar fi recunoașterea amplasamentelor în cauză și pregătirea pachetului financiar; 16. „punere în funcțiune” înseamnă procesul de dare în exploatare a unui proiect, după ce acesta a fost construit; 17. „active dedicate hidrogenului” înseamnă o infrastructură pregătită să găzduiască hidrogen pur fără lucrări de adaptare suplimentare, inclusiv rețele de conducte sau instalații de stocare care sunt nou-construite sau reconfigurate pornind de la activele bazate pe gaze naturale sau ambele; 18. „reconfigurare” înseamnă modernizarea tehnică sau modificarea infrastructurii existente de gaze naturale pentru a asigura că aceasta este adaptată utilizării hidrogenului pur; 19. „adaptarea la schimbările climatice” înseamnă un proces care asigură faptul că reziliența infrastructurii energetice la potențialele efecte negative ale schimbărilor climatice este obținută printr-o evaluare a vulnerabilității climatice și a riscurilor, inclusiv prin măsuri de adaptare relevante.	<i>proiect</i> - una sau mai multe linii, conducte, unități, echipamente sau instalații care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2; <i>proiecte concurente</i> - proiecte care abordează integral sau parțial aceeași lacună identificată de infrastructură sau aceeași nevoie de infrastructură regională; <i>proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice (proiect CE)</i> – proiect necesar pentru realizarea traseelor și a obiectivelor în domeniile prioritare privind infrastructura energetică, prevăzute în anexa 1, și care este inclus în lista proiectelor Comunității Energetice, aprobată de Consiliul Ministerial al Comunității Energetice; <i>punere în funcțiune</i> – dare în exploatare a unei instalații energetice după realizarea acesteia conform proiectului; <i>reconfigurare</i> - modernizarea tehnică sau modificarea infrastructurii existente de gaze naturale pentru a asigura că aceasta este adaptată utilizării hidrogenului pur; <i>rețea electrică inteligentă</i> - o rețea electrică, inclusiv de pe insule care nu sunt interconectate sau nu sunt suficient conectate la rețelele electrice ale Comunității Energetice, care permite integrarea într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și controlul activ în ceea ce privește comportamentul și acțiunile tuturor utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la aceasta, inclusiv ale producătorilor, consumatorilor și prosumatorilor, pentru a asigura un sistem electroenergetic eficient din punct de vedere economic și durabil, cu pierderi mici și un nivel ridicat de integrare a surselor regenerabile de energie, de securitate a furnizării și de siguranță, și în care operatorul de sistem poate monitoriza digital acțiunile utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la aceasta, precum și tehnologiile informației și ale comunicațiilor pentru comunicarea cu operatorii de sistem, producătorii, instalațiile de stocare a energiei și consumatorii sau prosumatorii aferenți, în vederea transportului și a distribuției energiei electrice într-un mod durabil, eficient din punctul de vedere al costurilor și sigur; <i>rețea inteligentă de gaze</i> - o rețea de gaze care utilizează soluții inovatoare și digitale pentru a integra,	Compatibil Compatibil Compatibil Compatibil Compatibil Compatibil	(16) ‘commissioning’ means the process of bringing a project into operation once it has been constructed; (17) ‘dedicated hydrogen assets’ means infrastructure ready to accommodate pure hydrogen without further adaptation works, including pipeline networks or storage facilities that are newly constructed, repurposed from natural gas assets, or both; (18) ‘repurposing’ means the technical upgrading or modification of existing natural gas infrastructure in order to ensure that it is dedicated for the use of pure hydrogen; (19) ‘climate adaptation’ means a process that ensures that resilience to the potential adverse impacts of climate change of energy infrastructure is achieved through a climate vulnerability and risk assessment, including through relevant adaptation measures.
---	--	---	---

	într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, o multitudine de surse de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, în conformitate cu nevoile consumatorilor și cu cerințele de calitate a gazelor, cu scopul de a reduce amprenta de carbon a consumului de gaze aferent, de a permite folosirea unei ponderi mai mare a gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon și de a crea legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, inclusiv modernizările fizice necesare, dacă acestea sunt indispensabile în vederea funcționării echipamentelor și a instalațiilor pentru integrarea gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile; <i>studii</i> - activitățile necesare pentru a pregăti implementarea proiectului, precum studiile pregătitoare, de fezabilitate, de evaluare, de testare și de validare, inclusiv programe informatice, și orice alte măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile prelabile de definire și de dezvoltare a unui proiect, precum și de luare a deciziilor privind finanțarea proiectului, cum ar fi examinarea amplasamentelor vizate și pregătirea pachetului financiar.	Compatibil	
CAPITOLUL II Proiecte de interes comun și proiecte de interes reciproc Articolul 3 Lista proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii (1) Se înființează grupuri regionale (denumite în continuare „grupuri”), în conformitate cu procesul prevăzut în secțiunea 1 din anexa III. Componenta fiecărui grup are la bază fiecare coridor și domeniu prioritar și acoperirea geografică a acestora, în conformitate cu anexa I. Competența decizională în cadrul grupurilor este limitată la statele membre și la Comisie (organismul decizional) și se bazează pe consens. (2) Fiecare grup își adoptă propriul regulament de procedură, având în vedere dispozițiile din anexa III. (3) Organismul decizional al fiecărui grup adoptă o listă regională de proiecte, elaborată conform procesului stabilit în secțiunea 2 din anexa III, în	Capitolul VII¹ PROIECTELE CE ȘI PROIECTELE IR Articolul 31¹. Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale (1) Lista proiectelor CE se adoptă de către Consiliul Ministerial al Comunității Energetice în conformitate cu Titlul II al Tratatului Comunității Energetice, la fiecare doi ani, în baza listei preliminare a proiectelor aprobată de grupurile corespunzătoare din cadrul Comunității Energetice, ținând cont de metodologiile prevăzute la alineatul (6).	Parțial compatibil Prevederile ce țin de înființarea, componenta grupurilor respective în cadrul Comunității Energetice, luarea deciziilor de către grupurile respective și	CHAPTER II PROJECTS OF ENERGY COMMUNITY INTEREST (PECI) Article 3 Energy Community list of projects (1) This Regulation establishes two Groups as set out in Section 1 of Annex III. The membership of each Group shall be based on the categories as set out in Annex II. Decision-making powers in the Groups shall be restricted to the Contracting Parties who shall, for those purposes, be referred to as the decision-making body of the Groups. (2) Each Group shall adopt its own rules of procedure, having regard to the provisions set out in Annex III. (3) The decision-making body of each Group shall adopt a preliminary list of projects drawn up in accordance with the process set out in Section 2 of Annex III and their fulfilment of the criteria set out in Article 4. Where a Group draws up its preliminary list: (a) each individual proposal for a project shall require the approval of the Contracting Parties to whose territory the

funcție de contribuția fiecărui proiect la implementarea coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I și în funcție de îndeplinirea criteriilor prevăzute la articolul 4. Atunci când un grup își elaborează lista regională: (a) fiecare propunere individuală de proiect necesită aprobarea statelor membre al căror teritoriu este vizat de proiect; dacă un stat membru nu își dă aprobarea, acesta prezintă grupului în cauză motive justificate pentru această decizie; (b) grupul ține seama de avizul Comisiei, pentru a asigura un număr total ușor de gestionat de proiecte pe lista Uniunii. (4) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 20 din prezentul regulament pentru a stabili lista Uniunii, sub rezerva articolului 172 al doilea paragraf din TFUE. Atunci când își exercită competențele, Comisia se asigură că lista Uniunii este stabilită la fiecare doi ani, pe baza listelor regionale adoptate de către organismele decizionale ale grupurilor, în conformitate cu secțiunea 1 punctul 1 din anexa III, cu respectarea procedurii prevăzute la alineatul (3) din prezentul articol. Comisia adoptă actul delegat de stabilire a primei liste a Uniunii în temeiul prezentului regulament până la 30 noiembrie 2023. În cazul în care un act delegat adoptat de Comisie în temeiul prezentului alineat nu poate intra în vigoare din cauza unei obiecții exprimate fie de Parlamentul European, fie de Consiliu, în temeiul articolului 20 alineatul (6), Comisia convoacă grupurile imediat în vederea elaborării unor noi liste regionale care să țină seama de motivele obiecției. Comisia adoptă un nou act delegat de stabilire a listei Uniunii cât mai curând posibil. (5) Atunci când stabilește lista Uniunii prin combinarea listelor regionale menționate la alineatul (3), Comisia, ținând seama în mod corespunzător de deliberările grupurilor: (a) se asigură că sunt incluse numai proiectele care îndeplinesc criteriile menționate la articolul 4;	(2) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la punctul 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2 se prezintă în vederea includerii lor în planurile de investiții regionale relevante în temeiul cadrului normativ al Comunității Energetice și în planurile de dezvoltare a rețelelor pentru zece ani în conformitate cu legile sectoriale, precum și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz. Aceste proiecte CE și proiectele de interes reciproc au statut de proiecte de cea mai înaltă prioritate în cadrul fiecăruia	activitatea grupurilor de lucru care propun lista preliminară a proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice se vor aplica direct în cadrul Comunității Energetice fără a fi necesară transpunerea în actele normative naționale. De asemenea, procesul de adoptare de către Consiliul Ministerial va fi aplicat fără a fi necesară transpunerea în actele normative naționale. Compatibil	project relates; where a Contracting Party does not give its approval, it shall present its substantiated reasons for doing so to the Group concerned; (b) it shall take into account the advice from the Energy Community Secretariat with the aim of having a manageable total number of projects on the Energy Community list. (4) The Ministerial Council is empowered to adopt the list of projects of Energy Community interest (PECI) by way of a Decision under Title II of the Energy Community Treaty. In exercising its power, the Ministerial Council shall ensure that the list of projects of Energy Community interest is established every two years, on the basis of the preliminary lists adopted by the decision-making bodies of the Groups established pursuant to Section 1, point (1), of Annex III, following the procedure set out in paragraph 3 of this Article. The Ministerial Council shall adopt the first list of projects of Energy Community interest pursuant to this Regulation by 31 December 2024. <...> (5) When establishing the Energy Community list by combining the preliminary lists referred to in paragraph 3, the Ministerial Council shall, taking due account of the deliberations of the Groups: (a) ensure that only those projects that fulfil the criteria referred to in Article 4 are included; (b) ensure cross-regional consistency, taking into account the opinion of the Energy Community Regulatory Board as referred to in Section 2, point (9), of Annex III; (c) take into account the opinions of Contracting Parties as referred to in Section 2, point (10), of Annex III; (d) aim to ensure a manageable total number of projects on the Energy Community list. (6) Projects of Energy Community interest (PECI) that fall under the energy infrastructure categories set out in point (1)(a), (b), (c), (d) and (f) of Annex II to this Regulation shall be submitted with a view to become an integral part of the relevant regional investment plans under Article 34 of Regulation (EU) 2019/943, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC, and of the relevant national ten-year network development plans under Article 51 of Directive (EU) 2019/944, as adapted and
---	---	--	--

(b) asigură coerența transregională, ținând seama de avizul agenției, astfel cum este menționat în secțiunea 2 punctul 14 din anexa III; (c) ține seama de avizele statelor membre menționate în secțiunea 2 punctul 10 din anexa III; (d) vizează înscrierea unui număr total de proiecte gestionabil pe lista Uniunii. (6) Proiectele de interes comun care intră în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d) și (f) din anexa II la prezentul regulament devin parte integrantă din planurile regionale relevante de investiții în conformitate cu articolul 34 din Regulamentul (UE) 2019/943 precum și din planurile naționale relevante de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, în conformitate cu articolul 51 din Directiva (UE) 2019/944 și din alte planuri naționale privind infrastructura, după caz. Proiectele respective de interes comun dobândesc cel mai înalt grad de prioritate posibil în cadrul fiecăruia dintre aceste planuri. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente, proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III, ori proiectelor de interes reciproc. (7) Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d) și (f) din anexa II și care sunt proiecte concurente sau proiecte care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III, pot fi incluse în planurile regionale de investiții relevante, în planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe 10 ani și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz, ca proiecte avute în vedere.	dintre planurile menționate și se consideră obiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, care servesc interesului economic național și pot fi <i>declarate proiecte de utilitate publică de interes național</i>. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente și proiectelor care nu au atins un grad suficient de maturitate pentru a oferi o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este prevăzut la art. 31⁶. (3) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a) - d) din anexa 2 și care sunt proiecte concurente sau proiecte care nu sunt suficient de avansate pentru a prezenta o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este stabilit în art. 31⁶, pot fi incluse în planurile regionale de investiții relevante, în planurile naționale de dezvoltare a rețelelor pentru 10 ani și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz, ca proiecte în considerare.	Compatibil	adopted by Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC, and other national infrastructure plans, as appropriate. Those projects of Energy Community interest shall be conferred the highest possible priority within each of those plans. This paragraph shall not apply to competing projects and projects that have not reached a sufficient degree of maturity to provide a project-specific cost-benefit analysis as referred to in Section 2, point (1)(d), of Annex III. (7) Projects of Energy Community interest (PECI) that fall under the energy infrastructure categories set out in point (1)(a), (b), (c), (d) and (f) of Annex II and that are competing projects or projects that have not reached a sufficient degree of maturity to provide a project-specific cost-benefit analysis as referred to in Section 2, point (1)(d), of Annex III may be included in the relevant regional investment plans, the national ten-year network development plans and other national infrastructure plans, as appropriate, as projects under consideration.
Articolul 4 Criterii pentru evaluarea proiectelor de către grupuri (1) Proiectele de interes comun îndeplinesc următoarele criterii generale:	Articolul 31². Criterii pentru evaluarea proiectelor CE (1) Proiectele CE îndeplinesc următoarele criterii		Article 4 Criteria for the assessment of projects by the Groups

(a) proiectul este necesar pentru cel puțin unul din coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I; (b) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la alineatul (3), depășesc costurile acestuia, inclusiv pe termen lung; (c) proiectul îndeplinește oricare dintre următoarele criterii: (i) implică cel puțin două state membre, traversând în mod direct sau indirect, prin interconectare cu o țară terță, frontiera dintre două sau mai multe state membre; (ii) este situat pe teritoriul unui stat membru, fie terestru, fie offshore, inclusiv pe insule, și are un impact transfrontalier semnificativ conform punctului 1 din anexa IV. (2) Proiectul de interes reciproc îndeplinește următoarele criterii generale: (a) proiectul contribuie în mod semnificativ la obiectivele menționate la articolul 1 alineatul (1) și la cele ale țării terțe, în special prin faptul că nu obstructionează capacitatea țării terțe de a elimina treptat activele de generare pe bază de combustibili fosili pentru consumul său intern, și la durabilitate, inclusiv prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea și prin transportul și distribuția energiei din surse regenerabile către principalele centre de consum și situri de stocare; (b) potențialele beneficii generale ale proiectului la nivelul Uniunii, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la alineatul (3), depășesc costurile acestuia în cadrul Uniunii, inclusiv pe termen lung; (c) proiectul este situat pe teritoriul a cel puțin unui stat membru și a cel puțin unei țări terțe și are un impact transfrontalier semnificativ, conform punctului 2 din anexa IV; (d) în ceea ce privește partea situată pe teritoriul unui stat membru, proiectul este în conformitate cu Directivele 2009/73/CE și (UE) 2019/944, în cazul în	generale: 1) proiectul se încadrează în cel puțin unul dintre coridoarele și zonele de interconectare prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I; 2) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la alineatul (3), depășesc costurile acestuia, inclusiv pe termen lung; 3) proiectul îndeplinește oricare dintre următoarele criterii: a) implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, traversând în mod direct sau indirect, prin interconectare cu o țară terță, frontiera dintre două părți contractante ale Comunității Energetice sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice; b) este situat pe teritoriul unei părți contractante a Comunității Energetice, fie terestru, fie offshore, inclusiv pe insule, și are un impact transfrontalier semnificativ conform pct. 1 din anexa 3. (2) În cazul proiectelor CE care se încadrează în categoriile specifice de infrastructură energetică, se aplică următoarele criterii specifice: 1) pentru proiectele de transport, distribuție și stocare a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea, prin transportul sau distribuția energiei electrice din surse regenerabile către principalele centre de consum și situri de stocare, precum și la limitarea reducerii forțate a producerii de energie electrică, după caz, și contribuie la cel puțin unul dintre următoarele criterii specifice: a) integrarea pieței, inclusiv prin eliminarea izolării energetice a cel puțin unei părți contractante a Comunității Energetice și reducerea blocajelor în infrastructura energetică, concurență, interoperabilitate și flexibilitatea sistemului; b) securitatea aprovizionării, inclusiv prin	Compatibil Compatibil	(1) A project of Energy Community interest shall meet the following general criteria: (a) the project falls in at least one of the energy infrastructure priority interconnection corridors and areas set out in Annex I; (b) the potential overall benefits of the project, assessed in accordance with the relevant specific criteria in paragraph 3, outweigh its costs, including in the longer term; (c) the project meets any of the following criteria: (i) it involves at least two Contracting Parties by directly or indirectly, via interconnection with a third country, crossing the border of two or more Contracting Parties; (ii) it is located on the territory of one Contracting Party, either inland or offshore, including islands, and has a significant cross-border impact as set out in point (1) of Annex IV. (2) <...>
			(3) The following specific criteria shall apply to projects of Energy Community interest (PECI) falling within specific energy infrastructure categories: (a) for electricity transmission, distribution and storage projects falling under the energy infrastructure categories set out in point (1)(a), (b), (c), (d) and (f) of Annex II, the project contributes significantly to sustainability through the integration of renewable energy into the grid, the transmission or distribution of renewable generation to major consumption centres and storage sites, and to reducing energy curtailment, where applicable, and contributes to at least one of the following specific criteria: (i) market integration, including through lifting the energy isolation of at least one Contracting Party and reducing energy infrastructure bottlenecks, competition, interoperability and system flexibility; (ii) security of supply, including through interoperability, system flexibility, cybersecurity, appropriate connections and secure and reliable system operation;

care se încadrează în categoriile de infrastructuri prevăzute la punctele 1 și 3 din anexa II la prezentul regulament; (e) țara terță sau țările terțe implicate prezintă un nivel ridicat de convergență a cadrului de politici și sunt demonstrate mecanisme de asigurare a respectării legii pentru a sprijini obiectivele de politică ale Uniunii, în special pentru a asigura: (i) o piață internă a energiei care funcționează bine; (ii) siguranța alimentării bazată, printre altele, pe surse diverse, cooperare și solidaritate; (iii) un sistem energetic, inclusiv producția, transportul și distribuția, în curs spre realizarea obiectivului neutralității climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050, în special, prin evitarea relocării emisiilor de dioxid de carbon; (f) țara terță sau țările terțe implicate sprijină statutul prioritar al proiectului, astfel cum este stabilit la articolul 7, și se angajează să respecte un calendar similar pentru punerea în aplicare accelerată și alte măsuri de sprijin privind politicile și reglementările aplicabile proiectelor de interes comun din Uniune. În ceea ce privește proiectele de stocare a dioxidului de carbon care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 5 litera (c) din anexa II, proiectul este necesar pentru a permite transportul transfrontalier și stocarea dioxidului de carbon, iar țara terță în care se află proiectul dispune de un cadru juridic adecvat, bazat pe mecanisme de asigurare a aplicării legii eficace, pentru a se asigura că standardele și garanțiile se aplică proiectului, prevenind orice relocări ale emisiilor de dioxid de carbon, precum și în ceea ce privește clima, sănătatea umană și ecosistemele în ceea ce privește siguranța și eficacitatea stocării permanente a dioxidului de carbon, care sunt cel puțin la același nivel cu cele prevăzute de dreptul Uniunii. (3) În cazul proiectelor de interes comun care se încadrează în categoriile specifice de infrastructuri energetice, se aplică următoarele criterii specifice: (a) pentru proiectele de transport, distribuție și stocare	interoperabilitate, flexibilitatea sistemului, securitate cibernetică, conexiuni adecvate și operarea în siguranță și în mod fiabil a sistemului; 2) pentru proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 1 lit. e) din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei electrice din surse regenerabile în rețeaua electrică și contribuie la cel puțin două dintre următoarele criterii specifice: a) securitatea aprovizionării, inclusiv prin eficiența și interoperabilitatea în exploatarea zilnică a rețelei electrice la transportul și distribuția energiei electrice, evitarea congestiilor, precum și integrarea și implicarea utilizatorilor de sistem; b) integrarea pieței, inclusiv prin exploatarea eficientă a sistemului și utilizarea interconexiunilor; c) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea furnizării, inclusiv prin adoptarea pe scară mai largă a inovării în echilibrare, piețele de flexibilități, securitatea cibernetică, monitorizarea, controlul sistemului și corectarea erorilor; d) integrarea inteligentă a sectorului, fie în sistemul energetic, prin conectarea diferitor purtători de energie și sectoare, fie într-un mod mai larg, favorizând sinergiile și coordonarea dintre sectoarele energetic, al transporturilor și al telecomunicațiilor; 3) în ceea ce privește proiectele privind transportul și stocarea dioxidului de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 5 din anexa 2, proiectul contribuie semnificativ la durabilitate, prin reducerea emisiilor de dioxid de carbon în instalațiile industriale conectate, și contribuie la toate criteriile specifice următoare: a) evitarea emisiilor de dioxid de carbon, menținând în același timp securitatea aprovizionării; b) creșterea rezilienței și a siguranței transportului și a stocării dioxidului de carbon; c) utilizarea eficientă a resurselor, prin conectarea de surse multiple de dioxid de carbon și situri de stocare prin infrastructuri comune și reducerea la minimum a presiunii asupra mediului și a riscurilor la adresa	Compatibil Compatibil	(b) for smart electricity grid projects falling under the energy infrastructure category set out in point (1) (e) of Annex II, the project contributes significantly to sustainability through the integration of renewable energy into the grid, and contributes to at least two of the following specific criteria: (i) security of supply, including through efficiency and interoperability of electricity transmission and distribution in day-to-day network operation, avoidance of congestion, and integration and involvement of network users; (ii) market integration, including through efficient system operation and use of interconnectors; (iii) network security, flexibility and quality of supply, including through higher uptake of innovation in balancing, flexibility markets, cybersecurity, monitoring, system control and error correction; (iv) smart sector integration, either in the energy system through linking various energy carriers and sectors, or in a wider way, favouring synergies and coordination between the energy, transport and telecommunication sectors; (c) for carbon dioxide transport and storage projects falling under the energy infrastructure categories set out in point (5) of Annex II, the project contributes significantly to sustainability through the reduction of carbon dioxide emissions in the connected industrial installations and contributes to all of the following specific criteria: (i) avoiding carbon dioxide emissions while maintaining security of supply; (ii) increasing the resilience and security of transport and storage of carbon dioxide; (iii) the efficient use of resources, by enabling the connection of multiple carbon dioxide sources and storage sites via common infrastructure and minimising environmental burden and risks;
--	--	--	---

a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d) și (f) din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea, prin transportul sau distribuția energiei din surse regenerabile către principalele centre de consum și situri de stocare, precum și la limitarea restricțiilor de energie, după caz, și contribuie la cel puțin unul dintre următoarele criterii specifice: (i) integrarea pieței, printre altele prin eliminarea izolării energetice a cel puțin unui stat membru și reducerea blocajelor în infrastructura energetică, concurență, interoperabilitate și flexibilitatea sistemului; (ii) siguranța alimentării, printre altele prin interoperabilitate, flexibilitatea sistemului, securitate cibernetică, conexiuni adecvate și operarea în siguranță și în mod fiabil a sistemului; (b) pentru proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 1 litera (e) din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea și contribuie la cel puțin două dintre următoarele criterii specifice: (i) siguranța alimentării, inclusiv prin eficiența și interoperabilitatea transportului și distribuției energiei electrice în exploatarea zilnică a rețelei, evitarea congestiilor, precum și integrarea și implicarea utilizatorilor rețelei; (ii) integrarea pieței, inclusiv prin exploatarea eficientă a sistemului și utilizarea interconexiunilor; (iii) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea alimentării, inclusiv prin adoptarea pe scară mai largă a inovării în ceea ce privește echilibrarea, piețele de flexibilități, securitatea cibernetică, monitorizarea, controlul sistemului și corectarea erorilor; (iv) integrarea inteligentă a sectorului, fie în sistemul energetic, prin conectarea diversilor purtători de energie și sectoare, fie într-un mod mai larg, favorizând sinergiile și coordonarea dintre sectoarele energiei, transporturilor și telecomunicațiilor;	mediului; 4) pentru proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 3 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului produs cu emisii scăzute de carbon, punând accent pe hidrogenul din surse regenerabile, în special în aplicațiile finale, cum ar fi sectoarele în care reducerea este dificilă, în care nu sunt fezabile soluțiile mai eficiente energetic, și prin sprijinirea generării de energie din surse regenerabile variabile, oferind flexibilitate, soluții de stocare, sau ambele, și proiectul contribuie semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice: a) integrarea pieței, inclusiv prin conectarea rețelelor de hidrogen existente sau emergente ale părților contractante ale Comunității Energetice sau contribuie în alt mod la crearea unei rețele pentru transportul și stocarea hidrogenului la nivelul Comunității Energetice și asigură interoperabilitatea sistemelor conectate; b) securitatea furnizării și flexibilitatea, inclusiv prin conexiuni adecvate și prin facilitarea exploatării sigure și fiabile a sistemului; c) concurența, inclusiv prin permiterea accesului la surse de alimentare multiple și la utilizatori de sistem multipli în mod transparent și nediscriminatoriu; 5) în cazul electrolizoarelor care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 4 din anexa 2, proiectul contribuie în mod semnificativ la toate criteriile specifice următoare: a) durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a celui produs cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, precum și a combustibililor sintetici de aceeași origine; b) siguranța alimentării, inclusiv prin contribuția la exploatarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului sau	Compatibil	(d) for hydrogen projects falling under the energy infrastructure categories set out in point (3) of Annex II, the project contributes significantly to sustainability, including by reducing greenhouse gas emissions, by enhancing the deployment of renewable or low carbon hydrogen, with an emphasis on hydrogen from renewable sources in particular in end-use applications, such as hard-to-abate sectors, in which more energy efficient solutions are not feasible, and supporting variable renewable power generation by offering flexibility, storage solutions, or both, and the project contributes significantly to at least one of the following specific criteria: (i) market integration, including by connecting existing or emerging hydrogen networks of Contracting Parties, or otherwise contributing to the emergence of an Energy Community-wide network for the transport and storage of hydrogen, and ensuring interoperability of connected systems; (ii) security of supply and flexibility, including through appropriate connections and facilitating secure and reliable system operation; (iii) competition, including by allowing access to multiple supply sources and network users on a transparent and non-discriminatory basis; (e) for electrolyzers falling under the energy infrastructure category set out in point (4) of Annex II, the project contributes significantly to all of the following specific criteria: (i) sustainability, including by reducing greenhouse gas emissions and enhancing the deployment of renewable or low-carbon hydrogen in particular from renewable sources, as well as synthetic fuels of those origins; (ii) security of supply, including by contributing to secure, efficient and reliable system operation, or by offering storage, flexibility solutions, or both, such as demand side response and balancing services; (iii) enabling flexibility services such as demand response and storage by facilitating smart energy sector integration
---	--	-------------------	---

surse de alimentare multiple și la utilizatori de rețea multipli în mod transparent și nediscriminatoriu; (e) în cazul electrolizoarelor care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 4 din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la toate criteriile specifice următoare: (i) durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a celui produs cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, precum și a combustibililor sintetici de aceeași origine; (ii) siguranța alimentării, inclusiv prin contribuția la exploatarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului sau prin oferirea de soluții de stocare, de flexibilitate sau ambele, cum ar fi răspunsul părții de consum și serviciile de echilibrare; (iii) încurajarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, facilitând integrarea inteligentă a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare; (f) pentru proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 2 din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin asigurarea integrării unei game largi de gaze cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile, inclusiv când sunt de origine locală, cum ar fi biometanul sau hidrogenul din surse regenerabile, în sisteme de transport, distribuție sau stocare de gaze, în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, și proiectul contribuie în mod semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice: (i) siguranța rețelei și calitatea alimentării prin îmbunătățirea eficienței și interoperabilității sistemelor de transport, distribuție sau stocare de gaze în cadrul exploatării zilnice a rețelei, printre altele, prin abordarea provocărilor generate de injectarea de gaze de diverse calități; (ii) funcționarea pieței și serviciile către clienți; (iii) facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de		Regulamentul adaptat și aprobat de către Consiliul Ministerial al Comunității Energetice.	the ranking be used for any subsequent purpose except as described in Section 2, point (16), of Annex III. In assessing projects, in order to ensure a consistent assessment approach among the Groups, each Group shall give due consideration to: (a) the urgency and the contribution of each proposed project in order to meet the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective, market integration, competition, sustainability, and security of supply; (b) the complementarity of each proposed project with other proposed projects, including competing or potentially competing projects; (c) <...> (d) for proposed projects that are, at the time of the assessment, projects on the Energy Community list, the progress of their implementation and their compliance with the reporting and transparency obligations. As regards smart electricity grid and smart gas grid projects falling under the energy infrastructure categories set out in point (1) (e) and point (2) of Annex II, ranking shall be carried out for those projects that affect the same two Contracting Parties, and due consideration shall also be given to the number of users affected by the project, the annual energy consumption and the share of generation from non-dispatchable resources in the area covered by those users.
--	--	--	--

energie și sectoare energetice și facilitarea consumului dispecerizabil. (4) În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la anexa II, criteriile prevăzute la alineatul (3) din prezentul articol se evaluează în conformitate cu indicatorii prevăzuți la punctele 3-8 din anexa IV. (5) Pentru a facilita evaluarea tuturor proiectelor care ar putea fi eligibile ca proiecte de interes comun și care ar putea fi incluse pe o listă regională, fiecare grup evaluează, în mod transparent și obiectiv, contribuția fiecărui proiect la implementarea aceluiași coridor sau domeniu prioritar în materie de infrastructură energetică. Fiecare grup își stabilește metoda de evaluare pe baza contribuției globale la criteriile menționate la alineatul (3). Respectiva evaluare are ca rezultat un clasament al proiectelor pentru uzul intern al grupului. Nici lista regională, nici cea a Uniunii nu conțin clasamente, iar clasamentul menționat nu este folosit pentru niciun alt scop ulterior, cu excepția celui menționat în secțiunea 2 punctul 16 din anexa III. Atunci când evaluează proiecte, pentru a asigura o metodă de evaluare coerentă între grupuri, fiecare grup acordă atenția cuvenită următoarelor aspecte: (a) caracterul imperios și contribuția fiecărui proiect propus pentru realizarea Țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului său privind neutralitatea climatică până în 2050, precum și a celor legate de integrarea pieței, concurență, durabilitate și siguranța alimentării; (b) complementaritatea fiecărui proiect propus cu alte proiecte propuse, inclusiv proiectele concurente sau potențial concurente; (c) sinergiile posibile cu coridoarele și domeniile tematice prioritare identificate în cadrul rețelelor transeuropene de transport și telecomunicații; (d) pentru proiectele propuse care sunt, la momentul evaluării, proiecte de pe lista Uniunii, progresele înregistrate în implementarea lor și respectarea de către acestea a obligațiilor de raportare și de transparență. În ceea ce privește proiectele de rețele electrice			
---	--	--	--

inteligente și proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 litera (e) și la punctul 2 din anexa II, clasificarea se realizează pentru proiectele care afectează aceleași două state membre și se acordă atenția cuvenită și numărului de utilizatori afectați de proiect, consumului anual de energie și cotei energiei generate din surse nedispecerizabile din zona unde se află acești utilizatori.			
Articolul 5 Implementarea și monitorizarea proiectelor de pe lista Uniunii (1) Inițiatorii proiectelor elaborează un plan de implementare pentru proiectele de pe lista Uniunii, care include un calendar privind fiecare dintre următoarele aspecte: (a) studii de fezabilitate și de proiectare, inclusiv în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și respectarea legislației de mediu și a principiului „de a prejudicia în mod semnificativ”; (b) aprobarea din partea autorității de reglementare sau a oricărei alte autorități vizate; (c) construcția și punerea în funcțiune; (d) procedura de autorizare menționată la articolul 10 alineatul (6) litera (b). (2) OTS, OD și alți operatori cooperează în vederea facilitării dezvoltării de proiecte de pe lista Uniunii în zona lor. (3) Agenția și grupurile implicate monitorizează progresele realizate în implementarea proiectelor de pe lista Uniunii și, dacă este necesar, fac recomandări pentru a facilita implementarea acestora. Grupurile pot solicita informații suplimentare în conformitate cu alineatele (4), (5) și (6), pot convoca întâlniri cu părțile relevante și pot invita Comisia să verifice la fața locului informațiile furnizate. (4) Până la data de 31 decembrie a fiecărui an care urmează anului de includere a unui proiect de pe lista Uniunii, inițiatorii proiectului prezintă autorității naționale competente menționate la articolul 8 alineatul (1) un raport anual pentru fiecare proiect care	Articolul 31⁹. Implementarea și monitorizarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează un plan de implementare pentru proiectul respectiv, care să conțină și un calendar de implementare a acestuia, privind: a) studiile de fezabilitate și de proiectare, elaborate ținându-se cont inclusiv de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice și de necesitatea respectării legislației de mediu și a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ; b) construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică; c) calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR prevăzut la art. 31⁴ alin. (7).	Compatibil Aprobarea proiectului de către organul central de specialitate în domeniul energiei se efectuează înainte de prezentarea de către dezvoltatorii proiectului a cererii către grupul respectiv din cadrul Comunității Energetice pentru a fi inclus în lista proiectelor de interes comun ale Comunității Energetice în conformitate cu art. 31³	Article 5 Implementation and monitoring of projects on the Energy Community list (1) Proiectele de pe lista Comunității Energetice, inclusiv a timetablu pentru fiecare dintre următoarele: (a) studii de fezabilitate și de proiectare, inclusiv în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și respectarea legislației de mediu și a principiului „no significant harm”; (b) aprobarea de către autoritatea națională de reglementare sau de către orice altă autoritate competentă; (c) construcția și punerea în funcțiune; (d) procesul de acordare a permiselor menționat la articolul 10(6), punct (b). A comentat [AS1]: Art. 5.

se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la anexa II. Respectivul raport oferă detalii referitoare la: (a) progresele înregistrate în dezvoltarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectului, în special în ceea ce privește procedura de autorizare și procedura de consultare, respectarea legislației de mediu, inclusiv a principiului „de a nu prejudicia în mod semnificativ”, precum și măsurile de adaptare la schimbările climatice luate; (b) după caz, întârzierile față de planul de implementare, motivele acestor întârzieri și detalii privind alte dificultăți întâlnite; (c) după caz, un plan revizuit care vizează rezolvarea întârzierilor. (5) Până la 28 februarie a fiecărui an care urmează anului în care inițiatorul proiectului trebuie să prezinte raportul menționat la alineatul (4) din prezentul articol, autoritățile competente menționate la articolul 8 alineatul (1) prezintă agenției și grupului relevant raportul menționat la alineatul (4) din prezentul articol, completat cu informații referitoare la progresele și, dacă este cazul, întârzierile în implementarea proiectelor de pe lista Uniunii situate pe teritoriul lor, în ceea ce privește procedura de autorizare, precum și la motivele unor astfel de întârzieri. Contribuția autorităților competente la raport se marchează în mod clar ca atare și este redactată fără a modifica textul introdus de inițiatorii proiectului. (6) Până la data de 30 aprilie a fiecărui an în care ar trebui adoptată o nouă listă a Uniunii, agenția prezintă grupurilor un raport consolidat privind proiectele de pe lista Uniunii care intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare, evaluând progresele înregistrate și modificările preconizate ale costurilor proiectelor și, după caz, formulând recomandări cu privire la modalitățile de depășire a întârzierilor și a dificultăților întâmpinate. Raportul consolidat evaluează, de asemenea, în conformitate cu dispozițiile articolului 11 litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/942, implementarea coerentă a planurilor de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii cu privire la	(2) Operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție cooperează în vederea facilitării implementării proiectelor CE sau proiectelor IR în zona lor de activitate. (3) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează, la nivel național, progresele înregistrate în implementarea proiectelor CE și prezintă, anual, grupului corespunzător al Comunității Energetice, Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatului Comunității Energetice un raport cu privire la progresele sau întârzierile în implementarea proiectelor CE, inclusiv întârzierile aferente procesului de autorizare, precum și, după caz, cauzele unor astfel de întârzieri. (4) Până la data de 31 decembrie a fiecărui an care urmează anului includerii unui proiect CE sau proiect IR în lista proiectelor Comunității Energetice, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei și Agenției câte un raport cu privire la fiecare proiect care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2. Raportul trebuie să conțină informații cu privire la: a) progresele înregistrate în proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv, în special cu privire la procesul de eliberare a actelor permissive și procedura de consultări publice, cu privire la respectarea legislației de mediu, inclusiv a principiului de a nu prejudicia mediul în mod semnificativ, precum și cu privire la măsurile luate aferente adaptării la schimbările climatice; b) după caz, întârzierile în comparație cu calendarul procesului de autorizare a proiectului respectiv, cauzele acestora și alte dificultăți întâmpinate; c) după caz, propuneri de modificare a planului de implementare a proiectului CE sau IR, în scopul reducerii termenelor. (5) Până la data de 28 februarie a fiecărui an care urmează anului în care dezvoltatorul proiectului trebuie	alineat (1). Compatibil Compatibil Atribuții și competențe se stabilesc pentru autoritățile publice naționale. Compatibil Compatibil	(2) TSOs, DSOs and other operators shall cooperate with each other in order to facilitate the development of projects on the Energy Community list in their area. (3) The Energy Community Regulatory Board, assisted by the Energy Community Secretariat, and the Groups concerned shall monitor the progress achieved in implementing the projects on the Energy Community list and, where necessary, make recommendations to facilitate their implementation. The Groups may request additional information in accordance with paragraphs 4, 5 and 6, convene meetings with the relevant parties and invite the Energy Community Secretariat to verify the information provided on site. (4) By 31 December of each year following the year of the inclusion of a project on the Energy Community list, project promoters shall submit an annual report, for each project falling under the energy infrastructure categories set out in Annex II, to the national competent authority referred to in Article 8(1). That report shall include details of: (a) the progress achieved in the development, construction and commissioning of the project, in particular with regard to the permit granting process and the consultation procedure, as well as compliance with environmental legislation, with the principle that the project does ‘no significant harm’ to the environment, and climate adaptation measures taken; (b) where relevant, delays compared to the implementation plan, the reasons for such delays and other difficulties encountered; (c) where relevant, a revised plan aiming to overcome the delays. (5) By 28 of February of each year following the year in which the project promoter has to submit the report referred
--	---	--	---

coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică prevăzute la anexa I. În cazuri justificate corespunzător, agenția poate solicita informațiile suplimentare necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale prevăzute la prezentul alineat. (7) Dacă punerea în funcțiune a unui proiect de pe lista Uniunii este întârziată față de planul de implementare din alte motive decât din motive imperative independente de voința inițiatorului proiectului, se aplică următoarele măsuri: (a) în condițiile în care măsurile prevăzute la articolul 22 alineatul (7) litera (a), (b) sau (c) din Directiva 2009/73/CE și la articolul 51 alineatul (7) litera (a), (b) sau (c) din Directiva (UE) 2019/944 sunt aplicabile în conformitate cu dreptul intern relevant, autoritățile naționale de reglementare se asigură că se efectuează investiția; (b) dacă măsurile autorităților naționale de reglementare în temeiul literei (a) nu sunt aplicabile, inițiatorul proiectului alege, în 24 de luni de la data punerii în funcțiune prevăzută în planul de implementare, o parte terță care să finanțeze sau să construiască întregul proiect sau o parte din acesta; (c) dacă nu se alege o parte terță în conformitate cu litera (b), statul membru sau, atunci când statul membru a prevăzut acest lucru, autoritatea națională de reglementare poate, în termen de două luni de la expirarea perioadei menționate la litera (b), să desemneze o parte terță pentru finanțarea sau construirea proiectului, pe care inițiatorul proiectului trebuie să o accepte; (d) dacă întârzierea față de data punerii în funcțiune din planul de implementare depășește 26 de luni, Comisia, cu condiția unui acord și în deplină cooperare cu statele membre în cauză, poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe capabile să devină inițiator al proiectului în vederea construirii proiectului în conformitate cu un calendar convenit; (e) atunci când măsurile menționate la litera (c) sau (d), operatorul de sistem din zona în care este situată	să prezinte raportul menționat la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energiei prezintă Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice, asistat de Secretariatul Comunității Energetice și grupului corespunzător raportul menționat la alin. (4), completat cu informații cu privire la progresele și, după caz, la întârzierile în implementarea proiectelor de pe lista Comunității Energetice, în ceea ce privește procesul de autorizare, precum și la cauzele unor astfel de întârzieri. Contribuția autorităților competente la elaborarea raportului se evidențiază în mod distinct, iar raportul este redactat fără a modifica textul introdus de dezvoltatorii proiectului. (6) În cazul în care obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR nu este pus în funcțiune în termenul stabilit conform calendarului de implementare a proiectului respectiv din alte motive decât cele imperative, independente de voința dezvoltatorului proiectului respectiv, se aplică următoarele măsuri: a) Agenția acționează în conformitate cu art. 38 alin. (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică sau în conformitate cu art. 42 alin. (7) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale pentru a asigura realizarea investiției respective; b) în cazul în care Agenția nu poate aplica măsurile	Netranspus. La desfășurarea activităților ECRB, SCE și grupurile corespunzătoare vor aplica direct prevederile Regulamentului adaptat și adoptat de Consiliul Ministerial al Comunității Energetice. Compatibil	to in paragraph 4 of this Article, the competent authorities referred to in Article 8(1) shall submit to the Regulatory Board, assisted by the Energy Community Secretariat, and to the relevant Group the report referred to in paragraph 4 of this Article supplemented with information on the progress and, where relevant, on delays in the implementation of projects on the Energy Community list located on their respective territory with regard to the permit granting processes, and on the reasons for such delays. The contribution of the competent authorities to the report shall be clearly marked as such and drafted without modifying the text introduced by the project promoters. (6) By 30 April of each year in which a new Energy Community list should be adopted, the Energy Community Regulatory Board, assisted by the Energy Community Secretariat, shall submit to the Groups a consolidated report for the projects on the Energy Community list that are subject to the competence of national regulatory authorities, evaluating the progress achieved and expected changes in project costs, and, where appropriate, make recommendations on how to overcome the delays and difficulties encountered. <...> In duly justified cases, the Energy Community Secretariat may request additional information necessary for carrying out its tasks set out in this paragraph. (7) Where the commissioning of a project on the Energy Community list is delayed when compared to the implementation plan, other than for overriding reasons beyond the control of the project promoter, the following measures shall apply: (a) in so far as measures referred to in Article 22(7), point (a), (b) or (c) of Directive 2009/73/EC, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, and Article 51(7), point (a), (b) or (c) of Directive (EU) 2019/944, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC, are applicable in accordance with respective national law, national regulatory authorities shall ensure
--	---	---	--

investiția pune la dispoziția operatorilor sau investitorilor sau părții terțe care implementează proiectul toate informațiile necesare pentru efectuarea investiției, conectează noile active la rețeaua de transport sau, după caz, la rețeaua de distribuție și, în general, depune toate eforturile pentru a facilita implementarea investiției, precum și exploatarea și întreținerea sigură, fiabilă și eficientă a proiectului de pe lista Uniunii. (8) Un proiect de pe lista Uniunii poate fi eliminat de pe lista Uniunii în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 3 alineatul (4) dacă includerea sa pe lista respectivă s-a făcut pe baza unor informații incorecte care au reprezentat factorul determinant pentru includerea respectivă sau dacă proiectul nu respectă dreptul Uniunii. (9) Proiectele care nu se mai află pe lista Uniunii își pierd toate drepturile și obligațiile legate de statutul de proiect de interes comun sau proiect de interes reciproc prevăzute în prezentul regulament. Cu toate acestea, un proiect care nu se mai află pe lista Uniunii, dar pentru care a fost acceptat un dosar de candidatură spre examinare de către autoritatea competentă își menține drepturile și obligațiile stabilite la capitolul III, cu excepția cazului în care proiectul a fost eliminat de pe lista Uniunii din motivele prevăzute în alineatul (8) de la prezentul articol. (10) Prezentul articol nu aduce atingere niciunei forme de asistență financiară acordată oricărui proiect de pe lista Uniunii de către Uniune înainte de eliminarea proiectului de pe lista Uniunii.	prevăzute la lit. a) , dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat, în termen de 24 de luni de la data punerii în funcțiune stabilită în calendarul de implementare a proiectului respectiv, să aleagă o parte terță pentru a finanța sau construi integral sau parțial obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR; c) în cazul în care dezvoltatorul proiectului CE nu a ales o parte terță conform lit. b), Agenția, în termen de două luni de la expirarea termenului stabilit pentru realizarea obligației respective, poate desemna o parte terță care să finanțeze sau să construiască obiectul de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, iar dezvoltatorul proiectului CE este obligat să o accepte; d) dacă întârzierea față de data punerii în funcțiune din planul de implementare depășește 26 de luni, Secretariatul Comunității Energetice, cu condiția unui acord și în deplină cooperare cu Guvernul Republicii Moldova, poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe capabile să devină dezvoltator al proiectului în vederea realizării proiectului CE în conformitate cu un calendar convenit; e) în cazul în care Agenția, Secretariatul Comunității Energetice acționează conform prevederilor stabilite la lit. c), d), operatorul de sistem în a cărui zonă de activitate se află investiția este obligat să prezinte operatorilor responsabili de implementare sau investitorilor ori părții terțe toate informațiile necesare pentru realizarea investiției respective, să racordeze obiectul nou de infrastructură energetică la rețeaua de transport sau de distribuție, după caz, și să depună toate eforturile pentru a facilita implementarea investiției, precum și exploatarea și întreținerea sigură, fiabilă și eficientă a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE sau de proiectul IR. Articolul 31¹. Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale (7) Un proiect CE de pe lista proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice poate fi eliminat de pe lista respectivă în baza deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice adoptată în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice, în baza	Compatibil	(b) if the measures of national regulatory authorities pursuant to point (a) are not applicable, the project promoter shall, within 24 months of the date of commissioning set out in the implementation plan, choose a third party to finance or construct all or part of the project; (c) if a third party is not chosen in accordance with point (b), the Contracting Party or, when the Contracting Party has so provided, the national regulatory authority may, within two months of the expiry of the period referred to in point (b), designate a third party to finance or construct the project which the project promoter shall accept; (d) where the delay compared to the date of commissioning in the implementation plan exceeds 26 months, the Energy Community Secretariat, subject to the agreement and with the full cooperation of the Contracting Party concerned, may launch a call for proposals open to any third party capable of becoming a project promoter to build the project in accordance with an agreed timetable; (e) where measure referred to in point (c) or (d) are applied, the system operator in whose area the investment is located shall provide the implementing operators or investors or third party with all the information needed to realise the investment, shall connect new assets to the transmission network or, where applicable, the distribution network and shall generally make its best efforts to facilitate the implementation of the investment and the secure, reliable and efficient operation and maintenance of the project on the Energy Community list. (8) A project on the Energy Community list may be removed from the Energy Community list in accordance with the procedure set out in Article 3(4) if its inclusion in that list was based on incorrect information which was a determining factor for that inclusion, or the project does not comply with Energy Community law.
---	---	-------------------	--

	propunerii fundamentate aprobată de grupurile corespunzătoare din cadrul Comunității Energetice, dacă includerea proiectului CE pe lista respectivă s-a bazat pe informații incorecte, care au constituit un factor determinant pentru includerea respectivă, sau dacă proiectul nu respectă <u>cadrul normativ al</u> Comunității Energetice. Articolul 31⁹. Implementarea și monitorizarea proiectelor CE și a proiectelor IR (7) În cazul proiectelor care au fost excluse din lista proiectelor Comunității Energetice se pierde toate drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prevederilor prezentului capitol. (8) Prin derogare de la alin. (7), în cazul unui proiect care a fost exclus din lista proiectelor Comunității Energetice, dar în raport cu care organul central de specialitate în domeniul energiei a confirmat acceptarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE, conform art. 31⁴ alin. (5), se mențin drepturile și obligațiile, stabilite pentru proiectele CE conform prezentului capitol, cu excepția situației în care proiectul respectiv a fost exclus din cauza că includerea acestuia în lista proiectelor de interes comun ale Comunității Energetice s-a realizat în baza unor informații incorecte, care au reprezentat factorul determinant pentru includerea respectivă, sau în care proiectul respectiv nu corespunde cadrului normativ al Comunității Energetice.	Compatibil	(9) Projects which are no longer on the Energy Community list shall lose all rights and obligations linked to the status of project of Energy Community interest provided for in this Regulation. However, a project which is no longer on the Energy Community list but for which an application file has been accepted for examination by the competent authority shall maintain the rights and obligations laid down in Chapter III, except where the project has been removed from the Energy Community list for the reasons set out in paragraph 8 of this Article.
Articolul 6 Coordonatorii europeni (1) Atunci când un proiect de interes comun se confruntă cu dificultăți semnificative legate de implementare, Comisia poate desemna, în acord cu statul membru implicat, un coordonator european pentru o perioadă de până la un an, care poate fi prelungită de două ori. (2) Coordonatorul european: (a) promovează proiectele pentru care a fost desemnat coordonator european, precum și dialogul transfrontalier între inițiatorii proiectelor și toate părțile interesate implicate; (b) ajută toate părțile, dacă este cazul, să consulte	Articolul 31³. Competențe ale organului central de specialitate în domeniul energiei privind proiectele CE (9) În cazul în care un proiect de interes pentru Comunitatea Energiei se confruntă cu dificultăți semnificative de implementare, Secretariatul Comunității Energetice poate propune, iar Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice poate desemna, după primirea acordului Guvernului și a altor părți contractante ale Comunității Energetice implicate, un coordonator al proiectului CE pentru o perioadă de până la un an, care poate fi reînnoită de două ori. Coordonatorul proiectului CE selectat în rezultatul unui proces deschis, nediscriminatoriu și	Compatibil Compatibil	Article 6 PECI Coordinators (1) Where a project of Energy Community interest encounters difficulties in implementation, the Energy Community Secretariat may propose, and the Permanent High Level Group may designate, in agreement with the Contracting Parties concerned, a PECO coordinator for a period of up to one year, renewable twice. (2) The PECO coordinator shall: (a) promote the projects, for which he or she has been

părțile interesate implicate, discutând rute alternative, după caz, și să obțină autorizațiile necesare pentru proiecte; (c) dacă este cazul, oferă consiliere inițiatorilor proiectelor cu privire la finanțarea proiectului; (d) asigură acordarea de către statele membre în cauză a sprijinului adecvat și a conducerii strategice pentru pregătirea și implementarea proiectelor; (e) transmite Comisiei în fiecare an și, dacă este cazul, la terminarea mandatului său, un raport privind progresele înregistrate de proiecte și privind dificultățile și obstacolele care ar putea conduce la întârzieri semnificative ale punerii în funcțiune a proiectelor. Comisia transmite Parlamentului European și grupurilor implicate raportul coordonatorului european menționat la litera (e). (3) Coordonatorul european este ales printr-un proces deschis, nediscriminatoriu și transparent și pe baza experienței candidatului legate de sarcinile specifice cu care este însărcinat pentru proiectele respective. (4) În decizia prin care este desemnat un coordonator european se specifică caietul de sarcini care detaliază durata mandatului, sarcinile specifice și termenele corespunzătoare, precum și metodologia care trebuie urmată. Efortul de coordonare este proporțional cu complexitatea și cu costurile estimate ale proiectelor. (5) Statele membre interesate cooperează pe deplin cu coordonatorul european în executarea sarcinilor prevăzute la alineatele (2) și (4).	transparent și pe baza experienței candidatului în ceea ce privește sarcinile specifice care îi sunt atribuite pentru proiectul în cauză promovează proiectul CE pentru care a fost desemnat coordonator, promovează dialogul transfrontalier între dezvoltatorii proiectului și toate părțile interesate implicate; ajută dezvoltatorii proiectului CE și toate părțile, la necesitate, să consulte părțile interesate implicate, discutând rute alternative, după caz, și să obțină autorizațiile necesare pentru proiect; oferă, după caz, consultanță dezvoltatorilor proiectului CE cu privire la finanțarea proiectului; asigură acordarea de către părțile contractante ale Comunității Energetice în cauză a sprijinului adecvat și a conducerii strategice pentru pregătirea și implementarea proiectului CE. În cazul desemnării unui coordonator al proiectului CE, de către Grupul permanent de nivel înalt al Comunității Energetice, sau a unui coordonator al proiectului IR, de către Comisia Europeană, organul central de specialitate în domeniul energiei, Agenția și dezvoltatorul proiectului CE colaborează cu el și coordonează cu acesta activitățile legate de	Decizia ECRB se aprobă ținând cont de prevederile cadrului normativ al Comunității Energetice, fără a fi necesar de transpus în legislația națională prevădută. Compatibil	designated as a PECO coordinator and the cross-border dialogue between the project promoters and all stakeholders concerned; (b) assist all parties as necessary in consulting the stakeholders concerned, discussing alternative routing, where appropriate, and obtaining necessary permits for the projects; (c) where appropriate, advise project promoters on the financing of the project; (d) ensure that appropriate support and strategic direction by the Contracting Parties concerned are provided for the preparation and implementation of the projects; (e) submit every year, and, where appropriate, upon completion of their mandate, a report to the Energy Community Secretariat on the progress of the projects and on any difficulties and obstacles which are likely to significantly delay the commissioning date of the projects. The Energy Community Secretariat shall transmit the report of the PECO coordinator referred to in point (e) to the Ministerial Council and the Groups concerned. (3) The PECO coordinator shall be chosen following an open, non-discriminatory and transparent process and on the basis of a candidate's experience with regard to the specific tasks assigned to him or her for the projects concerned. (4) The decision designating the PECO coordinator shall specify the terms of reference, detailing the duration of the mandate, the specific tasks and corresponding deadlines, and the methodology to be followed. The coordination effort shall be proportionate to the complexity and estimated costs of the projects. (5) The Contracting Parties concerned shall fully cooperate with the PECO coordinator in the execution of the tasks referred to in paragraphs 2 and 4.
---	--	---	--

	implementarea proiectului respectiv.		
CAPITOLUL III Autorizare și participarea publicului Articolul 7 Statutul prioritar al proiectelor de pe lista Uniunii (1) Adoptarea listei Uniunii stabilește, în sensul oricăror decizii emise în procedura de autorizare, necesitatea proiectelor de pe lista Uniunii din perspectiva politicii energetice și a climei, fără a aduce atingere locației exacte, rutei sau tehnologiei proiectului. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III. (2) Pentru a se asigura o prelucrare administrativă eficientă a dosarelor de candidatură privind proiectele de pe lista Uniunii, inițiatorii proiectelor și toate autoritățile vizate se asigură că dosarele respective se bucură de cel mai rapid tratament posibil, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu dreptul intern. (3) Fără a aduce atingere obligațiilor prevăzute de dreptul Uniunii, proiectele de pe lista Uniunii primesc statutul de proiecte de cea mai mare importanță națională posibilă, dacă un astfel de statut există în dreptul intern, și sunt tratate în mod adecvat în cadrul procedurilor de autorizare și, dacă dreptul intern o prevede, inclusiv în amenajarea teritoriului, inclusiv respectivele proceduri privind evaluarea de mediu, în modul în care acest tratament este prevăzut dreptul intern aplicabil tipului corespunzător de infrastructură energetică. (4) Toate procedurile de soluționare a litigiilor, litigiile, căile de atac și acțiunile judiciare legate de proiectele de pe lista Uniunii în fața oricăror instanțe, tribunale și comisii naționale, inclusiv medierea sau arbitrajul, în cazul în care acestea există în dreptul intern, sunt considerate urgente, dacă și în măsura în care dreptul intern prevede astfel de proceduri de urgență. (5) Statele membre evaluează, ținând seama în mod corespunzător de orientările existente emise de	Articolul 31¹. Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale (2) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la punctul 1 lit. a), b), c) și d) din anexa 2 se prezintă în vederea includerii lor în planurile de investiții regionale relevante în temeiul cadrului normativ al Comunității Energetice și în planurile de dezvoltare a rețelelor pentru zece ani în conformitate cu legile sectoriale, precum și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz. Aceste proiecte CE și proiectele de interes reciproc au statut de proiecte de cea mai înaltă prioritate în cadrul fiecăruia dintre planurile menționate, se consideră obiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, care servesc interesului economic național și pot <i>fi declarate proiecte de utilitate publică de interes național</i>. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente și proiectelor care nu au atins un grad suficient de maturitate pentru a oferi o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este prevăzut la art. 31⁶. (3) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la pct. 1 lit. a) - d) din anexa 2 și care sunt proiecte concurente sau proiecte care nu sunt suficient de avansate pentru a prezenta o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum este stabilit în art. 31⁶, pot fi incluse în planurile regionale de investiții relevante, în planurile naționale de dezvoltare a rețelelor pentru 10 ani și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz, ca proiecte în considerare.	Compatibil parțial	CHAPTER III PERMIT GRANTING AND PUBLIC PARTICIPATION Article 7 Priority status for projects on the Energy Community list (1) To establish the necessity of projects on the Energy Community list from an energy policy and climate perspective or technology of the project. This paragraph shall not apply to competing projects or to projects that have not reached a sufficient degree of maturity to provide a project specific cost-benefit analysis as referred to in Section 2, point (1) (d), of Annex III. (2) For the purpose of ensuring efficient administrative processing of the application files related to projects on the Energy Community list, the initiator of the project and all authorities concerned shall ensure that the application files are processed as quickly as possible and in accordance with the internal law and national law. (3) Without prejudice to obligations provided for in Energy Community law, projects on the Energy Community list shall be granted the status of the highest national significance possible, where such a status exists in national law, and be appropriately treated in the permit granting processes and, if national law so provides, in spatial planning, including those processes relating to environmental assessments, in the manner such treatment is provided for in national law applicable to the corresponding type of energy infrastructure. (4) All dispute resolution procedures, litigation, appeals and judicial remedies related to projects on the Energy Community list in front of any national courts, tribunals,

Comisie cu privire la raționalizarea procedurilor de evaluare de mediu pentru proiectele de pe lista Uniunii, ce măsuri legislative și nelegislative sunt necesare pentru a raționaliza procedurile de evaluare de mediu și pentru a asigura aplicarea lor coerentă și informează Comisia cu privire la rezultatul evaluării respective. (6) Până la 24 martie 2023, statele membre iau măsurile fără caracter legislativ pe care le-au identificat în conformitate cu alineatul (5). (7) Până la 24 iunie 2023, statele membre iau măsurile legislative pe care le-au identificat în conformitate cu alineatul (5). Măsurile legislative respective nu aduc atingere obligațiilor prevăzute în dreptul Uniunii. (8) În ceea ce privește impactul asupra mediului abordat la articolul 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE și la articolul 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE, cu condiția să fie îndeplinite toate condițiile prevăzute în directivele respective, proiectele de pe lista Uniunii sunt considerate proiecte de interes public din perspectiva politicii energetice și pot fi considerate ca fiind de interes public superior. Dacă este necesar avizul Comisiei în conformitate cu Directiva 92/43/CEE, Comisia și autoritatea națională competentă menționată la articolul 9 din prezentul regulament se asigură că decizia privind interesul public superior al proiectului este luată în termenele stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2) din prezentul regulament. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III.			panels, including mediation or arbitration, where they exist in national law, shall be treated as urgent, if and to the extent to which national law provides for such urgency procedures. (5) Contracting Parties shall assess, taking due account of the existing guidance issued by the Commission under Article 7(5) of Regulation (EU) 2022/869, which legislative and non-legislative measures are necessary to streamline the environmental assessment procedures and to ensure their coherent application and shall inform the Energy Community Secretariat of the result of that assessment. (6) By 24 March 2025, Contracting Parties shall take the non-legislative measures that they have identified under paragraph 5. (7) By 24 June 2025, Contracting Parties shall take the legislative measures that they have identified under paragraph 5. Those legislative measures shall be without prejudice to obligations provided for in Energy Community law. (8) With regard to the environmental impacts addressed in Article 6(4) of Directive 92/43/EEC and Article 4(7) of Directive 2000/60/EC2, once adapted to and adopted in the Energy Community, provided that all the conditions set out in those Directives are fulfilled, projects on the Energy Community list shall be considered as being of public interest from an energy policy perspective, and may be considered as having an overriding public interest. <...> This paragraph shall not apply to competing projects or to projects that have not reached a sufficient degree of maturity to provide a project specific cost-benefit analysis as referred to in Section 2, point (1) (d), of Annex III.
Articolul 8 Organizarea procedurii de autorizare (1) Până la 23 iunie 2022, fiecare stat membru actualizează, dacă este cazul, autoritatea națională competentă desemnată care este responsabilă cu facilitarea și coordonarea procedurii de autorizare a proiectelor de pe lista Uniunii. (2) Responsabilitățile autorității naționale competente menționate la alineatul (1) sau atribuțiile acesteia pot	Articolul 31¹. Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei este desemnat în calitate de autoritate responsabilă pentru aprobarea proiectelor CE sau IR înainte de a fi expediate cererile menționate la alineat (4) de dezvoltatorii proiectelor grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii	Compatibil.	Article 8 Organisation of the permit granting process (1) By 23 June 2025, each Contracting Party shall update, where necessary, the designation of one national competent authority which shall be responsible for facilitating and coordinating the permit granting process for projects on the Energy Community list.

fi delegate către o altă autoritate sau executate de către aceasta, pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii sau pentru fiecare categorie specifică de proiecte de pe lista Uniunii, cu condiția ca: (a) autoritatea națională competentă să informeze Comisia cu privire la delegarea respectivă, iar informațiile respective să fie publicate pe site-ul web menționat la articolul 9 alineatul (7) fie de către autoritatea națională competentă, fie de către inițiatorul proiectului; (b) să existe o singură autoritate responsabilă pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii, care să reprezinte unicul punct de contact pentru inițiatorul proiectului în procesul de luare a unei decizii exhaustive pentru un anumit proiect de pe lista Uniunii, și care să coordoneze prezentarea tuturor documentelor și informațiilor relevante. Autoritatea națională competentă își poate rezerva responsabilitatea de a stabili termene, fără a aduce atingere termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2). (3) Fără a aduce atingere cerințelor aplicabile în temeiul dreptului Uniunii și al dreptului internațional și, în măsura în care nu le contrazice, al dreptului intern, autoritatea națională competentă facilitează emiterea deciziei exhaustive. Decizia exhaustivă se emite în termenele stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2) și în conformitate cu unul dintre următoarele sisteme: (a) sistemul integrat: decizia exhaustivă este emisă de către autoritatea națională competentă și reprezintă singura decizie obligatorie din punct de vedere juridic care rezultă din procedura legală de autorizare. Atunci când în proiect sunt implicate alte autorități, acestea pot emite, în conformitate cu dreptul intern, un aviz care poate fi utilizat drept contribuție la procedură, fiind luat în considerare de către autoritatea națională competentă; (b) sistemul coordonat: decizia exhaustivă cuprinde mai multe decizii individuale, obligatorii din punct de vedere juridic, emise de mai multe autorități vizate, care sunt coordonate de autoritatea națională competentă.	Europene, de facilitarea și de coordonarea eliberării actelor permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectelor de infrastructură energetică vizate de proiectele CE și de proiectele IR (în continuare – <i>proces de autorizare a proiectelor CE sau IR</i>). Articolul 31³. Competențe ale organului central de specialitate în domeniul energiei privind proiectele CE (2) Organul central de specialitate în domeniul energiei, în calitate de autoritate responsabilă de facilitarea și de coordonarea procesului de autorizare a proiectelor CE și a proiectelor IR, coordonează eliberarea actelor permissive necesare de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate, de către autoritățile administrației publice locale și de către alte autorități publice (în continuare – <i>autorități implicate</i>) și monitorizează respectarea de către autoritățile implicate a termenelor stabilite în calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE sau a proiectelor IR, astfel încât dezvoltatorul unui proiect CE sau al unui proiect IR să obțină actele permissive necesare în cel mai scurt timp posibil, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 31⁴ alin. (1). (3) Organul central de specialitate în domeniul energiei inițiază crearea unui grup de lucru, la nivelul Guvernului, în care participă, reieșind din competențele legale, persoanele responsabile din cadrul tuturor autorităților implicate. În cadrul grupului respectiv, organul central de specialitate în domeniul energiei stabilește, prin cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR și după consultarea autorităților implicate, un calendar al procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, în care să fie indicate termenele de emitere a deciziilor pentru fiecare dintre autoritățile implicate. După crearea grupului de lucru și stabilirea calendarului procesului de autorizare pentru fiecare proiect CE sau IR, organul central de specialitate în domeniul energiei informează Secretariatul Comunității Energetice despre acest fapt. (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei monitorizează respectarea calendarului	Compatibil. Procesul de autorizare este coordonat de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. După obținerea ultimei autorizări, procesul de autorizare este finalizat.	(2) The responsibilities of the national competent authority referred to in paragraph 1 or the tasks related to it may be delegated to, or carried out by, another authority, per project on the Energy Community list or per particular category of projects on the Energy Community list, provided that: 2 Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy, Official Journal of the European Union L 327, 22 December 2000, p.1-73. (a) the national competent authority notifies the Energy Community Secretariat of that delegation and the information therein is published by either the national competent authority or the project promoter on the website referred to in Article 9(7); (b) only one authority is responsible per project on the Energy Community list, and it is the sole point of contact for the project promoter in the process leading to the comprehensive decision for a given project on the Energy Community list, and coordinates the submission of all relevant documents and information. The national competent authority may retain the responsibility to establish time limits, without prejudice to the time limits set in Article 10(1) and (2). (3) Without prejudice to relevant requirements under Energy Community and international law and, to the extent it does not contradict them, national law, the national competent authority shall facilitate the issuing of the comprehensive decision. The comprehensive decision shall be issued within the time limits set in Article 10(1) and (2) and in accordance with one of the following schemes: (a) integrated scheme: the comprehensive decision shall be issued by the national competent authority and shall be the sole legally binding decision arising from the statutory permit granting procedure. Where other authorities are concerned by the project, they may, in accordance with
--	---	--	--

Autoritatea națională competentă poate constitui un grup de lucru în care sunt reprezentate toate autoritățile implicate, pentru a stabili un program detaliat pentru procedura de autorizare, în conformitate cu articolul 10 alineatul (6) litera (b), precum și pentru a monitoriza și a coordona implementarea respectivului program. Autoritatea națională competentă, după consultarea celorlalte autorități vizate și, atunci când este cazul, în conformitate cu dreptul intern și fără a aduce atingere termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2), stabilește de la caz la caz un termen rezonabil pentru emiterea deciziilor individuale. Autoritatea națională competentă poate lua o decizie individuală în numele unei alte autorități naționale vizate dacă decizia autorității respective nu este prezentată în termenul stabilit și dacă întârzierea nu are o justificare adecvată; sau, atunci când există prevederi în acest sens în dreptul intern și în măsura în care acestea sunt compatibile cu dreptul Uniunii, autoritatea națională competentă poate considera că o altă autoritate națională vizată și-a dat acordul sau a respins proiectul dacă decizia autorității respective nu este emisă la termen. Atunci când există prevederi în acest sens în dreptul intern, autoritatea națională competentă poate să nu țină seama de o decizie individuală a unei alte autorități naționale vizate, dacă consideră că decizia respectivă nu este argumentată suficient în ceea ce privește elementele de probă pe baza cărora autoritatea națională în cauză a luat decizia; acționând astfel, autoritatea competentă se asigură că cerințele aplicabile în temeiul dreptului Uniunii și al celui internațional sunt respectate și își motivează decizia; (c) sistemul colaborativ: decizia exhaustivă este coordonată de autoritatea națională competentă. Autoritatea națională competentă, după consultarea celorlalte autorități vizate și, atunci când este cazul, în conformitate cu dreptul intern și fără a aduce atingere termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2), stabilește de la caz la caz un termen rezonabil pentru emiterea deciziilor individuale. Aceasta va monitoriza	procesului de autorizare a proiectului CE sau IR. În cazul în care autoritatea implicată estimează că decizia privind eliberarea unui act permisiv nu va fi emisă în termenul stabilit, aceasta informează, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei, cu prezentarea cauzelor nerespectării termenului stabilit. În acest caz, organul central de specialitate în domeniul energiei, după consultarea dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, propune grupului de lucru modificarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv, fără a depăși termenul maxim stabilit la art.31⁴ alin. (1), și informează despre aceasta grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice, responsabil de lista proiectelor CE, sau din cadrul Uniunii Europene, responsabil de lista proiectelor IR. (6) Atribuțiile de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR ori a unei categorii de proiecte CE sau de proiecte IR pot fi delegate de către organul central de specialitate în domeniul energiei altei autorități ori instituții publice, cu respectarea următoarelor condiții: a) organul central de specialitate în domeniul energiei notifică Secretariatul Comunității Energetice cu privire la delegarea funcțiilor de facilitare și coordonare a procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și publică pe site-ul său web oficial notificarea respectivă; b) pentru fiecare proiect CE sau proiect IR este desemnată doar o autoritate ori instituție publică ca punct de contact unic pentru dezvoltatorul proiectului respectiv, care facilitează și coordonează prezentarea tuturor documentelor și a informațiilor relevante.	national law, give their opinion as input to the procedure, which shall be taken into account by the national competent authority; (b) coordinated scheme: the comprehensive decision comprises multiple individual legally binding decisions issued by several authorities concerned, which shall be coordinated by the national competent authority. The national competent authority may establish a working group where all concerned authorities are represented in order to draw up a detailed schedule for the permit granting process in accordance with Article 10(6), point (b), and to monitor and coordinate its implementation. The national competent authority shall, after consulting the other authorities concerned, where applicable in accordance with national law, and without prejudice to time limits set in Article 10(1) and (2), establish on a case-by-case basis a reasonable time limit within which the individual decisions shall be issued. The national competent authority may take an individual decision on behalf of another national authority concerned, where the decision by that authority is not delivered within the time limit and where the delay cannot be adequately justified; or, where provided under national law, and to the extent that this is compatible with Energy Community law, the national competent authority may consider that another national authority concerned has either given its approval or refusal for the project where the decision by that authority is not delivered within the time limit. Where provided under national law, the national competent authority may disregard an individual decision of another national authority concerned if it considers that the decision is not sufficiently substantiated with regard to the underlying evidence presented by the national authority concerned; in doing so, the national competent authority shall ensure that the relevant requirements under Energy Community and international law are respected and shall provide reasons for its decision; (c) collaborative scheme: the comprehensive decision shall be coordinated by the national competent authority. The national competent authority shall, after consulting the other authorities concerned, where applicable in accordance with national law, and without prejudice to time limits set in Article 10(1) and (2), establish on a case-by-case basis a
---	---	---

respectarea termenelor de către autoritățile vizate. Statele membre pun în aplicare sistemele într-un mod care, în conformitate cu dreptul intern, contribuie la emiterea deciziei exhaustive în modul cel mai eficient și mai rapid. Competența autorităților vizate poate fi inclusă în competența autorității naționale competente desemnate în conformitate cu alineatul (1) sau autoritățile implicate își pot menține, într-o anumită măsură, competența independentă în conformitate cu sistemul de autorizare ales de statul membru în conformitate cu prezentul alineat, pentru a facilita emiterea deciziei exhaustive și pentru a coopera cu autoritatea națională competentă în consecință. În cazul în care o autoritate vizată estimează că nu va emite o decizie individuală în termenul stabilit, autoritatea respectivă informează imediat autoritatea națională competentă, indicând motivele întârzierii. Ulterior, autoritatea națională competentă stabilește un nou termen pentru emiterea deciziei individuale respective, în conformitate cu termenele generale stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2). Statele membre aleg între cele trei sisteme menționate la literale (a), (b) și (c) de la primul paragraf pentru a facilita procedurile și a le coordona și pun în aplicare sistemul care este cel mai eficient pentru ele, în lumina caracteristicilor naționale, în procedurile lor de planificare și autorizare. Atunci când un stat membru alege un sistem colaborativ, acesta informează Comisia cu privire la motivele sale. (4) Statele membre pot aplica sistemele în conformitate cu alineatul (3) pentru proiectele terestre și offshore de pe lista Uniunii. (5) Dacă un proiect de pe lista Uniunii prevede luarea unor decizii în două sau mai multe state membre, autoritățile naționale competente relevante iau toate măsurile necesare pentru cooperarea și comunicarea eficiente și eficace dintre acestea, inclusiv în ceea ce privește etapele menționate la articolul 10 alineatul (6). Statele membre depun toate eforturile pentru a asigura proceduri comune, în special cu privire la evaluarea impactului asupra mediului. (6) Autoritățile naționale competente relevante ale		reasonable time limit within which the individual decisions shall be issued. It shall monitor compliance with the time limits by the authorities concerned. Contracting Parties shall implement the schemes in a manner which, according to national law, contributes to the most efficient and timely issuing of the comprehensive decision. The competence of the authorities concerned can either be incorporated into the competence of the national competent authority designated in accordance with paragraph 1 or the authorities concerned can maintain, to a certain extent, their independent competence in line with the respective permitting scheme chosen by the Contracting Party in accordance with this paragraph to facilitate the issuing of the comprehensive decision and cooperate with the national competent authority accordingly. Where an authority concerned does not expect to deliver an individual decision within the set time limit, that authority shall immediately inform the national competent authority, providing reasons for the delay. Subsequently, the national competent authority shall set another time limit within which that individual decision shall be issued, in compliance with the overall time limits set in Article 10(1) and (2). Contracting Parties shall choose among the three schemes referred to in points (a), (b) and (c) of the first subparagraph to facilitate and coordinate their procedures and shall implement the scheme which is most effective for them in light of national specificities in their planning and permit granting processes. Where a Contracting Party chooses the collaborative scheme, it shall inform the Energy Community Secretariat of its reasons. (4) Contracting Parties may apply the schemes set out in paragraph 3 to onshore and offshore projects on the Energy Community list. (5) Where a project on the Energy Community list requires decisions to be taken in two or more Contracting Parties, the relevant national competent authorities are encouraged to take all necessary steps for efficient and effective cooperation and communication among themselves, including the steps referred to in Article 10(6). Contracting Parties are encouraged to provide joint procedures, particularly with regard to the assessment of environmental
--	--	--

statelor membre implicate într-un proiect inclus pe lista Uniunii, care se încadrează într-unul din coridoarele prioritare ale rețelei offshore prevăzute în secțiunea 2 din anexa I, desemnează de comun acord între ele, pentru fiecare proiect, un punct unic de contact pentru inițiatorii proiectului, care este responsabil de facilitarea schimbului de informații între autoritățile naționale competente cu privire la procedura de autorizare a proiectului, cu scopul de a facilita respectiva procedură, precum și emiterea deciziilor de către autoritățile naționale competente relevante. Punctele unice de contact pot acționa ca un registru care agregă documentele existente referitoare la proiecte.			impacts. (6) The relevant national competent authorities of the Contracting Parties involved in a project on the Energy Community list belonging to one of the priority offshore grid corridors set out in Section 2 of Annex I shall jointly designate among themselves a unique point of contact for project promoters per project, which shall be responsible for facilitating the exchange of information between the national competent authorities on the permit granting process of the project, with the aim of facilitating that process as well as the issuance of decisions by the relevant national competent authorities. The unique points of contact may act as a repository aggregating the existing documents pertaining to the projects.
Articolul 9 Transparența și participarea publicului (1) Până la 24 octombrie 2023, statul membru sau autoritatea națională competentă publică, după caz, în colaborare cu alte autorități vizate, un manual de procedură actualizat privind procedura de autorizare aplicabilă proiectelor de pe lista Uniunii, incluzând cel puțin informațiile menționate la punctul 1 din anexa VI. Manualul nu este obligatoriu din punct de vedere juridic, dar face referire la dispozițiile juridice relevante sau le citează. Autoritățile naționale competente cooperează și identifică sinergii, după caz, cu autoritățile din țările învecinate în vederea schimbului de bune practici și a facilitării procedurii de autorizare, în special pentru elaborarea manualului de proceduri. (2) Fără a aduce atingere dreptului mediului și cerințelor din Convenția de la Aarhus, Convenția de la Espoo și din dreptul Uniunii aplicabil, toate părțile implicate în procedura de autorizare respectă principiile privind participarea publicului prevăzute la punctul 3 din anexa VI. (3) Într-un termen cu caracter orientativ de trei luni de la inițierea procedurii de autorizare în temeiul articolului 10 alineatul (3), inițiatorul proiectului elaborează și prezintă autorității naționale competente un concept privind participarea publicului, respectând procedura definită în manualul menționat la alineatul	Articolul 31⁵. Transparența și consultările publice în legătură cu implementarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) În termen de 3 luni de la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR în conformitate cu art. 31⁴ alin. (5), dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei un concept privind participarea publicului larg. Conceptul respectiv se elaborează în conformitate cu cerințele stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10) și trebuie să includă cel puțin informațiile referitoare la: a) părțile interesate; b) măsurile preconizate, inclusiv locațiile și datele generice propuse pentru ședințele consultărilor publice; c) calendarul ședințelor planificate în cadrul consultărilor publice; d) resursele umane alocate pentru consultările publice. (2) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează conceptul indicat la alin. (1) și, în termen de 3 luni de la prezentarea acestuia, notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cu privire la validarea conceptului privind participarea publicului larg sau cu privire la necesitatea modificării conceptului respectiv, indicând modificările recomandate. La luarea deciziei, organul central de	Compatibil.	Article 9 Transparency and public participation (1) By 24 October 2025, the Contracting Party or national competent authority shall, where applicable, in collaboration with other authorities concerned, publish an updated manual of procedures for the permit granting process applicable to projects on the Energy Community list to include at least the information specified in point (1) of Annex VI. The manual shall not be legally binding, but it shall refer to or quote relevant legal provisions. The national competent authorities shall, where relevant, cooperate and find synergies with the authorities of neighbouring countries with a view to exchanging good practices and facilitating the permit granting process, in particular for the development of the manual of procedures. (2) Without prejudice to environmental law and any requirements under the Aarhus Convention, the Espoo Convention and relevant Energy Community law, all parties involved in the permit granting process shall follow the principles for public participation set out in point (3) of Annex VI. Formatat: Engleză (Statele Unite) (3) The project promoter shall, within an indicative period of three months following the start of the permit granting process pursuant to Article 10(3), draw up and submit a concept for public participation to the national competent authority, following the process outlined in the manual referred to in paragraph 1 of this Article and in line with the guidelines set out in Annex VI. The national competent

(1) din prezentul articol și în conformitate cu liniile directoare stabilite în anexa VI. Autoritatea națională competentă solicită modificări sau aprobă conceptul privind participarea publicului în termen de trei luni de la primirea conceptului, luând în considerare orice formă de participare și consultare a publicului care a avut loc înainte de demararea procedurii de autorizare, cu condiția ca participarea și consultarea publice respective să fi îndeplinit cerințele din prezentul articol. Atunci când inițiatorul proiectului are intenția de a modifica semnificativ un concept aprobat pentru privind participarea publicului, acesta informează autoritatea națională competentă în acest sens. În acest caz, autoritatea națională competentă poate solicita modificări. (4) Dacă acest lucru nu este deja prevăzut în dreptul intern la standarde similare sau mai ridicate, inițiatorul proiectului sau, dacă dreptul intern prevede astfel, autoritatea națională competentă desfășoară cel puțin o consultare publică, înainte ca inițiatorul proiectului să transmită dosarul de candidatură final și complet către autoritatea națională competentă în temeiul articolului 10 alineatul (7). Consultarea publică respectivă nu aduce atingere oricărei consultări publice organizate după transmiterea solicitării aprobării de dezvoltare, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2011/92/UE. Consultarea publică oferă informații privind proiectul părților interesate menționate la punctul 3 litera (a) din anexa VI, într-un stadiu incipient, și contribuie la identificarea celei mai potrivite locații sau a celui mai potrivit traseu sau tehnologii, inclusiv, după caz, ținând cont de considerațiile privind adaptarea la schimbările climatice în ceea ce privește proiectul, a tuturor efectele relevante în temeiul dreptului Uniunii și al dreptului intern, precum și a subiectelor relevante de abordat în cadrul dosarului de candidatură. Consultarea publică respectă cerințele minime prevăzute la punctul 5 din anexa VI. Fără a aduce atingere normelor procedurale și în materie de transparență din statele membre, inițiatorul proiectului publică pe site-ul web menționat	specialitate în domeniul energiei ține cont de orice formă de participare și de consultare a publicului larg care a avut loc înainte de inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, cu condiția că participarea și consultarea publicului larg au fost efectuate cu respectarea cerințelor cu privire la transparență, stabilite la alin.(4). (3) În cazul în care, după validarea conceptului privind participarea publicului larg, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR intenționează să-l modifice semnificativ, acesta este obligat să informeze organul central de specialitate în domeniul energiei și să modifice conceptul respectiv conform recomandărilor organului central de specialitate în domeniul energiei. (4) Pentru a încuraja participarea publicului larg și a asigura informarea și consultarea continuă a publicului larg în legătură cu implementarea proiectelor CE sau a proiectelor IR trebuie respectate următoarele principii: a) părțile interesate afectate de implementarea unui proiect CE sau proiect IR, inclusiv autoritățile administrației publice locale, centrale și regionale relevante, proprietarii de terenuri și persoanele care locuiesc în vecinătatea zonei în care urmează să fie construit obiectul infrastructurii energetice vizat de proiectul respectiv, publicul larg, asociațiile sau organizațiile, constituite conform legii, sunt informate și consultate, în mod deschis și transparent, la etapa incipientă, astfel încât alternativele propuse în cadrul consultărilor publice să poată fi luate în considerare. În caz de necesitate, organul central de specialitate în domeniul energiei acordă suport dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR în acest sens; b) în cazul în care se organizează mai multe consultări publice pentru un proiect CE sau proiect IR, în măsura posibilităților, se recurge la gruparea acestora. Fiecare consultare publică acoperă toate subiectele relevante pentru o anumită etapă a procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, iar fiecare subiect este abordat o dată pe parcursul consultărilor publice. O consultare publică poate avea loc în mai multe locații geografice. Subiectele abordate în cadrul unei consultări publice se indică în mod clar în notificarea privind consultările publice;	authority shall request modifications or approve the concept for public participation within three months of receipt of the concept, taking into consideration any form of public participation and consultation that took place before the start of the permit granting process, to the extent that such public participation and consultation has fulfilled the requirements of this Article. Where the project promoter intends to make significant changes to an approved concept for public participation, it shall inform the national competent authority thereof. In that case the national competent authority may request modifications. (4) Where it is not already required under national law at the same or higher standards, the project promoter or, where required by national law, the national competent authority shall carry out at least one public consultation, before the project promoter submits the final and complete application file to the national competent authority pursuant to Article 10(7). That public consultation shall be without prejudice to any public consultation to be carried out after submission of the request for development consent pursuant to Article 6(2) of Directive 2011/92/EU, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2016/12/MC-EnC. The public consultation shall inform the stakeholders referred to in point (3)(a) of Annex VI about the project at an early stage and shall help to identify the most suitable location, trajectory or technology, including, where relevant, in view of adequate climate adaptation considerations for the project, all impacts relevant under Union and national law, and the relevant issues to be addressed in the application file. The public consultation shall comply with the minimum requirements set out in point (5) of Annex VI. Without prejudice to the procedural and transparency rules in Contracting Parties, the project promoter shall publish on the website referred to in paragraph 7 of this Article a report explaining how the opinions expressed in the public consultations were taken into account by showing the amendments made in the location, trajectory and design of the project, or by providing reasons why such opinions have not been taken into account. The project promoter shall prepare a report summarising the results of activities related to the participation of the public prior to the submission of the application file, including
---	--	---

la alineatul (7) din prezentul articol un raport în care explică modul în care au fost luate în considerare opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice, indicând modificările aduse amplasamentului, traseului și concepției proiectului sau indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare. Anterior depunerii dosarului de candidatură, inițiatorul proiectului pregătește un raport care sintetizează rezultatele activităților legate de participarea publicului, inclusiv activitățile care au avut loc înainte de demararea procedurii de autorizare. Inițiatorul proiectului prezintă autorității naționale competente rapoartele menționate la primul și al doilea paragraf, împreună cu dosarul de candidatură. Decizia exhaustivă ține seama în mod corespunzător de rezultatele acestor rapoarte. (5) Pentru proiectele transfrontaliere care implică două sau mai multe state membre, consultările publice organizate în temeiul alineatului (4) în fiecare stat membru implicat au loc în termen de cel mult două luni de la data la care a început prima consultare publică. (6) Pentru proiectele care ar putea avea un impact transfrontalier semnificativ în unul sau mai multe state membre învecinate, cărora li se aplică articolul 7 din Directiva 2011/92/UE și Convenția de la Espoo, informațiile relevante sunt puse la dispoziția autorităților naționale competente a statelor membre învecinate. Autoritățile naționale competente ale statelor membre învecinate în cauză indică, în cadrul procesului de notificare, după caz, dacă acestea sau orice altă autoritate vizată dorește să participe la procedurile relevante de consultare publică. (7) Inițiatorul proiectului creează și actualizează periodic un site web dedicat proiectului cu informații relevante despre proiectul de interes comun, care include un link către site-ul web al Comisiei și către platforma de transparență menționată la articolul 23 și care îndeplinește cerințele specificate la punctul 6 din anexa VI. Informațiile sensibile din punct de vedere comercial nu sunt divulgate. De asemenea, inițiatorii proiectelor publică	c) comentariile și obiecțiile părților interesate se admit doar în intervalul de timp stabilit pentru prezentarea acestora; d) dezvoltatorii proiectului urmează să asigure că consultările publice au loc pe parcursul unei perioade de timp care permite o participare publică deschisă și incluzivă. (5) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea completă privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv este obligat să organizeze cel puțin o consultare publică. În cadrul consultării publice, părțile interesate menționate la alin. (4) lit. a) sunt informate cu privire la proiectul CE sau proiectul IR la etapa incipientă, astfel încât să fie identificate cel mai potrivit amplasament, traseu sau tehnologii, să fie identificat, după caz, întreg impactul posibil, în conformitate cu actele normative în vigoare, ținându-se cont de considerațiile relevante privind adaptarea la schimbările climatice, și să fie identificate subiectele relevante pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR. Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică pe site-ul web menționat la alin. (10) un raport în care descrie modul în care au fost luate în considerare opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice, indicând modificările aduse proiectului privind amplasamentul, traseul și concepției proiectului CE sau IR ori indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare. (6) În cadrul consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5), dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR trebuie să întreprindă cel puțin următoarele acțiuni: a) să elaboreze și să publice o broșură informativă de cel mult 15 pagini care să prezinte, în mod clar și concis, un sumar al scopului și al calendarului preliminar de implementare a proiectului CE sau a proiectului IR, informații relevante privind dezvoltarea planificată a rețelei de transport sau de distribuție, după caz, rutele alternative luate în considerare, impactul posibil, inclusiv de natură transfrontalieră, și eventualele măsuri de atenuare a acestora. Broșura informativă se publică până	those activities that took place before the start of the permit granting process. The project promoter shall submit the reports referred to in the first and second subparagraphs together with the application file to the national competent authority. The comprehensive decision shall take due account of the results of these reports. (5) For cross-border projects involving two or more Contracting Parties, the public consultations carried out pursuant to paragraph 4 in each of the Contracting Parties concerned shall take place within a period of no more than two months from the date on which the first public consultation started. (6) For projects likely to have a significant transboundary impact in one or more neighbouring Contracting Parties, to which Article 7 of Directive 2011/92/EU, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2016/12/MC-EnC, and the Espoo Convention are applicable, the relevant information shall be made available to the national competent authorities of the neighbouring Contracting Parties concerned. The national competent authorities of the neighbouring Contracting Parties concerned shall indicate, in the notification process where appropriate, whether they, or any other authority concerned, wishes to participate in the relevant public consultation procedures. (7) The project promoter shall establish and regularly update a dedicated project website with relevant information about the project of Energy Community interest, which shall be linked to the Energy Community website and the transparency platform referred to in Article 23 and which shall meet the requirements specified in point (6) of Annex VI. Commercially sensitive information shall be kept confidential. Project promoters shall also publish relevant information by other appropriate information means open to the public.
--	---	--

informațiile relevante prin intermediul altor mijloace adecvate de informare accesibile publicului.	la desfășurarea consultărilor publice și trebuie să indice suplimentar adresa platformei Secretariatului Comunității Energetice și site-ul web oficial al organului central de specialitate în domeniul energiei pe care este publicat ghidul menționat la art. 31³ alin. (10); b) să informeze cu privire la proiectul CE sau la proiectul IR toate părțile interesate prin intermediul site-ului web creat în conformitate cu alin. (10) și prin intermediul mass-mediei naționale; c) să invite, prin forma unui document electronic, a unui document pe suport de hârtie ori prin intermediul mass-mediei naționale, toate părțile relevante, asociațiile, organizațiile și grupurile afectate de implementarea proiectului CE sau a proiectului IR pentru participare la ședințele organizate în vederea abordării unor subiecte specifice. (7) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR transfrontaliere, care implică Republica Moldova și/sau una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, și/sau unul sau mai multe state membre ale Uniunii Europene, perioada consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5) nu trebuie să depășească două luni din momentul în care a fost inițiată prima consultare publică în unul din statele implicate. (8) În cazul proiectelor CE sau al proiectelor IR cu impact transfrontalier semnificativ asupra mediului altei sau altor părți contractante ale Comunității Energetice ori asupra mediului altui sau altor state membre ale Uniunii Europene, care aplică prevederile Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător în context transfrontalier (adoptată la Espoo, Finlanda, la 25 februarie 1991), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.1546/1993, informațiile relevante se prezintă autorității responsabile pentru facilitarea și coordonarea procesului de autorizare din statele respective. Autoritatea sesizată indică în notificarea privind procesul de consultare dacă aceasta sau altă autoritate implicată intenționează să participe la consultările publice organizate în conformitate cu prezentul articol. (9) Înainte de a expedia organului central de specialitate în domeniul energiei notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a		Formatat: Engleză (Statele Unite)
--	---	--	--

	proiectului IR, dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează un raport care să reflecte rezultatele consultărilor publice de până la inițierea procesului de autorizare. Raportul respectiv se anexează la notificarea privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, care se prezintă de dezvoltatorul proiectului respectiv în conformitate cu art. 31⁴ alin. (3). Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază raportul în cauză organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu și autorităților administrației publice locale care urmează să examineze cererile privind eliberarea autorizațiilor de construire, astfel încât să fie identificate eventualele probleme ce trebuie soluționate în legătură cu proiectul CE sau proiectul IR. (10) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat să creeze și să actualizeze un site web care să conțină cel puțin următoarele informații relevante despre proiectul respectiv: a) broșura informativă în formă electronică, elaborată în conformitate cu alin. (6) lit. a); b) un rezumat în formă electronică de cel mult 50 de pagini, fără detalii tehnice, care să reflecte stadiul implementării proiectului respectiv, inclusiv a informațiilor geografice. Rezumatul respectiv se actualizează periodic, cu indicarea modificărilor aduse versiunilor anterioare; c) calendarul de implementare a proiectului respectiv și perioada planificată pentru desfășurarea consultărilor publice, cu indicarea datelor și a locurilor unde se preconizează organizarea consultărilor publice, precum și a subiectelor relevante care se propun a fi discutate; d) modalitatea în care poate fi obținut setul complet de documente relevante pentru consultările publice, a informațiilor și documentelor adiționale și datele de contact ale persoanelor responsabile; e) modalitatea în care pot fi transmise comentariile și obiecțiile în cadrul consultărilor publice și datele de contact ale persoanelor responsabile; f) un link către site-urile web oficiale ale organului central de specialitate în domeniul energiei și Secretariatului Comunității Energetice; g) traduceri ale conținutului site-ului web în toate	
--	--	--

	limbile părților contractante ale Comunității Energetice implicate de proiect sau asupra cărora proiectul are un impact transfrontalier semnificativ, în conformitate cu punctul (1) din anexa 3; h) fondurile alocate și debursate de Uniunea Europeană pentru proiect; i) data ultimei actualizări a site-ului web al proiectului. (11) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR publică informațiile relevante despre proiect și prin intermediul altor mijloace de informare la care are acces publicul larg. În cadrul consultărilor publice nu se comunică publicului larg informațiile care constituie secret comercial, precum și alte informații oficiale cu accesibilitate limitată.		
Articolul 10 Durata și punerea în aplicare a procedurii de autorizare (1) Procedura de autorizare este alcătuită din două proceduri: (a) procedura anterioară depunerii candidaturii, definită drept perioada dintre inițierea procedurii de autorizare și acceptarea dosarului de candidatură de către autoritatea națională competentă, care are loc într-o perioadă cu caracter orientativ de 24 de luni; și (b) procedura legală de autorizare, definită drept perioada cuprinsă între data acceptării dosarului de candidatură depus și data luării deciziei exhaustive, care nu trebuie să depășească 18 luni. În ceea ce privește primul paragraf litera (b), dacă este cazul, statele membre pot prevedea o procedură legală de acordare a autorizațiilor care să fie mai scurtă de 18 luni. (2) Autoritatea națională competentă se asigură că durata combinată a celor două proceduri menționate la alineatul (1) nu depășește o perioadă de 42 de luni. Cu toate acestea, dacă autoritatea națională competentă consideră că o procedură sau ambele proceduri nu vor fi finalizate în termenele stabilite la alineatul (1), aceasta poate prelungi un termen sau pe amândouă, înainte de expirarea acestora și de la caz la caz. Autoritatea națională competentă nu poate prelungi durata combinată a ambelor proceduri cu mai	Articolul 31⁴. Organizarea procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR (1) Procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR se desfășoară în două etape: etapa prealabilă și etapa de autorizare propriu-zisă. Durată întregului proces de autorizare a proiectelor CE sau IR nu poate depăși termenul de 3 ani și 6 luni, cu posibilitatea prelungirii cu cel mult 9 luni a termenului stabilit pentru desfășurarea celor două etape. (2) Etapa prealabilă reprezintă perioada dintre inițierea procesului de autorizare a unui proiect CE sau IR și înregistrarea de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire depuse de dezvoltatorul proiectului respectiv. Etapa prealabilă include și depunerea dosarului pentru eliberarea actelor permissive de mediu necesare. Etapa prealabilă trebuie să dureze cel mult doi ani. Termenul de doi ani se calculează începând cu data la care organul central de specialitate în domeniul energiei a comunicat dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare este acceptată. (3) Pentru a iniția procesul de autorizare a unui proiect CE sau IR, dezvoltatorul proiectului respectiv expediază organului central de specialitate în domeniul energiei, prin intermediul documentului electronic, semnat cu semnătură electronică calificată, sau prin	Compatibil.	Article 10 Duration and implementation of the permit granting process (1) The permit granting process shall consist of two procedures: (a) the pre-application procedure, covering the period between the start of the permit granting process and the acceptance of the submitted application file by the national competent authority, which shall take place within an indicative period of 24 months; and (b) the statutory permit granting procedure, covering the period from the date of acceptance of the submitted application file until the taking of the comprehensive decision, which shall not exceed 18 months. With regard to point (b) of the first subparagraph, where appropriate, Contracting Parties may provide for a statutory permit granting procedure that is shorter than 18 months. (2) The national competent authority shall ensure that the combined duration of the two procedures referred to in paragraph 1 does not exceed a period of 42 months. However, where the national competent authority considers that one or both of the procedures will not be completed within the time limits set in paragraph 1, it may extend one or both of those time limits before their expiry and on a case-by-case basis. The national competent authority shall not extend the combined duration of the two procedures for more than nine months other than in exceptional circumstances.

mult de nouă luni decât în circumstanțe excepționale. Dacă autoritatea națională competentă prelungeste termenele, aceasta informează grupul în cauză și îi prezintă măsurile luate sau care urmează să fie luate pentru a finaliza procedura de autorizare în cel mai scurt termen. Grupul poate solicita ca autoritatea națională competentă să raporteze periodic cu privire la progresele înregistrate în acest sens și motivele privind orice întârziere. (3) Pentru a iniția procedura de autorizare, inițiatorii proiectului notifică în scris proiectul autorității naționale competente a fiecărui stat membru în cauză și includ o prezentare rezonabil de detaliată a acestuia. În termen de trei luni de la primirea notificării, autoritatea națională competentă confirmă sau, în cazul în care consideră că proiectul nu este suficient de avansat pentru a demara procedura de autorizare, refuză în scris notificarea, inclusiv în numele altor autorități vizate. În cazul unui refuz, autoritatea națională competentă își motivează decizia, inclusiv în numele celorlalte autorități vizate. Data la care autoritatea națională competentă a semnat confirmarea notificării marchează începerea procedurii de autorizare. În cazul în care sunt implicate două sau mai multe state membre, data la care autoritatea națională competentă vizată a acceptat ultima notificare marchează începerea procedurii de autorizare. Autoritățile naționale competente se asigură că procedura de acordare a autorizării este accelerată în conformitate cu prezentul capitol pentru fiecare categorie de proiecte de interes comun. În acest scop, autoritățile naționale competente își adaptează cerințele pentru începerea procedurii de autorizare și pentru acceptarea dosarului de candidatură depus, pentru ca acestea să fie adecvate pentru proiecte care, datorită naturii, dimensiunii lor sau datorită lipsei cerinței de evaluare de mediu în dreptul intern, pot necesita mai puține autorizații și aprobări pentru a ajunge în faza de construcție. Statele membre pot decide că procedura anterioară depunerii candidaturii, menționată la alineatele (1) și (6) din prezentul articol,	document pe suport de hârtie, semnat de către administratorul dezvoltatorului proiectului, o notificare cu privire la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, la care anexează o descriere detaliată a proiectului respectiv, inclusiv indicându-se documentele de care dispune pentru eliberarea actelor permissive necesare pentru implementarea proiectului CE sau a proiectului IR, precum și un raport privind consultările publice efectuate, prevăzut la art. 31⁵ alin. (9). (4) Organul central de specialitate în domeniul energiei expediază notificarea și documentele anexate la aceasta, indicate la alin. (3), tuturor autorităților implicate, care îi notifică, în termen de două luni, dacă dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR deține toate documentele necesare pentru a obține actele permissive corespunzătoare. Organul central de specialitate în domeniul energiei și alte autorități implicate iau în considerare în procedura de autorizare orice studii valabile efectuate și permisele sau autorizațiile eliberate pentru un anumit proiect CE înainte ca proiectul să intre în procesul de autorizare în conformitate cu prezentul articol, și nu solicită dublarea studiilor și a permiselor sau a autorizațiilor. (5) În termen de 3 luni de la recepționarea notificării indicate la alin. (4), organul central de specialitate în domeniul energiei notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR fie că acesta dispune de toate documentele necesare pentru eliberarea actelor permissive corespunzătoare și că notificarea sa privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau IR este acceptată, iar procesul de autorizare se consideră inițiat la data semnării notificării respective, fie că proiectul CE sau proiectul IR nu corespunde criteriilor stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10), cu indicarea motivelor refuzului și a informațiilor pertinente privind măsurile suplimentare ce trebuie întreprinse de acesta pentru înlăturarea cauzelor care au stat la baza refuzului. În cazul în care sunt implicate două sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, data acceptării ultimei notificări de către autoritatea națională competentă în cauză marchează începutul procesului de acordare a autorizației.	Where the national competent authority extends the time limits, it shall inform the Group concerned and present it with the measures taken, or to be taken, for the conclusion of the permit granting process, with the least possible delay. The Group may request that the national competent authority reports regularly on progress achieved in that regard and reasons for any delays. (3) For the purpose of establishing the start of the permit granting process, the project promoters shall notify the project to the national competent authority of each Contracting Party concerned in written form and shall include a reasonably detailed outline of the project. Within three months of receipt of the notification, the national competent authority shall acknowledge or, if it considers the project not to be mature enough to enter the permit granting process, reject the notification, in writing, including on behalf of other authorities concerned. In the event of a rejection, the national competent authority shall provide reasons for its decision, including on behalf of other authorities concerned. The date of signature of the acknowledgement of the notification by the national competent authority shall mark the start of the permit granting process. Where two or more Contracting Parties are concerned, the date of the acceptance of the last notification by the national competent authority concerned shall mark the start of the permit granting process. The national competent authorities shall ensure that the permit granting process is accelerated in line with this Chapter for each category of projects of Energy Community interest. To that end, the national competent authorities shall adapt their requirements for the start of the permit granting process and for the acceptance of the submitted application file, to make them fit for projects that due to their nature, dimension or lack of requirement for environmental assessment under national law, may require less authorisations and approvals for reaching the ready-to-build phase. Contracting Parties may decide that the pre-application procedure referred to in paragraphs 1 and 6 of this Article is not required for the projects referred to in this subparagraph. (4) The national competent authorities shall take into consideration in the permit granting process any valid
---	--	---

nu este necesară pentru proiectele menționate la prezentul paragraf. (4) Autoritățile naționale competente iau în considerare în procedura de autorizare orice studii valabile efectuate și permisele sau autorizațiile eliberate pentru un anumit proiect de pe lista Uniunii înainte ca proiectul să intre în procedura de autorizare în conformitate cu prezentul articol, și nu solicită dublarea studiilor și a permiselor sau a autorizațiilor. (5) În statele membre în care stabilirea unei rute sau a unei locații, realizată doar pentru scopul specific al unui proiect planificat, inclusiv planificarea coridoarelor specifice pentru infrastructurile rețelei, nu poate fi inclusă în procesul de luare a deciziei exhaustive, decizia corespunzătoare se ia în cursul unei perioade distincte de șase luni de la data transmiterii documentelor de candidatură finale și complete de către inițiatorul proiectului. În situația prezentată la primul paragraf din prezentul alineat, prelungirea menționată la alineatul (2) al doilea paragraf este redusă la șase luni, în afara unor circumstanțe excepționale, inclusiv pentru procedura menționată la prezentul alineat. (6) Procedura anterioară depunerii candidaturii cuprinde următoarele stadii: (a) cât mai curând posibil și în termen de cel mult șase luni de la notificarea în temeiul alineatului (3) primul paragraf, autoritatea națională competentă, pe baza listei de verificare menționate la punctul 1 litera (e) din anexa VI, în strânsă colaborare cu celelalte autorități vizate și, după caz, pe baza unei propuneri a inițiatorului proiectului, stabilește domeniul de aplicare a rapoartelor și documentelor și gradul de detaliere a informațiilor care trebuie prezentate de către inițiatorul proiectului în cadrul dosarului de candidatură pentru a solicita emiterea unei decizii exhaustive; (b) autoritatea națională competentă întocmește, în strânsă cooperare cu inițiatorul proiectului și cu alte autorități vizate și ținând cont de rezultatele activităților derulate în temeiul literei (a) din prezentul alineat, un program detaliat al procedurii de autorizare, în conformitate cu liniile directoare	(6) Etapa prealabilă poate fi divizată în trei stadii, în funcție de acțiunile care urmează a fi întreprinse: a) după confirmarea notificării privind inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, organul central de specialitate în domeniul energiei, în colaborare cu autoritățile implicate și, după caz, în baza propunerii dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR, identifică domeniul de aplicare, precum și informațiile și documentele care trebuie prezentate de către dezvoltator pentru eliberarea actelor permissive necesare. Lista de verificare indicată la art. 31³ alin. (10) lit. e) stă la baza acestei identificări; b) în baza informației identificate conform lit. a) din prezentul alineat, organul central de specialitate în domeniul energiei întocmește, în cooperare cu dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR, un calendar detaliat al procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR respectiv. În cazul proiectelor CE și al proiectelor IR transfrontaliere, instituțiile responsabile de facilitarea și coordonarea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR din statele implicate colaborează pentru a ajusta calendarele întocmite la nivel național și pregătesc un calendar comun; c) după depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a documentelor necesare pentru eliberarea actelor permissive corespunzătoare, la solicitarea autorităților implicate, organul central de specialitate în domeniul energiei este în drept să solicite de la dezvoltatorul proiectului respectiv informații care nu au fost prezentate de acesta, deși au fost identificate ca fiind necesare conform lit. a) din prezentul alineat, sau informații suplimentare, dacă este necesară clarificarea anumitor circumstanțe. Etapa prealabilă include pregătirea rapoartelor de mediu de către dezvoltatorii proiectului, după caz, inclusiv documentația privind adaptarea la schimbările climatice. (7) Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR se coordonează cu autoritățile implicate în	studies conducted and permits or authorisations issued for a given project on the Energy Community list before the project entered the permit granting process in accordance with this Article, and shall not require duplicate studies and permits or authorisations. (5) In Contracting Parties where the determination of a route or location undertaken solely for the specific purpose of a planned project, including the planning of specific corridors for grid infrastructures, cannot be included in the process leading to the comprehensive decision, the corresponding decision shall be taken within a separate period of six months, starting on the date of submission of the final and complete application documents by the promoter. In the circumstances described in the first subparagraph of this paragraph, the extension referred to in paragraph 2, second subparagraph, shall be reduced to six months, other than in exceptional circumstances, including for the procedure referred to in this paragraph. (6) The pre-application procedure shall comprise the following steps: (a) as soon as possible and no later than 6 months of the notification pursuant to first subparagraph of paragraph 3, the national competent authority shall determine, on the basis of the checklist referred to in point (1)(e) of Annex VI, and in close cooperation with the other authorities concerned, and where appropriate on the basis of a proposal by the project promoter, the scope of the reports and documents and the level of detail of information to be submitted by the project promoter, as part of the application file, to apply for the comprehensive decision; (b) the national competent authority shall draw up, in close cooperation with the project promoter and other authorities concerned and taking into account the results of the activities carried out under point (a) of this paragraph, a detailed schedule for the permit granting process in line with the guidelines set out in point (2) of Annex VI; (c) upon receipt of the draft application file, the national competent authority shall, where necessary, on its own behalf or on behalf of other authorities concerned, request the project promoter to submit missing information relating to the requested elements referred to in point (a).
--	--	---

prevăzute la punctul 2 din anexa VI; (c) la primirea proiectului de dosar de candidatură, autoritatea națională competentă solicită inițiatorului proiectului, dacă este necesar, în nume propriu sau în numele altor autorități vizate, să prezinte informațiile lipsă referitoare la elementele solicitate menționate la litera (a). Procedura anterioară depunerii candidaturii include pregătirea rapoartelor de mediu de către inițiatorii proiectului, după caz, inclusiv documentația privind adaptarea la schimbările climatice. În termen de trei luni de la transmiterea informațiilor lipsă menționate la primul paragraf litera (c), autoritatea competentă acceptă examinarea candidaturii în scris sau pe platformele digitale, începând procedura legală de autorizare menționată la alineatul (1) litera (b). Pot fi făcute cereri de informații suplimentare, dar numai dacă sunt justificate de noi circumstanțe. (7) Inițiatorul proiectului se asigură că dosarul de candidatură este complet și de o calitate adecvată și solicită avizul autorității naționale competente cât mai devreme cu putință în cadrul procedurii de autorizare. Inițiatorul proiectului cooperează pe deplin cu autoritatea națională competentă pentru a respecta termenele prevăzute de prezentul regulament. (8) Statele membre depun eforturi pentru a se asigura că nicio modificare a dreptului intern nu duce la prelungirea niciunei proceduri de autorizare demarate înainte de intrarea în vigoare a modificărilor respective. În vederea menținerii unei proceduri accelerate de autorizare a proiectelor de pe lista Uniunii, autoritățile naționale competente adaptează în mod adecvat calendarul stabilit în conformitate cu alineatul (6) litera (b) din prezentul articol pentru a se asigura, în măsura posibilului, că termenele pentru procedura de autorizare prevăzute la prezentul articol nu sunt depășite. (9) Termenele prevăzute în prezentul articol nu aduc atingere obligațiilor care decurg din dreptul Uniunii și din cel internațional și nu aduc atingere căilor de atac administrative sau judiciare în fața unei instanțe judecătorești.	cadrul grupului de lucru instituit în conformitate cu art. 31³ alin. (3). Calendarul procesului de autorizare a proiectului CE sau IR trebuie să includă cel puțin informații cu privire la: a) actele permissive necesare pentru proiectarea, construcția și punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul respectiv; b) autoritățile publice, părțile interesate și publicul larg care ar putea fi afectat; c) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și durata acestora; d) etapele principale care trebuie parcurse în vederea eliberării actelor permissive necesare și termenele aferente; e) resursele planificate de autoritățile implicate și eventualele resurse suplimentare necesare. (8) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cooperează cu organul central de specialitate în domeniul energiei pentru a prezenta informații complete și exhaustive cu privire la proiectul respectiv, precum și pentru a asigura respectarea calendarului procesului de autorizare a proiectului respectiv. (9) Autoritatea/autoritățile implicate din cadrul administrației publice locale notifică, fără întârziere, organul central de specialitate în domeniul energiei cu privire la depunerea de către dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR a cererii privind eliberarea autorizației de construire și, după caz, cu privire la faptul că dosarul depus este incomplet, iar dezvoltatorului proiectului respectiv i-a fost solicitată prezentarea informațiilor suplimentare pentru clarificarea anumitor circumstanțe în conformitate cu Codul construcțiilor și urbanismului nr. 434/2023 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. (10) La data înregistrării de către autoritatea administrației publice locale a cererii privind eliberarea autorizației de construire, etapa de autorizare propriu-zisă se consideră inițiată și durează cel mult un an și șase luni. În cazul în care proiectul CE sau proiectul IR urmează a fi implementat pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, dezvoltatorul respectiv poate depune cererea pentru obținerea autorizației de construire concomitent la mai	The pre-application procedure shall include the preparation of any environmental reports by the project promoters, as necessary, including the climate adaptation documentation. Within three months of submission of the missing information referred to in point (c) of the first subparagraph, the competent authority shall accept for examination the application in written form or on digital platforms, starting the statutory permit granting procedure referred to in paragraph 1, point (b). Requests for additional information may be made, but only where they are justified by new circumstances. (7) The project promoter shall ensure that the application file is complete and adequate and seek the national competent authority's opinion on that matter as early as possible during the permit granting process. The project promoter shall cooperate fully with the national competent authority in order to comply with the time limits set in this Regulation. (8) Contracting Parties shall endeavour to ensure that any amendments to the national law do not lead to prolonging any permit granting process started before the entry into force of those amendments. With a view of maintaining an accelerated permit granting process for projects on the Energy Community list, national competent authorities shall adequately adapt the schedule established in line with paragraph 6, point (b), of this Article to ensure, to the extent possible, that the time limits for the permit granting process set in this Article are not exceeded. (9) The time limits set in this Article shall be without prejudice to obligations arising from Energy Community and international law, and without prejudice to administrative appeal procedures and judicial remedies before a court or tribunal. The time limits set in this Article for any of the permit granting procedures shall be without prejudice to any shorter time limits set by Contracting Parties.
--	--	--

Regulamentul (UE) 2019/943 sau ENTSO pentru gaze în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009. Până la 24 aprilie 2023, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze publică și prezintă statelor membre, Comisiei și agenției proiectele lor de metodologii sectoriale coerente, după ce au colectat contribuții din partea părților interesate relevante, în cursul procesului de consultare menționat la alineatul (2). (2) Înainte de a prezenta proiectele lor de metodologii statelor membre, Comisiei și agenției în conformitate cu alineatul (1), ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze publică proiecte preliminare de metodologii și desfășoară un proces de consultare extinsă și solicită recomandări din partea statelor membre și cel puțin a organizațiilor care reprezintă toate părțile interesate relevante, inclusiv entitatea operatorilor de distribuție din Uniune instituită în temeiul articolului 52 din Regulamentul (UE) 2019/943 (denumită în continuare „entitatea OSD UE”), asociațiile implicate pe piețele energiei electrice, gazelor și hidrogenului, părțile interesate din sectorul încălzirii și răcirii, al captării și stocării dioxidului de carbon, precum și al captării și utilizării dioxidului de carbon, agregatorii independenți, operatorii de consum dispecerizabil, organizațiile implicate în soluții de eficiență energetică, asociațiile consumatorilor de energie, reprezentanții societății civile și, în cazul în care se consideră oportun, autoritățile naționale de reglementare și alte autorități naționale. În termen de trei luni de la publicarea proiectelor preliminare de metodologii în temeiul primului paragraf, orice parte interesată menționată la paragraful respectiv poate prezenta o recomandare. Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice, instituit în temeiul articolului 10a din Regulamentul (CE) nr. 401/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (31), poate prezenta, din proprie inițiativă, un aviz cu privire la proiectele de metodologii. După caz, statele membre și părțile interesate	(1) Agenția publică pe site-ul web oficial setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare ale costurilor unitare de investiție pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2, stabilite și publicate de Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice în cooperare cu autoritățile de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, în condițiile și termenele stabilite în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice. (3) Dezvoltatorii de proiecte CE pot utiliza, pentru analizele cost-beneficiu specifice proiectelor, setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2 stabilite și publicate pe site-ul web oficial al Agenției.	promoters shall provide the requested data to the national regulatory authorities and to the Energy Community Regulatory Board. The Energy Community Regulatory Board shall publish the first indicators for the infrastructure categories set out in points (1), (2) and (3) of Annex II by 24 April 2025, to the extent that data is available to calculate robust indicators and reference values. Those reference values may be used by the project promoters for the project-specific cost-benefit analyses. The set of indicators and corresponding reference values for the comparison of unit investment costs, referred to in first subparagraph shall be consistent with those established under Article 11 (9) of Regulation (EU) No 2022/869. (10) <...> (11) <...> (12) <...> (13) <...> (14) When adopting the preliminary list of Projects of Energy Community Interest, the decision-making body of the Groups approves, by means of its conclusions, the application, at the Energy Community level, of the methodologies developed by the ENTSO for Electricity and the ENTSO for Gas for projects falling under the energy infrastructure categories set out in point (1)(a), (b), (d) and (f) and point (3) of Annex II, and by the Commission for projects falling under the energy infrastructure categories set out in point (1)(c) and (e) and in points (2), (4) and (5) of Annex II.
---	---	---

menționate la primul paragraf își prezintă și pun la dispoziția publicului recomandările lor, iar Comitetul științific consultativ european privind schimbările climatice transmite și face public avizul său transmis agenției și, după caz, ENTSO pentru energie electrică sau ENTSO pentru gaze. Procesul de consultare trebuie să fie deschis și transparent și se realizează în timp util. ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze pregătesc și publică un raport privind procesul de consultare.(31) Regulamentul (CE) nr. 401/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2009 privind Agenția Europeană de Mediu și Rețeaua europeană de informare și observare pentru mediu (JO L 126, 21.5.2009, p. 13). ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze prezintă motivele pentru care nu au ținut seama sau au ținut seama doar parțial recomandările statelor membre sau ale părților interesate, precum și ale autorităților naționale, sau avizul Comitetului științific consultativ european privind schimbările climatice. (3) În termen de trei luni de la primirea proiectelor de metodologii, împreună cu informațiile primite în cadrul procesului de consultare și cu raportul privind consultarea, agenția emite un aviz către ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze. Agenția își notifică decizia către ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze, statele membre și Comisie și o publică pe site-ul său web. (4) În termen de trei luni de la primirea proiectelor de metodologii, statele membre pot transmite avizele lor către ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze și Comisiei. Pentru a facilita consultarea, Comisia poate organiza reuniuni specifice ale grupurilor în vederea discutării proiectelor de metodologii. (5) În termen de trei luni de la primirea avizelor agenției și ale statelor membre, astfel cum se menționează la alineatele (3) și (4), ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze își modifică metodologiile respective pentru a ține seama pe deplin de avizele agenției și ale statelor membre și le transmit			
--	--	--	--

Comisiei spre aprobare, împreună cu avizul agenției. Comisia emite decizia sa în termen de trei luni de la transmiterea metodologiilor de către ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENTSO pentru gaze. (6) În termen de două săptămâni de la aprobarea de către Comisie în conformitate cu alineatul (5), ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze își publică metodologiile pe site-urile lor web. Acestea publică datele de intrare corespunzătoare și alte date relevante privind rețeaua, fluxul de sarcină și piața într-o formă suficient de precisă, sub rezerva restricțiilor în temeiul dreptului intern și al acordurilor de confidențialitate relevante. Comisia și agenția asigură tratamentul confidențial al datelor primite, atât de către ele însele, cât și de orice parte care efectuează, în numele lor, lucrări de analiză pe baza datelor respective. (7) Metodologiile se actualizează și se îmbunătățesc în mod regulat, în conformitate cu procedura prevăzută la alineatele (1)-(6). În special, acestea se modifică după transmiterea modelului privind rețeaua energetică și piața de energie menționat la alineatul (10). Agenția, din proprie inițiativă sau la cererea motivată a autorităților naționale de reglementare sau a părților interesate și în urma consultării formale cu organizațiile care reprezintă toate părțile implicate relevante menționate la alineatul (2) primul paragraf și cu Comisia poate solicita astfel de actualizări și îmbunătățiri, indicând motivele și precizând termenul. Agenția publică cererile autorităților naționale de reglementare sau ale părților interesate și toate documentele relevante neconfidențiale din punct de vedere comercial care duc la o solicitare din partea agenției de actualizare sau îmbunătățire. (8) Pentru proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la punctul 1 literele (c) și (e) și la punctele 2, 4 și 5 din anexa II, Comisia asigură elaborarea de metodologii pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pe ansamblul sistemului energetic la nivelul Uniunii. Metodologiile respective sunt compatibile, în ceea ce privește			
--	--	--	--

beneficiile și costurile, cu metodologiile elaborate de ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze. Agenția, cu sprijinul autorităților naționale de reglementare, promovează coerența respectivelor metodologii cu metodologiile elaborate de ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze. Metodologiile sunt elaborate în mod transparent, inclusiv cu consultarea amplă a statelor membre și a tuturor părților interesate relevante. (9) O dată la trei ani, agenția stabilește și publică un set de indicatori și valori de referință corespunzătoare pentru compararea costurilor unitare ale investițiilor pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa II. Inițiatorii de proiect furnizează datele solicitate autorităților naționale de reglementare și agenției. Agenția publică primii indicatori pentru categoriile de infrastructură prevăzute la punctele 1, 2 și 3 din anexa II până la 24 aprilie 2023, în măsura în care sunt disponibile date pentru calcularea unor indicatori fiabili și a unor valori de referință. Respectivele valori de referință pot fi folosite de ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze pentru analizele cost-beneficiu efectuate pentru planurile ulterioare de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. Agenția publică primii indicatori pentru categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctele 4 și 5 din anexa II până la 24 aprilie 2025. (10) Până la 24 iunie 2025, în urma unui amplu proces de consultare a părților interesate menționat la alineatul (2) primul paragraf, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze prezintă împreună Comisiei și agenției un model coerent și integrat progresiv care să asigure coerența între metodologiile sectoriale unice bazate pe ipoteze comune, inclusiv privind infrastructura de transport al energiei electrice, al gazelor și al hidrogenului, precum și instalațiile de stocare, gazul natural lichefiat și electrolizoarele, acoperind coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I și elaborat în conformitate cu principiile prevăzute în anexa V. (11) Modelul menționat la alineatul (10) acoperă, cel			
---	--	--	--

puțin, interconexiunile între sectoarele relevante în toate etapele planificării infrastructurii, în special scenariile, tehnologiile și rezoluția spațială, identificarea lacunelor în materie de infrastructură, în special în ceea ce privește capacitățile transfrontaliere, precum și evaluarea proiectelor. (12) După aprobarea de către Comisie a modelului menționat la alineatul (10), în conformitate cu procedura prevăzută la alineatele (1)-(5), acesta este inclus în metodologiile menționate la alineatul (1), care sunt modificate în consecință. (13) Cel puțin o dată la cinci ani, începând cu aprobarea sa în conformitate cu alineatul (10) și mai frecvent atunci când este necesar, modelul și metodologiile costuri-beneficii sectoriale coerente se actualizează în conformitate cu procedura menționată la alineatul (7).			
Articolul 12 Scenarii pentru planurile de dezvoltare a rețelei pe 10e ani (1) Până la 24 ianuarie 2023, agenția, după ce a desfășurat un amplu proces de consultare cu participarea Comisiei, a statelor membre, a ENTSO pentru energie electrică, a ENTSO pentru gaze, a entității OSD UE și cel puțin a organizațiilor care reprezintă asociațiile implicate pe piețele energiei electrice, gazelor și hidrogenului, a părților interesate din sectorul încălzirii și răcirii, al captării și stocării dioxidului de carbon, precum și al captării și utilizării dioxidului de carbon, a agregatorilor independenți, a operatorilor de consum dispecerizabil, a organizațiilor implicate în soluții de eficiență energetică, a asociațiilor consumatorilor de energie și a reprezentanților societății civile, publică orientările-cadru pentru scenariile comune care urmează să fie elaborate de ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze. Orientările respective sunt actualizate periodic, în funcție de necesități. Orientările stabilesc criterii pentru elaborarea transparentă, nediscriminatorie și robustă de scenarii, ținând seama de bunele practici din domeniul evaluării infrastructurilor și al planificării dezvoltării rețelei. Orientările urmăresc, de asemenea, să asigure faptul		Netranspus. Se aplică direct de către instituțiile implicate din cadrul Comunității Energetice.	Article 12 Scenarios for the ten-year network development plan (1) The joint scenarios report prepared by the ENTSO for Electricity and ENTSO for Gas according to Article 12 of Regulation (EU) 2022/869 shall be considered for the assessment of projects for the Energy Community list, falling under the categories set out in points (1)(a), (b), (d) and (f) and point (3) of Annex II. <...> (2) <...> (3) <...> (4) <...> (5) <...> (6) <...> (7) <...>

că scenariile de bază ale ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze sunt pe deplin conforme cu principiul „eficiența energetică înainte de toate” și cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și cu obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050 și țin seama de cele mai recente scenarii disponibile ale Comisiei, precum și, dacă este cazul, de planurile naționale privind energia și clima. Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice poate, din proprie inițiativă, să furnizeze informații cu privire la modul de asigurare a conformității scenariilor cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și cu obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050. Agenția ține cont în mod corespunzător de aceste informații în orientările-cadru menționate la primul paragraf. Agenția prezintă motivele în cazul în care nu a ținut seama sau a ținut seama doar parțial de recomandările statelor membre, ale părților interesate și ale Consiliului științific consultativ european privind schimbările climatice. (2) ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze respectă orientările-cadru ale agenției atunci când elaborează scenariile comune care urmează să fie utilizate pentru planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. Scenariile comune includ, de asemenea, o perspectivă pe termen lung până în 2050 și, după caz, etape intermediare. (3) ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze invită organizațiile care reprezintă toate părțile interesate relevante, inclusiv entitatea OSD UE, asociațiile implicate pe piețele energiei electrice, gazelor și hidrogenului, părțile interesate din sectorul încălzirii și răcirii, al captării și stocării dioxidului de carbon, precum și al captării și utilizării dioxidului de carbon, agregatorii independenți, operatorii de consum dispecerizabil, organizațiile implicate în soluții de eficiență energetică, asociațiile consumatorilor de energie, reprezentanții societății civile, să participe la procesul de elaborare a scenariilor, în special cu privire la elemente-cheie, cum ar fi ipotezele și modul			
--	--	--	--

în care acestea sunt reflectate în datele legate de scenarii. (4) ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze publică și prezintă agenției, statelor membre și Comisiei proiectul de raport privind scenariile comune, în vederea obținerii avizului acestora. Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice poate, din proprie inițiativă, să emită un aviz cu privire la raportul privind scenariile comune. (5) În termen de trei luni de la primirea proiectului de raport privind scenariile comune, împreună cu informațiile primite în cadrul procesului de consultare și cu un raport privind modul în care acestea au fost luate în considerare, agenția emite un aviz privind conformitatea scenariilor cu orientările-cadru menționate la alineatul (1) primul paragraf, inclusiv posibile recomandări de modificări, către ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze, statele membre și Comisie. În același termen, Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice poate, din proprie inițiativă, să furnizeze un aviz cu privire la compatibilitatea scenariilor cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și cu obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050. (6) În termen de trei luni de la primirea avizului menționat la alineatul (5), Comisia, luând în considerare avizele agenției și ale statelor membre, aprobă proiectul de raport privind scenariile comune sau le solicită ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze să îl modifice. ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze prezintă motive care explică modul în care au fost abordate solicitările de modificări din partea Comisiei. În cazul în care Comisia nu aprobă raportul privind scenariile comune, aceasta furnizează un aviz motivat ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze. (7) În termen de două săptămâni de la aprobarea raportului privind scenariile comune în conformitate cu alineatul (6), ENTSO pentru energie electrică și			
---	--	--	--

ENTSO pentru gaze îl publică pe site-urile lor web. Acestea publică, de asemenea, datele de intrare și de ieșire corespunzătoare într-o formă suficient de clară și exactă, pentru ca o parte terță să poată reproduce rezultatele, ținând seama în mod corespunzător de dreptul intern, de acordurile de confidențialitate relevante și de informațiile sensibile.			
Articolul 13 Identificarea lacunelor în materie de infrastructură (1) În termen de șase luni de la aprobarea raportului privind scenariile comune în conformitate cu articolul 12 alineatul (6) și, ulterior, o dată la doi ani, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze publică rapoartele privind lacunele în materie de infrastructură elaborate în cadrul planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. Atunci când evaluează lacunele în materie de infrastructură, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze își bazează analiza pe scenariile stabilite la articolul 12, pun în aplicare principiul „eficiența energetică înainte de toate” și iau în considerare cu prioritate toate alternativele relevante la infrastructura nouă. Atunci când se iau în considerare noi soluții de infrastructură, evaluarea lacunelor în materie de infrastructură ține seama de toate costurile relevante, inclusiv de consolidările rețelei. Evaluarea lacunelor în materie de infrastructură se concentrează în special asupra acelor lacune în materie de infrastructură care ar putea afecta atingerea țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului său privind neutralitatea climatică până în 2050. Înainte de a-și publica rapoartele, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze desfășoară un proces de consultare extinsă care implică toate părțile interesate relevante, inclusiv entitatea OSD UE, asociațiile implicate pe piețele energiei electrice, gazelor și hidrogenului, părțile interesate din sectorul încălzirii și răcirii, al captării și stocării dioxidului de carbon, precum și al captării și utilizării dioxidului de carbon, agregatorii independenți, operatorii de consum		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 13 Infrastructure Gaps Identifications <...>

dispecerizabil, organizațiile implicate în soluții de eficiență energetică, asociațiile consumatorilor de energie și reprezentanții societății civile, agenția, precum și toți reprezentanții statelor membre care fac parte din coridoarele prioritare privind infrastructura energetică relevante prevăzute în anexa I. (2) ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze prezintă agenției, Comisiei și statelor membre proiectul de raport privind lacunele în materie de infrastructură, în vederea obținerii avizului acestora. (3) În termen de trei luni de la primirea raportului privind lacunele în materie de infrastructură, împreună cu informațiile primite în cadrul procesului de consultare și cu un raport privind modul în care acestea au fost luate în considerare, agenția emite un aviz către ENTSO pentru energie electrică sau către ENTSO pentru gaze și Comisie și îl pune la dispoziția publicului. (4) În termen de trei luni de la primirea avizului agenției menționat la alineatul (3), Comisia, luând în considerare avizul agenției și cu informații din partea statelor membre, elaborează un aviz și îl transmite ENTSO pentru energie electrică sau ENTSO pentru gaze. (5) ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze își adaptează rapoartele privind lacunele în materie de infrastructură, ținând seama în mod corespunzător de avizul agenției și în conformitate cu avizele Comisiei și ale statelor membre, și le pune la dispoziția publicului.			
Articolul 14 Planificarea rețelei offshore (1) Până la 24 ianuarie 2023, statele membre, cu sprijinul Comisiei, în cadrul coridoarelor lor specifice prioritare ale rețelei offshore definite în secțiunea 2 din anexa I, ținând seama de particularitățile și de dezvoltarea din fiecare regiune, încheie un acord fără caracter obligatoriu pentru a coopera cu privire la obiective legate de producția de energie din surse regenerabile offshore care urmează să fie implementată în fiecare bazin maritim până în 2050, cu etape intermediare în 2030 și 2040, în conformitate cu planurile lor naționale privind energia și clima,		Netranspus. Republica Moldova nu deține ape maritime teritoriale.	Article 14 Offshore grid planning (1) By 24 January 2025, Contracting Parties, with the support of the Energy Community Secretariat, shall conclude a non-binding agreement to cooperate on goals for offshore renewable generation to be deployed by 2050 within each sea basin set out in section 2, points (2) and (3) of Annex I, with intermediate steps in 2030 and 2040, in line with their national energy and climate plans, and the offshore renewable potential of the relevant sea basin. That non-binding agreement shall be made in writing as regards the relevant sea basin linked to the territory of the Contracting Parties, and shall be without prejudice to the

precum și potențialul de energie din surse regenerabile offshore al fiecărui bazin maritim. Respectivul acord fără caracter obligatoriu se încheie în scris pentru fiecare bazin maritim legat de teritoriul statelor membre și nu aduce atingere dreptului statelor membre de a dezvolta proiecte în apele lor teritoriale și în zona lor economică exclusivă. Comisia oferă orientări pentru lucrările în cadrul grupurilor. (2) Până la 24 ianuarie 2024 și, ulterior, ca parte a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, ENTSO pentru energie electrică, cu implicarea OTS relevanți, a autorităților naționale de reglementare, a statelor membre și a Comisiei și în conformitate cu acordul menționat la alineatul (1) din prezentul articol, elaborează și publică, ca un raport separat care face parte din planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani al Uniunii, planuri strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt pentru fiecare bazin maritim, în conformitate cu coridoarele prioritare ale rețelei offshore menționate în anexa I, ținând seama de protecția mediului și de alte utilizări ale mării. La elaborarea planurilor strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt în termenul prevăzut la alineatul (1), ENTSO pentru energie electrică ia în considerare acordurile fără caracter obligatoriu menționate la alineatul (1) pentru elaborarea scenariilor planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. Planurile strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt oferă o perspectivă de nivel înalt privind potențialul capacităților de producție offshore și nevoile aferente ale rețelei offshore, inclusiv privind nevoile potențiale în ceea ce privește interconexiunile, proiectele hibride, conexiunile radiale, consolidările și infrastructura de hidrogen. (3) Planurile strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt sunt în concordanță cu planurile regionale de investiții publicate în temeiul articolului 34 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943 și integrate în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, pentru a asigura dezvoltarea coerentă a planificării rețelelor terestre și offshore și consolidările necesare.		right of Contracting Parties to develop projects on their territorial sea and exclusive economic zone. The Energy Community Secretariat shall provide guidance for the work in the Groups. (2) Contracting Parties pursuing the development of offshore renewable grid projects in their respective sea basins may approach, as appropriate, the relevant Member States of the European Union in those sea basins, to propose concluding non-binding Memoranda of Understanding to cooperate on goals for offshore renewable generation. Contracting Parties may cooperate with ENTSO for Electricity with the purpose of being involved in the offshore grid planning process within the relevant sea basins pursuant to Article 14 of Regulation (EU) 2022/869’. <...> (3) <...> (4) <...> (5) <...>
---	--	--

(4) Până la 24 decembrie 2024 și, ulterior, o dată la doi ani, statele membre își actualizează acordurile fără caracter obligatoriu menționate la alineatul (1) din prezentul articol, având în vedere inclusiv rezultatele aplicării analizei costuribeneficii și ale partajării costurilor în cazul coridoarelor prioritare ale rețelei offshore, atunci când aceste rezultate sunt disponibile. (5) După fiecare actualizare a acordurilor fără caracter obligatoriu în conformitate cu alineatul (4), pentru fiecare bazin maritim, ENTSO pentru energie electrică actualizează planul strategic de dezvoltare a rețelei offshore integrat la nivel înalt în cadrul următorului plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, astfel cum se menționează la alineatul (2).			
Articolul 15 Partajarea transfrontalieră a costurilor rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile (1) Până la 24 iunie 2024, Comisia, cu implicarea statelor membre, a OTS relevanți, a agenției și a autorităților naționale de reglementare, elaborează orientări pentru activitățile specifice de partajare a costurilor și pentru calculul raportului dintre costuri și beneficii în vederea implementării planurilor de dezvoltare a rețelei offshore integrate pentru bazele maritime, menționate la articolul 14 alineatul (2), în conformitate cu acordurile fără caracter obligatoriu menționate la articolul 14 alineatul (1). Orientările respective sunt compatibile cu dispozițiile prevăzute la articolul 16 alineatul (1). Comisia își actualizează orientările, după caz, ținând seama de rezultatele punerii lor în aplicare. (2) Până la 24 iunie 2025, ENTSO pentru energie electrică, cu implicarea OTS relevanți, a agenției, a autorităților naționale de reglementare și a Comisiei, prezintă rezultatele aplicării metodologiei privind costurile și beneficiile și de partajare a costurilor în cazul coridoarelor prioritare ale rețelei offshore.	▲	Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Art Formatat: Engleză (Statele Unite) border cost snaring <...>
Articolul 16 Facilitarea investițiilor cu impact transfrontalier (1) Costurile de investiții angajate în condiții de eficiență, care exclud costurile de întreținere, legate de un proiect de interes comun care se încadrează în	Articolul 31⁶. Analiza cost-beneficiu în sectoarele energeticii. Principii specifice privind investițiile în cadrul proiectelor CE cu impact transfrontalier		Article 16 Enabling Investments with a cross-border impact (1) The efficiently incurred investment costs, which exclude maintenance costs, related to a project of Energy Community interest falling under the energy infrastructure

categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d) și (f) din anexa II și de proiectele de interes comun care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, dacă sunt de competența autorităților naționale de reglementare în fiecare stat membru în cauză, sunt suportate de OTS relevanți sau de inițiatorii proiectului de infrastructură de transport din statele membre în care proiectul are un impact net pozitiv și, în măsura în care nu sunt acoperite de venituri rezultate din gestionarea congestiilor sau de alte taxe, se plătesc de către utilizatorii rețelei prin tarifele de acces la rețea în statul membru sau în statele membre respective. (2) Dispozițiile prezentului articol se aplică unui proiect de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și la punctul 3 din anexa II, în cazul în care cel puțin un inițiator al proiectului solicită autorităților naționale relevante aplicarea dispozițiilor respective pentru costurile proiectului. Proiectele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 1 litera (e) și la punctul 2 din anexa II pot beneficia de dispozițiile prezentului articol în cazul în care cel puțin un inițiator al proiectului solicită autorităților naționale relevante aplicarea articolului. În cazul în care proiectul are mai mulți inițiatori, autoritățile naționale de reglementare relevante solicită, fără întârziere, tuturor inițiatorilor proiectului să depună în comun cererea de investiții în conformitate cu alineatul (4). (3) Pentru un proiect de interes comun în cazul căruia se aplică alineatul (1), inițiatorii proiectului informează periodic, cel puțin o dată pe an și până la punerea în funcțiune a proiectului, toate autoritățile naționale de reglementare relevante cu privire la evoluția proiectului respectiv și la identificarea costurilor și a impactului asociat acestuia. (4) De îndată ce un astfel de proiect de interes comun este suficient de avansat și se estimează că este pregătit să intre în faza de construcție în următoarele	(1) Agenția publică pe site-ul web oficial setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare ale costurilor unitare de investiție pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2, stabilite și publicate de Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice în cooperare cu autoritățile de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, în condițiile și termenele stabilite în conformitate cu Tratatul Comunității Energetice. (2) Costurile de investiție realizate în mod eficient în legătură cu implementarea unui proiect CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct.1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa 2, care se referă fie doar la Republica Moldova, fie la Republica Moldova și la una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și care țin de competența autorităților de reglementare din statele în cauză, sunt suportate de către operatorii sistemelor de transport sau de către dezvoltatorul/dezvoltatorii proiectului respectiv din părțile contractante ale Comunității Energetice în care proiectul CE respectiv are un impact net pozitiv asupra pieței și sunt recuperate, ulterior, prin intermediul tarifelor pentru serviciul de transport din partea/părțile contractante respective. (3) Dezvoltatorii de proiecte CE pot utiliza, pentru analizele cost-beneficiu specifice proiectelor, setul de indicatori și valorile de referință corespunzătoare pentru compararea costurilor unitare de investiții pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa 2 stabilite și publicate pe site-ul web oficial al Agenției. (4) Principiul indicat la alin. (2) se aplică în măsura în care costurile respective nu sunt recuperate prin intermediul plăților pentru gestionarea congestiilor sau prin intermediul altor plăți efectuate în legătură cu investiția în cauză. (5) Costurile de investiție menționate la alin. (2) nu includ costurile aferente întreținerii și exploatării obiectelor de infrastructură energetică noi construite în cadrul implementării proiectelor CE. (6) În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea	Compatibil. În scopul implementării prevederilor prezentului articol Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatul Comunității Energetice vor aplica direct prevederile respective ce se referă la activitatea lor.	categories set out in point (1)(a), (b), (c), (d) and (f) of Annex II, and projects of Energy Community interest falling under the energy infrastructure category set out in point (3) of Annex II, where they fall under the competence of national regulatory authorities in each Contracting Party concerned, shall be borne by the relevant TSO or the project promoters of the transmission infrastructure of the Contracting Parties to which the project provides a net positive impact, and, to the extent not covered by congestion rents or other charges, be paid for by network users through tariffs for network access in that or those Contracting Parties. (2) The provisions of this Article shall apply to a project of Energy Community interest falling under the energy infrastructure categories set out in point (1)(a), (b), (c), (d), (f) and point (3) of Annex II, where at least one project promoter requests the relevant national authorities their application for the costs of the project. Projects falling under the energy infrastructure category set out in point (1)(e) and point (2) of Annex II may benefit from the provisions of this Article where at least one project promoter requests its application from the relevant national authorities. Where a project has several project promoters, the relevant national regulatory authorities shall without delay request all project promoters to submit the investment request jointly in accordance with paragraph 4. (3) For a project of Energy Community interest to which paragraph 1 applies, the project promoters shall keep all relevant national regulatory authorities regularly informed, at least once per year, and until the project is commissioned, of the progress of that project and the identification of costs and the impact associated with it. (4) As soon as such a project of Energy Community interest has reached sufficient maturity, and is estimated to be ready to start the construction phase within the next 36 months, the project promoters, after having consulted the TSOs from the Contracting Parties which receive a significant net positive impact from it, shall submit an investment request. That investment request shall include a request for a cross-border cost allocation and shall be submitted to all the relevant national regulatory authorities concerned, accompanied by all of the following:
--	---	---	---

36 de luni, inițiatorii proiectului prezintă o cerere de investiții, după consultarea OTS din statele membre care se bucură de un impact net pozitiv semnificativ în urma proiectului. Cererea de investiții respectivă include o cerere de alocare transfrontalieră a costurilor și este prezentată tuturor autorităților naționale de reglementare relevante vizate, însoțită de toate elementele următoare: (a) o analiză cost-beneficiu actualizată specifică proiectului, în concordanță cu metodologia elaborată în temeiul articolului 11 și ținând seama de beneficiile care depășesc frontierele statelor membre pe teritoriul cărora este situat proiectul, luând în considerare cel puțin scenariile comune stabilite pentru planificarea dezvoltării rețelei astfel cum se menționează la articolul 12. În cazul în care se utilizează scenarii suplimentare, acestea trebuie să fie în concordanță cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și cu obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050 și fac obiectul aceluiași nivel de consultare și control ca procesul prevăzut la articolul 12. Agenția este responsabilă de evaluarea oricăror scenarii suplimentare și de asigurarea conformității acestora cu prezentul alineat; (b) un plan de afaceri care evaluează viabilitatea financiară a proiectului, inclusiv soluția financiară aleasă, iar pentru un proiect de interes comun care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, rezultatele testelor de piață; (c) atunci când inițiatorii proiectului sunt de acord, o propunere argumentată pentru o alocare transfrontalieră a costurilor. Dacă un proiect este promovat de mai mulți inițiatori, aceștia depun o cerere de investiții comună. După primirea cererii, autoritățile naționale de reglementare relevante transmit agenției, fără întârziere, o copie a fiecărei cereri de investiții, în scop informativ. Autoritățile naționale de reglementare relevante și agenția păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial. (5) În termen de șase luni de la data primirii cererii de	unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. a)–d) și la pct. 3 din anexa 2, prevederile alin. (2) se aplică în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului CE solicită Agenției acest lucru pentru toate costurile de investiție sau pentru o parte a acestora. În cazul în care un proiect CE urmează a fi implementat de mai mulți dezvoltatori, Agenția solicită, fără întârziere, tuturor dezvoltatorilor proiectului respectiv să depună o cerere de investiție comună în conformitate cu art. 31⁷. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 1 lit. e) și la pct. 2 din anexa 2, prevederile alin. (2) din prezentul articol pot fi aplicate în cazul în care cel puțin un dezvoltator al proiectului respectiv solicită Agenției acest lucru. (7) În cazul unui proiect CE în raport cu care se aplică prevederile alin. (2), dezvoltatorul proiectului respectiv informează Agenția, cel puțin o dată pe an și până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE, cu privire la progresele înregistrate în acest sens, precum și cu privire la costurile identificate și riscurile asociate implementării proiectului în cauză. (8) După ce un proiect CE din categoria menționată la alin. (2) este evaluat ca fiind suficient de avansat și se estimează că este pregătit pentru a intra în faza de construcție în următoarele 36 de luni, dezvoltatorul proiectului respectiv prezintă Agenției și autorităților de reglementare din părțile contractante ale Comunității Energetice, din statele membre ale Uniunii Europene, implicate în implementarea proiectului CE (în continuare – <i>autorități de reglementare implicate</i>), o cerere de investiție în conformitate cu art. 31⁷. Articolul 31⁷. Depunerea și examinarea cererii de investiție (1) Cererea de investiție trebuie să conțină inclusiv solicitarea privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție și să fie însoțită de: a) analiza cost-beneficiu actualizată specifică proiectului CE, efectuată în conformitate cu	(a) up-to-date project-specific cost-benefit analysis consistent with the methodology drawn up pursuant to Article 11 and taking into account benefits beyond the borders of the Contracting Parties on the territory of which the project is located by considering at least the joint scenarios established for network development planning referred to in Article 12. Where additional scenarios are used, those shall be consistent with the Energy Community's 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective and be subject to the same level of consultation and scrutiny as the process provided for in Article 12. The Energy Community Regulatory Board assisted by the Energy Community Secretariat shall be responsible for assessing any additional scenarios and ensuring their compliance with this paragraph; (b) a business plan evaluating the financial viability of the project, including the chosen financing solution, and, for a project of Energy Community interest falling under the energy infrastructure category referred to in point (3) of Annex II, the results of market testing; (c) where the project promoters agree, a substantiated proposal for a cross-border cost allocation. Where a project is promoted by several project promoters, they shall submit their investment request jointly. The relevant national regulatory authorities shall, upon receipt, transmit to the Energy Community Regulatory Board and the Energy Community Secretariat, without delay, a copy of each investment request, for information purposes. The relevant national regulatory authorities and the Energy Community Regulatory Board and the Energy Community Secretariat shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information. (5) Within six months of the date on which the investment request is received by the last of the relevant national regulatory authorities, those authorities shall, after consulting the project promoters concerned, take joint coordinated decisions on the allocation of efficiently incurred investment costs to be borne by each system operator for the project, as well as their inclusion in tariffs, or on the rejection of the investment request, in whole or in part, if the common analysis of the relevant national regulatory authorities concludes that the project or a part of
---	---	---

către ultima dintre autoritățile naționale de reglementare relevante, autoritățile respective, după consultarea inițiatorilor proiectului vizați, iau decizii coordonate comune cu privire la alocarea costurilor de investiții angajate în condiții de eficiență care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem pentru proiectul respectiv, precum și cu privire la includerea acestora în tarife sau la respingerea cererii de investiții, în tot sau în parte, dacă analiza comună efectuată de autoritățile naționale de reglementare relevante concluzionează că proiectul sau o parte a acestuia nu aduce un beneficiu net semnificativ în niciunul dintre statele membre ale autorităților naționale de reglementare relevante. Autoritățile naționale de reglementare relevante includ în tarife costurile de investiții relevante angajate în condiții de eficiență, astfel cum sunt definite în recomandarea menționată la alineatul (11), în conformitate cu alocarea costurilor de investiții care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem pentru proiect. Pentru proiectele de pe teritoriul statului membru respectiv, ulterior, autoritățile naționale de reglementare relevante evaluează, după caz, dacă ar putea apărea probleme de accesibilitate ca urmare a includerii costurilor de investiții în tarife. La alocarea costurilor, autoritățile naționale de reglementare relevante țin seama de nivelul real sau de cel estimat: (a) al veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor sau al altor taxe; (b) al veniturilor provenite din mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem stabilit la articolul 49 din Regulamentul (UE) 2019/943. Alocarea transfrontalieră a costurilor ține seama de costurile și beneficiile economice, sociale și de mediu ale proiectelor din statele membre în cauză și de necesitatea de a asigura un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor de interes comun, reducând în același timp la minimum nevoia de sprijin financiar. În procesul de alocare transfrontalieră a costurilor,	metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice și cu luarea în considerare a beneficiilor care depășesc frontierele statelor pe teritoriul cărora urmează a fi amplasată infrastructura energetică respectivă; b) un plan de afaceri, care să evalueze viabilitatea financiară a proiectului CE, inclusiv soluția financiară aleasă. În cazul proiectelor CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică din categoriile prevăzute la pct. 3 din anexa 2, planul de afaceri trebuie să fie însoțit de rezultatele testelor de piață; c) propunerea argumentată privind mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, dacă dezvoltatorii proiectului CE au ajuns la un acord în legătură cu aceasta. (2) Cererea de investiție se elaborează după consultarea de către dezvoltatorii proiectului CE a operatorilor sistemelor de transport din părțile contractante ale Comunității Energetice în care proiectul CE are un impact net pozitiv, cu respectarea recomandărilor stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice. Dacă proiectul CE urmează să fie implementat de mai mulți dezvoltatori, aceștia depun o cerere de investiție comună. La primirea cererii de investiții, Agenția transmite Comitetului de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatului Comunității Energetice, fără întârziere, o copie a fiecărei cereri de investiții, în scop informativ. (3) Agenția, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice păstrează confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial sau a altor informații cu accesibilitate limitată, obținute în cadrul și în legătură cu examinarea cererii de investiție. (4) În termen de 6 luni de la data înregistrării cererii de investiție la ultima autoritate de reglementare relevantă, Agenția, după consultarea dezvoltatorilor proiectului CE și prin coordonare cu autoritățile de reglementare relevante, decide cu privire la: a) alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție realizate în mod eficient, pe care va trebui să le suporte fiecare operator de sistem în cadrul proiectului respectiv, precum și cu privire la modul de includere a costurilor respective în tarifele operatorilor de sistem relevanți; sau	it fails to provide a significant net benefit in any of the Contracting Parties of the relevant national regulatory authorities. The relevant national regulatory authorities shall include the relevant efficiently incurred investment costs in tariffs, as defined in the recommendation referred to in paragraph 11, in line with the allocation of investment costs to be borne by each system operator for the project. For projects in the territories of their respective Contracting Party, the relevant national regulatory authorities, shall thereafter assess, where appropriate, whether any affordability issues might arise due to the inclusion of the investment costs in tariffs. In allocating the costs, the relevant national regulatory authorities shall take into account actual or estimated: (a) congestion rents or other charges; (b) revenues stemming from the inter-transmission system operator compensation mechanism established under Article 49 of Regulation (EU) 2019/943, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC. The allocation of costs across borders shall take into account, the economic, social and environmental costs and benefits of the projects in the Contracting Parties concerned and the need to ensure a stable financing framework for the development of projects of Energy Community interest while minimising the need for financial support. In allocating costs across borders, the relevant national regulatory authorities, after consulting the TSOs concerned, shall seek a mutual agreement based on, but not limited to, the information specified in paragraphs 4, first subparagraph, points (a) and (b), of this Article. Their assessment shall consider all the relevant scenarios referred to in Article 12 and other scenarios for network development planning, allowing a robust analysis of the contribution of the project of Energy Community interest to the Energy Community energy policy of decarbonisation, market integration, competition, sustainability and security of supply. Where additional scenarios are used, they shall be consistent with the Energy Community's 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective <...>. Where a project of Energy Community interest mitigates negative externalities, such as loop flows, and that project of
--	---	--

autoritățile naționale de reglementare relevante, după consultarea OTS implicați, încearcă să ajungă la un acord reciproc bazat pe informațiile precizate la alineatul (4) primul paragraf literele (a) și (b) din prezentul articol, dar care nu se limitează la acestea. Evaluarea lor ia în considerare toate scenariile relevante menționate la articolul 12 și alte scenarii pentru planificarea dezvoltării rețelei, permițând o analiză solidă a contribuției proiectului de interes comun la politica energetică a Uniunii în ceea ce privește decarbonizarea, integrarea pieței, concurența, durabilitatea și siguranța alimentării. În cazul în care se utilizează scenarii suplimentare, acestea trebuie să fie în concordanță cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și cu obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050 și fac obiectul aceluiași nivel de consultare și control ca procesul prevăzut la articolul 12. În cazul în care un proiect de interes comun atenuază externalități negative, precum fluxurile în buclă, iar proiectul de interes comun respectiv este implementat în statul membru care se află la originea externalității negative, această atenuare nu este considerată un beneficiu transfrontalier și nu reprezintă, prin urmare, o bază de alocare a costurilor către OTS din statele membre afectate de externalitățile negative respective. (6) Autoritățile naționale de reglementare relevante, pe baza alocării transfrontaliere a costurilor menționate la alineatul (5) din prezentul articol, iau în considerare costurile reale suportate de un OTS sau de alt inițiator al proiectului ca urmare a investițiilor atunci când stabilesc sau aprobă tarifele în conformitate cu articolul 41 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2009/73/CE și cu articolul 59 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2019/944, în măsura în care costurile respective corespund costurilor unui operator eficient și comparabil din punct de vedere structural. Autoritățile naționale de reglementare relevante notifică agenției, fără întârziere, decizia de alocare a costurilor, precum și toate informațiile relevante privind decizia respectivă. În special, decizia de	b) respingerea cererii de investiție, integral sau parțial, dacă, în urma analizei comune efectuate de Agenție și autoritățile de reglementare relevante, concluzionează că proiectul CE sau o parte a acestuia nu aduce un beneficiu net semnificativ în niciunul dintre statele autorităților de reglementare relevante. (5) Agenția include în tarifele reglementate pentru serviciul de transport costurile de investiție realizate în mod eficient, având în vedere cele mai bune practici cu privire la tratamentul cererilor de investiție pentru proiectele CE, adoptate în cadrul Comunității Energetice și în conformitate cu alocarea costurilor de investiție care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem în legătură cu proiectul CE în cauză. Pentru proiectele CE care vizează dezvoltarea unui obiect de infrastructură energetică pe teritoriul Republicii Moldova, Agenția evaluează, după caz, dacă includerea costurilor de investiție în tarifele reglementate pentru serviciul de transport ar putea genera probleme de accesibilitate pentru utilizatorii de sistem. (6) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția, după consultarea operatorilor sistemelor de transport, trebuie să ajungă la un acord cu autoritățile de reglementare relevante care să fie bazat inclusiv pe informațiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), dar fără a se limita la acestea. Evaluarea efectuată în legătură cu aceasta trebuie să ia în considerare toate scenariile relevante ce țin de planificarea rețelelor de transport și trebuie să permită efectuarea unei analize solide a contribuției proiectului CE la implementarea politicilor energetice ale Comunității Energetice în ceea ce privește decarbonizarea, integrarea piețelor de energie, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării cu energie. (7) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se ține cont de nivelul real sau de cel estimat al veniturilor obținute din: - gestionarea congestiilor sau din alte plăți conexe; - aplicarea mecanismului de compensare dintre operatorii sistemului de transport, stabilit în conformitate cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. (8) La luarea deciziei de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția ține cont de costurile și	Energy Community interest is implemented in the Contracting Party at the origin of the negative externality, such mitigation shall not be regarded as a cross-border benefit and shall therefore not constitute a basis for allocating costs to the TSO of the Contracting Parties affected by those negative externalities. (6) The relevant national regulatory authorities shall, on the basis of the cross-border cost allocation referred to in paragraph 5 of this Article, take into account actual costs incurred by a TSO or other project promoter as a result of the investments when fixing or approving tariffs in accordance with Article 41(1), point (a), of Directive 2009/73/EC, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC and Article 59(1), point (a), of Directive (EU) 2019/944, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC, insofar as those costs correspond to those of an efficient and structurally comparable operator. The relevant national regulatory authorities shall notify the cost allocation decision to the Energy Community Regulatory Board and the Energy Community Secretariat, without delay, together with all the relevant information with respect to that decision. In particular, the cost allocation decision shall set out detailed reasons for the allocation of costs among the Contracting Parties concerned, including the following: - an evaluation of the identified impact on each of the concerned Contracting Parties, including those concerning network tariffs; - an evaluation of the business plan referred to in paragraph 4, first subparagraph, point (b); - regional or Energy Community-wide positive externalities, such as security of supply, system flexibility, solidarity or innovation, which the project would generate; - the result of the consultation of the project promoters concerned. The cost allocation decision shall be published. (7) Where the relevant national regulatory authorities have not reached an agreement on the investment request within six months of the date on which the request was received by the last of the relevant national regulatory authorities, they shall inform the Energy Community Regulatory Board and
---	---	--

alocare a costurilor stabilește motivele detaliate pentru alocarea costurilor între statele membre, inclusiv următoarele: (a) o evaluare a impactului identificat asupra fiecăruia dintre statele membre în cauză, inclusiv în ceea ce privește tarifele de rețea; (b) o evaluare a planului de afaceri menționat la alineatul (4) primul paragraf litera (b); (c) externalitățile pozitive la nivel regional sau la nivelul Uniunii, cum ar fi siguranța alimentării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea, pe care proiectul le-ar genera; (d) rezultatul consultării cu inițiatorii proiectului în cauză. Decizia de alocare a costurilor se publică. (7) În cazul în care autoritățile naționale de reglementare relevante nu au ajuns la un acord cu privire la cererea de investiții în termen de șase luni de la data primirii cererii de către ultima dintre autoritățile naționale de reglementare relevante, acestea informează neîntârziat agenția. În cazul respectiv sau la solicitarea comună a autorităților naționale de reglementare relevante, agenția ia o decizie privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor prevăzută la alineatul (5), în termen de trei luni de la data sesizării agenției. Înainte de a lua o astfel de decizie, agenția consultă autoritățile naționale de reglementare relevante și inițiatorii proiectului. Termenul de trei luni prevăzut la al doilea paragraf poate fi prelungit cu două luni, în cazul în care agenția solicită informații suplimentare. Prolungirea în cauză începe în ziua următoare datei primirii informațiilor complete. Evaluarea efectuată de către agenție ia în considerare toate scenariile relevante stabilite în temeiul articolului 12 și alte scenarii pentru planificarea dezvoltării rețelei, permițând o analiză solidă a contribuției proiectului de interes comun la obiectivele de politică energetică ale Uniunii privind decarbonizarea, integrarea pieței, concurența, durabilitatea și siguranța alimentării. În cazul în care	beneficiile economice, sociale și de mediu ale proiectelor respective în părțile contractante ale Comunității Energetice implicate, precum și de necesitatea de a asigura un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor CE, reducând, în același timp, la minimum necesitățile de sprijin financiar. În cazul în care un proiect CE atenuează externalități negative, precum fluxurile în buclă, iar proiectul CE respectiv este implementat într-o parte contractantă a Comunității Energetice sau într-un stat membru al Uniunii Europene care se află la originea externalității negative, această atenuare nu se consideră beneficiu transfrontalier și nu poate fi considerat temei pentru alocarea costurilor către operatorii sistemelor de transport din statele afectate de aceste externalități negative. (9) Hotărârile Agenției privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe site-ul web oficial al Agenției. (10) Agenția, în cooperare cu autoritățile de reglementare relevante, notifică Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene despre decizia de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție și prezintă informații relevante cu privire la decizia respectivă, inclusiv: a) evaluarea efectelor identificate în raport cu fiecare stat implicat în proiect, în special în ceea ce privește tarifele pentru prestarea serviciilor de transport; b) evaluarea planului de afaceri prevăzut la alin. (1) lit. b); c) externalitățile pozitive pe care le-ar putea genera proiectul CE la nivel național sau regional sau la nivelul întregii Comunități Energetice, precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea; d) rezultatul consultării cu dezvoltatorii proiectului CE în cauză. (11) La stabilirea tarifelor în conformitate cu legile sectoriale, Agenția ține cont de costurile reale ale investiției suportate de operatorul sistemului de transport	the Energy Community Secretariat without delay. In that case, or upon a joint request from the relevant national regulatory authorities, the decision on the investment request including cross-border cost allocation referred to in paragraph 5 shall be taken by the Energy Community Regulatory Board within three months of the date of referral to the Energy Community Regulatory Board. Before taking such a decision, the Energy Community Regulatory Board shall consult the Energy Community Secretariat, the relevant national regulatory authorities and the project promoters. The three-month period referred to in the second subparagraph may be extended by an additional period of two months where further information is sought by the Energy Community Regulatory Board. That additional period shall begin on the day following receipt of the complete information. The assessment of the Energy Community Regulatory Board shall consider all relevant scenarios established under Article 12 and other scenarios for network development planning, allowing a robust analysis of the contribution of the project of Energy Community interest to the Energy Community energy policy targets of decarbonisation, market integration, competition, sustainability and security of supply. Where additional scenarios are used, they shall be consistent with the Energy Community's 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective and be subject to the same level of consultation and scrutiny as the process provided for in Article 12. The Energy Community Regulatory Board, in its decision on the investment request including cross-border cost allocation, shall leave the determination of the way the investment costs are included in the tariffs in line with the cross-border cost allocation prescribed, to the relevant national authorities at the time of the implementation of that decision in accordance with national law. The decision on the investment request including cross-border cost allocation shall be published. The procedure referred to in this paragraph shall be applicable to projects having cross-border impacts between Contracting Parties. (8) A copy of all cost allocation decisions, together with all the relevant information with respect to each decision, shall be notified, without delay, by the Energy Community Regulatory Board to the Energy Community Secretariat.
---	--	--

se utilizează scenarii suplimentare, acestea trebuie să fie în concordanță cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și cu obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050 și fac obiectul aceluiași nivel de consultare și control ca procesul prevăzut la articolul 12. Agenția, în decizia privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor, lasă la latitudinea autorităților naționale relevante modalitatea de includere în tarife a costurilor de investiții în conformitate cu alocarea transfrontalieră a costurilor, la momentul punerii în aplicare a deciziei respective, în conformitate cu dreptul intern. Decizia privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor, se publică. Se aplică articolul 25 alineatul (3) și articolele 28 și 29 din Regulamentul (UE) 2019/942. (8) Agenția transmite Comisiei, fără întârziere, o copie a fiecărei decizii de alocare a costurilor, împreună cu toate informațiile relevante cu privire la fiecare decizie. Informațiile pot fi transmise în formă cumulată. Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial. (9) Deciziile de alocare a costurilor nu aduc atingere dreptului OTS de a aplica și nici dreptului autorităților naționale de reglementare de a aproba tarife de acces la rețele în conformitate cu articolul 13 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, articolul 18 alineatul (1) și articolul 18 alineatele (3)-(6) din Regulamentul (UE) 2019/943, articolul 32 din Directiva 2009/73/CE și articolul 6 din Directiva (UE) 2019/944. (10) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică proiectelor de interes comun care beneficiază de o scutire sau o derogare de la: (a) articolele 32, 33 și 34 și articolul 41 alineatele (6), (8) și (10) din Directiva 2009/73/CE, în temeiul articolului 36 din directiva respectivă; (b) articolul 19 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2019/943 sau articolul 6, articolul 59 alineatul (7) și articolul 60 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944, în temeiul articolului 63 din Regulamentul (UE) 2019/943;	sau de dezvoltatorul proiectului CE, în măsura în care costurile respective corespund principiului eficienței economice, ținându-se cont de mecanismul de alocare transfrontalieră a costurilor de investiție. (12) În cazul în care, în termenul stabilit la alin. (4), Agenția nu ajunge la un acord cu autoritățile de reglementare implicate în legătură cu examinarea cererii de investiție și, respectiv, nu aprobă o decizie în acest sens, Agenția informează despre acest lucru Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și Comisia Europeană. (13) În circumstanțele stabilite la alin. (12) sau la solicitarea comună a Agenției și a autorităților de reglementare relevante, cererea de investiție se examinează de Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice în conformitate cu procedura stabilită în cadrul Tratatului Comunității Energetice. (14) Decizia privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție nu afectează dreptul operatorilor sistemelor de transport de a solicita Agenției aprobarea tarifelor pentru serviciul de transport în conformitate cu prevederile Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și ale Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale. (15) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în cadrul normativ al Comunității Energetice. (16) Prezentul articol se aplică <i>mutatis mutandis</i> și proiectelor IR.	That information may be submitted in aggregate form. The Energy Community Secretariat shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information. (9) Cost allocation decisions shall not affect the right of TSOs to apply and of national regulatory authorities to approve charges for access to networks in accordance with Article 13 of Regulation (EC) No 715/2009, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, Article 18(1) and Article 18(3) to (6) of Regulation (EU) 2019/943, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC, Article 32 of Directive 2009/73/EC, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, and Article 6 of Directive (EU) 2019/944, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC. (10) This Article shall not apply to projects of Energy Community interest which have received an exemption from: (a) Articles 32, 33 and 34 and Article 41(6), (8) and (10) of Directive 2009/73/EC, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, pursuant to Article 36 of that Directive; (b) Article 19(2) and (3) of Regulation (EU) 2019/943, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC, or Article 6, Article 59(7) and Article 60(1) of Directive (EU) 2019/944, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC, pursuant to Article 63 of Regulation (EU) 2019/943, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC; (c) unbundling or third party access rules, pursuant to Article 17 of Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, or to Article 64 of Regulation (EU) 2019/943, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC, and Article 66 of Directive (EU) 2019/944, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial
--	---	--

(c) normele privind separarea sau accesul terților în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (32) sau al articolului 64 din Regulamentul (UE) 2019/943 și al articolului 66 din Directiva (UE) 2019/944. (11) Până la 24 iunie 2023, agenția adoptă o recomandare de identificare a bunelor practici referitoare la tratarea cererilor de investiții pentru proiectele de interes comun. Recomandarea respectivă este actualizată periodic, după cum este necesar, în special pentru a asigura coerența cu principiile aplicabile partajării transfrontaliere a costurilor rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile, astfel cum se menționează la articolul 15 alineatul (1). La adoptarea sau modificarea recomandării, agenția desfășoară un amplu proces de consultare, implicând toate părțile interesate relevante. (12) Prezentul articol se aplică mutatis mutandis proiectelor de interes reciproc.			Council Decision 2021/13/MC-EnC. (11) By 24 June 2024, the Energy Community Regulatory Board shall adopt a recommendation for identifying good practices for the treatment of investment requests for projects of Energy Community interest. That recommendation shall be regularly updated as necessary <...>. In adopting or amending the recommendation, the Energy Community Regulatory Board shall carry out an extensive consultation process, involving all relevant stakeholders.
Articolul 17 Stimulente de reglementare (1) Dacă un inițiator de proiect își asumă riscuri mai ridicate în ceea ce privește dezvoltarea, construcția, exploatarea sau întreținerea unui proiect de interes comun care intră în competența autorităților naționale de reglementare, comparativ cu riscurile suportate în mod normal de un proiect comparabil de infrastructură, statele membre și autoritățile naționale de reglementare pot acorda stimulente adecvate respectivului proiect în conformitate cu articolul 13 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, articolul 18 alineatul (1) și articolul 18 alineatele (3)-(6) din Regulamentul (UE) 2019/943, articolul 41 alineatul (8) din Directiva 2009/73/CE și articolul 58 litera (f) din Directiva (UE) 2019/944. Primul paragraf nu se aplică în cazul în care proiectul de interes comun beneficiază de o scutire sau o derogare: (a) de la articolele 32, 33 și 34 și de la articolul 41 alineatele (6), (8) și (10) din Directiva 2009/73/CE, în temeiul articolului 36 din directiva respectivă; (b) de la articolul 19 alineatele (2) și (3) din	Articolul 31⁸. Stimulente pentru proiectele CE (1) În cazul în care dezvoltatorul unui proiect CE este expus unor riscuri mai mari la dezvoltarea, construcția, operarea sau întreținerea obiectului de infrastructură energetică care ține de competența Agenției, fapt stabilit prin comparația cu riscurile asociate în mod normal proiectelor de infrastructură energetică asemănătoare, Agenția poate decide, prin hotărâre, cu privire la oferirea, în conformitate cu legile sectoriale, a unor stimulente pentru proiectul în cauză. (2) Procedura și criteriile de identificare și evaluare a riscurilor asociate investițiilor în infrastructura energetică se stabilesc în metodologia elaborată și aprobată de către Agenție. La elaborarea metodologiei respective, Agenția ține cont de recomandările emise în acest sens de Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei din cadrul Uniunii Europene. (3) Stimulentele prevăzute la alin. (1) nu se oferă în cazul proiectelor CE care beneficiază de derogări specifice, stabilite în conformitate cu cadrul normativ al Comunității Energetice.	Compatibil.	Article 17 Regulatory incentives (1) Where a project promoter incurs higher risks for the development, construction, operation or maintenance of a project of Energy Community interest falling under the competence of national regulatory authorities, when compared to the risks normally incurred by a comparable infrastructure project, Contracting Parties and national regulatory authorities may grant appropriate incentives to that project in accordance with Article 13 of Regulation (EC) No 715/2009, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC and amended by Ministerial Council Decision 2022/01/MC-EnC, Article 18(1) and Article 18(3) to (6) of Regulation (EU) 2019/943, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC, Article 41(8) of Directive 2009/73/EC, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, and Article 58, point (f), of Directive (EU) 2019/944, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC. The first subparagraph shall not apply where the project of

Regulamentul (UE) 2019/943 sau de la articolul 6, articolul 59 alineatul (7) și articolul 60 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944, în temeiul articolului 63 din Regulamentul (UE) 2019/943; (c) în temeiul articolului 36 din Directiva 2009/73/CE; (d) în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. (2) În cazul unei decizii de acordare a stimulentei menționate la alineatul (1) din prezentul articol, autoritățile naționale de reglementare țin cont de rezultatele analizei cost-beneficiu în concordanță cu metodologia elaborată în temeiul articolului 11, în special, de externalitățile pozitive generate de proiect la nivel regional sau la nivelul Uniunii. Autoritățile naționale de reglementare analizează mai în detaliu riscurile specifice asumate de inițiatorii proiectului, măsurile întreprinse în vederea atenuării riscurilor și motivarea profilului de risc având în vedere impactul pozitiv net al proiectului, comparativ cu o alternativă cu risc mai scăzut. Riscurile eligibile includ, în special, riscuri legate de noile tehnologii de transport, atât terestre, cât și offshore, riscuri legate de recuperarea parțială a costurilor și riscuri de dezvoltare. (3) Decizia de acordare a stimulentei ia în considerare natura specifică a riscului asumat și poate să acorde stimulente referitoare, printre altele, la una sau mai multe dintre următoarele măsuri: (a) normele privind investițiile realizate cu anticiparea nevoilor viitoare; (b) normele privind recunoașterea costurilor angajate în condiții de eficiență înainte de punerea în funcțiune a proiectului; (c) normele privind obținerea unei rentabilități suplimentare a capitalului investit în proiect; (d) orice altă măsură considerată necesară și adecvată. (4) Până la 24 ianuarie 2023, fiecare autoritate națională de reglementare prezintă agenției metodologia și criteriile utilizate la evaluarea investițiilor în proiecte de infrastructură energetică și la evaluarea riscurilor mai ridicate aferente respectivelor proiecte, actualizate pentru a ține cont de cele mai recente evoluții legislative, politice,	(4) La aprobarea hotărârii privind oferirea stimulentei pentru un proiect CE, Agenția ține cont de rezultatele analizei cost-beneficiu efectuată în conformitate cu metodologiile relevante, stabilite în cadrul Comunității Energetice, și, în special, de externalitățile pozitive generate de către proiectul CE la nivel regional sau la nivelul Comunității Energetice. Concomitent, Agenția examinează riscurile specifice la care este expus dezvoltatorul proiectului CE, măsurile de ameliorare aplicate și justificarea profilului de risc, având în vedere impactul net pozitiv al proiectului CE în comparație cu o alternativă caracterizată prin riscuri reduse. Riscurile eligibile evaluate de către Agenție includ, în special, riscurile aferente tehnologiilor noi de transport, riscurile legate de recuperarea parțială a costurilor și riscurile de dezvoltare. (5) Oferirea stimulentei prevăzute de prezentul articol se bazează pe specificul riscurilor la care este supus dezvoltatorul proiectului CE, ținându-se cont de practicile existente și de recomandările emise în acest sens în cadrul Tratatului Comunității Energetice și în cadrul Uniunii Europene. Stimulentele pot include: a) măsuri specifice privind investițiile anticipate; b) măsuri privind recunoașterea costurilor suportate în mod eficient până la punerea în funcțiune a obiectului de infrastructură energetică vizat de proiectul CE; c) oferirea unei rentabilități suplimentare pentru capitalul investit în cadrul implementării proiectului CE; d) alte măsuri de stimulare, considerate de Agenție ca fiind necesare și adecvate.	Energy Community interest has received an exemption: (a) from Articles 32, 33, and 34 and from Article 41(6), (8) and (10) of Directive 2009/73/EC, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, pursuant to Article 36 of that Directive; (b) from Article 19(2) and (3) of Regulation (EU) 2019/943, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC, or from Article 6, Article 59(7) and Article 60(1) of Directive (EU) 2019/944, as adapted to and adopted in the Energy Community by the Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC, pursuant to Article 63 of Regulation (EU) 2019/943, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC; (c) pursuant to Article 36 of Directive 2009/73/EC, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC; (d) pursuant to Article 17 of Regulation (EC) No 714/2009, as adapted to and adopted in the Energy Community by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC. (2) In the case of a decision to grant the incentives referred to in paragraph 1 of this Article, national regulatory authorities shall consider the results of the cost-benefit analysis consistent with the methodology drawn up pursuant to Article 11 and in particular the regional or Energy Community-wide positive externalities generated by the project. The national regulatory authorities shall further analyse the specific risks incurred by the project promoters, the risk mitigation measures taken and the reasons for the risk profile in view of the net positive impact provided by the project, when compared to a lower-risk alternative. Eligible risks shall in particular include risks related to new transmission technologies, both onshore and offshore, risks related to under-recovery of costs and development risks. (3) The decision to grant the incentives shall take into account the specific nature of the risk incurred and may grant incentives covering, inter alia, one or more of the following measures: (a) the rules for anticipatory investment; (b) the rules for recognition of efficiently incurred costs before commissioning of the project;
--	--	--

tehnologice și de piață. Metodologia și criteriile respective abordează, de asemenea, în mod expres riscurile specifice la care sunt expuse rețelele offshore pentru energia din surse regenerabile menționate la punctul 1 litera (f) din anexa II și proiectele care, deși au cheltuieli de capital scăzute, implică cheltuieli de funcționare semnificative. (5) Până la 24 iunie 2023, ținând seama de informațiile primite în temeiul alineatului (4) din prezentul articol, agenția facilitează schimbul de bune practici și adresează recomandări în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/942 privind ambele aspecte următoare: (a) stimulentele menționate la alineatul (1), pe baza unei analize comparative a celor mai bune practici de către autoritățile naționale de reglementare; (b) o metodologie comună de evaluare a riscurilor mai ridicate aferente investițiilor în proiecte de infrastructură energetică. (6) Până la 24 septembrie 2023, fiecare autoritate națională de reglementare își publică metodologia și criteriile utilizate la evaluarea investițiilor în proiecte de infrastructură energetică și la evaluarea riscurilor mai ridicate aferente acestora. (7) În cazul în care măsurile menționate la alineatele (5) și (6) nu sunt suficiente pentru a asigura implementarea în timp util a proiectelor de interes comun, Comisia poate publica orientări privind stimulentele menționate în prezentul articol.			(c) the rules for providing additional return on the capital invested for the project; (d) any other measure deemed necessary and appropriate. (4) By 24 January 2024, each national regulatory authority shall submit to the Energy Community Regulatory Board its methodology and the criteria used to evaluate investments in energy infrastructure projects and the higher risks incurred by those projects, updated in view of latest legislative, policy, technological and market developments. Such methodology and criteria shall also expressly address the specific risks incurred by offshore grids for renewable energy referred to in point (1)(f) of Annex II and by projects, which, while having low capital expenditure, incur significant operating expenditure. (5) By 24 June 2024, taking due account of the information received pursuant to paragraph 4 of this Article and pursuant to the recommendations issued by ACER, the Energy Community Regulatory Board shall facilitate the sharing of good practices and recommendations regarding both of the following: (a) the incentives referred to in paragraph 1 on the basis of a benchmarking of best practice by national regulatory authorities; (b) a common methodology to evaluate the incurred higher risks of investments in energy infrastructure projects. (6) By 24 September 2024, each national regulatory authority shall publish its methodology and the criteria used to evaluate investments in energy infrastructure projects and the higher risks incurred by them. (7) Where the measures referred to in paragraphs 5 and 6 are not sufficient to ensure the timely implementation of projects of Energy Community interest, the guidelines on incentives issued by the Commission under Article 17(7) of Regulation (EU) 2022/869 shall be applied.

CAPITOLUL VII Finanțare Articolul 18 Eligibilitatea proiectelor pentru asistență financiară din partea Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153 (1) Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la articolul 24 și în anexa II sunt eligibile pentru obținerea de asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru studii și instrumente financiare. (2) Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la articolul 24 și la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d) și (f) din anexa II și la punctul 3 din anexa II sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc toate criteriile următoare: (a) analiza cost-beneficiu a proiectului efectuată în temeiul articolului 16 alineatul (4) litera (a) oferă dovezi cu privire la existența unor externalități pozitive semnificative precum siguranța alimentării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea; (b) proiectul a primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 16 sau, în ceea ce privește proiectele de interes comun care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, dacă nu sunt de competența autorităților naționale de reglementare, și, prin urmare, nu beneficiază de o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor, proiectul vizează furnizarea de servicii transfrontaliere, asigurarea inovației tehnologice și asigurarea siguranței operării rețelei transfrontaliere; (c) proiectul nu poate fi finanțat de piață sau prin intermediul cadrului de reglementare în conformitate cu planul de afaceri și cu alte evaluări, în special cele	Articolul 31¹⁰. Eligibilitatea proiectelor pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene (1) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 sunt eligibile pentru asistență tehnică și financiară din partea Uniunii Europene pentru pregătirea și implementarea proiectelor din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și al Instrumentului de vecinătate, de dezvoltare și cooperare internațională, inclusiv Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Platforma de investiții pentru vecinătate, Fondul european pentru dezvoltare durabilă, Fondul european pentru dezvoltare durabilă plus și Facilitatea pentru Ucraina. (2) Proiectele CE care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa 2 sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene sub formă de granturi, garanții sau alte instrumente financiare din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare și al Instrumentului de vecinătate, de dezvoltare și cooperare internațională, inclusiv Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Platforma de investiții pentru vecinătate, Fondul european pentru dezvoltare durabilă, Fondul european pentru dezvoltare durabilă plus și Facilitatea pentru Ucraina, în cazul în care îndeplinesc toate criteriile următoare: a) analiza cost-beneficiu a proiectului efectuată în temeiul art. 31⁶ oferă dovezi cu privire la existența unor externalități pozitive semnificative precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea; b) pentru proiect a fost luată o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 31⁷ sau, în ceea ce privește proiectele CE care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 3	Compatibil.	Article 18 Eligibility of projects for Union financial assistance <...> (1) Projects of Energy Community interest falling under the energy infrastructure categories set out in <...> and Annex II shall be eligible for Union technical and financial assistance for project preparation and implementation from the Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) and the Neighbourhood Development and International Cooperation Instrument (NDICI), including the Western Balkan Investment Framework (WBIF), the Neighbourhood Investment Platform (NIP), the European Fund for Sustainable Development (EFSD) and the European Fund for Sustainable Development + (EFSD+); and the Ukraine Facility. (2) Projects of Energy Community interest falling under the energy infrastructure categories set out in <...> Annex II shall be eligible for Union financial assistance in the form of grants, guarantees or other financial instruments from the Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA) and the Neighbourhood Development and International Cooperation Instrument (NDICI), including the Western Balkan Investment Framework (WBIF), the Neighbourhood Investment Platform (NIP), the European Fund for Sustainable Development (EFSD) and the European Fund for Sustainable Development + (EFSD+); and the Ukraine Facility where they fulfil all of the following criteria: (a) the project specific cost-benefit analysis drawn up pursuant to Article 16(4), point (a), provides evidence concerning the existence of significant positive externalities, such as security of supply, system flexibility, solidarity or innovation; (b) the project has received a cross-border cost allocation decision pursuant to Article 16 or, as regards projects of Energy Community interest falling under the energy infrastructure category set out in point (3) of Annex II, where they do not fall under the competence of national regulatory authorities and therefore they do not receive a

efectuate de potențiali investitori, de creditori sau de autoritatea națională de reglementare, ținând seama de orice decizie privind stimulentele și de motivele menționate la articolul 17 alineatul (2) atunci când evaluează nevoia proiectului de asistență financiară din partea Uniunii. (3) Proiectele de interes comun desfășurate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 5 alineatul (7) litera (d) sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc criteriile prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol. (4) Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 litera (e) și la punctele 2 și 5 din anexa II sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări, dacă inițiatorii proiectului în cauză pot demonstra clar, în cadrul unei evaluări efectuate de autoritatea națională relevantă sau, după caz, de autoritatea națională de reglementare, externalitățile pozitive semnificative generate de proiecte, precum siguranța alimentării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea și pot oferi dovezi clare privind lipsa viabilității comerciale a acestora, în conformitate cu analiza cost-beneficiu, planul de afaceri și evaluările efectuate, în special de către eventualii investitori sau creditori sau, dacă este cazul, de către o autoritate națională de reglementare. (5) Prezentul articol se aplică mutatis mutandis proiectelor de interes reciproc. Proiectele de interes reciproc sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii în condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/1153. În ceea ce privește granturile pentru lucrări, proiectele de interes reciproc sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii, cu condiția să îndeplinească criteriile prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol și cu condiția ca proiectul să contribuie la obiectivele globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii.	din anexa 2, dacă nu sunt de competența autorităților naționale de reglementare, și, prin urmare, nu beneficiază de o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor, proiectul vizează furnizarea de servicii transfrontaliere, asigurarea inovației tehnologice și asigurarea siguranței operării rețelei transfrontaliere; c) proiectul nu poate fi finanțat de piață sau prin intermediul cadrului de reglementare în conformitate cu planul de afaceri și cu alte evaluări, în special cele efectuate de potențiali investitori, de creditori sau de Agenție, ținând cont de orice decizie privind stimulentele și de motivele menționate la art. 31⁸ atunci când evaluează nevoia proiectului de asistență financiară din partea Uniunii Europene. (3) Proiectele CE realizate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 31⁹ alineat (6) lit. d) sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc criteriile prevăzute la alineatul (2).		cross-border cost allocation decision, the project aims to provide services across borders, brings technological innovation and ensures the safety of cross-border grid operation; (c) the project cannot be financed by the market or through the regulatory framework in accordance with the business plan and other assessments, in particular those carried out by potential investors, creditors or the national regulatory authority, taking into account any decision on incentives and reasons referred to in Article 17(2) when assessing the project's need for Union financial assistance. (3) Projects of Energy Community interest carried out in accordance with the procedure referred to in Article 5(7), point (d), shall also be eligible for Union financial assistance in the form of grants for works where they fulfil the criteria set out in paragraph 2 of this Article. (4) <...> (5) <...>
Articolul 19 Linii directoare pentru criteriile de acordare a	Articolul 31¹⁰. Eligibilitatea proiectelor pentru		Article 19 Guidance for the award criteria of Union financial

asistenței financiare din partea Uniunii Criteriile specifice prevăzute la articolul 4 alineatul (3) din prezentul regulament și parametrii prevăzuți la articolul 4 alineatul (5) din prezentul regulament se aplică în scopul stabilirii criteriilor de acordare a asistenței financiare din partea Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153. În cazul proiectelor de interes comun care intră sub incidența articolului 24 din prezentul regulament, se aplică criteriile privind integrarea pieței, siguranța alimentării, concurența și durabilitatea.	asistență financiară din partea Uniunii Europene (4) Criteriile specifice și parametrii stabiliți la art. 31² alineat (3) și (5) se iau în considerare la stabilirea criteriilor de acordare a asistenței tehnice și financiare din partea Uniunii Europene din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare, al Instrumentului de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională și al Facilității pentru Ucraina.	Compatibil.	assistance The specific criteria set out in Article 4(3) of this Regulation and the parameters set out in Article 4(5) of this Regulation shall be taken into account when determining the award criteria for Union technical and financial assistance from the instrument for Pre-Accession Assistance (IPA), the Neighbourhood Development and International Cooperation Instrument (NDICI) and the Ukraine Facility.
Articolul 20 Exercitarea delegării de competențe (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute în prezentul articol. (2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 3 alineatul (4) se conferă Comisiei pe o perioadă de șapte ani de la 23 iunie 2022. Comisia elaborează un raport privind delegarea de competențe cu cel puțin nouă luni înainte de încheierea perioadei de șapte ani. Delegarea de competențe se prelungește tacit cu perioade de timp identice, cu excepția cazului în care Parlamentul European sau Consiliul se opune prelungirii respective cu cel puțin trei luni înainte de încheierea fiecărei perioade. (3) Delegarea de competențe menționată la articolul 3 alineatul (4) poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare. (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare. (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 20 Exercise of the delegation <...>

Consiliului.			
Articolul 21 Raportare și evaluare Comisia publică, până la 30 iunie 2027, un raport privind implementarea proiectelor de pe lista Uniunii și îl prezintă Parlamentului European și Consiliului. Raportul respectiv cuprinde o evaluare cu privire la: (a) progresele înregistrate în ceea ce privește planificarea, elaborarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor de pe lista Uniunii și, acolo unde este cazul, întârzierile în implementare și alte dificultăți întâmpinate; (b) fondurile angajate și vărsate de Uniune pentru proiectele de pe lista Uniunii, comparativ cu valoarea totală a proiectelor finanțate de pe lista Uniunii; (c) progresele realizate în ceea ce privește integrarea surselor regenerabile de energie, inclusiv a surselor regenerabile de energie offshore, și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin planificarea, dezvoltarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor de pe lista Uniunii; (d) în sectorul energiei electrice și cel al gazelor din surse regenerabile sau obținute cu emisii scăzute de carbon, inclusiv al hidrogenului, evoluția gradului de interconectare între statele membre, evoluția corespunzătoare a prețurilor la energie, precum și numărul de avarii de sistem din rețea, cauzele acestora și costurile economice aferente; (e) procedura de autorizare și de participare a publicului, în special: (i) durata totală medie și maximă a procedurii de autorizare pentru proiectele de pe lista Uniunii, inclusiv durata fiecărei etape a procedurii anterioare depunerii candidaturii, comparativ cu calendarul prevăzut pentru	Articolul 31¹². Raportare și evaluare (1) Organul central de specialitate în domeniul energiei publice, anual, până la 30 martie, un raport privind implementarea proiectelor CE în Republica Moldova. Raportul respectiv cuprinde o evaluare cu privire la: 1) progresele înregistrate în ceea ce privește planificarea, elaborarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor CE și, acolo unde este cazul, întârzierile în implementare și alte dificultăți întâmpinate; 2) fondurile angajate și vărsate de Uniunea Europeană pentru proiectele CE implementate în Republica Moldova; 3) progresele realizate în ceea ce privește integrarea surselor regenerabile de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin planificarea, dezvoltarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor CE; 4) în sectorul electroenergetic și cel al gazelor din surse regenerabile sau obținute cu emisii scăzute de carbon, inclusiv al hidrogenului, evoluția gradului de interconectare cu părțile contractante ale Comunității Energetice, evoluția corespunzătoare a prețurilor la energie, precum și numărul de avarii de sistem din rețea, cauzele acestora și costurile economice aferente; 5) procedura de autorizare și de participare a publicului, în special: a) durata totală medie și maximă a procedurii de autorizare pentru proiectele CE, inclusiv durata fiecărei etape a procedurii prealabile, comparativ cu calendarul procesului de autorizare a proiectelor CE stabilit în conformitate cu art. 31⁴; b) gradul de opoziție cu care se confruntă proiectele CE, în special numărul de obiecții scrise înaintate pe parcursul consultării publice, precum și numărul de acțiuni în justiție;	Compatibil.	Article 21 Reporting and evaluation By 30 June 2029, the Energy Community Secretariat shall publish a report on the implementation of projects on the Energy Community list, and submit it to the Ministerial Council. That report shall provide an evaluation of: (a) the progress achieved in the planning, development, construction and commissioning of projects on the Energy Community list, and, where relevant, delays in implementation and other difficulties encountered; (b) the funds engaged and disbursed by the Union for projects on the Energy Community list, compared to the total value of funded projects on the Energy Community list; (c) the progress achieved in terms of integration of renewable energy sources, including offshore renewable energy sources, and reduced greenhouse gas emissions through the planning, development, construction and commissioning of projects on the Energy Community list; (d) for the electricity and renewable or low-carbon gases including hydrogen sectors, the evolution of the interconnection level between Contracting Parties, the corresponding evolution of energy prices, as well as the number of network system failure events, their causes and related economic cost; (e) the permit granting process and public participation, in particular: (i) the average and maximum total duration of the permit granting process for projects on the Energy Community list, including the duration of each step of the pre-application procedure, compared to the timing foreseen by the initial major milestones referred to in Article 10(6); (ii) the level of opposition faced by projects on the Energy Community list, in particular the number of written objections during the public consultation process and the number of legal recourse actions; (iii) best and innovative practices with regard to stakeholder involvement;

etapele majore inițiale menționate la articolul 10 alineatul (6); (ii) gradul de opoziție cu care se confruntă proiectele de pe lista Uniunii, în special numărul de obiecții scrise înaintate pe parcursul consultării publice, precum și numărul de acțiuni în justiție; (iii) bune practici și practici inovatoare cu privire la participarea părților implicate; (iv) bune practici și practici inovatoare cu privire la atenuarea impactului asupra mediului, inclusiv adaptarea la schimbările climatice, în timpul procedurii de autorizare și al implementării proiectului; (v) eficacitatea sistemelor prevăzute la articolul 8 alineatul (3) în ceea ce privește respectarea termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2); (f) procesul de reglementare, în special: (i) numărul de proiecte de interes comun care au primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 16; (ii) numărul și tipul de proiecte de interes comun care au primit stimulente specifice în temeiul articolului 17; (g) eficacitatea prezentului regulament în ceea ce privește contribuția la țintele Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și la realizarea neutralității climatice până cel târziu în 2050.	c) bune practici și practici inovatoare cu privire la participarea părților implicate; d) bune practici și practici inovatoare cu privire la atenuarea impactului asupra mediului, inclusiv adaptarea la schimbările climatice, în timpul procedurii de autorizare și al implementării proiectului; e) eficacitatea modalității de facilitare și coordonare a procesului de emitere a autorizațiilor de mai multe autorități publice centrale sau locale; 6) procesul de reglementare, în special: a) numărul de proiecte CE care au primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 31⁷; b) numărul și tipul de proiecte de interes comun care au primit stimulente specifice în temeiul articolului 31⁸; 7) eficacitatea aplicării prezentului capitol în ceea ce privește contribuția la obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și la realizarea obiectivelor de neutralitate climatică până cel târziu în anul 2050. (2) Raportul privind implementarea proiectelor CE în Republica Moldova se expediază Secretariatului Comunității Energetice.		(iv) best and innovative practices with regard to mitigation of environmental impacts, including climate adaptation, during permit granting processes and project implementation; (v) the effectiveness of the schemes provided for in Article 8(3) regarding compliance with the time limits set in Article 10(1) and (2); (f) regulatory treatment, in particular: (i) the number of projects of Energy Community interest (PECI) having been granted a cross-border cost allocation decision pursuant to Article 16; (ii) the number and type of projects of Energy Community interest (PECI) which received specific incentives pursuant to Article 17; (g) the effectiveness of this Regulation in contributing to the Energy Community's 2030 targets for energy and climate and the achievement of climate neutrality by 2050 at the latest.
Articolul 22 Revizuirea Până la 30 iunie 2027, Comisia efectuează o revizuire a prezentului regulament, pe baza rezultatelor raportării și ale evaluării prevăzute la articolul 21 din prezentul regulament, precum și a monitorizării, raportării și evaluării desfășurate în temeiul articolelor 22 și 23 din Regulamentul (UE) 2021/1153.		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 22 Review <...>

Articolul 23 Informare și publicitate Comisia instituie și menține o platformă în materie de transparență ușor accesibilă publicului larg prin intermediul internetului. Platforma este actualizată periodic cu informații din rapoartele menționate la articolul 5 alineatul (4) și de pe site-ul web menționat la articolul 9 alineatul (7). Platforma conține următoarele informații: (a) informații generale actualizate, inclusiv informații geografice, pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii; (b) planul de implementare, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (1), pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii, prezentat într-un mod care să permită evaluarea progreselor înregistrate în implementare în orice moment; (c) principalele beneficii preconizate și contribuția la obiectivele menționate la articolul 1 alineatul (1), precum și costurile proiectelor, cu excepția oricăror informații sensibile din punct de vedere comercial; (d) lista Uniunii; (e) fondurile alocate și vărsate de Uniune pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii; (f) linkuri la manualul național de proceduri menționat la articolul 9; (g) studii și planuri existente privind bazinele maritime pentru fiecare coridor prioritar al rețelei offshore, fără a încălca niciun drept de proprietate intelectuală.		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 23 Information and publicity The Energy Community Secretariat shall establish and maintain a transparency platform easily accessible to the general public through the internet. The platform shall be regularly updated with information from the reports referred to in Article 5(4) and the website referred to in Article 9(7). The platform shall contain the following information: (a) general, updated information, including geographic information, for each project on the Energy Community list; (b) the implementation plan as set out in Article 5(1) for each project on the Energy Community list, presented in a manner that allows the assessment of the progress in implementation at any time; (c) the main expected benefits and contribution to the objectives referred to in Article 1(1) and the costs of the projects except for any commercially sensitive information; (d) the Energy Community list; (e) the funds allocated and disbursed by the Union for each project on the Energy Community list; (f) the links to the national manual of procedures referred to in Article 9; (g) existing sea basin studies and plans for priority offshore grid corridors, without infringing any intellectual property rights.
Articolul 24 Derogare pentru interconexiuni pentru Cipru și Malta (1) În cazul Ciprului și al Maltei, care nu sunt interconectate la rețeaua transeuropeană de gaze, se aplică o derogare de la articolul 3, articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b), articolul 4 alineatul (5), articolul 16 alineatul (4) litera (a) și anexele I, II și III, fără a aduce atingere articolului 32 alineatul (2). O interconexiune pentru fiecare dintre aceste state membre își menține statutul de proiect de interes comun în temeiul prezentului regulament, cu toate drepturile și obligațiile relevante, în cazul în care interconexiunea respectivă:		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 24 Derogation for interconnections for Cyprus and Malta <...>

(a) se află în curs de dezvoltare sau de planificare la 23 iunie 2022; (b) a primit statutul de proiect de interes comun în temeiul Regulamentului (UE) nr. 347/2013; și (c) este necesară pentru a asigura interconectarea permanentă a respectivelor state membre la rețeaua transeuropeană de gaze. Respectivele proiecte asigură capacitatea viitoare de a accesa noi piețe energetice, inclusiv cea a hidrogenului. (2) Inițiatorii de proiecte furnizează dovezi suficiente cu privire la modul în care interconexiunile menționate la alineatul (1) vor permite accesul la noi piețe ale energiei, inclusiv a hidrogenului, în concordanță cu obiectivele globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii. Astfel de dovezi includ o evaluare a ofertei și cererii de hidrogen din surse regenerabile sau obținut cu emisii scăzute de carbon, precum și calcularea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră care a fost obținută datorită proiectului. Comisia verifică periodic respectiva evaluare și respectivul calcul, precum și implementarea la timp a proiectului. (3) În plus față de criteriile specifice prevăzute la articolul 19 pentru asistența financiară din partea Uniunii, interconexiunile menționate la alineatul (1) din prezentul articol sunt proiectate astfel încât să asigure accesul la viitoare piețe ale energiei, inclusiv a hidrogenului, nu conduc la o prelungire a duratei de viață a activelor de gaze naturale și asigură interoperabilitatea transfrontalieră a rețelelor învecinate. Orice eligibilitate pentru asistență financiară din partea Uniunii în temeiul articolului 18 se încheie la 31 decembrie 2027. (4) Orice cerere de asistență financiară din partea Uniunii pentru lucrări demonstrează în mod clar obiectivul de a transforma activul într-un activ dedicat hidrogenului până în 2036, dacă condițiile de piață permit acest lucru, prin intermediul unei foi de parcurs cu un calendar precis. (5) Derogarea prevăzută la alineatul (1) se aplică până în momentul în care Cipru, respectiv Malta, este direct			
---	--	--	--

interconectat(ă) la rețeaua transeuropeană de gaze sau până la 31 decembrie 2029, luându-se în considerare data cea mai apropiată.			
Articolul 25 Modificarea Regulamentului (CE) nr. 715/2009 La articolul 8 alineatul (10) din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, primul paragraf se înlocuiește cu următorul text: „(10) ENTSO pentru gaze adoptă și publică, la fiecare doi ani, un plan la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei, menționat la alineatul (3) litera (b). Planul la nivel comunitar de dezvoltare a rețelei cuprinde modelarea rețelei integrate, incluzând rețelele de hidrogen, elaborarea de scenarii, o evaluare europeană cu privire la adecvarea capacităților, precum și evaluarea rezilienței sistemului.”		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 25 Amendment to Regulation (EC) No 715/2009 <...>
Articolul 26 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942 La articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/942, literele (c) și (d) se înlocuiesc cu următorul text: „(c) îndeplinește obligațiile prevăzute la articolul 5, la articolul 11 alineatele (3), la articolul 11 alineatele (6)-(9), la articolele 12, 13 și 17 și la secțiunea 2 punctul 12 din anexa III la Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului (*); (d) ia decizii cu privire la cererile de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 16 alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2022/869. (*) Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45).”		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 26 Amendment to Regulation (EC) 2019/942 <...>

Articolul 27 Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943 La articolul 48 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943, primul paragraf se înlocuiește cu următorul text: „(1) Planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei menționat la articolul 30 alineatul (1) litera (b) cuprinde modelarea rețelei integrate, inclusiv elaborarea de scenarii și evaluarea rezilienței sistemului. Parametrii de intrare relevanți pentru modelare, precum ipotezele privind prețurile combustibililor și carbonului ori instalarea energiilor din surse regenerabile sunt pe deplin coerente cu evaluarea adecvării resurselor la nivel european, elaborată în temeiul articolului 23.”		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 27 Amendment to Regulation (EC) 2019/943 <...>
Articolul 28 Modificarea Directivei 2009/73/CE La articolul 41 alineatul (1) din Directiva 2009/73/CE, se adaugă următoarea literă: „(v) să îndeplinească obligațiile prevăzute la articolul 3, la articolul 5 alineatul (7) și la articolele 14-17 din Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului (*). (*) Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45).”		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 28 Amendment to Directive 2009/73/EC <...>
Articolul 29 Modificarea Directivei (UE) 2019/944 La articolul 59 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944, se adaugă următoarea literă: „(aa) să îndeplinească obligațiile prevăzute la articolul 3, la articolul 5 alineatul (7) și la articolele 14-17 din Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului (*); (*) Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului		Netranspus. Prevederi ce nu se aplică în cadrul Comunității Energetice.	Article 29 Amendment to Directive 2019/944

European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45).”			
Articolul 30 Dispoziții tranzitorii Prezentul regulament nu afectează acordarea, continuarea sau modificarea asistenței financiare acordate de Comisie în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (33). Capitolul III nu se aplică proiectelor de interes comun care au fost incluse în procedura de autorizare și pentru care un inițiator de proiect a depus un dosar de candidatură înainte de 16 noiembrie 2013.		Netranspus. Nu se aplică, deoarece nu au fost astfel de proiecte CE sau IR.	Article 30 Transitional provisions Chapter III shall not apply to projects of Energy Community interest (PECI) that have entered in the permit granting process and for which a project promoter has submitted an application file before 16 October 2016.
Articolul 31 Perioada de tranziție (1) Pe durata unei perioade de tranziție care se încheie la 31 decembrie 2029, activele dedicate hidrogenului convertite din active din rețeaua de gaze naturale care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II pot fi folosite pentru transportul sau stocarea unui amestec predefinit de hidrogen cu gaze naturale sau cu biometan. (2) Pe durata perioadei de tranziție menționate la alineatul (1), inițiatorii de proiecte cooperează îndeaproape în ceea ce privește conceperea și implementarea proiectului în vederea asigurării interoperabilității rețelelor învecinate. (3) Inițiatorul de proiecte furnizează dovezi suficiente, inclusiv prin contracte comerciale, privind modul în care, până la sfârșitul perioadei de tranziție, activele menționate la alineatul (1) de la prezentul articol vor înceta să fie active din rețeaua de gaze naturale și vor deveni active dedicate hidrogenului, astfel cum sunt prevăzute la punctul 3 din anexa II, precum și privind modul în care în timpul perioadei de tranziție va fi posibilă o utilizare sporită a hidrogenului. Astfel de	Articolul 31¹¹. Perioada de tranziție (1) Pe durata perioadei de tranziție care se încheie la 31 decembrie 2029, activele dedicate hidrogenului convertite din active de gaze naturale care se încadrează în categoria de infrastructură energetice prevăzută la punctul 3) din anexa 2 pot fi folosite pentru transportul sau stocarea unui amestec predefinit de hidrogen cu gaze naturale sau cu biometan. (2) Pe durata perioadei de tranziție menționate la alineatul (1), dezvoltatorii de proiecte cooperează strâns în ceea ce privește elaborarea și implementarea proiectului în vederea asigurării interoperabilității rețelelor învecinate. (3) Dezvoltatorul de proiect prezintă dovezi suficiente, inclusiv prin contracte comerciale, privind modul în care, până la sfârșitul perioadei de tranziție, activele menționate la alineatul (1) vor înceta să fie active de gaze naturale și vor deveni active dedicate hidrogenului, astfel cum este prevăzut la pct. 3 din anexa 2, precum și privind modul în care pe durata perioadei de	Compatibil.	Article 31 Transitional period (1) During a transitional period ending on 31 December 2029, dedicated hydrogen assets converted from natural gas assets falling under the energy infrastructure category set out in point (3) of Annex II may be used for transport or storage of a predefined blend of hydrogen with natural gas or biomethane. (2) During the transitional period referred to in paragraph 1, the project promoters shall closely cooperate on project design and implementation in order to ensure interoperability of neighbouring networks. (3) The project promoter shall provide sufficient evidence, including through commercial contracts, how, by the end of the transitional period, the assets referred to in paragraph 1 of this Article will cease to be natural gas assets and become dedicated hydrogen assets, as set out in point (3) of Annex II, and how the increased use of hydrogen will be enabled during the transitional period. Such evidence shall include an assessment of the supply and demand for renewable or low- carbon hydrogen as well as a calculation of the greenhouse gas emissions reduction enabled by the project. In the context of the monitoring of progress achieved in

dovezi includ o evaluare a ofertei și cererii de hidrogen din surse regenerabile sau obținut cu emisii scăzute de carbon, precum și calcularea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră care a fost obținută datorită proiectului. În contextul monitorizării progreselor înregistrate în implementarea proiectelor de interes comun, agenția verifică tranziția în timp util a proiectului către un activ dedicat hidrogenului, astfel cum sunt prevăzute la punctul 3 din anexa II. (33) Regulamentul (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Mecanismului pentru Interconectarea Europei, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 913/2010 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 680/2007 și (CE) nr. 67/2010 (JO L 348, 20.12.2013, p. 129). (4) Eligibilitatea proiectelor menționate la alineatul (1) din prezentul articol pentru asistență financiară din partea Uniunii în temeiul articolului 18 se încheie la 31 decembrie 2027.	tranziție va fi posibilă o utilizare sporită a hidrogenului. Astfel de dovezi includ o evaluare a ofertei și cererii de hidrogen obținut din surse regenerabile sau obținut cu emisii scăzute de carbon, precum și calculul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră care a fost obținută datorită proiectului. În contextul monitorizării progreselor înregistrate în implementarea proiectelor CE, Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice verifică tranziția în timp util a proiectului într-un activ dedicat hidrogenului, astfel cum sunt prevăzut la pct. 3 din anexa 2. (4) Eligibilitatea proiectelor menționate la alineatul (1) pentru asistență financiară din partea Uniunii Europene se încheie la 31 decembrie 2027.		implementing the projects of Energy Community interest, the Energy Community Regulatory board shall verify the timely transition of the project to a dedicated hydrogen asset as set out in point (3) of Annex II. (4) Eligibility of projects referred to in paragraph 1 of this Article for Union financial assistance under Article 18 shall end on 31 December 2027.
Articolul 32 Abrogare (1) Regulamentul (UE) nr. 347/2013 se abrogă de la 23 iunie 2022. Pentru proiectele incluse în anexele la Regulamentul (UE) nr. 347/2013 nu rezultă drepturi în temeiul prezentului regulament. (2) În pofida alineatului (1) din prezentul articol, anexa VII la Regulamentul (UE) nr. 347/2013, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul delegat (UE) 2022/564 al Comisiei (34), care conține a cincea listă a proiectelor de interes comun a Uniunii, precum și articolele 2-10, articolele 12, 13 și 14, anexele I-IV și anexa VI la Regulamentul (UE) nr. 347/2013, rămân în vigoare și produc efecte în ceea ce privește proiectele de interes comun incluse pe a cincea listă a Uniunii până la intrarea în vigoare a primei liste a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii, stabilită în temeiul prezentului regulament. (3) În pofida alineatului (2) din prezentul articol, proiectele incluse în cea de a cincea listă a proiectelor de interes comun a Uniunii stabilită în temeiul Regulamentului (UE) nr. 347/2013, în cazul cărora		Compatibil. Referința din peambulul la Legea nr. 174/2017 privind transpunerea Regulamentului (UE) nr. 347/2013 va fi exclusă.	Article 32 Repeal 1. Ministerial Council Decision 2015/09/MC-EnC, adapting and adopting Regulation (EU) No 347/2013 is repealed. References to Regulation (EU) No 347/2013 shall be construed as references to this Regulation. 2. <...> 3. <...>

dosarul de cerere a fost acceptat în vederea examinării de către autoritatea competentă, beneficiază de drepturile și obligațiile care decurg din capitolul III din prezentul regulament pentru o perioadă de patru ani de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.			
Articolul 33 Intrare în vigoare Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.		Netranspus. Intrarea în vigoare a modificărilor la Legea nr. 174/2017 va avea loc după publicarea legii de modificare în Monitorul Oficial.	Article 33 Entry into force
ANEXA I CORIDOARE ȘI DOMENII PRIORITARE PRIVIND INFRASTRUCTURA ENERGETICĂ [astfel cum sunt menționate la articolul 1 alineatul (1)] Prezentul regulament se aplică următoarelor coridoare și domenii prioritare în domeniul infrastructurii energetice: 1. CORIDOARE PRIORITARE PRIVIND ENERGIA ELECTRICĂ 1. Interconexiuni nord-sud privind energia electrică din Europa de Vest (NSI West Electricity): interconexiuni între statele membre din regiune și cu zona mediteraneeană, inclusiv Peninsula Iberică, în special în vederea integrării energiei electrice din surse regenerabile de energie și a consolidării infrastructurilor de rețea interne pentru a stimula integrarea pieței în regiune și pentru a pune capăt izolării Irlandei, precum și pentru a asigura prelungirile necesare pe uscat ale rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile și consolidările rețelei interne necesare pentru a asigura o rețea de transport adecvată și fiabilă și pentru a furniza energie electrică generată offshore statelor membre fără ieșire	Anexa I Interconexiuni prioritare de infrastructură energetică, coridoare și zone Interconexiuni prioritare de infrastructură energetică, coridoare din Comunitatea Energetică și zone: 1. Coridoare prioritare privind energia electrică Interconexiunile electrice din Comunitatea Energetică: Interconexiuni dintre părțile contractante ale Comunității Energetice, în special pentru integrarea energiei electrice din surse regenerabile de energie, și a consolidării infrastructurii de rețea interne pentru a stimula integrarea pieței în regiune și pentru a asigura prelungirile necesare pe uscat ale rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile și consolidările rețelei interne necesare pentru a asigura o rețea electrică de transport adecvată și fiabilă și pentru a livra energie electrică generată offshore părților contractante ale Comunității Energetice fără ieșire la mare.	Compatibil	ANNEX I ENERGY INFRASTRUCTURE PRIORITY INTERCONNECTIONS, CORRIDORS AND AREAS (as referred to in Article 1(1)) This Regulation shall apply to the following energy infrastructure priority interconnections, corridors in the Energy Community and areas: 1. PRIORITY ELECTRICITY CORRIDORS Electricity interconnections in the Energy Community: interconnections between Contracting Parties, in particular to integrate electricity from renewable energy sources, reinforce internal grid infrastructures to foster market integration in the region, and to ensure the necessary onshore prolongations of offshore grids for renewable energy and the domestic grid reinforcements necessary to ensure an adequate and reliable transmission grid and to supply electricity generated offshore to landlocked Contracting Parties. <...>

la mare. Statele membre vizate: Belgia, Danemarca, Germania, Irlanda, Spania, Franța, Italia, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Austria și Portugalia. 2. Interconexiuni nord-sud privind energia electrică din Europa Centrală și din Europa de Sud-Est (NSI East Electricity): interconexiuni și linii interne în direcțiile nord-sud și est-vest pentru finalizarea pieței interne și pentru integrarea producției provenite din surse regenerabile pentru a pune capăt izolării Ciprului, precum și pentru a asigura prelungirile necesare pe uscat ale rețelelor offshore pentru energia din surse regenerabile și consolidările rețelei interne necesare pentru a asigura o rețea de transport adecvată și fiabilă și pentru a furniza energie electrică generată offshore statelor membre fără ieșire la mare. Statele membre vizate: Bulgaria, Cehia, Germania, Croația, Grecia, Cipru, Italia, Ungaria, Austria, Polonia, România, Slovenia și Slovacia. 3. Planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică în sectorul energiei electrice (BEMIP Electricity): interconexiuni între statele membre și linii interne în regiunea baltică, pentru a promova integrarea pieței, integrând în același timp cotele tot mai mari de energie din surse regenerabile în regiune. Statele membre vizate: Danemarca, Germania, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Finlanda și Suedia. 2. CORIDOARE PRIORITARE ALE REȚELEI OFFSHORE 4. Rețelele offshore ale mărilor Nordului (Northern Seas offshore grid – NSOG): dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate, precum și, după caz, dezvoltarea rețelei de hidrogen și a interconectorilor aferenți din Marea Nordului, Marea Irlandei, Marea Celtică, Canalul Mânecii și apele învecinate, pentru transportul energiei electrice sau, după caz, a hidrogenului de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare sau pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie din surse	2. Coridoare prioritare pentru interconexiunile de hidrogen și electrolizoare din Comunitatea Energetică 1) Interconexiunile de hidrogen din Comunitatea Energetică: Infrastructura hidrogenului și reconfigurarea infrastructurii de gaze naturale, permițând apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, care conectează direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), țările din regiune și abordează nevoile lor specifice de infrastructură pentru hidrogen care sprijină apariția a unei rețele la nivelul Comunității Energetice pentru transportul hidrogenului și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și a altor soluții care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și cel al Comunității Energetice.	Netranspus. Nu se aplică Republicii Moldova Comptabil.	2. PRIORITY OFFSHORE GRID CORRIDORS Mediterranean offshore grids: offshore electricity grid development, integrated offshore electricity, as well as, where appropriate, hydrogen grid development and the related interconnectors in the Mediterranean Sea to transport electricity or, where appropriate, hydrogen from renewable offshore energy sources to centres of consumption and storage or to increase cross-border renewable energy exchange. Contracting Parties concerned: Albania, Montenegro and Bosnia and Herzegovina. Black Sea offshore grids: offshore electricity grid development, integrated offshore electricity grid development and the related interconnectors in the Black Sea waters to transport electricity from renewable offshore energy sources to centres of consumption and storage and to increase cross-border electricity exchange. Contracting Parties concerned: Ukraine and Georgia. 3. PRIORITY HYDROGEN INTERCONNECTIONS AND ELECTROLYSERS IN THE ENERGY COMMUNITY Hydrogen interconnections in the Energy Community: hydrogen infrastructure and the repurposing of gas infrastructure, enabling the emergence of an integrated hydrogen backbone, directly or indirectly (via interconnection with a third country), connecting the countries of the region and addressing their specific infrastructure needs for hydrogen supporting the emergence of an Energy Community-wide network for hydrogen transport, and, in addition, as regards islands and island systems, decreasing energy isolation, supporting innovative and other solutions involving at least two Contracting Parties with a significant positive impact on the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective, and contributing significantly to the sustainability of the island energy system and that of the Energy Community. Electrolysers: supporting the deployment of power-to-gas applications aiming to enable greenhouse gas reductions and contributing to secure, efficient and reliable system operation and smart energy system integration and, in addition, as regards islands
--	--	--	--

regenerabile. Statele membre vizate: Belgia, Danemarca, Germania, Irlanda, Franța, Luxemburg, Țările de Jos și Suedia. 5. Planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică pentru rețelele offshore (BEMIP offshore): dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate, precum și, după caz, dezvoltarea rețelei de hidrogen și a interconectorilor aferenți din Marea Baltică și apele învecinate, pentru transportul energiei electrice sau, după caz, a hidrogenului de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare sau pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie din surse regenerabile. Statele membre vizate: Danemarca, Germania, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Finlanda și Suedia. 6. Rețelele offshore în sud și vest (SW offshore): dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate, precum și, după caz, dezvoltarea rețelei de hidrogen și a interconectorilor aferenți din Marea Mediterană, inclusiv Golful Cadiz, și apele învecinate, pentru transportul energiei electrice sau, după caz, a hidrogenului de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare sau pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie din surse regenerabile. Statele membre vizate: Grecia, Spania, Franța, Italia, Malta și Portugalia. 7. Rețelele offshore în sud și est (SE offshore): dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate, precum și, după caz, dezvoltarea rețelei de hidrogen și a interconectorilor aferenți din Marea Mediterană, Marea Neagră și apele învecinate, pentru transportul energiei electrice sau, după caz, a hidrogenului de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare sau pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie din surse regenerabile. Statele membre vizate: Bulgaria, Croația, Grecia,	2) Electrolizoare: Sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente și, în plus, și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, sprijinirea soluțiilor inovatoare și a altor soluții care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și cel al Comunității Energetice. 3. Domenii tematice prioritare 1) Implementarea rețelelor electrice inteligente: Adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente în întreaga Comunitate Energetică în vederea integrării eficiente a comportamentului și a acțiunilor tuturor utilizatorilor instalațiile cărora sunt racordate la rețeaua electrică, în special generarea unor cantități mari de energie electrică din surse regenerabile sau de producere distribuită și gestionarea cererii, stocarea energiei, vehiculele electrice și alte surse de flexibilitate și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuind semnificativ la durabilitatea sistemului energetic al Comunității Energetice. 2) Rețea transfrontalieră de transport a dioxidului de carbon:	Comptabil.	and island systems, supporting innovative and other solutions involving at least two Contracting Parties with a significant positive impact on the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate eutrality objective, and contributing significantly to the sustainability of the island enegy system and that of the Energy Community. Contracting Parties concerned: all. <...> 4. PRIORITY THEMATIC AREAS Smart electricity grids deployment: adopting smart grid technologies across the Energy Community to efficiently integrate the behaviour and actions of all users connected to the electricity network, in particular the generation of large amounts of electricity from renewable or distributed energy sources and demand response by consumers, energy storage, electric vehicles and other flexibility sources and, in addition, as regards islands and island systems, decreasing energy isolation, supporting innovative and other solutions involving at least two Contracting Parties with a significant positive impact on the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective, and contributing significantly to the sustainability of the Energy Community energy system. Contracting Parties concerned: all. Cross-border carbon dioxide network: development of infrastructure for transport and storage of
--	---	-------------------	---

Italia, Cipru, România și Slovenia. 8. Rețelele atlantice offshore: dezvoltarea rețelei electrice offshore, dezvoltarea rețelei electrice offshore integrate și a interconectorilor aferenți în Atlanticul de Nord, pentru transportul energiei electrice de la sursele regenerabile de energie offshore către centrele de consum și de stocare și pentru intensificarea schimbului transfrontalier de energie electrică. Statele membre vizate: Irlanda, Spania, Franța și Portugalia. 3. CORIDOARE PRIORITARE PENTRU HIDROGEN ȘI ELECTROLIZOARE 9. Interconexiuni pentru hidrogen în Europa de Vest (HI West): infrastructură pe bază de hidrogen și reconfigurarea infrastructurii de gaze, care permite apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, în mod direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), care conectează țările din regiune și răspunde nevoilor lor specifice de infrastructură pentru hidrogen, sprijinind crearea unei rețele la nivelul Uniunii pentru transportul hidrogenului și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reduce izolarea energetică, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra țărilor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii. Electrolizoare: sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra țărilor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii.	Dezvoltarea unei infrastructuri pentru transportul și stocarea dioxidului de carbon între părțile contractante ale Comunității Energetice pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon captat din instalațiile industriale în scopul stocării geologice permanente, precum și pentru utilizarea dioxidului de carbon pentru combustibilii gazoși sintetici, conducând la neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon. 3) Rețele inteligente de gaze: Adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente de gaze în întreaga Comunitate Energetică pentru a integra în condiții de eficiență în rețeaua de gaze o gamă largă de surse de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, pentru a sprijini adoptarea unor soluții inovatoare și digitale pentru gestionarea rețelei și pentru a facilita integrarea inteligentă a sectorului energetic și consumul dispecerizabil, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile.	carbon dioxide between the Contracting Parties of carbon dioxide capture and storage captured from industrial installations for the purpose of permanent geological storage as well as carbon dioxide utilisation for synthetic fuel gases leading to the permanent neutralization of carbon dioxide. Contracting Parties concerned: all. Smart gas grids: adoption of smart gas grid technologies across the Energy Community to efficiently integrate a plurality of low- carbon and particularly renewable gas sources into the gas network, support the uptake of innovative and digital solutions for network management and facilitating smart energy sector integration and demand response, including the related physical upgrades if indispensable to the functioning of the equipment and installations for integration of low-carbon and particularly renewable gases. Contracting Parties concerned: all.
--	---	---

Statele membre vizate: Belgia, Cehia, Danemarca, Germania, Irlanda, Spania, Franța, Italia, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Austria și Portugalia. 10. Interconexiuni pentru hidrogen din Europa Centrală și din Europa de Sud-Est (HI East): infrastructură pe bază de hidrogen și reconfigurarea infrastructurii de gaze, care permite apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, în mod direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), care conectează țările din regiune și răspunde nevoilor lor specifice de infrastructură pentru hidrogen, sprijinind crearea unei rețele la nivelul Uniunii pentru transportul hidrogenului și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reduce izolarea energetică, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra țărilor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii. Electrolizoare: sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra țărilor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii. Statele membre vizate: Bulgaria, Cehia, Germania, Grecia, Croația, Italia, Cipru, Ungaria, Austria, Polonia, România, Slovenia și Slovacia. 11. Planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică în domeniul hidrogenului (BEMIP Hydrogen): infrastructură pe bază de hidrogen și reconfigurarea infrastructurii de gaze, care permite apariția unei magistrale integrate a hidrogenului, în mod direct sau indirect (prin interconectare cu o țară terță), care			
---	--	--	--

conectează țările din regiune și răspunde nevoilor lor specifice de infrastructură pentru hidrogen, sprijinind crearea unei rețele la nivelul Uniunii pentru transportul hidrogenului și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reduce izolarea energetică, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra Țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii. Electrolizoare: sprijinirea implementării aplicațiilor de transformare a energiei electrice în gaze care au scopul de a permite reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și care contribuie la funcționarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului și la integrarea sistemelor energetice inteligente și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra Țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii. Statele membre vizate: Danemarca, Germania, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Finlanda și Suedia. 4. DOMENII TEMATICE PRIORITARE 12. Implementarea rețelelor electrice inteligente: adoptarea tehnologiilor rețelelor inteligente pe întreg teritoriul Uniunii în vederea integrării eficiente a comportamentului și a acțiunilor tuturor utilizatorilor conectați la rețeaua de energie electrică, în special generarea unor cantități mari de energie electrică din surse regenerabile sau descentralizate și consumul dispecerizabil, stocarea energiei, vehiculele electrice și alte surse de flexibilitate și, în plus, în ceea ce privește insulele și sistemele insulare, reducerea izolării energetice, sprijinirea soluțiilor inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un			
---	--	--	--

minimum 220 kV, și cabluri subterane și submarine de transport, dacă au fost concepute pentru o tensiune de minimum 150 kV. În cazul statelor membre și al sistemelor izolate mici cu un sistem general de transport cu tensiune mai mică, respectivele praguri de tensiune sunt egale cu cel mai înalt nivel de tensiune al sistemelor lor electrice respective; (b) orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la litera (a) și care permite transportul de energie electrică din surse regenerabile offshore de la siturile de producție offshore (infrastructură energetică pentru energia electrică din surse regenerabile offshore); (c) instalațiile de stocare a energiei în sistemul de energie electrică, individual sau în formă agregată, utilizate pentru stocarea permanentă sau temporară a energiei în infrastructuri situate la suprafață sau în subsol sau în situri geologice, cu condiția să fie conectate direct la linii de transport de înaltă tensiune și la linii de distribuție concepute pentru o tensiune de minimum 110 kV. În cazul statelor membre și al sistemelor izolate mici cu un sistem general de transport cu tensiune mai mică, respectivele praguri de tensiune sunt egale cu cel mai înalt nivel de tensiune al sistemelor lor electrice respective; (d) orice echipament indispensabil sau instalație indispensabilă pentru a asigura funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor menționate la literele (a), (b) și (c), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate tensiunile și stațiile electrice; (e) rețelele electrice inteligente: orice echipamente sau instalații, sisteme și componente digitale care integrează tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC), prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transport, cât și pentru distribuția la tensiune medie și înaltă, care au ca scop asigurarea unei rețele de transport și de distribuție a energiei electrice mai eficiente și mai inteligente, creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producție, stocare și consum de energie și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață, inclusiv investiții în insule	fost proiectate pentru o tensiune de cel puțin 220 kV, și liniile electrice de transport în cablu, subterane și submarine, dacă au fost proiectate pentru o tensiune de minimum 150 kV; b) orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la lit. a) și care permite transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore de la siturile de producție offshore (infrastructură energetică pentru energia electrică din surse regenerabile offshore); c) instalațiile de stocare a energiei, individuale sau în formă agregată, utilizate pentru stocarea permanentă ori temporară a energiei în infrastructuri energetice situate la suprafață sau subterane ori în situri geologice, cu condiția să fie conectate direct la linii electrice de înaltă tensiune de transport sau de distribuție, proiectate pentru tensiunea de 110 kV și mai mare; d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru asigurarea funcționării în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor menționate la lit. a)–c), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate nivelurile de tensiune și la stațiile electrice; e) în ceea ce privește rețelele electrice inteligente: orice echipamente sau instalații, sisteme și componente digitale care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transportul, cât și pentru distribuția energiei electrice la tensiune medie și înaltă, care au ca scop asigurarea unei rețele electrice de transport și de distribuție mai eficiente și mai inteligente, creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producere, stocare și consum de energie și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață, să sprijine soluții inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice pentru 2030 privind energia și clima și asupra obiectivului de neutralitate climatică pentru anul 2050, pentru a contribui semnificativ la durabilitatea Comunității Energetice.	Lit. f) netranspusă,	been designed for a voltage of 220 kV or more, and underground and submarine transmission cables, if they have been designed for a voltage of 150 kV or more. For Contracting Parties and small isolated systems with a lower voltage overall transmission system, those voltage thresholds are equal to the highest voltage level in their respective electricity systems; (b) any equipment or installation falling under energy infrastructure category referred to in point (a) enabling transmission of offshore renewable electricity from the offshore generation sites (energy infrastructure for offshore renewable electricity); (c) energy storage facilities, in individual or aggregated form, used for storing energy on a permanent or temporary basis in above-ground or underground infrastructure or geological sites, provided they are directly connected to high-voltage transmission lines and distribution lines designed for a voltage of 110 kV or more. For Contracting Parties and small isolated systems with a lower voltage overall transmission system, those voltage thresholds are equal to the highest voltage level in their respective electricity systems; (d) any equipment or installation essential for the systems referred to in points (a), (b) and (c) to operate safely, securely and efficiently, including protection, monitoring and control systems at all voltage levels and substations; (e) smart electricity grids: any equipment or installation, digital systems and components integrating information and communication technologies (ICT), through operational digital platforms, control systems and sensor technologies both at transmission and medium and high voltage distribution level, aiming to ensure a more efficient and intelligent electricity transmission and distribution network, increased capacity to integrate new forms of generation, energy storage and consumption and facilitating new business models and market structures, including investments in islands and island systems to decrease energy isolation, to support innovative and other solutions involving at least two Contracting Parties with a significant positive impact on the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective, to contribute significantly to the sustainability of the Energy Community;
---	--	---------------------------------	--

și sistemele insulare pentru a reduce izolarea energetică, pentru a sprijini soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra țințelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului său privind neutralitatea climatică până în 2050, precum și pentru a contribui în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii; (f) orice echipament sau instalație care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice menționată la litera (a) cu dublă funcționalitate: interconexiune și sistem offshore de racordare la rețea de la siturile de generare din surse regenerabile offshore către două sau mai multe state membre și țări terțe care participă la proiecte pe lista Uniunii, inclusiv prelungirea pe uscat a acestui echipament până la prima stație electrică din sistemul de transport de pe uscat, precum și orice echipament adiacent sau instalație adiacentă offshore, care îndeplinesc un rol esențial pentru funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control, precum și stațiile electrice necesare dacă acestea asigură, de asemenea, interoperabilitatea tehnologică și, printre altele, compatibilitatea interfeței dintre diverse tehnologii (rețele offshore pentru energia din surse regenerabile). 2. În ceea ce privește rețelele inteligente de gaze: oricare dintre următoarele echipamente sau instalații menite să permită și să faciliteze integrarea în rețeaua de gaz a unei game largi de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, gazele din surse regenerabile, inclusiv biometanul sau hidrogenul: sisteme și componente digitale care integrează TIC, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori pentru a permite monitorizarea, contorizarea, controlul calității și gestionarea într-un mod interactiv și inteligent a producției, transportului, distribuției, stocării și consumului de gaze în cadrul unei rețele de gaze. În plus, astfel de proiecte pot include, de asemenea, echipamente care să permită fluxuri inversate de la nivelul distribuției la nivelul transportului, inclusiv modernizările fizice aferente,	2. În ceea ce privește rețelele inteligente de gaze, oricare dintre următoarele echipamente sau instalații, menite să permită și să faciliteze integrarea în rețeaua de gaze a unei game largi de gaze obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a gazelor obținute din surse regenerabile, inclusiv biometanul sau hidrogenul: sistemele și componentele digitale, care integrează tehnologii informaționale și ale comunicațiilor, sistemele de control și tehnologiile bazate pe senzori pentru a permite monitorizarea, contorizarea, controlul calității și gestionarea, în mod interactiv și inteligent, a producerii, a transportului, a distribuției, a stocării și a consumului de gaze în cadrul unei rețele de gaze, inclusiv echipamentele care să permită fluxuri în revers de la nivelul distribuției și până la nivelul transportului, inclusiv modernizările fizice aferente, dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor obținute din surse regenerabile. 3. În ceea ce privește hidrogenul: a) conductele de transport pentru transportul hidrogenului, în special, la presiune înaltă, inclusiv infrastructura de gaze naturale reconfigurată, oferind acces mai multor utilizatori de sistem în mod transparent și nediscriminatoriu. b) instalațiile de stocare conectate la conductele de transport pentru transportul hidrogenului la înaltă presiune menționate la lit. a); c) instalațiile de recepție, stocare și regazificare sau de decompresie pentru hidrogenul lichefiat ori pentru hidrogenul încorporat în alte substanțe chimice, având scopul de a injecta hidrogenul, dacă este cazul, în rețea; d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului de hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare; e) orice echipament sau instalație care permite utilizarea hidrogenului sau a combustibililor derivați din hidrogen în sectorul transporturilor în cadrul rețelei transeuropene de transport (TEN-T) centrală identificată în părțile contractante ale Comunității Energetice în	deoarece Republica Moldova nu deține ape teritoriale maritime.	(f) any equipment or installation falling under energy infrastructure category referred to in point (a) having dual functionality: interconnection and offshore grid connection system from the offshore renewable generation sites to two or more Contracting Parties participating in projects on the Energy Community list, including the onshore prolongation of this equipment up to the first substation in the onshore transmission system, as well as any offshore adjacent equipment or installation essential to operate safely, securely and efficiently, including protection, monitoring and control systems, and necessary substations if they also ensure technology interoperability, inter alia, interface compatibility between various technologies (offshore grids for renewable energy); (2) concerning smart gas grids: any of the following equipment or installation aiming to enable and facilitate the integration of a plurality of low-carbon and particularly renewable gases, including biomethane or hydrogen, into the gas network: digital systems and components integrating ICT, control systems and sensor technologies to enable the interactive and intelligent monitoring, metering, quality control and management of gas production, transmission, distribution, storage and consumption within a gas network. Furthermore, such projects may also include equipment to enable reverse flows from the distribution to the transmission level, including the related physical upgrades if indispensable to the functioning of the equipment and installations for integration of low-carbon and particularly renewable gases; (3) concerning hydrogen: (a) pipelines for the transport, mainly at high pressure, of hydrogen, including repurposed natural gas infrastructure, giving access to multiple network users on a transparent and non-discriminatory basis; (b) storage facilities connected to the high-pressure hydrogen pipelines referred to in point (a); (c) reception, storage and regasification or decompression facilities for liquefied hydrogen or hydrogen embedded in other chemical substances with the objective of injecting the hydrogen, where applicable, into the grid; (d) any equipment or installation essential for the hydrogen system to operate safely, securely and efficiently or to
---	--	---	---

dacă sunt indispensabile funcționării echipamentelor și instalațiilor în vederea integrării gazelor obținute cu emisii scăzute de carbon și, în special, a celor din surse regenerabile; 3. În ceea ce privește hidrogenul: (a) conducte de transport pentru transportul hidrogenului, în principal la presiune ridicată, inclusiv infrastructura de gaze naturale reconfigurată, oferind acces mai multor utilizatori ai rețelei în mod transparent și nediscriminatoriu; (b) instalații de stocare conectate la conductele de hidrogen de înaltă presiune menționate la litera (a); (c) instalații de recepție, stocare și regazeificare sau decompresie pentru hidrogenul lichefiat sau hidrogen încorporat în alte substanțe chimice, cu scopul de a injecta hidrogenul, dacă este cazul, în rețea; (d) orice echipament esențial sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului pe bază de hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare; (e) orice echipament sau instalație care permite utilizarea hidrogenului sau a combustibililor derivați din hidrogen în sectorul transporturilor din cadrul rețelei centrale TEN-T determinate în conformitate cu capitolul III din Regulamentul (UE) nr. 1315/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (1). Toate activele enumerate la literele (a)-(d) pot fi nou-construite sau reconfigurate din rețeaua de gaze naturale pentru cea de hidrogen sau o combinație a celor două; 4. În ceea ce privește instalațiile de electroliză: (a) electrolizoare: (i) care au o capacitate de cel puțin 50 MW, furnizate de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect coordonat; (ii) a căror producție respectă cerința de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață de 70 % în raport cu combustibilul fosil de referință de 94 g CO₂eq/MJ, astfel cum se prevede la articolul 25 alineatul (2) și în anexa V la Directiva (UE) 2018/2001. Reducerea emisiilor de gaze cu efect	conformitate cu normele aplicabile dezvoltării infrastructurii TEN-T în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității transporturilor. Toate categoriile indicate la lit. a)–d) pot fi reconstruite și/sau reconfigurate din rețele de gaze naturale în rețele de hidrogen sau în o combinație a acestora. 4. În ceea ce privește instalațiile de electroliză: 1) electrolizoarele: a) care au o capacitate de cel puțin 50 MW, furnizate de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect coordonat; b) a căror producție respectă cerința de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață de 70% în raport cu combustibilul fosil de referință de 94 g echivalent CO₂/MJ. Emisiile de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață trebuie să includă emisiile indirecte. Reducerile cuantificate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață sunt verificate în conformitate cu prevederile Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; c) care au o funcție legată de rețea, în special în vederea flexibilității generale a sistemului și a eficienței generale a sistemului de rețele electrice și de hidrogen; 2) echipamentele aferente, inclusiv instalația de racordare la rețeaua de gaze. 5. În ceea ce privește dioxidul de carbon: a) conductele specializate, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse, în scopul stocării geologice definitive a dioxidului de carbon; b) instalațiile fixe pentru lichefierea, stocarea tampon și convertizoare ale dioxidului de carbon, în vederea transportării ulterioare a acestuia prin conducte și în moduri de transport dedicate, precum sunt navele, șlepurile, camioanele și trenurile; c) fără a aduce atingere interdicțiilor de stocare geologică a dioxidului de carbon într-o parte componentă a Comunității Energetice, stabilite prin actele normative în vigoare, instalațiile de suprafață și de injectare, asociate cu infrastructura dintr-o formațiune geologică care este utilizată pentru stocarea geologică definitivă a dioxidului de carbon, în cazul în care acestea nu implică	enable bi-directional capacity, including compressor stations; (e) any equipment or installation allowing for hydrogen or hydrogen-derived fuels use in the transport sector within the TEN-T core network identified in the Contracting Parties in accordance with the rules applicable to the TEN-T infrastructure development in accordance with the Treaty Establishing the Transport Community. Any of the assets listed in points (a) to (d) may be newly constructed or repurposed from natural gas to hydrogen, or a combination of the two; (4) concerning electrolyser facilities: (a) electrolyzers that: (i) have at least 50 MW capacity, provided by a single electrolyser or by a set of electrolyzers that form a single, coordinated project; (ii) the production complies with the life cycle greenhouse gas emissions savings requirement of 70 % relative to a fossil fuel comparator of 94 g CO₂eq/MJ as set out in Article 25(2) and Annex V to Directive (EU) 2018/2001. Life cycle greenhouse gas emissions savings are calculated using the methodology referred to in Article 28(5) of Directive (EU) 2018/2001, as adapted and adopted by the Ministerial Council Decision 2021/14/MC-EnC, or, alternatively, using ISO 14067 or ISO 14064-1. The life-cycle greenhouse gas emissions must include indirect emissions. Quantified life-cycle greenhouse gas emission savings are verified in line with Article 30 of Directive (EU) 2018/2001, as adapted and adopted by the Ministerial Council Decision 2021/14/MC-EnC, where applicable, or by an independent third party; and (iii) have a network-related function, particularly with a view to overall system flexibility and overall system efficiency of electricity and hydrogen networks; (b) related equipment, including pipeline connection to the network; (5) concerning carbon dioxide: (a) dedicated pipelines, other than upstream pipeline network, used to transport carbon dioxide from more than one source, for the purpose of permanent geological storage of carbon dioxide pursuant to Directive 2009/31/EC; (b) fixed facilities for liquefaction, buffer storage and converters of carbon dioxide in view of its further
---	---	--

de seră pe durata ciclului de viață se calculează utilizând metodologia menționată la articolul 28 alineatul (5) din Directiva (UE) 2018/2001 sau, alternativ, ISO 14067 sau ISO 14064-1. Emisiile de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață trebuie să includă emisiile indirecte. Reducerile cuantificate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață sunt verificate în conformitate cu articolul 30 din Directiva (UE) 2018/2001, dacă este cazul, sau de către o parte terță independentă; și (iii) care au o funcție legată de rețea, în special în vederea flexibilității generale a sistemului și a eficienței generale a sistemului rețelelor de energie electrică și de hidrogen; (b) echipamente aferente, inclusiv racordarea prin conducte la rețea. 5. În ceea ce privește dioxidul de carbon: (a) conducte specializate, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse în scopul stocării geologice definitive a dioxidului de carbon în temeiul Directivei 2009/31/CE; (b) instalații fixe pentru lichefierea, stocarea tampon și convertizoare ale dioxidului de carbon, în vederea transportării sale ulterioare prin conducte și în moduri de transport dedicate, cum ar fi navele, șlepurile, camioanele și trenurile; (c) fără a aduce atingere posibilelor interdicții de stocare geologică a dioxidului de carbon într-un stat membru, instalațiile de suprafață și de injectare asociate cu infrastructura dintr-o formațiune geologică care este utilizată, în conformitate cu Directiva 2009/31/CE, pentru stocarea geologică permanentă a dioxidului de carbon, în cazul în care acestea nu implică utilizarea dioxidului de carbon pentru recuperarea intensificată a hidrocarburilor și sunt necesare pentru a permite transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon; (d) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control.	utilizarea dioxidului de carbon pentru recuperarea intensificată a hidrocarburilor și sunt necesare pentru a permite transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon; d) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului de electroliză respectiv, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control.		transportation through pipelines and in dedicated modes of transport such as ship, barge, truck, and train; (c) without prejudice to any prohibition of geological storage of carbon dioxide in a Contracting Party, surface and injection facilities associated with infrastructure within a geological formation that is used, in accordance with Directive 2009/31/EC, for the permanent geological storage of carbon dioxide, where they do not involve the use of carbon dioxide for the enhanced recovery of hydrocarbons and are necessary to allow the cross-border transport and storage of carbon dioxide; (d) any equipment or installation essential for the system in question to operate properly, securely and efficiently, including protection, monitoring and control systems.
---	--	--	---

ANEXA III LISTELE REGIONALE DE PROIECTE 1. REGULI PRIVIND GRUPURILE 1. În ceea ce privește infrastructura energetică care intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare, fiecare grup este alcătuit din reprezentanți ai statelor membre, ai autorităților naționale de reglementare, ai OTS, precum și ai Comisiei, ai agenției, ai entității OSD UE și ai ENTSO pentru energie electrică sau ai ENTSO pentru gaze. Pentru celelalte categorii de infrastructuri energetice, fiecare grup este compus din Comisie și reprezentanți ai statelor membre, ai inițiatorilor proiectelor vizați de fiecare dintre prioritățile relevante prevăzute în anexa I. 2. În funcție de numărul de proiecte candidate pentru lista Uniunii, de lacunele în materie de infrastructură regională și de evoluțiile pieței, grupurile și organismele decizionale ale grupurilor se pot diviza, pot fuziona sau se pot reuni în diferite configurații, după caz, pentru a dezbate chestiuni comune tuturor grupurilor sau care se referă exclusiv la anumite regiuni. Aceste chestiuni pot include chestiuni relevante pentru consecvența transregională sau pentru numărul de proiecte propuse incluse în proiectele de liste regionale care se confruntă cu riscul de a deveni negestionabile. 3. Fiecare grup își organizează activitatea în conformitate cu eforturile de cooperare regională depuse în temeiul articolului 12 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, al articolului 34 din Regulamentul (UE) 2019/943, al articolului 7 din Directiva 2009/73/CE și al articolului 61 din Directiva (UE) 2019/944 și cu alte structuri de cooperare regională existente. 4. Fiecare grup invită, după caz, în vederea punerii în aplicare a coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică relevante desemnate în anexa I, inițiatorii unui proiect care ar putea fi eligibil pentru a fi selectat ca proiect de interes comun, precum și reprezentanți ai administrațiilor naționale, ai autorităților de reglementare, ai societății civile și ai		Netranspus. Cerințe aplicabile direct de instituțiile și grupurilor create în cadrul Comunității Energetice.	ANNEX III PRELIMINARY LIST OF PROJECTS 1. RULES FOR GROUPS (1) With regard to energy infrastructure falling under the competence of national regulatory authorities, each Group shall be composed of representatives of the Contracting Parties, national regulatory authorities, TSOs, as well as the Commission, the Energy Community Secretariat, the Energy Community Regulatory Board, the ECDSO-E entity and either the ENTSO for Electricity or the ENTSO for Gas. For the other energy infrastructure categories, each Group shall be composed of the Energy Community Secretariat, the representatives of the Contracting Parties and project promoters concerned. (2) Depending on the number of candidate projects for the Energy Community list, infrastructure gaps and market developments, the Groups and the decision-making bodies of the Groups may split, merge or meet in different configurations, as necessary, to discuss matters common to all Groups or pertaining solely to particular Groups. Such matters may include issues relevant to cross-regional consistency or the number of proposed projects included on the draft preliminary lists at risk of becoming unmanageable. (3) Each Group shall organise its work in line with regional cooperation efforts pursuant to Article 12 of Regulation (EC) No 715/2009, Article 34 of Regulation (EU) 2019/943, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2022/03/MC-EnC, Article 7 of Directive 2009/73/EC, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, and Article 61 of Directive (EU) 2019/944, as adapted and adopted by the Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC, and other existing regional cooperation structures. (4) Each Group shall invite promoters of a project potentially eligible for selection as a project of Energy Community interest as well as representatives of national administrations, of regulatory authorities, of civil society and TSOs, including from Member States and third countries. The decision to invite Member State and third-country representatives shall be made by consensus. (5) For the energy infrastructure priority interconnections, corridors in the Energy Community set out in Section 2 of Annex I, each Group shall invite, as appropriate,
---	--	---	--

OTS din țări terțe. Decizia de a invita reprezentanți ai țărilor terțe este luată prin consens. 5. Pentru coridoarele prioritare privind infrastructura energetică prevăzute la secțiunea 2 din anexa I, fiecare grup invită, după caz, reprezentanți ai statelor membre fără ieșire la mare, ai autorităților competente, ai autorităților naționale de reglementare și ai OTS. 6. Fiecare grup invită, după caz, organizațiile care reprezintă părțile interesate relevante, inclusiv reprezentanți din țări terțe, și, dacă se consideră oportun, direct părțile interesate, inclusiv producătorii, OD, furnizorii, consumatorii, populațiile locale și organizațiile de protecție a mediului cu sediul în Uniune, pentru a prezenta cunoștințe de specialitate specifice. Fiecare grup organizează audieri sau consultări, dacă acest lucru este relevant pentru îndeplinirea sarcinilor sale. 7. În ceea ce privește reuniunile grupurilor, Comisia publică, pe o platformă accesibilă părților interesate, normele interne, o listă actualizată a organizațiilor membre, informații actualizate periodic cu privire la evoluția lucrărilor, ordinele de zi ale reuniunilor, precum și procesele-verbale ale reuniunilor, dacă sunt disponibile. Deliberările organismelor decizionale ale grupurilor și clasificarea proiectelor în conformitate cu articolul 4 alineatul (5) sunt confidențiale. Toate deciziile referitoare la funcționarea și la activitatea grupurilor regionale se iau prin consens între statele membre și Comisie. 8. Comisia, agenția și grupurile depun eforturi pentru a asigura coerența între grupuri. În acest scop, omisia și agenția asigură, atunci când este relevant, schimbul de informații cu privire la toate activitățile care prezintă un interes interregional între grupurile în cauză. 9. Participarea autorităților naționale de reglementare și a agenției la grupuri nu trebuie să pună în pericol îndeplinirea obiectivelor și obligațiilor care le revin în temeiul prezentului regulament sau în temeiul Regulamentului (UE) 2019/942, al articolelor 40 și 41 din Directiva 2009/73/CE și al articolelor 58, 59 și 60 din Directiva (UE) 2019/944. 2. PROCESUL DE STABILIRE A LISTELOR	Articolul 31¹. Statutul prioritar al proiectelor CE și al proiectelor IR. Principii generale (5) Dezvoltatorul unui proiect, potențial proiect CE	Compatibil.	representatives of the landlocked Contracting Parties, competent authorities, national regulatory authorities and TSOs. (6) Each Group shall invite, as appropriate, the organisations representing relevant stakeholders, including representatives from Member States and third countries, and, where deemed to be appropriate, directly the stakeholders, including producers, DSOs, suppliers, consumers, local populations and Energy Community-based organisations for environmental protection, to express their specific expertise. Each Group shall organise hearings or consultations where relevant for the accomplishments of its tasks. (7) As regards the meetings of the Groups, the Energy Community Secretariat shall publish, on a platform accessible to stakeholders, the internal rules, an updated list of member organisations, regularly updated information on the progress of work, meeting agendas, as well as meeting minutes, where available. The deliberations of the decision-making bodies of the Groups and the project ranking in accordance with Article 4(4) shall be confidential. All decisions concerning to the functioning and work of the groups shall be made by consensus between the Contracting Parties and the Energy Community Secretariat. (8) The Energy Community Secretariat shall strive for consistency between the Groups. For that purpose, the Energy Community Secretariat shall ensure, when relevant, the exchange of information on all work <...> between the Groups concerned. (9) The participation of national regulatory authorities and the Energy Community Regulatory Board in the Groups shall not jeopardise the fulfilment of their objectives and duties under this Regulation or under Regulation (EU) 2019/942, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2022/03/MCEnC, Articles 40 and 41 of Directive 2009/73/EC, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, and Articles 58, 59 and 60 of Directive (EU) 2019/944, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2021/13/MC-EnC. 2. PROCESS FOR ESTABLISHING PRELIMINARY LISTS (1) Promoters of a project potentially eligible for selection as a project on the Energy Community list wanting to obtain
--	---	--------------------	---

REGIONALE 1. Inițiatorii unui proiect potențial eligibil pentru a fi selectat ca proiect pe lista Uniunii care doresc să obțină acest statut prezintă grupului o cerere de selectare ca proiect pe lista Uniunii care include: (a) o evaluare a proiectelor lor din punct de vedere al contribuției acestora la punerea în aplicare a priorităților prevăzute în anexa I; (b) o indicare a categoriei relevante a proiectului, așa cum este prevăzută în anexa II; (c) o analiză a respectării criteriilor relevante stabilite la articolul 4; (d) pentru proiectele care sunt suficient de avansate, o analiză cost-beneficiu specifică proiectului în concordanță cu metodologiile elaborate în temeiul articolului 11; (e) pentru proiectele de interes reciproc, scrisorile din partea guvernelor țărilor afectate în mod direct, prin care acestea își exprimă sprijinul pentru proiect sau alte acorduri fără caracter juridic obligatoriu; (f) alte informații relevante pentru evaluarea proiectului. 2. Toți destinatarii păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial. 3. Proiectele propuse de interes comun de transport și stocare a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d) și (f) din anexa II la prezentul regulament fac parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii, elaborat de ENTSO pentru energie electrică în temeiul articolului 30 din Regulamentul (UE) 2019/943. Proiectele propuse de interes comun de transport al energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (b) și (f) din anexa II la prezentul regulament derivă din planul de dezvoltare a rețelei offshore integrate și din consolidările rețelei menționate la articolul 14 alineatul (2) din prezentul regulament și sunt coerente cu acestea. 4. De la 1 ianuarie 2024, proiectele propuse de interes comun privind hidrogenul care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la	sau potențial proiect IR, care dorește ca proiectul respectiv să fie recunoscut prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice ca fiind proiect de interes comun în cadrul Comunității Energetice sau să fie recunoscut ca proiect de interes reciproc, trebuie să prezinte grupului corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene o cerere, care să cuprindă: a) evaluarea proiectului respectiv din punctul de vedere al contribuției proiectului în cauză la realizarea obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului Comunității Energetice, privind neutralitatea climatică pentru anul 2050, în cazul unui potențial proiect CE, sau a priorităților stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; b) referința la categoria relevantă a potențialului proiect CE sau proiect IR, stabilită în anexa 2; c) analiza respectării criteriilor relevante prevăzute la art. 31², în anexa 3, precum și/sau a altor criterii și condiții, stabilite la nivelul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, și/sau a criteriilor și condițiilor stabilite la nivelul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; d) în cazul unui potențial proiect CE sau proiect IR care este suficient de avansat, o analiză cost-beneficiu specifică proiectului respectiv, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice, în cazul unui potențial proiect CE, sau în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Uniunii Europene, în cazul unui potențial proiect IR; e) alte informații și documente relevante pentru evaluarea unui potențial proiect CE sau proiect IR de către grupul corespunzător din cadrul Comunității Energetice sau din cadrul Uniunii Europene;	Netranspus. Cerințe aplicabile direct de instituțiile și grupurile create în cadrul Comunității	that status shall submit an application for selection as a project on the Energy Community list to the Group that includes: (a) an assessment of their projects with regard to their contribution to implementing the Energy Community's 2030 targets for energy and climate and the climate neutrality objective by 2050; (b) an indication of the relevant project category set out in Annex II; (c) an analysis of the fulfilment of the relevant criteria laid down in Article 4; (d) for projects having reached a sufficient degree of maturity, a project-specific cost-benefit analysis consistent with the methodologies drawn up pursuant to Article 11; e) <...> f) any other relevant information for the evaluation of the project. (2) All recipients shall ensure the confidentiality of commercially sensitive information. (3) <...> (4) <...> (5) <...> (6) <...> (7) <...> (8) For projects falling under their competence, the national regulatory authorities and, where necessary, the Energy Community Regulatory Board shall, where possible in the context of regional cooperation pursuant to Article 7 of Directive 2009/73/EC, as adapted and adopted by Ministerial Council Decision 2011/02/MC-EnC, and Article 61 of Directive (EU) 2019/944, as adapted and adopted by Ministerial Council decision 2021/13/MC-EnC, check the consistent application of the criteria and of the cost-benefit
--	--	--	--

punctul 3 din anexa II la prezentul regulament sunt proiecte care fac parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de gaze pe 10 ani la nivelul Comunității, elaborat de ENTSO pentru gaze în temeiul articolului 8 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009. 5. Până la 30 iunie 2022 și, ulterior, pentru fiecare plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze publică orientări actualizate pentru includerea proiectelor în planul lor respectiv de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, astfel cum se menționează la punctele 3 și 4, pentru a asigura egalitatea de tratament și transparența procesului. Pentru toate proiectele incluse în lista Uniunii în vigoare la momentul respectiv, orientările stabilesc un proces simplificat de includere în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, luând în considerare documentația și datele deja prezentate în cursul procesului anterior de elaborare a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, cu condiția ca documentația și datele deja prezentate să rămână valabile. ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze consultă Comisia și agenția cu privire la proiectele lor de orientări pentru includerea proiectelor în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și țin seama în mod corespunzător de recomandările Comisiei și ale agenției înainte de publicarea orientărilor finale. 6. Proiectele propuse privind transportul și stocarea dioxidului de carbon care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 5 din anexa II se prezintă ca parte a unui plan, elaborat de minimum două state membre, pentru dezvoltarea unei infrastructuri transfrontaliere pentru transportul și stocarea de dioxid de carbon, care urmează a fi prezentat Comisiei de către statele membre interesate sau de către entitățile desemnate de către statele membre respective. 7. ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze oferă informații grupurilor despre modul în care au aplicat orientările pentru a evalua incluziunea în		Energetice.	analysis methodology and evaluate their cross-border relevance. They shall present their assessment to the Group. The Energy Community Secretariat shall ensure that criteria and methodologies referred to in Article 4 of this Regulation and Annex IV are applied in a harmonised way to ensure consistency across the groups. (9) For all projects not covered in point (8) of this Annex, the Energy Community Secretariat shall evaluate the application of the criteria set out in Article 4 of this Regulation. The Energy Community Secretariat shall also take into account the potential for future extension to include additional Contracting Parties. The Energy Community Secretariat shall present its assessment to the Group <...>. (10) Each Contracting Party to whose territory a proposed project does not relate, but on which the proposed project may have a potential net positive impact or a potential significant effect, such as on the environment or on the operation of the energy infrastructure on its territory, may present an opinion to the Group specifying its concerns. (11) The Group shall examine, at the request of a Contracting Party of the Group, the substantiated reasons presented by a Contracting Party pursuant to Article 3(3) for not approving a project related to its territory. (12) The Group shall consider whether the energy efficiency first principle is applied as regards the establishment of the regional infrastructure needs and as regards each of the candidate projects. The Group shall, in particular, consider solutions such as demand-side management, market arrangement solutions, implementation of digital solutions, and renovation of buildings as priority solutions where they are judged more cost-efficient on a system wide perspective than the construction of new supply side infrastructure. (13) The Group shall meet to examine and rank the proposed projects based on a transparent assessment of the projects and using the criteria set out in Article 4 taking into account the assessment of the regulators, or the assessment of the Energy Community Secretariat for projects not falling within the competence of national regulatory authorities. (14) The draft preliminary lists of proposed projects falling under the competence of national regulatory authorities drawn up by the Groups, together with any opinions as specified in point (10) of this Section, shall be submitted to the Energy Community Regulatory Board and, for
--	--	-------------	---

planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. 8. Pentru proiectele care intră în sfera lor de competență, autoritățile naționale de reglementare și, dacă este necesar, agenția, ori de câte ori este posibil în contextul cooperării regionale în temeiul articolului 7 din Directiva 2009/73/CE și al articolului 61 din Directiva (UE) 2019/944, verifică aplicarea coerentă a criteriilor și a metodologiei analizei costbeneficiu și evaluează relevanța lor transfrontalieră. Acestea își prezintă evaluarea grupului. Comisia asigură aplicarea în mod armonizat a criteriilor și metodologiilor menționate la articolul 4 din prezentul regulament și în anexa IV, în vederea garantării coerenței între grupurile regionale. 9. Pentru toate proiectele care nu intră sub incidența punctului 8 din prezenta anexă, Comisia evaluează aplicarea criteriilor prevăzute la articolul 4 din prezentul regulament. Comisia ia în considerare, de asemenea, posibilitatea unei extinderi viitoare pentru a include și alte state membre. Comisia își prezintă evaluarea grupului. Pentru proiectele care solicită statutul de proiect de interes reciproc, reprezentanții țărilor terțe și autoritățile de reglementare sunt invitate la prezentarea evaluării. 10. Fiecare stat membru la al cărui teritoriu nu se referă proiectul propus, dar asupra căruia proiectul propus poate avea un potențial impact net pozitiv sau un efect potențial semnificativ, cum ar fi asupra mediului sau asupra funcționării infrastructurii energetice de pe teritoriul său, poate prezenta grupului un aviz în care își specifică preocupările. 11. Grupul examinează, la cererea unui stat membru al grupului, motivele întemeiate prezentate de un stat membru în temeiul articolului 3 alineatul (3) pentru neaprobarea unui proiect legat de teritoriul său. 12. Grupul evaluează dacă principiul „eficiența energetică înainte de toate” este aplicat în stabilirea nevoilor de infrastructură regională și în raport cu fiecare dintre proiectele candidate. Grupul evaluează, în special, soluții precum gestionarea cererii, soluțiile de organizare a pieței, implementarea soluțiilor digitale și renovarea clădirilor ca soluții prioritare în			information, to the Energy Community Secretariat, six months before the adoption date of the Energy Community list. The draft preliminary lists and the accompanying opinions shall be assessed by the Regulatory Board within three months of the date of receipt. The Energy Community Regulatory Board shall provide an opinion on the draft preliminary lists, in particular on the consistent application of the criteria and cost-benefit analysis. (15) Within one month of the date of receipt of the Energy Community Regulatory Board’s opinion, the decision-making body of each Group shall adopt its final preliminary list of proposed projects, respecting the provisions set out in Article 3(3), on the basis of the Groups’ proposal and taking into account the opinion of the Energy Community Regulatory Board and the assessment of the national regulatory authorities submitted in accordance with point (3), or the assessment of the Energy Community Secretariat for projects not falling within the competence of national regulatory authorities proposed in accordance with point (4), and the advice from the Energy Community Secretariat that aims to ensure a manageable total number of projects on the Energy Community list, especially at borders related to competing or potentially competing projects. The decision-making bodies of the Groups shall submit the final preliminary lists to the Energy Community Secretariat, together with any opinions as specified in point (5). (16) Where, on the basis of the draft preliminary lists, and after having taken into account the Energy Community Regulatory Board opinion, the total number of proposed projects on the Energy Community list would exceed a manageable number, the Energy Community Secretariat shall advise each Group concerned, not to include in the preliminary list projects that were ranked lowest by the Group concerned in accordance with the ranking established pursuant to Article 4(5).
--	--	--	--

cazul în care acestea sunt considerate mai eficiente din punctul de vedere al costurilor din perspectiva întregului sistem decât construirea de noi infrastructuri la nivelul ofertei. 13. Grupul se reunește pentru a examina și a clasifica proiectele propuse pe baza unei evaluări transparente a proiectelor și folosind criteriile prevăzute la articolul 4, luând în considerare evaluarea entităților de reglementare sau evaluarea Comisiei pentru proiectele care nu intră în competența autorităților naționale de reglementare. 14. Proiectele de liste regionale ale proiectelor propuse care intră în competența autorităților naționale de reglementare, întocmite de grupuri, împreună cu toate avizele menționate la punctul 10 din prezenta secțiune, sunt prezentate agenției în termen de șase luni de la data adoptării listei Uniunii. Proiectele de liste regionale și avizele aferente sunt evaluate de agenție în termen de trei luni de la data primirii. Agenția furnizează un aviz cu privire la proiectele de liste regionale, în special cu privire la aplicarea consecventă a criteriilor și a analizei cost-beneficiu între regiuni. Avizul agenției se adoptă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2019/942. 15. În termen de o lună de la data primirii avizului agenției, organismul decizional al fiecărui grup adoptă lista sa finală regională de proiecte propuse, respectând dispozițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (3), pe baza propunerii grupurilor și luând în considerare avizul agenției și evaluarea autorităților naționale de reglementare, prezentate în conformitate cu punctul 8, sau evaluarea de către Comisie pentru proiectele care nu intră în competența autorităților naționale de reglementare, propuse în conformitate cu punctul 9, precum și avizul Comisiei care vizează să garanteze un număr total gestionabil de proiecte pe lista Uniunii, în special în zonele de frontieră în care există proiecte concurente sau potențial concurente. Organismele decizionale ale grupurilor prezintă Comisiei listele finale regionale, împreună cu avizele precizate la punctul 10. 16. În cazul în care, pe baza proiectelor de liste			
--	--	--	--

regionale și după luarea în considerare a avizului agenției, numărul total de proiecte propuse de pe lista Uniunii ar depăși un număr gestionabil, Comisia recomandă fiecărui grup interesat să nu includă pe lista regională proiecte clasificate cu cel mai mic grad de către grupul relevant în conformitate cu clasificarea stabilită în temeiul articolului 4 alineatul (5).			
ANEXA IV NORME ȘI INDICATORI PRIVIND CRITERIILE PENTRU PROIECTE 1. Un proiect de interes comun cu un impact transfrontalier semnificativ este un proiect desfășurat pe teritoriul unui stat membru, care îndeplinește următoarele condiții: (a) pentru transportul de energie electrică, proiectul sporește capacitatea de transfer a rețelei sau capacitatea disponibilă pentru fluxurile comerciale, la frontiera statului membru respectiv cu unul sau mai multe alte state membre, având drept efect sporirea capacității de transfer a rețelei transfrontaliere la frontiera unui stat membru cu unul sau mai multe alte state membre cu minimum 500 megawați (MW), comparativ cu situația în care proiectul nu ar fi pus în funcțiune, ori proiectul reduce izolarea energetică a unor sisteme care nu sunt interconectate în unul sau mai multe state membre și crește capacitatea de transfer a rețelei la frontiera dintre cele două state membre cu cel puțin 200 MW; (b) pentru stocarea de energie electrică, proiectul oferă o capacitate instalată de cel puțin 225 MW și are o capacitate de stocare care permite o producție anuală netă de energie electrică de 250 GWh/an; (c) pentru rețelele electrice inteligente, proiectul este conceput pentru echipamente și instalații de înaltă tensiune și de medie tensiune și implică OTS, OTS și OD sau OD din cel puțin două state membre. Proiectul poate implica numai OD, cu condiția ca aceștia să provină din cel puțin două state membre și ca interoperabilitatea să fie asigurată. Proiectul îndeplinește cel puțin două dintre următoarele criterii: implică 50 000 de utilizatori,	Anexa 3 Norme și indicatori privind criteriile pentru proiectele CE 1. Un proiect CE cu un impact transfrontalier semnificativ este un proiect amplasat pe teritoriul Republicii Moldova ca parte contractantă a Comunității Energetice și corespunde următoarelor condiții: 1) pentru transportul energiei electrice, proiectul sporește capacitatea de transfer a rețelei electrice de transport sau capacitatea disponibilă pentru fluxurile comerciale, la frontiera Republicii Moldova cu altă parte sau alte părți contractante ale Comunității Energetice, având drept efect sporirea capacității de transfer a rețelei electrice transfrontaliere la frontiera cu altă parte sau alte părți contractante ale Comunității Energetice cu minimum 500 megawați (MW), comparativ cu situația în care proiectul nu ar fi pus în funcțiune, ori proiectul reduce izolarea energetică a unor sisteme care nu sunt interconectate în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice și crește capacitatea de transfer transfrontalier a rețelei electrice de transport dintre două părți contractante ale Comunității Energetice cu cel puțin 200 MW; 2) pentru stocarea energiei electrice, proiectul oferă o capacitate instalată de cel puțin 225 MW și are o capacitate de stocare care permite o producție anuală netă de energie electrică de 250 GWh/an; 3) pentru rețelele electrice inteligente, proiectul este elaborat pentru echipamente și instalații de înaltă tensiune și de medie tensiune și implică operatorii sistemelor de transport, operatori ai sistemelor de	Compatibil.	ANNEX IV RULES AND INDICATORS CONCERNING CRITERIA FOR PROJECTS (1) A project of Energy Community interest with a significant cross-border impact shall be a project on the territory of a Contracting Party and shall fulfil the following conditions: (a) for electricity transmission, the project increases the grid transfer capacity, or the capacity available for commercial flows, at the border of that Contracting Party with one or several other Contracting Parties, having the effect of increasing the cross-border grid transfer capacity at the border of that Contracting Party with one or several other Contracting Parties, by at least 500 Megawatts (MW) compared to the situation without commissioning of the project, or the project decreases energy isolation of non-interconnected systems in one or more Contracting Parties and increases the cross- border grid transfer capacity at the border between two Contracting Parties by at least 200 MW; (b) for electricity storage, the project provides at least 225 MW installed capacity and has a storage capacity that allows a net annual electricity generation of 250 GW-hours/year; (c) for smart electricity grids, the project is designed for equipment and installations at high-voltage and medium-voltage level, and involves TSOs, TSOs and DSOs, or DSOs from at least two Contracting Parties. The project may involve only DSOs provided that they are from at least two Contracting Parties and provided that interoperability is ensured. The project shall satisfy at least two of the following criteria: it involves 50 000 users, generators, consumers or prosumers of electricity, it captures a consumption area of at least 300 GW hours/year, at least 20 % of the electricity consumption linked to the project

producători, consumatori sau prosumatori de energie electrică, captează o zonă de consum de cel puțin 300 GWh/an, cel puțin 20 % din consumul de energie electrică aferent proiectului provine din resurse regenerabile variabile sau reduce izolarea energetică a sistemelor neinterconectate în unul sau mai multe state membre. Nu este necesar ca proiectul să implice o frontieră fizică comună. Pentru proiectele ce țin de sistemele izolate mici, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 42 din Directiva (UE) 2019/944, inclusiv insulele, respectivele niveluri de tensiune sunt egale cu cel mai înalt nivel de tensiune din sistemul de energie electrică relevant; (d) în ceea ce privește transportul hidrogenului, proiectul permite transportul hidrogenului peste frontierele statelor membre în cauză sau mărește capacitatea existentă de transport transfrontalier al hidrogenului la frontiera dintre două state membre cu cel puțin 10 % în comparație cu situația anterioară punerii în funcțiune a proiectului, iar proiectul demonstrează în mod suficient că este o parte esențială a unei rețele transfrontaliere planificate de hidrogen și oferă dovezi suficiente privind planurile existente și privind cooperarea cu țările învecinate și cu operatorii de rețea sau, în cazul proiectelor care reduc izolarea energetică a sistemelor care nu sunt interconectate în unul sau mai multe state membre, proiectul vizează să aprovizioneze, direct sau indirect, cel puțin două state membre; (e) pentru instalațiile de stocare a hidrogenului sau de recepție a hidrogenului menționate la punctul 3 din anexa II, proiectul vizează să aprovizioneze în mod direct sau indirect cel puțin două state membre; (f) pentru electrolizoare, proiectul asigură o capacitate instalată de cel puțin 50 MW furnizată de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect, coordonat și aduce beneficii directe sau indirecte unui număr de cel puțin două state membre, și în mod specific, în ceea ce privește proiectele pe insule și sistemele insulare, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care	transport și operatori ai sistemelor de distribuție sau operatori ai sistemelor de distribuție din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. Proiectul poate implica numai operatorii sistemelor de distribuție, cu condiția ca aceștia să provină din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice și că interoperabilitatea să fie asigurată. Proiectul îndeplinește cel puțin două dintre următoarele criterii: a) implică 50 000 de utilizatori, producători, consumatori sau prosumatori de energie electrică, b) cuprinde o zonă de consum de cel puțin 300 GWh/an, c) cel puțin 20 % din consumul de energie electrică aferent proiectului provine din resurse regenerabile variabile sau, d) reduce izolarea energetică a sistemelor care nu sunt conectate cu nici o altă parte contractantă a Comunității Energetice. Nu este necesar ca proiectul să implice o frontieră fizică comună. 4) în ceea ce privește transportul hidrogenului, proiectul permite transportul hidrogenului peste frontierele părților contractante ale Comunității Energetice în cauză sau mărește capacitatea existentă de transport transfrontalier al hidrogenului la frontiera dintre două părți contractante ale Comunității Energetice cu cel puțin 10 % în comparație cu situația anterioară punerii în funcțiune a proiectului, iar proiectul demonstrează în mod suficient că este o parte esențială a unei rețele transfrontaliere planificate de hidrogen și oferă dovezi suficiente privind planurile existente și privind cooperarea cu țările învecinate și cu operatorii de sistem sau, în cazul proiectelor care reduc izolarea energetică a sistemelor care nu sunt interconectate în una sau mai multe părți contractante ale Comunității Energetice, proiectul vizează să aprovizioneze, direct sau indirect, cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice;	originates from variable renewable resources, or it decreases energy isolation of systems not connected with any other Contracting Party. The project does not need to involve a physical common border; (d) for hydrogen transmission, the project enables the transmission of hydrogen across the borders of the Contracting Parties concerned, or increases existing cross-border hydrogen transport capacity at a border between two Contracting Parties by at least 10 % compared to the situation prior to the commissioning of the project, and the project sufficiently demonstrates that it is an essential part of a planned cross-border hydrogen network and provides sufficient proof of existing plans and cooperation with neighbouring countries and network operators or, for projects decreasing energy isolation of non-interconnected systems in one or more Contracting Parties, the project aims to supply, directly or indirectly, at least two Contracting Parties; (e) for hydrogen storage or hydrogen reception facilities referred to in point (3) of Annex II, the project aims to supply, directly or indirectly, at least two Contracting Parties; (f) for electrolyzers, the project provides at least 50 MW installed capacity provided by a single electrolyser or by a set of electrolyzers that form a single, coordinated project and brings benefits directly or indirectly to at least two Contracting Parties, and, specifically, as regards projects on islands and island systems, supports innovative and other solutions involving at least two Contracting Parties with a significant positive impact on the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective, and contributes significantly to the sustainability of the island energy system and that of the Energy Community; (g) for smart gas grids, a project involves TSOs, TSOs and DSOs or DSOs from at least two Contracting Parties. DSOs may be involved, but only with the support of the TSOs of at least two Contracting Parties that are closely associated to the project and ensure interoperability; (h) for offshore renewable electricity transmission, the project is designed to transfer electricity from offshore generation sites with capacity of at least 500 MW and allows
--	--	--

implică cel puțin două state membre cu un impact pozitiv semnificativ asupra Țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Uniunii; (g) pentru rețelele inteligente de gaze, un proiect implică OTS, OTS și OD sau OD din cel puțin două state membre. OD pot fi implicați, dar numai cu sprijinul OTS din cel puțin două state membre, care sunt strâns asociați proiectului și care asigură interoperabilitatea. (h) pentru transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore, proiectul este conceput pentru a transfera energie electrică de la situri de producție offshore cu o capacitate de cel puțin 500 MW și permite transportul energiei electrice către rețeaua terestră a unui anumit stat membru, sporind volumul de energie electrică din surse regenerabile disponibil pe piața internă. Proiectul este dezvoltat în zone cu o rată scăzută de penetrare a energiei electrice din surse regenerabile offshore și demonstrează un impact pozitiv semnificativ asupra Țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic și la integrarea pieței, fără a obstrucționa capacitățile și fluxurile transfrontaliere; (i) pentru proiectele privind dioxidul de carbon, proiectul este utilizat pentru transportul și, dacă este cazul, stocarea dioxidului de carbon de origine antropică provenit din cel puțin două state membre. 2. Un proiect de interes reciproc cu impact transfrontalier semnificativ este un proiect care îndeplinește următoarele condiții: (a) pentru proiectele de interes reciproc din categoria prevăzută la punctul 1 literele (a) și (f) din anexa II, proiectul mărește capacitatea de transfer a rețelei sau capacitatea disponibilă pentru fluxurile comerciale, la frontiera statului membru respectiv cu una sau mai multe țări terțe și aduce beneficii semnificative, atât în mod direct cât și indirect (prin interconectare cu o țară	5) pentru instalațiile de stocare a hidrogenului sau de recepție a hidrogenului menționate la punctul 3 din anexa II, proiectul vizează să aprovizioneze în mod direct sau indirect cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice; 6) pentru electrolizoare, proiectul asigură o capacitate instalată de cel puțin 50 MW furnizată de un singur electrolizor sau de un set de electrolizoare care formează un singur proiect, coordonat și aduce beneficii directe sau indirecte unui număr de cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, și în mod specific, în ceea ce privește proiectele pe insule și sistemele insulare, sprijină soluțiile inovatoare și de altă natură care implică cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice cu un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic insular și al Comunității Energetice; 7) pentru rețelele inteligente de gaze, un proiect implică operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție sau operatorii sistemelor de distribuție din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. Operatorii sistemelor de distribuție pot fi implicați, dar numai cu sprijinul operatorilor de sistem din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice, care sunt strâns asociate proiectului și care asigură interoperabilitatea. 8) pentru transportul energiei electrice din surse regenerabile offshore, proiectul este conceput pentru a transfera energie electrică de la situri de producție offshore cu o capacitate de cel puțin 500 MW și permite transportul energiei electrice către rețeaua terestră a unei anumite părți contractante a Comunității Energetice, sporind volumul de energie electrică din surse regenerabile disponibil pe piața internă. Proiectul este	for electricity transmission to onshore grid of a specific Contracting Party, increasing the volume of renewable electricity available on the internal market. The project shall be developed in the areas with low penetration of offshore renewable electricity and shall demonstrate a significant positive impact on the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective and shall contribute significantly to the sustainability of the energy system and market integration while not hindering the cross-border capacities and flows; (i) for carbon dioxide projects, the project is used to transport and, where applicable, store anthropogenic carbon dioxide originating from at least two Contracting Parties. (2) <...> (3) Concerning projects falling under the energy infrastructure categories set out in point (1)(a), (b), (c), (d) and (f) of Annex II, the criteria listed in Article 4 shall be evaluated as follows: (a) transmission of renewable energy generation to major consumption centres and storage sites, measured in line with the analysis made in the latest available Union-wide ten-year network development plan in electricity, in particular by: (i) for electricity transmission, estimating the amount of generation capacity from renewable energy sources (by technology, in MW), which is connected and transmitted due to the project, compared to the amount of planned total generation capacity from those types of renewable energy sources in the Contracting Parties concerned in 2030 according to the National Energy and Climate Plans submitted by Contracting Parties in accordance with Regulation (EU) 2018/1999, as adapted and adopted by the Ministerial Council Decision 2021/14/MC-EnC; (ii) or energy storage, comparing new capacity provided by the project with total existing capacity for the same storage technology in the area of analysis as set out in Annex V; (b) market integration, competition and system flexibility, in particular by: (i) calculating, for cross-border projects, including reinvestment projects, the impact on the grid transfer capability in both power flow directions, measured in terms of amount of power (in MW), and their contribution to reaching the minimum 15 % interconnection target, and for projects with significant cross-border impact, the impact on
---	---	---

terță), în conformitate cu criteriile specifice enumerate la articolul 4 alineatul (3), la nivelul Uniunii. Calcularea beneficiilor pentru statele membre se efectuează și se publică de către ENTSO pentru energie electrică în cadrul planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii; (b) pentru proiectele de interes reciproc din categoria prevăzută la punctul 3 din anexa II, proiectul privind hidrogenul permite transportul hidrogenului peste frontierele unui stat membru cu una sau mai multe țări terțe și se dovedește că aduce beneficii semnificative, atât în mod direct cât și indirect (prin interconectare cu o țară terță), în conformitate cu criteriile specifice enumerate la articolul 4 alineatul (3), la nivelul Uniunii. Calcularea beneficiilor pentru statele membre se efectuează și se publică de către ENTSO pentru gaze în cadrul planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii; (c) pentru proiectele de interes reciproc din categoria prevăzută la punctul 5 din anexa II, proiectul poate fi utilizat pentru transportul și stocarea dioxidului de carbon de origine antropică de către cel puțin două state membre și o țară terță. 3. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d) și (f) din anexa II, criteriile prevăzute la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează: (a) transportul energiei electrice produse din surse regenerabile către marile centre de consum și siturile de stocare măsurat conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii, în special: (i) pentru transportul de energie electrică, prin compararea capacității de producție din surse regenerabile de energie (per tehnologie, în MW) care este conectată și transportată datorită proiectului, cu capacitatea totală planificată de producție din tipurile de surse regenerabile de energie respective în statul membru în cauză în 2030, în conformitate cu planurile naționale privind energia și clima depuse de statele membre în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999;	dezvoltat în zone cu o rată scăzută de penetrare a energiei electrice din surse regenerabile offshore și demonstrează un impact pozitiv semnificativ asupra obiectivelor Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în anul 2050 și contribuie în mod semnificativ la durabilitatea sistemului energetic și la integrarea pieței, fără a obstrucționa capacitățile și fluxurile transfrontaliere; 9) pentru proiectele privind dioxidul de carbon, proiectul este utilizat pentru transportul și, dacă este cazul, stocarea dioxidului de carbon de origine antropică provenit din cel puțin două părți contractante ale Comunității Energetice. 2. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la pct. 1 lit. a)-e) din anexa 2, criteriile prevăzute la articolul 31³ din lege sunt evaluate după cum urmează: 1) transportul energiei electrice produse din surse regenerabile către marile centre de consum și siturile de stocare măsurat conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru 10 ani la nivelul Uniunii Europene, în special: a) pentru transportul energiei electrice, prin compararea capacității de producție din surse regenerabile de energie (per tehnologie, în MW) care este racordată și transportată datorită proiectului, cu capacitatea totală planificată de producție din tipurile de surse regenerabile de energie respective în Republica Moldova în cauză în anul 2030, în conformitate cu Planul Național Integrat privind Energia și Clima aprobat și prezentat Secretariatului Comunității Energetice; b) sau pentru stocarea de energie, prin compararea noilor capacități oferite de proiect cu capacitatea totală existentă pentru aceeași tehnologie de stocare în zona de analiză prevăzută în anexa 5; 2) integrarea pieței, concurența și flexibilitatea sistemului, în special prin: a) calcularea, pentru proiectele transfrontaliere,	Compatibil	grid transfer capability at borders between relevant Contracting Parties, and on demand-supply balancing and network operations in relevant Contracting Parties; (ii) assessing the impact, for the area of analysis as set out in Annex V, in terms of energy system-wide generation and transmission costs and evolution and convergence of market prices provided by a project under various planning scenarios, in particular taking into account the variations induced on the merit order; (c) security of supply, interoperability and secure system operation, in particular by assessing the impact of the project on the loss of load expectation for the area of analysis as set out in Annex V in terms of generation and transmission adequacy for a set of characteristic load periods, taking into account expected changes in climate-related extreme weather events and their impact on infrastructure resilience. Where applicable, the impact of the project on independent and reliable control of system operation and services shall be measured. (4) Concerning projects falling under the energy infrastructure category set out in point (1)(e) of Annex II, the criteria listed in Article 4 shall be evaluated as follows: (a) the level of sustainability, measured by assessing the extent of the ability of the grids to connect and transport variable renewable energy; (b) security of supply, measured by assessing the level of losses in distribution, transmission networks, or both, the percentage utilisation (i.e. average loading) of electricity network components, the availability of network components (related to planned and unplanned maintenance) and its impact on network performances, and on the duration and frequency of interruptions, including climate related disruptions; (c) market integration, measured by assessing the innovative uptake in system operation, the decrease of energy isolation and interconnection, as well as the level of integrating other sectors and facilitating new business models and market structures; (d) network security, flexibility and quality of supply, measured by assessing the innovative approach to system flexibility, cybersecurity, efficient operability between TSO and DSO level, the capacity to include demand response,
---	---	-------------------	--

(ii) sau pentru stocarea de energie, prin compararea noilor capacități oferite de proiect cu capacitatea totală existentă pentru aceeași tehnologie de stocare în zona de analiză prevăzută în anexa V; (b) integrarea pieței, concurența și flexibilitatea sistemului, măsurate conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii, în special prin: (i) calcularea, pentru proiectele transfrontaliere, inclusiv proiectele de reinvestiții, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei în ambele direcții ale fluxului de energie, măsurată în funcție de cantitatea de putere (în MW) și contribuția acestora pentru a atinge obiectivul de interconectare de minimum 15 % sau, iar pentru proiectele cu un impact transfrontalier semnificativ, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei la frontierele dintre statele membre relevante, dintre statele membre relevante și țările terțe sau în interiorul statelor membre relevante, precum și asupra echilibrării raportului cerere-ofertă și asupra funcționării rețelelor în statele membre relevante; (ii) evaluarea impactului, pentru zona de analiză prevăzută în anexa V, în termeni de costuri de producție și transport al energiei electrice la nivelul întregului sistem și de evoluție și convergență a prețurilor pe piață furnizate de un proiect în funcție de diverse scenarii de planificare, ținând cont în special de variațiile induse ordinii de merit; (c) siguranța alimentării, interoperabilitatea și siguranța în funcționare a sistemului, măsurate conform analizei efectuate în cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei de energie electrică pe 10 ani la nivelul Uniunii, în special prin evaluarea impactului proiectului asupra previziunilor de neasigurare a sarcinii în zona de analiză, astfel cum este prevăzută în anexa V, în ceea ce privește adecvarea capacității de producție și de transport pentru o serie de perioade de sarcină caracteristice, ținând cont de modificările previzibile în materie de fenomene meteorologice extreme și de	inclusiv proiectele de reinvestiții, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei electrice în ambele direcții ale fluxului de energie electrică, măsurată în funcție de mărimea puterii (în MW) și contribuția acestora pentru a atinge obiectivul de interconectare de minimum 15 % sau, iar pentru proiectele cu un impact transfrontalier semnificativ, a impactului asupra capacității de transfer a rețelei electrice la frontierele dintre părțile contractante ale Comunității Energetice relevante, și asupra echilibrării cererii și ofertei și asupra funcționării rețelelor electrice în părțile contractante ale Comunității Energetice relevante; b) evaluarea impactului, pentru zona de analiză prevăzută în anexa 5, în termeni de costuri de producere și transport al energiei electrice la nivelul întregului sistem și de evoluție și convergență a prețurilor pe piață oferite de un proiect în funcție de diverse scenarii de planificare, ținând cont în special de variațiile induse ordinii de merit; 3) securitatea furnizării, interoperabilitatea și siguranța în funcționare a sistemului, în special prin evaluarea impactului proiectului asupra pierderii de consum așteptată în zona de analiză, astfel cum este prevăzută în anexa 5, în ceea ce privește adecvanța capacității de producere și de transport pentru o serie de perioade de sarcină caracteristice, ținând cont de modificările previzibile în materie de fenomene meteorologice extreme și de impactul acestora asupra rezilienței infrastructurii. Dacă este cazul, se măsoară impactul proiectului asupra controlului independent și fiabil al funcționării sistemului și al serviciilor. 3. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoria de infrastructură energetică prevăzută la pct. 1 lit. e) din anexa 2, criteriile enumerate la articolul 4 din lege sunt evaluate după cum urmează: 1) gradul de durabilitate, măsurat prin evaluarea gradului de capacitate a rețelelor de a conecta și de a transporta energie din surse regenerabile variabile; 2) securitatea furnizării, măsurată evaluând nivelul pierderilor din rețelele electrice de distribuție, din rețelele electrice de transport sau din ambele, utilizarea	Compatibil.	storage, energy efficiency measures, the cost-efficient use of digital tools and ICT for monitoring and control purposes, the stability of the electricity system and the voltage quality performance. (5) Concerning hydrogen falling under the energy infrastructure category set out in point (3) of Annex II, the criteria listed in Article 4 shall be evaluated as follows: (a) sustainability, measured as the contribution of a project to greenhouse gas emission reductions in various end-use applications in hard-to-abate sectors, such as industry or transport; flexibility and seasonal storage options for renewable electricity generation; or the integration of renewable and low-carbon hydrogen with a view to consider market needs and promote renewable hydrogen; (b) market integration and interoperability, measured by calculating the additional value of the project to the integration of market areas and price convergence to the overall flexibility of the system; (c) security of supply and flexibility, measured by calculating the additional value of the project to the resilience, diversity and flexibility of hydrogen supply; (d) competition, measured by assessing the project's contribution to supply diversification, including the facilitation of access to indigenous sources of hydrogen supply. (6) Concerning smart gas grid projects falling under the energy infrastructure category set out in point (2) of Annex II, the criteria listed in Article 4 shall be evaluated as follows: (a) level of sustainability, measured by assessing the share of renewable and low-carbon gases integrated into the gas network, the related greenhouse gas emission savings towards total system decarbonisation and the adequate detection of leakage; (b) quality and security of supply, measured by assessing the ratio of reliably available gas supply and peak demand, the share of imports replaced by local renewable and low-carbon gases, the stability of system operation, the duration and frequency of interruptions per customer; (c) enabling flexibility services such as demand response and storage by facilitation of smart energy sector integration through the creation of links to other energy carriers and sectors, measured by assessing the cost savings enabled in
--	--	--------------------	--

impactul acestora asupra rezilienței infrastructurii. Dacă este cazul, se măsoară impactul proiectului asupra controlului independent și fiabil al funcționării sistemului și al serviciilor. 4. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 1 litera (e) din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează: (a) gradul de durabilitate, măsurat prin evaluarea gradului de capacitate a rețelelor de a conecta și de a transporta energie din surse regenerabile variabile; (b) siguranța alimentării, măsurată evaluând nivelul pierderilor din rețelele de distribuție, din rețelele de transport sau din ambele, utilizarea procentuală (și anume, sarcina medie) a componentelor rețelei de energie electrică, disponibilitatea componentelor rețelei (legată de întreținerea planificată și neplanificată) și impactul său asupra performanțelor rețelei și asupra duratei și frecvenței întreruperilor, inclusiv de perturbările climatice; (c) integrarea pieței, măsurată prin evaluarea adoptării inovațiilor în ceea ce privește exploatarea sistemului, reducerea izolării energetice și interconectarea, precum și a nivelului de integrare a altor sectoare și de facilitare a unor noi modele de afaceri și structuri de piață; (d) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea alimentării, măsurate prin evaluarea abordării inovatoare în ceea ce privește flexibilitatea sistemului, securitatea cibernetică, interoperabilitatea eficientă între OTS și OD, capacitatea de a include consumul dispecerizabil, stocarea, măsurile de eficiență energetică, utilizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a instrumentelor digitale și a TIC în scopuri de monitorizare și control, stabilitatea sistemului de energie electrică și calitatea tensiunii. 5. În ceea ce privește proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează: (a) durabilitatea, măsurată ca fiind contribuția unui proiect la: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	procentuală (și anume, sarcina medie) a componentelor rețelei electrice, disponibilitatea componentelor rețelei electrice (legată de întreținerea planificată și neplanificată) și impactul său asupra performanțelor rețelei electrice și asupra duratei și frecvenței întreruperilor, inclusiv perturbări legate de climă; 3) integrarea pieței, măsurată prin evaluarea adoptării inovațiilor în exploatarea sistemului, reducerea izolării energetice și interconectarea, precum și a nivelului de integrare a altor sectoare și de facilitare a unor noi modele de afaceri și structuri de piață; 4) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea furnizării, măsurate prin evaluarea abordării inovatoare în ceea ce privește flexibilitatea sistemului, securitatea cibernetică, interoperabilitatea eficientă între operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție, capacitatea de a include consumul dispecerizabil, stocarea, măsurile de eficiență energetică, utilizarea eficientă din punctul de vedere al costurilor a instrumentelor digitale și a tehnologiilor informației și comunicațiilor în scopuri de monitorizare și control, stabilitatea sistemului electroenergetic și calitatea tensiunii. 4. În ceea ce privește proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 3 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 4 sunt evaluate după cum urmează: 1) durabilitatea, măsurată ca fiind contribuția unui proiect la: reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în diverse utilizări finale în sectoarele în care emisiile sunt greu de redus, cum ar fi industria sau transporturile; flexibilitatea și opțiunile de stocare sezonieră pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile; sau integrarea hidrogenului din surse regenerabile și obținut cu emisii scăzute de carbon, pentru a se lua în considerare nevoile pieței și a se promova hidrogenul din surse regenerabile; 2) integrarea pieței și interoperabilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului pentru	Compatibil.	connected energy sectors and systems, such as the heat and power system, transport and industry. (7) Concerning electrolyser projects falling under the energy infrastructure category set out in point (4) of Annex II the criteria listed in Article 4 shall be evaluated as follows: (a) sustainability, measured by assessing the share of renewable hydrogen or low-carbon hydrogen, in particular from renewable sources meeting the criteria defined in point (4)(a)(ii) of Annex II integrated into the network or estimating the amount of deployment of synthetic fuels of those origins and the related greenhouse gas emission savings; (b) security of supply, measured by assessing its contribution to the safety, stability and efficiency of network operation, including through the assessment of avoided curtailment of renewable electricity generation; (c) enabling flexibility services such as demand response and storage by the facilitation of smart energy sector integration through the creation of links to other energy carriers and sectors, measured by assessing the cost savings enabled in connected energy sectors and systems, such as the gas, hydrogen, power and heat networks, the transport and industry sectors. (8) Concerning carbon dioxide infrastructure falling under the energy infrastructure categories set out in point (5) of Annex II the criteria listed in Article 4 shall be evaluated as follows: (a) sustainability, measured by assessing the total expected project life-cycle greenhouse gas reductions and the absence of alternative technological solutions such as, but not limited to, energy efficiency, electrification integrating renewable sources, to achieve the same level of greenhouse gas reductions as the amount of carbon dioxide to be captured at connected industrial installations at a comparable cost within a comparable timeline taking into account the greenhouse gas emissions from the energy necessary to capture, transport and store the carbon dioxide, as applicable, considering the infrastructure including, where applicable, other potential future uses; (b) resilience and security, measured by assessing the security of the infrastructure; (c) the mitigation of environmental burden and risk via the permanent neutralisation of carbon dioxide.
--	--	--------------------	--

în diverse utilizări finale în sectoarele în care emisiile sunt greu de redus, cum ar fi industria sau transporturile; flexibilitatea și opțiunile de stocare sezonieră pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile; sau integrarea hidrogenului din surse regenerabile și obținut cu emisii scăzute de carbon, pentru a se lua în considerare nevoile pieței și a se promova hidrogenul din surse regenerabile; (b) integrarea pieței și interoperabilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului pentru integrarea segmentelor de piață și convergența prețurilor și pentru flexibilitatea globală a sistemului; (c) siguranța alimentării și flexibilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului pentru reziliența, diversitatea și flexibilitatea alimentării cu hidrogen; (d) concurența, măsurată prin evaluarea contribuției proiectului la diversificarea alimentării, inclusiv în ceea ce privește facilitarea accesului la sursele autohtone de alimentării cu hidrogen. 6. În ceea ce privește proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 2 din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează: (a) nivelul de durabilitate, măsurat prin evaluarea ponderii gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon integrate în rețeaua de gaze, a reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră aferente în direcția decarbonizării totale a sistemului și a detectării adecvate a scurgerilor; (b) calitatea și siguranța alimentării, măsurate prin evaluarea raportului dintre oferta de gaze disponibilă în mod fiabil și cererea maximă, ponderea importurilor înlocuite cu gaze locale din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon, stabilitatea funcționării sistemului, durata și frecvența întreruperilor per client; (c) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea	integrarea zonelor de piață și convergența prețurilor la flexibilitatea globală a sistemului; 3) securitatea aprovizionării și flexibilitatea, măsurate prin calcularea valorii adăugate a proiectului la reziliența, diversitatea și flexibilitatea furnizării hidrogenului; 4) concurența, măsurată prin evaluarea contribuției proiectului la diversificarea furnizării, inclusiv privind facilitarea accesului la sursele autohtone de aprovizionare a hidrogenului. 5. În ceea ce privește proiectele de rețele inteligente de gaze care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 2 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 4 sunt evaluate după cum urmează: 1) nivelul de durabilitate, măsurat prin evaluarea ponderii gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon integrate în rețeaua de gaze, a reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră aferente în direcția decarbonizării totale a sistemului și a detectării adecvate a scurgerilor; 2) calitatea și securitatea aprovizionării, măsurate prin evaluarea raportului dintre oferta de gaze disponibilă în mod fiabil și cererea maximă, ponderea importurilor înlocuite cu gaze locale din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon, stabilitatea funcționării sistemului, durata și frecvența întreruperilor per consumator; 3) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi sistemul de alimentare cu energie termică și electroenergetic, sectorul transporturilor și al industriei. 6. În ceea ce privește proiectele privind electrolizoarele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la pct. 4 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 4 sunt evaluate după cum	Compatibil. Compatibil.	
--	--	---------------------------------------	--

economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi sistemul de energie termică și electrică, sectorul transporturilor și al industriei. 7. În ceea ce privește proiectele privind electrolizoarele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 4 din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează: (a) durabilitatea, măsurată prin evaluarea ponderii hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului obținut cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, care îndeplinește criteriile definite la punctul 4 litera (a) punctul (ii) din anexa II integrat în rețea sau prin estimarea volumului de combustibili sintetici cu această proveniență utilizați și a reducerilor aferente ale emisiilor de gaze cu efect de seră; (b) siguranța alimentării, măsurată prin evaluarea contribuției sale la siguranța, stabilitatea și eficiența exploatarea rețelei, inclusiv prin evaluarea reducerii evitate a producției de energie electrică din surse regenerabile; (c) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de conexiuni cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi rețelele de gaze, de hidrogen, de energie electrică și termică, sectorul transporturilor și al industriei. 8. În ceea ce privește infrastructura de dioxid de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 5 din anexa II, criteriile enumerate la articolul 4 sunt evaluate după cum urmează: (a) durabilitatea, măsurată prin evaluarea reducerilor totale preconizate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata proiectului și a absenței unor soluții tehnologice alternative, cum ar fi, dar fără a se limita la eficiența energetică, electrificarea care integrează surse regenerabile, pentru a atinge același nivel de	urmează: 1) durabilitatea, măsurată prin evaluarea ponderii hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului obținut cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, care îndeplinește criteriile definite la pct. 4 litera (a) punctul (ii) din anexa 2 integrat în rețea sau prin estimarea volumului de combustibili sintetici cu această proveniență utilizați și a reducerilor aferente ale emisiilor de gaze cu efect de seră; 2) securitatea aprovizionării, măsurată prin evaluarea contribuției sale la siguranța, stabilitatea și eficiența exploatarea rețelei, inclusiv prin evaluarea reducerii evitate a producției de energie electrică din surse regenerabile; 3) facilitarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, prin facilitarea integrării inteligente a sectorului energetic prin crearea de conexiuni cu alți purtători de energie și cu alte sectoare energetice, măsurată prin evaluarea economiilor de costuri realizate în sectoarele și sistemele energetice conectate, cum ar fi rețelele de gaze, de hidrogen, electrice și termice, sectorul transporturilor și al industriei. 7. În ceea ce privește infrastructura de dioxid de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la pct. 5 din anexa 2, criteriile enumerate la art. 4 sunt evaluate după cum urmează: 1) durabilitatea, măsurată prin evaluarea reducerilor totale preconizate ale emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață a proiectului și a absenței unor soluții tehnologice alternative, cum ar fi, dar fără a se limita la eficiența energetică, electrificarea care integrează surse regenerabile, pentru a atinge același nivel de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ca și cantitatea de dioxid de carbon care urmează să fie captată în instalațiile industriale conectate, la un cost comparabil într-un interval de timp comparabil, ținând cont de emisiile de gaze cu efect de seră generate de energia necesară pentru captarea, transportul și stocarea dioxidului de carbon, după caz, luând în considerare infrastructura, inclusiv, dacă este cazul, alte posibile	Compatibil.	
--	---	--------------------	--

reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ca și cantitatea de dioxid de carbon care urmează să fie captată în instalațiile industriale conectate, la un cost comparabil într-un interval de timp comparabil, ținând seama de emisiile de gaze cu efect de seră generate de energia necesară pentru captarea, transportul și stocarea dioxidului de carbon, după caz, având în vedere infrastructura, inclusiv, dacă este cazul, alte posibile utilizări viitoare; (b) reziliența și securitatea, măsurate prin evaluarea securității infrastructurii; (c) atenuarea sarcinii de mediu și a riscurilor la adresa mediului prin neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon.	utilizări viitoare; 2) reziliența și securitatea, măsurate prin evaluarea securității infrastructurii; 3) atenuarea poverii și a riscului de mediu prin neutralizarea permanentă a dioxidului de carbon.		
ANEXA V ANALIZA COST-BENEFICIU PENTRU ÎNTREGUL SISTEM ENERGETIC Metodologiile de analiză cost-beneficiu elaborate de ENTSO pentru energie electrică și de ENTSO pentru gaze trebuie să fie coerente, luând totodată în considerare particularitățile sectoriale. Metodologiile de realizare a unei analize cost-beneficiu armonizate și transparente pentru întregul sistem energetic cu privire la proiectele de pe lista Uniunii trebuie să fie uniforme pentru toate categoriile de infrastructuri, cu excepția cazului în care se justifică divergențe specifice. Metodologiile abordează costurile în sens mai larg, inclusiv externalitățile, în perspectiva Țintelor Uniunii privind energia și clima pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050 și respectă următoarele principii: 1. Domeniul de analiză pentru un proiect individual acoperă toate statele membre și țările terțe pe teritoriul cărora este situat proiectul, toate statele membre limitrofe și toate celelalte state membre în care proiectul are un impact semnificativ. În acest scop, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze cooperează cu toți operatorii de sistem relevanți din țările terțe relevante. În cazul proiectelor care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze cooperează cu		Compatibil parțial. Prevederi transpuse parțial în Capitolul VII¹. Prevederile ce țin de competențele Secretariatului Comunității Energetice ce aplică direct.	ANNEX V ENERGY SYSTEM-WIDE COST-BENEFIT ANALYSIS The Energy Community Secretariat shall take into account the methodologies for cost-benefit analyses developed by the ENTSO for Electricity and the ENTSO for Gas and develop methodologies consistent with each other, taking into account sectorial specificities. The methodologies for a harmonised and transparent energy system-wide cost-benefit analysis for projects on the Energy Community list shall be uniform for all infrastructure categories, unless specific divergences are justified. They shall address costs in the broader sense, including externalities, in view of the Energy Community 2030 targets for energy and climate and the 2050 climate neutrality objective and shall comply with the following principles: (1) the area for the analysis of an individual project shall cover all Contracting Parties on whose territory the project is located, all directly neighbouring Contracting Parties in which the project has a significant impact. For this purpose, the Energy Community Secretariat shall cooperate with all the relevant system operators in the relevant countries. In the case of projects falling under the energy infrastructure category set out at point (3) of Annex II, the Energy Community Secretariat shall cooperate with the project promoter, including where it is not a system operator; (2) each cost-benefit analysis shall include sensitivity analyses concerning the input data set, including the cost of

inițiatorul proiectului, inclusiv atunci când acesta nu este un operator de sistem; 2. Fiecare analiză cost-beneficiu include analize de sensibilitate privind setul de date de intrare, inclusiv costurile de producție și cele legate de gazele cu efect de seră, precum și evoluția preconizată a cererii și a ofertei, inclusiv în ceea ce privește sursele regenerabile de energie, și flexibilitatea acestora, disponibilitatea capacităților de stocare, data punerii în funcțiune a diverselor proiecte din aceeași zonă de analiză, impactul climatic și alți parametri relevanți; 3. Metodologiile stabilesc analiza care urmează să fie efectuată pe baza setului relevant de date de intrare multisectoriale, prin determinarea impactului cu și fără fiecare proiect, și includ interdependențele relevante cu alte proiecte; 4. Metodologiile oferă orientări privind dezvoltarea și utilizarea modelării rețelei energetice și a pieței necesare pentru analiza cost-beneficiu. Modelarea permite o evaluare completă a beneficiilor economice, inclusiv a integrării pieței, a siguranței alimentării și a concurenței, precum și a eliminării izolării energetice, a impactului social și climatic și a impactului asupra mediului, inclusiv a impactului transsectorial. Metodologia este pe deplin transparentă și include detalii cu privire la motivul calculării fiecărui beneficiu și cost, precum și privind conținutul și modalitatea calculării; 5. Metodologiile includ o explicație despre modul în care principiul „eficiența energetică înainte de toate” este pus în aplicare în toate etapele planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii 6. Metodologiile explică faptul că proiectul nu va împiedica dezvoltarea și utilizarea energiei din surse regenerabile; 7. Metodologiile asigură identificarea statelor membre asupra cărora proiectul are un impact net pozitiv, a beneficiarilor, a statelor membre asupra cărora proiectul are un impact net negativ, și a plătitorilor, care pot fi diferiți de statele membre pe al căror teritoriu este construită infrastructura; 8. Metodologiile iau în considerare cel puțin cheltuielile de capital, cheltuielile operaționale și cele		generation and greenhouse gases as well as the expected development of demand and supply, including with regard to renewable energy sources, and including the flexibility of both, and the availability of storage, the commissioning date of various projects in the same area of analysis, climate impacts and other relevant parameters; (3) they shall establish the analysis to be carried out, based on the relevant multi-sectorial input data set by determining the impact with and without each project and shall include the relevant interdependencies with other projects; (4) they shall give guidance for the development and use of energy network and market modelling necessary for the cost- benefit analysis. The modelling shall allow for a full assessment of economic benefits, including market integration, security of supply and competition, as well as lifting energy isolation, social and environmental and climate impacts, including the cross-sectorial impacts. The methodology shall be fully transparent including details on why, what and how each of the benefits and costs are calculated; (5) they shall include an explanation on how the energy efficiency first principle is implemented <...>; (6) they shall explain that the development and deployment of renewable energy will not be hampered by the project; (7) they shall ensure that the Contracting Parties on which the project has a net positive impact, the beneficiaries, the Contracting Parties on which the project has a net negative impact, and the cost bearers, which may be Contracting Parties other than those on which territory the infrastructure is constructed, are identified; (8) they shall take into account, at least, the capital expenditure, operational and maintenance expenditure costs, as well as the costs induced for the related system over the technical lifecycle of the project as a whole, such as decommissioning and waste management costs, including external costs. The methodologies shall give guidance on discount rates, technical lifetime and residual value to be used for the cost-benefit calculations. They shall furthermore include a mandatory methodology to calculate benefit-to-cost ratio and the net present value, as well as a differentiation of benefits in accordance with the level of reliability of their estimation methods. Methods to calculate the climate and environmental impacts of the projects and
---	--	--

de întreținere, precum și costurile generate pentru sistemul aferent pe parcursul ciclului de viață tehnică al proiectului în ansamblu, precum costurile de dezafectare și de gestionare a deșeurilor, inclusiv costurile externe. Metodologiile oferă orientări privind ratele de actualizare, durata de viață tehnică și valoarea reziduală care trebuie utilizate pentru calcularea costurilor și a beneficiilor. De asemenea, acestea includ o metodologie obligatorie pentru calcularea raportului costuri-beneficii și a valorii actualizate nete, precum și o diferențiere a beneficiilor în funcție de nivelul de fiabilitate al metodelor prin care au fost estimate. De asemenea, sunt luate în considerare metodele de calculare a impactului climatic și a impactului asupra mediului al proiectului, precum și contribuția acestuia la obiectivele Uniunii în materie de energie, cum ar fi penetrarea energiei din surse regenerabile, eficiența energetică și obiectivele de interconectare; 9. Metodologiile se asigură că măsurile de adaptare la schimbările climatice luate pentru fiecare proiect sunt evaluate și reflectă costul emisiilor de gaze cu efect de seră și că evaluarea este solidă și coerentă cu alte politici ale Uniunii, astfel încât să permită comparații cu alte soluții care nu necesită infrastructuri noi.			the contribution to Energy Community energy targets, such as renewable penetrations, energy efficiency and interconnection targets shall also be taken into account; (9) they shall ensure that the climate adaptation measures taken for each project are assessed and reflect the cost of greenhouse gas emissions and that the assessment is robust and consistent with other Union policies in order to enable comparison with other solutions which do not require new infrastructures.
ANEXA VI LINII DIRECTOARE PRIVIND TRANSPARENȚA ȘI PARTICIPAREA PUBLICULUI 1. Manualul de proceduri menționat la articolul 9 alineatul (1) specifică cel puțin: (a) legislația relevantă pe care se bazează deciziile și avizele corespunzătoare diverselor tipuri de proiecte relevante de interes comun, inclusiv dreptul mediului; (b) lista deciziilor și a avizelor relevante care trebuie obținute; (c) denumirile și datele de contact ale autorității competente și ale altor autorități și părți interesate importante vizate; (d) fluxul de lucru, cu evidențierea fiecărei etape a procesului, inclusiv un calendar orientativ și o trecere în revistă a procesului decizional pentru diversele tipuri de proiecte de interes comun relevante;	Articolul 31³. Competențe ale organului central de specialitate în domeniul energiei privind proiectele CE (10) Pentru a asigura transparența activității și informarea publicului larg cu privire la prevederile actelor normative aplicabile în procesul de autorizare a proiectelor CE sau IR, organul central de specialitate în domeniul energiei elaborează și publică pe site-ul său web oficial un ghid care să conțină informații cu privire la: a) actele normative pe care se bazează deciziile și avizele corespunzătoare, pe categorii de proiecte CE sau de proiecte IR relevante, inclusiv actele normative din domeniul mediului; b) actele permissive necesare pentru proiectarea,	Compatibil	ANNEX VI GUIDELINES FOR TRANSPARENCY AND PUBLIC PARTICIPATION (1) The manual of procedures referred to in Article 9(1) shall contain at least: (a) specifications of the relevant pieces of legislation upon which decisions and opinions are based for the various types of relevant projects of Energy Community interest, including environmental law; (b) the list of relevant decisions and opinions to be obtained; (c) the names and contact details of the competent authority, other authorities concerned and major stakeholders concerned; (d) the work flow, outlining each stage in the process, including an indicative timeline and a concise overview of the decision-making process for the various types of relevant projects of Energy Community interest; (e) information about the scope, structure and level of detail

autoritatea competentă sprijină în mod activ activitățile întreprinse de inițiatorul proiectului; (b) autoritățile competente se asigură că procedurile de consultare publică pentru proiectele de interes comun sunt grupate, dacă este posibil, incluzând consultările publice deja necesare în temeiul dreptului intern. Fiecare consultare publică acoperă toate subiectele relevante pentru o anumită etapă a procedurii, fiecare subiect de acest tip fiind abordat o singură dată pe parcursul consultării publice în cauză; cu toate acestea, o consultare publică poate avea loc în mai multe locații geografice. Subiectele abordate în cadrul unei consultări publice sunt indicate în mod clar în notificarea consultării publice; (c) se admit observații și obiecții doar de la începutul consultării publice și până la expirarea termenului; (d) promotorii de proiecte se asigură că consultările au loc într-o perioadă care permite participarea deschisă și incluzivă a publicului. 4. Conceptul privind participarea publicului include cel puțin informații referitoare la: (a) părțile interesate abordate; (b) măsurile avute în vedere, inclusiv locurile și datele propuse pentru reuniunile dedicate; (c) calendarul; (d) resursele umane alocate diverselor sarcini. 5. În contextul consultării publice care urmează să se desfășoare înainte de prezentarea dosarului de candidatură, părțile relevante realizează cel puțin următoarele: (a) publică în format electronic și, acolo unde este cazul, tipărit o broșură informativă de cel mult 15 pagini în care oferă, într-o manieră clară și succintă, o viziune de ansamblu privind descrierea, obiectivul și calendarul preliminar al etapelor de dezvoltare ale proiectului, planul de dezvoltare a rețelei naționale, rutele alternative avute în vedere, tipurile și caracteristicile impactului preconizat, inclusiv cel de natură transfrontalieră, și eventualele măsuri de atenuare a acestuia, broșură care se publică înainte de demararea consultării și enumeră adresa de internet a siteului web dedicat proiectului de interes comun	larg care ar putea fi afectat; c) etapele procesului de autorizare a proiectelor CE sau IR și durata acestora; d) etapele principale care trebuie parcurse în vederea eliberării actelor permissive necesare și termenele aferente; e) resursele planificate de autoritățile implicate și eventualele resurse suplimentare necesare. (2) Organul central de specialitate în domeniul energiei examinează conceptul indicat la alin. (1) și, în termen de 3 luni de la prezentarea acestuia, notifică dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR cu privire la validarea conceptului privind participarea publicului larg sau cu privire la necesitatea modificării conceptului respectiv, indicând modificările recomandate. La luarea deciziei, organul central de specialitate în domeniul energiei ține cont de orice formă de participare și de consultare a publicului larg care a avut loc înainte de inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, cu condiția că participarea și consultarea publicului larg au fost efectuate cu respectarea cerințelor cu privire la transparență, stabilite la alin.(4). (3) În cazul în care, după validarea conceptului privind participarea publicului larg, dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR intenționează să-l modifice semnificativ, acesta este obligat să informeze organul central de specialitate în domeniul energiei și să modifice conceptul respectiv conform recomandărilor organului central de specialitate în domeniul energiei. (4) Pentru a încuraja participarea publicului larg și a asigura informarea și consultarea continuă a publicului larg în legătură cu implementarea proiectelor CE sau a proiectelor IR trebuie respectate următoarele principii: a) părțile interesate afectate de implementarea unui proiect CE sau proiect IR, inclusiv autoritățile administrației publice locale, centrale și regionale relevante, proprietarii de terenuri și persoanele care locuiesc în vecinătatea zonei în care urmează să fie construit obiectul infrastructurii energetice vizat de proiectul respectiv, publicul larg, asociațiile sau organizațiile, constituite conform legii, sunt informate și consultate, în mod deschis și transparent, la etapa	(3) Without prejudice to the requirements for public consultations under environmental law, to increase public participation in the permit granting process and ensure in advance information and dialogue with the public, the following principles shall be applied: (a) the stakeholders affected by a project of Energy Community interest, including relevant national, regional and local authorities, landowners and citizens living in the vicinity of the project, the general public and their associations, organisations or groups, shall be extensively informed and consulted at an early stage, in an inclusive manner, when potential concerns by the public can still be taken into account and in an open and transparent manner. Where relevant, the competent authority shall actively support the activities undertaken by the project promoter; (b) competent authorities shall ensure that public consultation procedures for projects of Contracting Party interest are grouped together where possible including public consultations already required under national law. Each public consultation shall cover all subject matters relevant to the particular stage of the procedure, and one subject matter relevant to the particular stage of the procedure shall not be addressed in more than one public consultation; however, one public consultation may take place in more than one geographical location. The subject matters addressed by a public consultation shall be clearly indicated in the notification of the public consultation; (c) comments and objections shall be admissible only from the beginning of the public consultation until the expiry of the deadline; (d) the project promoters shall ensure that consultations take place during a period that allows for open and inclusive public participation.
--	---	--

menționat la articolul 9 alineatul (7), a platformei de transparență menționate la articolul 23 și a manualului de proceduri menționat la punctul 1 din prezenta anexă; (b) publică informațiile privind consultarea pe site-ul web al proiectului de interes comun menționat la articolul 9 alineatul (7), pe panourile de afișaj ale birourilor administrațiilor locale și, cel puțin, în unul sau, dacă este cazul, în două canale mass-media locale; (c) invită în scris sau prin mijloace electronice toate părțile interesate, asociațiile, organizațiile și grupurile relevante afectate pentru a participa la reuniuni cu teme specifice, pe parcursul cărora se discută motivele de îngrijorare. 6. Site-ul web al proiectului menționat la articolul 9 alineatul (7) precizează cel puțin următoarele informații: (a) ultima dată la care site-ul web al proiectului a fost actualizat; (b) traduceri ale conținutului său în toate limbile statelor membre vizate de proiect sau asupra cărora proiectul are un impact transfrontalier semnificativ, în conformitate cu punctul 1 din anexa IV; (c) broșura informativă menționată la punctul 5, actualizată cu cele mai recente date privind proiectul; (d) un rezumat fără caracter tehnic și actualizat periodic, care să reflecte stadiul în care se află proiectul, inclusiv informații geografice, și care să indice în mod clar, în cazul actualizărilor, modificările aduse versiunilor anterioare; (e) planul de implementare prevăzut la articolul 5 alineatul (1), actualizat cu cele mai recente date privind proiectul; (f) fondurile alocate și vărsate de Uniune pentru proiect; (g) planificarea proiectului și a consultării publice, indicându-se în mod clar datele și locurile unde se organizează consultările și audierile publice și subiectele relevante preconizate pentru audierile respective; (h) datele de contact în vederea obținerii de informații sau de documente suplimentare;	incipientă, astfel încât alternativele propuse în cadrul consultărilor publice să poată fi luate în considerare. În caz de necesitate, organul central de specialitate în domeniul energiei acordă suport dezvoltatorului proiectului CE sau al proiectului IR în acest sens; b) în cazul în care se organizează mai multe consultări publice pentru un proiect CE sau proiect IR, în măsura posibilităților, se recurge la gruparea acestora. Fiecare consultare publică acoperă toate subiectele relevante pentru o anumită etapă a procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR, iar fiecare subiect este abordat o dată pe parcursul consultărilor publice. O consultare publică poate avea loc în mai multe locații geografice. Subiectele abordate în cadrul unei consultări publice se indică în mod clar în notificarea privind consultările publice; c) comentariile și obiecțiile părților interesate se admit doar în intervalul de timp stabilit pentru prezentarea acestora; d) dezvoltatorii proiectului urmează să asigure că consultările publice au loc pe parcursul unei perioade de timp care permite o participare publică deschisă și incluzivă. Articolul 31⁵. Transparența și consultările publice în legătură cu implementarea proiectelor CE și a proiectelor IR (1) În termen de 3 luni de la inițierea procesului de autorizare a proiectului CE sau a proiectului IR în conformitate cu art. 31⁴ alin. (5), dezvoltatorul proiectului respectiv elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energiei un concept privind participarea publicului larg. Conceptul respectiv se elaborează în conformitate cu cerințele stabilite în ghidul menționat la art. 31³ alin. (10) și trebuie să includă cel puțin informațiile referitoare la: a) părțile interesate; b) măsurile preconizate, inclusiv locațiile și datele generice propuse pentru ședințele consultărilor publice; c) calendarul ședințelor planificate în cadrul consultărilor publice; d) resursele umane alocate pentru consultările publice.	Compatibil	(4) The concept for public participation shall at least include information about: (a) the stakeholders concerned and addressed; (b) the measures envisaged, including proposed general locations and dates of dedicated meetings; (c) the timeline; (d) the human resources allocated to various tasks.
--	---	-------------------	---

(i) detaliile de contact în vederea transmiterii comentariilor și obiecțiilor pe parcursul consultărilor publice.	(6) În cadrul consultărilor publice organizate în conformitate cu alin. (5), dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR trebuie să întreprindă cel puțin următoarele acțiuni: a) să elaboreze și să publice o broșură informativă de cel mult 15 pagini care să prezinte, în mod clar și concis, un sumar al scopului și al calendarului preliminar de implementare a proiectului CE sau a proiectului IR, informații relevante privind dezvoltarea planificată a rețelei de transport sau de distribuție, după caz, rutele alternative luate în considerare, impactul posibil, inclusiv de natură transfrontalieră, și eventualele măsuri de atenuare a acestora. Broșura informativă se publică până la desfășurarea consultărilor publice și trebuie să indice suplimentar adresa platformei Secretariatului Comunității Energetice și site-ul web oficial al organului central de specialitate în domeniul energiei pe care este publicat ghidul menționat la art. 31³ alin. (10); b) să informeze cu privire la proiectul CE sau la proiectul IR toate părțile interesate prin intermediul site-ului web creat în conformitate cu alin. (10) și prin intermediul mass-mediei naționale; c) să invite, prin forma unui document electronic, a unui document pe suport de hârtie ori prin intermediul mass-mediei naționale, toate părțile relevante, asociațiile, organizațiile și grupurile afectate de implementarea proiectului CE sau a proiectului IR pentru participare la ședințele organizate în vederea abordării unor subiecte specifice. (10) Dezvoltatorul proiectului CE sau al proiectului IR este obligat să creeze și să actualizeze un site web care să conțină cel puțin următoarele informații relevante despre proiectul respectiv: a) broșura informativă în formă electronică, elaborată în conformitate cu alin. (6) lit. a); b) un rezumat în formă electronică de cel mult 50 de pagini, fără detalii tehnice, care să reflecte stadiul implementării proiectului respectiv, inclusiv a informațiilor geografice. Rezumatul respectiv se actualizează periodic, cu indicarea modificărilor aduse versiunilor anterioare; c) calendarul de implementare a proiectului respectiv	Compatibil	(5) In the context of the public consultation to be carried out before submission of the application file, the relevant parties shall at least: (a) publish in electronic and, where relevant, printed form, an information leaflet of no more than 15 pages, giving, in a clear and concise manner, an overview of the description, purpose and preliminary timetable of the development steps of the project, the national grid development plan, alternative routes considered, types and characteristics of the potential impact, including of cross-border or transboundary nature, and possible mitigation measures, such information leaflet is to be published prior to the start of the consultation and to list the web addresses of the website of the project of common interest referred to in Article 9(7), the transparency platform referred to in Article 23 and the manual of procedures referred to in point (1) of this Annex; (b) publish the information on the consultation on the website of the project of Energy Community interest referred to in Article 9(7), on the bulletin boards of the offices of local administrations, and, at least, in one or, if applicable, two local media outlets; (c) invite, in written or electronic form, the relevant affected stakeholders, associations, organisations and groups to dedicated meetings, during which concerns shall be discussed. (6) The project website referred to in Article 9(7) shall at least publish the following information: (a) the date when the project website was last updated; (b) translations of its content in all languages of the Contracting Parties concerned by the project or on which the project has a significant cross-border impact in accordance with point (1) of Annex IV; (c) the information leaflet referred to in point (4) updated with the latest data on the project; (d) a non-technical and regularly updated summary reflecting the current status of the project, including geographic information, and clearly indicating, in case of updates, changes to previous versions; (e) the implementation plan as set out in Article 5(1) updated with the latest data on the project;
--	--	-------------------	--

	și perioada planificată pentru desfășurarea consultărilor publice, cu indicarea datelor și a locurilor unde se preconizează organizarea consultărilor publice, precum și a subiectelor relevante care se propun a fi discutate; d) modalitatea în care poate fi obținut setul complet de documente relevante pentru consultările publice, a informațiilor și documentelor adiționale și datele de contact ale persoanelor responsabile; e) modalitatea în care pot fi transmise comentariile și obiecțiile în cadrul consultărilor publice și datele de contact ale persoanelor responsabile; f) un link către site-urile web oficiale ale organului central de specialitate în domeniul energiei și Secretariatului Comunității Energetice; g) traduceri ale conținutului site-ului web în toate limbile părților contractante ale Comunității Energetice implicate de proiect sau asupra cărora proiectul are un impact transfrontalier semnificativ, în conformitate cu punctul (1) din anexa 3; h) fondurile alocate și debursate de Uniunea Europeană pentru proiect; i) data ultimei actualizări a site-ului web al proiectului.		(f) the funds allocated and disbursed by the Union for the project; (g) the project and public consultation planning, clearly indicating dates and locations for public consultations and hearings and the envisaged subject matters relevant for those hearings; (h) contact details in view of obtaining additional information or documents; (i) contact details in view of conveying comments and objections during public consultations.
--	---	--	---

Nr. 05-295 din 10 februarie 2026

Cancelaria de Stat
e-mail: acte@gov.md

CERERE

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei.
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul de Lege este elaborat în contextul necesității de a transpune și implementa acquis-ul Comunității Energetice, precum și de a asigura compatibilitatea cadrului normativ național cu Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, adaptat și aprobat prin deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, Cluster 4, Capitolul 21. Rețele transeuropene.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare/expertizare este necesară	1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; 2. Ministerul Finanțelor; 3. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; 4. Ministerul Mediului; 5. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; 6. Consiliul Concurenței; 7. Agenția Proprietății Publice.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Nicolae NEGRU Consultant principal, Direcția energie electrică, e-mail: nicolae.negru@energie.gov.md mob: 068 35 87 79.
8.	Anexe	- Proiectul de Lege - Nota de fundamentare; - Tabelul de concordanță.

Secretară de Stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC

Ex: Nicolae NEGRU, e-mail: nicolae.negru@energie.gov.md